፻፲፬

ሰው፡ በመኾኑ፡ ማለት፡ ነው። በተዋሕዶ፡ የቃል፡ ገንዘብ፡ ለሥጋ፥
የሥጋ፡ ገንዘብ፡ ለቃል፡ ስለ፡ ኾነ፥ ሥጋ፡ አምላክ፡ ቢኾን፡ ሐዲስ፡ ብ
ኪ፡ እንዳለው። ይህ፡ ካልኾነ፥ ኢይኰን፡ ብከ፡ አምላክ፡ ሐዲስ፤
ወኢትስግድ፡ ለአምላክ፡ ነኪር፡ ያለው፡ ይፈርስብናል፤ ወይም፡ ተለ
ወጠ፡ ያሠኝብናል። ያፍረውና፡ አዛውረው፡ ቃልን፡ በሰውነቱ፡ አም
ላክ፡ ወልድ፡ አብ፡ ዕሩይ፡ ምስለ፡ አብ፡ ካሉት፥ በአምላክነቱም፡ ሰብ
እ፡ ወልድ፡ ማርያም፡ የዐቢ፡ እምአብ፡ ይበሉት፤ በማዱ፡ ያሳኙሉ።
ጥያቄ፤ ተውህቦ፡ በሰብእናሁ፡ ለእግዚአብሔር፡ ቃል፡ ስም፡ ዘበህላዌሁ፡
ይሰመይ፡ ያለውሳ፡ እንደ፡ ምን፡ ይፈታል።
ምላሽ፤ ስለ፡ ሰውነቱ፡ ተብሎ፡ ይፈታል፤ ኆዕም፡ ለሞት፡ በጸጋ፡ እግዚአብ
ሔር፡ እንዳለ፤ ጸጋን፡ ስለ፡ ማምጣት፡ ሲል። የቄርሎስም፡ ቁርጥ፡ ሐ
ሳብ፥ በሰብእናሁ፡ ለቃል፡ ተውህቦ፡ ለሥጋ፡ ማለት፡ ነው፤ ቃል፡
ሰው፡ መባልን፡ ሲወርስ፡ ለሥጋም፡ አምላክ፡ መባል፡ ተሰጥቷ
ልና፤ ይህን፡ ይናገራል። አቡሊዲስም፡ በ፯ኛው፡ ክፍል፤ ወከመዝ፡
ንብል፤ እስመ፡ ዕሩይ፡ ውእቱ፡ ምስለ፡ እግዚአብሔር፡ አብ፤ ወሥ
ጋሁ፡ ይትዌከፍ፡ ዘንተ፡ አሐዱ፡ ስመ፤ እስመ፡ ዋሕድ፡ ውእቱ፡ ምስለ፡
ዘይትዔረይ፡ ለአብ። ወከማሁ፡ ንብል፥ እስመ፡ ዕሩይ፡ ምስለ፡ ዕጓለ፡
መሕያው፤ መለኮትሂ፡ ይትዌከፍ፡ ስመ፡ ዕጓለ፡ መሕየዊ፤ እስመ፡
ተዓረየ፡ ምስሌነ፡ በለቢሰ፡ ሥጋነ፤ ወረሰዮ፡ አሐደ፡ ምስሌሁ፤ ወኢ
ተወለጠ፡ ምንትኒ፡ እምህላዌ፡ ሥጋ፡ በተዋሕዶ፡ ብሎ፡ እንደ፡ ቄር
ሎስ፡ ተናግሯል። የበም፡ ትርጓሜ፥ ኹኖ፥ ሳለ፥ ዐብሮ፥ ጋራ፥ ስለ፥
ማለት፡ ነው፤ ይኸውም፡ ሊታወቅ፡ ርሱው፡ ራሱ፡ ቄርሎስ፥ ወእንዘ፡
ሀሎ፡ በድካመ፡ ሥጋ፡ እግዚእ፡ ኃይላት፡ ውእቱ፡ ይላል። የበም፡ ትር
ጓሜ፡ ይህን፡ የመሰለ፡ ካልኾነ፥ በዚሁ፡ መሥመር፡ አያይዞ፥ ወቦቱ፡
ፍጹም፡ መለኮት፡ በአርአያ፡ ንዴትነ፡ ይላል። ኢጲፋንዮስም፡ በ፹ኛ፡
መልእክቱ፥ ሐመ፡ ሕማመ፡ ሥጋ፡ እሙነ፡ በመለኮቱ፡ ይላል፤ የዚህ፡
ትርጓሜ፥ በነዲዱ፡ ባሕርያችን፡ ሳለ፤ በአምላክነቱ፡ ሳለ፡ ማለት፡
ነው፡ እንጂ፤ በቁም፡ ቀሪ፡ በ፡ አይደለም፤ ሳለ፡ ማለትም፡ ሳይለወጥ፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፲፰

ሳይታመም፥ውሳጤ፡ሕማም፡ሳያገኝ፡ማለት፡ነው፡፡ ውእቱ፡ሰሩይ፡
ምስለ፡አቡሁ፡በህላዌ፡መለኮት፤ ወዕሩይ፡ምስሌነ፡በሕላዌ፡ትስ
ብእት፤ ወንሕነኒ፡አኀዊሁ፡በጽድቅ፡ቢል፥በቁም፡ቀሪ፡ኹኖ፡ይፈታል፡፡
ጥያቄ፤ ቄርሎስ፡በሰውነቱ፡አምላክ፡እንዳላለ፥ሌላ፡ማስረጃ፡ቃል፡አለኝን፡፡
ምላሽ፤ አዎን፤ አለኝ፤ ኢኮነ፡ክርስቶስ፡አምላክ፡እመንገለ፡ትስብእቱ፡በከ
መ፡እቤ፡ቅድመ፤ አላ፡አምላክ፡ቃል፡ሥጋ፡ኮነ፡ወተቶሕተ፡ከመ፡
ናእምር፤ እስመ፡እምቅድመ፡ትስብእቱ፡ቦቱ፡ፍጹም፡ስብሐተ፡መለ
ኮት፡ብሏል፡፡ በከመ፡እቤ፡ቅድመ፡ያለውም፥ኢተአተተ፡ቃል፡እም
ዘሀሎ፡ቦቱ፡ሶበ፡ኮነ፡ሰብአ፥ወሶበሂ፡አስተርአየ፡በአምሳሊነ፡ነበ
ረ፡ቃል፡በዘሀሎ፡ቦቱ፡ያለው፡ነው፡(ሃይ፡አበ፡ክፍ፬ና፡፫)፡፡ በአን
ቀጽ፡ግዘትም፡ባ፬ኛው፡ክፍል፥ንብሎ፡ሰብአ፡በእንተ፡ትስብእቱ፤
ወአምላክ፡በእንተ፡መለኮቱ፡ወተወልዶቱ፡እምአብ፥ወበእንተ፡
ግቢሮቱ፡ኀይላተ፡ወመንክራተ፡ብሏል፡፡ አስተውሉ፤ በአምላክነቱ፡
ሰው፡እንዳይባል፥በሰውነቱም፡አምላክ፡አይባልም፤ የካራና፡የቅ
ባት፡ደዌ፡ነው፡፡ ቴዎዶስዮስም፡ዐማኑኤልን፡ሲተረጕም፤ ዘበትር
ጉሜሁ፡አምላክ፡ወሰብእ፡ብሎ፥ማስረጃውን፥እስመ፡ውእቱ፡አ
ምላክ፡በመለኮቱ፤ ወሰብእ፡በትስብእቱ፡ብሎታል፡፡ አምላክ፡
ወልደ፡አምላክ፡መባሉ፡በወዲያኛው፡በአብ፡ባሕርይ፡ብቻ፡ነው፡
እንጂ፤ በወዲያም፡በወዲህ፡በ፪ወገን፡አይደለም፤ ማርያምን፡ዘም
ስለ፡ወልዱ፡አምላክ፡ካላሉ፥በሰውነቱ፡አምላክ፡ወልደ፡አምላክ፡
ማለት፡የስሕተት፡ስሕተት፡ነው፡፡

፪ኛ፡ክፍል፡፡

ጥያቄ፤ የባሕርዩንስ፡አስረዳኸኝና፥የግብሩ፡ልደት፡እንደ፡ምን፡ነው፡፡
ምላሽ፤ የግብር፡ልደት፡ለባሕርይ፡ልደት፡ምሳሌ፡ነው፡እንጂ፤ ዘበአማን
ነት፡የለውም፤ ምሳሌ፡ከአማናዊ፡እንዲያንስ፡እንዳይተካከል፡
በስም፡ብቻ፡ልደት፡መባል፡ይተካከለዋል፡፡ አወላለዱም፡ወዘእን
በለ፡ካሕድ፡ዘየዐቢ፡ይባርኮ፡ለዘይንእስ፡እንዳለው፡ኹሉ፡በወግ፡
በማዕርግ፥በብዕል፡በሥልጣን፥በዕድሜ፡በዘመን፡ከሚበልጠውና፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፲፯

ከሚቀድመው፡ ተባርኮ፡ ተሹሞ፥ ሀብተ፡ ወልድና፡ ስመ፡ ወልድና፡
ተቀብሎ፥ መውለዱና፡ መወለዱ፡ ካይኖር፡ በዚሁ፡ በውሂቡና፡ በነ
ሢኡ፡ ብቻ፡ አባትና፡ ልጅ፡ መባባል፡ ነው። ናታንና፡ ዳዊት፡ በትንቢት፥
ኢነ፡ እከውኖ፡ አባሁ፤ ወውእቱኒ፡ ይከውነኒ፡ ወልድየ። ወአነ፡ ዮም፡
ወለድኩከ፡ ውእቱ፡ ይብለኒ፡ አቡየ፡ አንተ፤ ወአነሂ፡ በኵርየ፡ እሬ
ስዮ፡ ያሉት። መልአኩም፡ በብሥራቱ፥ ዘኒ፡ ይትወለድ፡ እምኔኪ፡
ቅዱስ፡ ውእቱ፤ ወይሰመይ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ልዑል፡ ያለው።
ሊቃውንትም፡ ከዚህ፡ አያይዘው፥ ወንሰምዮ፡ ወልደ፤ ናሁ፡ ኮነ፡ ለነ፡
ወልደ፡ በሀብት። ወተሠርዐ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ በኃይል፡ ቅብዐ፡
መንፈስ፡ ቅዱስ። ወተወልደ፡ ውእቱ፡ ቀዳማየ፡ እመንፈስ፡ ቅዱስ፥
ከመ፡ ጸጋሁ፡ ትዕዱ፡ ላዕሌነ። እመሰ፡ ኮነ፡ ልደቱ፡ እንተ፡ ከማ
ነ፡ በመኑ፡ ተመሲለነ፡ ንከውን፡ ውሉደ፡ እግዚአብሔር፡ በመንፈስ፡
ያሉት፡ በዚህ፡ በግብር፡ ልደት፡ ነው። ግብረ፡ ሐዋርያም፡ (፫፡ ፲፫፡ ፴፫።
፬፡ ፴፯፡ ፳)። በጽርእ፡ አብነት፥ ከጽርእም፡ በተቀዳው፡ ኹሉ፤ እም
ላክ፡ አበዊነ፡ ሰብሐ፡ ለገብሩ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ። ወለከሙ፡ አ
ማን፡ አንገለጉ፡ በዛቲ፡ ሀገር፡ ላዕለ፡ ቅዱስ፡ ገብርከ፡ ኢየሱስ፡ ዘቀ
ባዕካሁ። ትስፉሕ፡ እዴከ፡ ወትግበር፡ ተአምረ፡ ወመንክረ፡ በስመ፡
ገብርከ፡ ኢየሱስ፡ የሚለውን፡ ቃል፤ የግእዝ፡ መሳሾች፡ ገብሩ፡ ቍልዔ
ሁ፡ በማለት፡ ፈንታ፡ ወልዱ፡ ብለውታል። ትርጓሚውም፡ ልዱ፡ ቤት፡
ብሉቱና፡ በኩር፡ አሠኝቶ፡ የግብር፡ ልደቱን፡ ዮም፡ ወለድኩከን፡
ቢያሳይ፡ እንጂ፤ የባሕርይ፡ ልደቱን፡ ወልድየ፡ አንተን፡ አያሳይም።

ጥያቄ፤ ከምሥራቃውያን፡ የማይገኝም፡ የምዕራባውያን፡ ትርጓሜ፥ በግ
ዜር፡ ዘንድ፡ ዮምና፡ ትማልም፡ ጊዜም፡ የለም፡ ብሎ፥ ዮም፡ ወለ
ድኩከን፡ ከወልድየ፡ አንተ፡ ቀላቅሎ፥ ዛሬ፡ ወለድኩህ፡ ማለቱ፡
ከጥንት፡ ወለድኩኽ፡ ሲል፡ ነው፡ እንጂ፤ ፪ኛ፡ ወለድኩከ፡ የለም፡
ይላልሳ።

ምላሽ፤ ወልድየ፡ አንተ፡ እንዳምላክነቱ፡ ዮም፡ ወለድኩከም፡ እንደ፡ ሰው
ነቱ፡ ነውና፤ ዮም፡ የተባለችም፡ ሰው፡ ኹኖ፡ የተቀባባት፡ ዕለት፡

www.ethiopianorthodox.org

ፀንሱ፡ናትና፤ ወለድኩከ፡ ከወልድየ፡አንተ፡ዷርቦ፡ዮም፡አልባ፡
መተርጐም፡የልጆች፡እንጂ፤ ያዋቆች፡አይደለም። (ተረት)፤
የልጅ፡ነገር፡ሁለት፡ፍሬ፤ አንዱ፡ብስል፡አንዱ፡ጥሬ። (ታሪክ)፤
ዳዊት፡በተቀባ፡ባ፲፫፡ዓመቱ፡ሳኦል፡ከሞተለት፡በኋላ፡መዝ
መሪያ፡በኪብሮን፡ሲነግሡ፥ ይህን፡፩ኛ፡መዝሙር፡ለምንት፡
አንገለጉን፡ከሠር፡እስከ፡ጫፍ፡ስለ፡ራሱና፡ስለ፡ልጁ፡ስለ፡
ክርስቶስ፡ተናግሮታል፤ ፪ኛነቱም፡በኛሬት፡ነው፡እንጂ፤ በድ
ርሰት፡አይደለም፤ በድርሰትስ፡ክርሱ፡የሚቀድም፡ብዙ፡
መዝሙር፡አለ። የብሉዩ፡አሬታት፡ይህ፡ነው፤ እግዚር፡ዳዊትን፡
ቀድሞ፡በእስራኤልነት፡ወልድየ፡ዘበኵርየ፡ያልኩኽ፡ልጄ፡አንተ፡
ነኽ፡ዛሬም፡በቀባት፡ወለድኩኽ፡ብሎታል፤ ዮም፡ያለው፡በሳ
ሙኤል፡እጅ፡የተቀባበትን፡ቀን፡ነው፡(፩ነገ፡፲፮፡፲፫)። ለሐዲ
ሱም፡ዕለተ፡ፅንስን፡ሌት፡ለሌት፡ያሳያል፤ ሥጋው፡ቃልም፡በዳ
ዊት፡ባሕርይ፡የተቀባ፥ሰው፡በኾነ፡ጊዜ፡ነውና። አሬ፡ወርቅም፡
ዳዊትንና፡ጳውሎስን፡መስሎ፡ዮም፡ወለድኩከን፡ሲተረጕም፡
በካልእ፡ድርሳኑ፡እንዲህ፡ይላል፡(ዕብ፩፡፫)። ይቤ፡ለመኑ፡እመ
ላእክት፡ይቤሎ፥ወልድየ፡አንተ፡ወአነ፡ዮም፡ወለድኩከ። ወካ
ዕበ፡ይቤ፥አነ፡እከውኖ፡አባሁ፤ ወውእቱኒ፡ይከውነኒ፡ወልድየ፤
ዝኒ፡ዓዲ፡በእንተ፡ትስብእቱ፤ ((ዓዲ፥ዮም፡ወለድኩከ፡ካለው፡
ነው))። ወብሂሎቱሰ፡ወልድየ፡አንተ፡ወአነ፡ዮም፡ወለድኩከ፡
((ዮም፡ወለድኩከን፡እኹን፡አይሻም፤ መናፍ፡ነው))። ዝኒ፡በእ
ንተ፡ሊዷቱ፡እምቅድመ፡ዓለም፡እምኔሁ፤ ወይኤምር፡ከመ፡
ውእቱ፡አምላክ፡ከማሁ፤ ((ወልድየ፡አንተን፡ሬታ))። ወብሂሎ
ቱስ፡ወአነ፡ዮም፡ወለድኩከ፥ ዝኒ፡ካዕበ፡በእንተ፡ትስብእቱ፤
እስመ፡ሬጣሬ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ሀሎ፡እምቅድመ፡ዮም፡ወጊዜ፤
ኢሳ፡ዘንተ፡ይቤ፡በእንተ፡ሥጋዌ፡ወልዱ። እስመ፡እምቅድመ፡
ይሠኀ፡ቦ፡ክሂል፡ይትናገር፡ዘሬቀደ፡ዘእንበለ፡ዮም፡ወጊዜ፤ ወባ
ሕቱ፡ዘንተ፡ይቤ፡በእንተ፡ሥጋዌሁ፡ዘተሳተፈ፡ሠርዐት፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፲፭ ሎዓላዊተ ፡ ((አምላክ ፡ ወልደ ፡ አምላክ ፡ መባልን ፡)) በከመ ፡ መለኮ
ት ፡ ተሳተፈ ፡ ምስሌሁ ፡ በትሕትናሁ ፡ ((ሰብእ ፡ ወልደ ፡ ሰብእ ፡ መባ
ልን)) ፡፡ እስመ ፡ ዘዚአበየ ፡ ይኩን ፡ ሰብአ ፡ እሮኪ ፡ ይጸልእ ፡ ተናግሮ ፡
ይሳል ፡፡ ልጅ ፡ ሰው ፡ ይኾን ፡ ዘንድ ፡ በሰውነቱም ፡ የሰው ፡ ልጅ ፡ ይባል ፡
ዘንድ ፡ እንቢ ፡ ያላለ ፡ ነውና ፤ ዮም ፡ ወለድኩከ ፡ ማለትን ፡ ወይም ፡
መባልን ፡ እንዴት ፡ ይጠላል ፤ አይጠላም ፡ ማለት ፡ ነው ፤ ኅንቱን ፡ ሰው ፡
አለመኾን ፡ ሌት ፡ አቦ ፡ መቆም ፡፡ ሌት ፡ አቦም ፡ የጐንደር ፡ የከተማ ፡
ዴጃፍ ፡ ታላቁ ፡ በር ፡ ነው ፡፡

ቄርሎስም ፡ በእስትጉቡእ ፡ (ሮሜ ፩ ፡ ፫ ፡ ፬) ፡ በእንተ ፡ ወልዱ ፡
ዘተወልደ ፡ ወመጽአ ፡ እምዘርዐ ፡ ዳዊት ፡ በሥጋ ፡ ወአርአየ ፡ ከመ ፡
ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ በኀይሉ ፡ ወበመንፈሱ ፡ ያለውን ፤ ጳውሎስ ፡
እንዘ ፡ ይፈቅድ ፡ ያርእየነ ፡ ከመ ፡ አሐዱ ፡ ክርስቶስ ፡ ይቤ ፤ በእንተ ፡ ወ
ልዱ ፡ ዘኮነ ፡ እምዘርዐ ፡ ዳዊት ፡ በሥጋ ፡ ወተሠርዐ ፡ ወልደ ፡ እግዚአ
ብሔር ፡ በኀይል ፡ ቅብዐ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ብሎ ፡ ካነበበ ፡ በኋላ ፡ ትር
ጓሜውን ፤ ንግረኒ ፡ እፎ ፡ አምላክ ፡ ውእቱ ፡ ዘእምዘርዐ ፡ ዳዊት ፡ ተወ
ልደ ፤ ወዘሀሎ ፡ እምቅድመ ፡ ዓለም ፡ ወልድ ፡ ለዝላፉ ፡ ይሄሉ ፡ ምስለ ፡
እግዚአብሔር ፡ አብ ፡ በአይ ፡ ፍኖት ፡ ተሠርዐ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፤
እስመ ፡ ውእቱ ፡ ይቤ ፡ በእንተ ፡ ርእሱ ፡ ወልድየ ፡ አንተ ፡ ወአነ ፡ ዮም ፡ ወለ
ድኩከ ፡፡ ወዮም ፡ ብሂል ፡ አኮ ፡ ዘኅለፈ ፡ መዋዕለ ፡ ዘይነግር ፤ አላ ፡ ዘሀሎ ፡
ብሎታል ፡፡ የትርጓሜውም ፡ ስልት ፡ ምክንያቱና ፡ አፈታቱ ፡ ይህ ፡ ነው ፤
ንስጥሮስ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነን ፡ ነቅፎ ፡ ቃል ፡ በሰው ፡ ዐደረ ፡ እንጂ ፤ ሰው ፡ አ
ልኾነም ፤ ሰው ፡ ኹኖ ፡ አልተቀባም ፡ ስላለ ፤ ሥጋ ፡ በሥጋ ፡ መጣ ፡ አይባ
ልምና ፤ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ካልኾነ ፤ ከዳዊት ፡ ዘር ፡ የተወለደው ፡ እንደ ፡ ምን ፡
አምላክ ፡ ቡሩክ ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፡ ተባለ ፡ (ምዕ ፱ ፡ ፭) ፡፡ ዓለም ፡ ሳይፈ
ጠር ፡ ከአብ ፡ ጋራ ፡ የነበረውና ፡ ለዘላለም ፡ የሚኖረውስ ፡ ወልድ ፡ በሰ
ውነቱ ፡ ካልተቀባ ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ ዳግመኛ ፡ የግዚር ፡ ልጅ ፡ ተባለ ፡፡
ምላሽ ፡ እንዳለኽ ፡ ንገረኝ ፤ እንዲሌለኽ ፡ ግን ፡ ርሱ ፡ ባለቤቱ ፡ ስለ ፡ ራሱ
በዳዊት ፡ ዐድሮ ፡ እግዚር ፡ ልጄ ፡ አንተ ፡ ነኽ ፤ ዛሬም ፡ ወለድኩኽ ፡ አለኝ ፡

www.ethiopianorthodox.org

ብሏልና፤ ስለዚህ፡ነው።(ትሬት) ከግዜር፡ወዲያ፡ፈጣሪ÷ከባለ ቤት፡ወዲያ፡መስካሪ።ዓም፡ማለትም÷ያለፈውን፡ዘመን÷ወደ ም፡ከዘመን፡በሬት፡የኾነውን፡ወልድየ፡አንተን፡አያሳይም፤ሰው፡ ኹኖ፡ተቀብቶ፡ያለበትን÷የተቀባበትን፡ጊዜ፡እንጂ፡ማለት፡ነው።

የግዜር፡መንግሥት፡የሚባለውም፡ሉተራዊ፡ታሪክ፡በ፬፻ ፶፩፡ገጽ÷ዓ.ም፡ወአድኩከን፡ከወልድየ፡አንተ፡ለይቶ፡ስለ፡ባሕርይና፡ስለ፡ግብር፡ልዩት፡እንዲህ፡ይላል።በዚህ፡ዘመን፡ክርክር፡ተነሣ፡በስጳንያ÷ስለ፡ክርስቶስ፡መለኮትነት።፫፡መምህራን፡ነበሩ፡በስጳንያ÷የቶሌዶ፡ሜትሮፖሊታን፡ኤሊጳንዱስ፡የተባሉ፤ የውርጌልስ፡ኤጲስቆጶስም፡ፌሊክስ፡የሚሉት÷እንዲህ፡አስተማሩ።የሱስ፡ክርስቶስ፡በሰውነቱ፡የግዜር፡ልጅ፡እንዲኾን፡በመቀበል፡ነው፤ በመወለድ፡አይደለም፡በመለኮቱ፡ግን፡የግዜር፡ልጅ፡ነው፤ በዘላለም፡መወለዱ፡ከአብ፡ባሕሪ። እንዲህም፡ክርስቶስ፡በመለኮቱ፡የግዜር፡የባሕርይ፡ልጅ፡ኹኖ፡በሰውነቱ፡የጸጋ፡ልጅ።

በመጨረሻው፡ግን፡((ከዳዊት፡ትንቢት፡ከጳውሎስ፡ስብከት÷ከአፈ፡ወርቅና፡ከቄርሎስ፡ትምርት፡ከምሥራቃውያን፡ትርጓሜና፡አፈታት፡የተስማማች፡ይህች))፡የነፌልክስ፡ትምርት፡ተወግዘች፡ይላል። ግዝትና፡ርግማን፡አይገባበት፡የለም፤ ይልቁንም፡በሀገራችን፤ ንስጥሮስም፡ከጉባኤ፡በሬት፡ቄርሎስን፡እንደወገዘው፡በቤት፡ክሲያን፡ታሪክ፡ተጽፏል፡(ኢሳ፳፡፩)።

ጥያቄ፤የግብርና፡የጸጋ፡ልዩት፡ከወላዲና፡ከሠያሚ፡ከጸጋዊ፡ጋራ፡ያስተካክላልን።

ምላሽ፤ከግብርና፡ከጸጋ፡ወንድሞች፡ከተወራረሾች፡ቢያስተካክል፡እንጂ፤ከወላጁና፡ከሿሚው፡ካውራሹ፡አያስተካክልም።ይኸውም፡ሶበስ፡ታፈቅሩኒ፡እምተፈሣሕክሙ፡በሐዊሮትየ፡ኀበ፡አብ፤ እስመ፡ውእቱ፡አብ፡የዐብየኒ፡ባለው፡ይታወቃል፡(ሮሜ፡፰፡፲፬–፲፯። ዮሐ፲፬፡፳፰። ፩፡፲፯)። ወረሰየነ፡ዕሩያነ፡ምስሌሁ፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፷

በመንፈስ፡ቅዱስ።ይቤ፡እነግሮሙ፡ስመከ፡ለአኃውየ፤ዝኒ፡
ከመ፡ያግህድ፡ዕበየ፡ክብር፡ዘወሀቦሙ፡ከመ፡ይትዔረዩዎ።ለሊ
ሁ፡ርእስ፥ወንሕነ፡አባል፥ወሱቱፋኒሁ፡በተዋርሶ፡እንዳለ፡(ቈር።
አሬ፡ወር፡ድ፴ና፡፶)።የግብር፡ልደትም፡የሚፈጸም፡ኋላ፡በትንሣ
ኤ፡ነው፤እስከዚያ፡የልደት፡መያዥ፡ወይም፡ዐረቦን፡ይባላል፤ው
ኛን፡ኹምር፥ወይም፡ፅንስ፡ሸል፡እንደ፡ማለት፡ነው፡(ሮሜ፡፰፡፫-
፱።፩ቆሮ፡፩፡፭፪።፳-፳)።ይኸውም፡ሊታወቅ፡ግብረ፡ሐዋርያ፡
ዎም፡ወለድኩክን፡ስለ፡ትንሣኤ፡ጠቅሶታል።ሊቁም፡ወውእቱ፡
ቅድመ፡ዘተወልደ፡እሙታን፡ብሎታል፡(ግብ፲፫፡፴፫።ሃይ፡አበ፡
ቄር)።ያረቦኑና፡የትንሣኤው፡ልደት፡በዮም፡የታሠረ፡የተጠቀለለ፡
፩፡ወለድኩክ፡ነው፡እንጂ፤፩፡አይደለም፤ዐረቦን፡እንደ፡ፅንስ፥ትንሣኤ፡
እንደ፡ልደት፡ነውና፤ትርጓሜ፡ወንጌል፡ግን፡የጊዜው፡መተባበርና፡
ዙሮ፡መጣጠም፥ዕለቱ፡ፅንሱና፡ትንሣኤው፡በመጋቢት፡በ፳፱፡
ቀን፡ተጠቅልሎ፡፩፡ዮም፡መኾኑን፡ሳያይ፡እየብቻው፡ቈጥሮ፡አር
ባዕቱ፡ልደታቲሁ፡ለክርስቶስ፡ይላል፤ያውም፡ቢኾን፡፫ኛው፡
የግብር፡ልደት፡በትንሣኤ፡መፈጸሙን፡እንጂ፡፴ኛነቱን፡አያሳይም።
ጌታችን፡በቃሉ፡ዘኪያክሙ፡ሰምዐ፡ኪያየ፡ሰምዐ፤ወዘኪያክሙ፡
አበየ፡ኪያየ፡አበየ፤ወዘኪያየ፡አበየ፡አበዮ፡ለዘፈነወኒ፡ብሎ፡የሾ
ማቸው፡ሐዋርያት፡አርድእት፡በጳውሎስ፡አፈ፡ጉባኤነት፥እመ፡
ቦ፡ዘመሀረክሙ፡ካልአ፡እምዘመሀርናክሙ፡ንሕነ፡ውጉዘ፡ለይ
ኩን፡ብለው፡በአንቀጸ፡ግዘት፡አቁመው፡ለሊቃውንት፡ያስተላለፏት።
ሊቃውንትም፡እነቅዱስ፡ኤፍሬም፤አሐዱ፡ዘእምቅድስት፡ሠላሴ፡
ርእዮ፡ትሕትናነ፡አድነነ፡ሰማየ፡ሰማያት፤መጽአ፡ወኀደረ፡ውስተ፡
ከርሠ፡ድንግል፤ወኮነ፡ሰብአ፡ከማነ፡ዘእንበለ፡ኃጢአት፡ባሕቲታ፤
ወተወልደ፡በቤተ፡ልሔም፡በከመ፡ሰበኩ፡ነቢያት፤አድኃነነ፡ወበ
ዝወነ፤ወረሰየነ፡ሕዝበ፡ዚአሁ፡ብለው፡ለኛ፡በቃል፡በመጣፍ፡
ያወረዱት፡ምስጢረ፡ሠጋዊ፡ክምሉ፡በክፍሉ፡ከብዙ፡በጥቂቱ፡
ይህ፡ነው።ከዚህ፡የቀረውን፡ባለፈው፡ታሪክና፡መቅድም፥

www.ethiopianorthodox.org

ይልቁንም፡ በባህላት፡ ትርጉም፥ ወደ፡ ሬትም፡ በሚመጣው፡ ግኝም፡ ተመልከት። ከዚህ፡ ቀጥለን፡ የሠጋዌን፡ ዘርፎች፡ ጥምቀትን፡ ቍርባንን፡ ትንሣኤ፡ ሙታንን፡ ባጫጭር፡ ቃሎች፡ እንጽፋለን።

፯ኛ፡ ክፍል።

ምስጢረ፡ ጥምቀት።

ጥያቄ፤ በጥምቀት፡ በቅባት፡ ክርስቲያን፡ ተባልኹ፡ ትላለኽ፤ ጥምቀትና፡ ቅባት፡ እንዴት፡ ነው።

ምላሽ፤ ጌታችን፡ በ፴፡ ዓመቱ፡ በጥንተ፡ ስብከቱ፥ ማየትን፡ ለመቀደስና፡ መሲሕነቱን፡ ለመግለጽ፡ በእደ፡ ዮሐንስ፡ በማየ፡ ዮርዳኖስ፡ ተጠምቆ፡ ከውሃው፡ ሲወጣ፡ በማሕፀን፡ የተሰጠውን፡ ሀብት፡ መንፈስ፡ ቅዱስን፡ በራሱ፡ ላይ፡ አድርጎ፡ እንዲሳየ፤ ኢሳም፡ በዕርገቱ፥ ሑሩ፡ ወመሀሩ፡ ኵሎ፡ አሕዛበ፤ ወአጥምቅዎሙ፡ በስመ፡ አብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ብሎ፡ እንዳዘዘ፥ መጥምቅነት፡ ባለው፡ በታወቀ፡ ቄስ፡ እጅ፡ በጥሩ፡ ውሃ፡ ተጠምቆ፡ ሚሮን፡ መቀባት፡ ነው። ቅዱሳት፡ መጻሕፍት፡ መንፈስ፡ ቅዱስን፡ ስላንጻሒነቱ፡ ማይ፤ ስለ፡ ሀብትነቱ፡ ቅብዕ፡ ይሉታል፡ (ዮሐ፫፡ ፴፫፡ ፴፱። ግብ ፲፡ ፴፰። ኢሳ፷፩፡ ፩)። ወእምቅድመ፡ ዝንቱ፡ ግብር፡ ዘተፈጸመ፡ በእንቲአነ፡ ሀሎ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ይጼልል፡ መልዕልተ፡ ማይ፤ (በደመ፡ ድንግልና፡ ዐድሮ፡ ነበር)። ወዝንቱኒ፡ ዓዲ፡ አስተርአየ፡ በዮርዳኖስ፡ በጊዜ፡ ጥምቀት። አኮ፡ ፈቂዶ፡ ለተጠምቆ፤ አላ፡ ከመ፡ ያብርህ፡ ማየተ፡ ወያኀሊ፡ መካናተ፡ ለእለ፡ ሀለዋሙ፡ ይጠመቁ፡ ውስቴቱ፡ እንዳለ፡ (ሃይ፡ አበ፡ ሳዊ፡ ቂር፡ ተረ)። ፴፫፡ ዓመት፡ ሰለኛ፡ ሲከስ፥ ሲወጣ፡ ሲወርድ፡ ሲመላለስ፡ ኑሮ፡ ካሳውን፡ በዕለተ፡ ዐርብ፡ በመስቀል፡ በፈጸመ፡ ጊዜ፥ ከቀኝ፡ ጐኑ፡ ፪ቱ፡ ምስጢራት፡ ጥምቀትና፡ ቍርባን፡ ተገኝተዋል። (ዮሐ፲፱፡ ፴፬)

ጥያቄ፤ ጥምቀት፡ ምን፡ ታደርጋለች።

ምላሽ፤ ኃጢአትን፡ አጥፍታ፡ ደምስሳ፥ ንጽሕ፡ ጠባይን፡ አድሳ፥ የግዚር፡ ልጅ፡ የክርስቶስ፡ ወንድም፡ ተወራራሽ፡ መሳይ፡ ተከታይ፡ የጸጋውና፡ የክብሩ፡ ተካፋይ፡ ታደርጋለች። ንሕነኒ፡ እለ፡ ተወለድነ፡ በሥጋ፡ ከማሆሙ፡

www.ethiopianorthodox.org

www.ethiopianorthodox.org

፻፹፪

ብነ፡ሠለስቱ፡ልደታት፤ አሐቲ፡ጥምቀት፡ቅድስት፡እንተ፡ትሬስየነ፡ አምሳለ፡ክርስቶስ፤ ወአሐዱ፡ሥጋሁ፡ወደሙ፡ለክርስቶስ፡ዘይሰሪ፡ አበሳ፡ወኃጢአተ፤ ወአሐዱ፡አንብዕ፡ዘበንስሓ፡ዘይወፅእ፡እምውሳጥ፡በአምሳለ፡ዮርዳኖስ፡ወያቄርብ፡ንጹሐ፡ቅድመ፡እግዚአብሔር፡ እንዳለ(ቅዱ፡አት)። በጥምቀት፡የሚገኝ፡ልጅነት፡በኃጢአት፡ሲያረጅ፡ መታደሻው፡ንስሓና፡ቍርባን፡ስለ፡ኾኑ፥ጥምቀትን፡መደብ፡አድርጎ፡ ኹለቱንም፡ልደት፡አላቸው።

፫ኛ፡ ክፍል።

ምስጢረ፡ቍርባን።

ጥያቄ፤ ቍርባን፡ማለት፥ ምን፡ማለት፡ነው። ምስጢረ፡ቍርባንስ፡እንደ፡ምን፡ ነው።

ምላሽ፤ ቍርባን፡ማለት፥ሰው፡በፈቃዱ፥ለግዚር፡የሚያቀርበው፤ሰውን፡ ወደግዚር፥እግዚርን፡ወደ፡ሰው፡የሚያቀርብ፡መንፈሳዊ፡አምኃ፥ መሥዕተ፡ሰላም፡ማለት፡ነው። የቍርባንም፡ሥርዐት፡እንዲህ፡ነው። ጌታ፡በምሴተ፡ኀሙስ፡ለራት፡ካመጡለት፡ኅብስትና፡ወይን፡በእጁ፡ ይዞ፡ወዳባቱ፡በጸለየ፡ጊዜ፥ኅብስቱን፡ወደ፡ሥጋው፥ወይኑን፡ወደ፡ ደሙ፡ለውጦ፥ስለናንተ፡ነገ፡የሚሠዋ፡ሥጋዬ፡የሚፈስ፡ደሜ፡ይህ፡ ነው፤ እናንተም፡እስከ፡ምጽአት፡ድረስ፡እንዲሁ፡አድርጉ፡ብሎ፡ ሰጣቸው። ዛሬም፡ቄስ፡ጌታ፡በምሴተ፡ኀሙስ፡እንዳደረገው፡ጸሎት፡ቅዳሴ፡በጸለየበት፡ጊዜ፥የጌታን፡ቃል፡ጠቅሶ፥ዝ፡ኅብስት፡ሥጋየ፡ውእቱ፡ሲል፥ኅብስቱ፡የኅብስትነቱን፡መልክ፡ሳይለቅ፡የክርስቶስ፡ሥጋ፡ወደ፡መኾን፡ይለወጣል። ወይኑም፡ዝ፡ጽዋዕ፡ደምየ፡ውእቱ፡ ሲል፥የወይንነቱን፡መልክ፡ሳይለቅ፡የክርስቶስ፡ደም፡ወደ፡መኾን፡ይለወጣል።

ጥያቄ፤ ቍርባን፡ምን፡ያደርጋል። ለመቍረብስ፡ምን፡ማድረግ፡ይገባል።

ምላሽ፤ ቍርባን፡ከግዚር፡ያዋሕዳል፤ ዕለት፡ዕለት፡ጸጋ፡ይጨምራል። ለመቍረብም፡ንስሓ፡መግባት፥ራስን፡ለቄስ፡ማስፈተን፥ኃጢአትን፡ሳይከፍሉና፡ሳያመካኙ፡ገልጦ፡መንገር፥በሠሩት፡ኃጢአት፡ማዘን፡

www.ethiopianorthodox.org

ማልቀስ፥የኀስሐ፡አባት፡የሰጠውንና፡ያዘዘውን፡ጾም፡ጸሎት፡ቀኖና፡ መፈጸም፡ያሻል።

፱ኛ፡ክፍል።

ምስጢረ፡ትንሣኤ።

ጥያቄ፤ ትንሣኤ፡ማለት፡ምን፡ማለት፡ነው።

ምላሽ፤ ዘይቤው፡ከሞት፡መነሣት፥ከመቃብር፡መውጣት፥መታደስ፡መለወጥ፤ ወይም፡ሐዲስ፡ሕይወት፡ማለት፡ነው። የትንሣኤም፡ነገር፡ እንዲህ፡ነው፤ጌታችን፡ተሰቅሎ፡በሞተ፡በሦስተኛው፡ቀን፡ነፍሱን፡ ከሥጋው፡አዋሕዶ፥ሞት፡የማይስማማው፡ዳግመኛ፡የማይሞት፡ ኹኖ፡ረቂቅ፡ታድሶ፡በኀቱም፡መቃብር፡ተነሥቷል። አመ፡ሣልስት፡ ዕለት፡ሠጣ፡ለነፍሱ፡ውስተ፡ሥጋሁ። ወረሰዮ፡ትንሣኤሁ፡በመንፈስ። ወቦአ፡እንዘ፡ዕጹው፡ኆዋኅው፡ከመ፡ይክሥት፡ግብሮ፤ እስመ፡ለሥ ጋ፡ገዚፍ፡ረሰዮ፡ደቂቀ። ወአጠየቀ፡ከመ፡ውእቱ፡ርኁቀ፡እምግዘፍ፡ እንዳለ፡(ቅዱ። ሃይ፡አበ፡ኤፊ። አሬ)።

ጥያቄ፤ ነፍሱን፡ከሥጋው፡አዋሕዶ፡ማለት፡ስለ፡ምን፡ነው።

ምላሽ፤ ሲሞት፡ነፍስና፡ሥጋው፡ተለያዩ፡እንጂ፤ አካሉ፡መለኮቱ፡ከነፍስም፡ ከሥጋም፡አልተለየምና፤ በማሕፀን፡እንደ፡ተዋሐደ፡አለና፤ ስለዚህ፡ ነው። ከትንሣኤውም፡በኋላ፡እስከ፡፵ቀን፡ድረስ፡ያለፈውን፡እያላ ሰበ፥የሚመጣውን፡እያስገነዘበ፡ለበውክጡ፡እያለ፡ሲሰብክና፡ ሲያስተምር፡ቈይቶ፡ባ፵ኛው፡ቀን፥ ወናሁ፡እፌኑ፡ለክሙ፡ተስፋሁ፡ ለአቡየ፤ አንትሙሰ፡ንበሩ፡ሀገረ፡ኢየሩሳሌም፡እስከ፡ትለብሱ፡ኃይለ፡ እምአርያም። ወእምዝ፡ሖሩ፡ውስተ፡ኵሉ፡ዓለም፤ ወስብኩ፡ወን ጌሎ፡ለኵሉ፡ፍጥረት፡ብሎ፡አዟቸው፥በአንብሮተ፡እድ፡ባርኳቸው፡ እያዩት፡በሥጋው፡ዐረገ። ካረገም፡ባ፲ኛ፡ቀን፡መንፈስ፡ቅዱስን፡በነ ፋስ፡አምሳል፡በእሳት፡አርአያ፡ላከላቸው፤ ሐዋርያትም፡መንፈስ፡ ቅዱስን፡ተቀብለው፥ፍሩሃን፡የነበሩ፡ጥቡዓን፡ኾኑ፤ ከብሉያት፡ ታደሱ፤ በአእምሮ፡ጐለመሱ፤ ቋንቋን፡ኹሉ፡ዐወቁ፤ ምስጢር፡ጠ ነቀቁ። ኋላም፡በምጽአት፡እኛን፡በሥልጣኑ፡ለማስነሣት፥ንዑና፡

፻፳፴ ሑሩ፡ ለማለት፥ በዚሁ፡ ባረገበት፡ ሥጋ፡ በክበበ፡ ትስብእት፡ ይመጣል፡ (ግብ ፩:፲፩)። በርሱ፡ ያመኑ፡ ርሱን፡ በኵር፡ ያደረጉ፡ ምእመናን፥ እንደ፡ ርሱ፡ ሞት፡ የማይስማማቸው፡ ዳግመኛ፡ የማይሞቱ፡ ሕያዋን፡ ብሩሃን፡ ረቂቃን፡ ኹነው፡ የክብር፡ ትንሣኤ፡ ይነሣሉ፤ ርስቱን፡ መንግሥተ፡ ሰማይን፡ ይወርሳሉ። ኃጥአን፡ ግን፡ የኀሳር፡ ትንሣኤ፡ ተነሥተው፡ ከበኵራቸው፡ ከዲያብሎስ፡ ጋራ፡ በማይ ልፍ፡ ሥቃይ፡ ይኖራሉ፡ (ዮሐ ፫:፭፫:፭፱ ። ማቴ ፭፫:፵፯)። የሥጋዌ፡ ዘርሮች፡ ከምሉ፡ በክፍሉ፡ እሊህ፡ ናቸው።

፲ኛ፡ ክፍል።

ጥያቄ፤ ከኹሉ፡ አስቀድሞ፡ የጥያቄውን፡ አርእስት፤ አዕማደ፡ ምስጢር፡ ምስለ፡ አዝፋሪሆን፡ ወጸዋትዊሆን፡ ብለኻልና፤ አዕማደ፡ ምስጢር፡ ስንት፡ ናቸው፤ ትርጓሜያቸውስ፡ ምን፡ ማለት፡ ነው።

ምላሽ፤ ጌታ፡ እንደ፡ ባረካቸው፡ እንዳ፭ቱ፡ ኅብስት፡ ፭፡ ናቸው፤ አሚን፡ በአብ፤ አሚን፡ በወልድ፤ አሚን፡ በመንፈስ፡ ቅዱስ፤ አሚን፡ በቅድስት፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወበኵሎን፡ ምስጢራቲሃ፤ አሚን፡ በትንሣኤ፡ ሙታን፡ ወበሕይወት፡ ዘይመጽእ፡ ለዓለመ፡ ዓለም። ትርጓሜያቸውም፥ ክፍላተ፡ ሃይማኖት፡ አርእስተ፡ ሃይማኖት፡ ማለት፡ ነው። የሃይማኖትን፡ ፍች፥ ምስጢሯን፡ ምስጢርነቷን፡ በመቅድም፡ ተመልከት። ዳግመኛም፡ ምስጢረ፡ ሥላሴ፥ ነአምን፡ በአሐዱ፡ አምላክ፡ በቃሉ፡ ወበመንፈሱ፡ ተብሎ፡ በአብ፡ ሲከተት፤ ምስጢረ፡ ሥጋዌም፡ ቃል፡ ሥጋ፡ ኮነ፤ ሞተ፡ በሥጋ፡ ወሐይወ፡ በመንፈስ፥ ዮም፡ ወለድኩከ፡ ተብሎ፡ በትንሣኤና፡ በዘላለም፡ ሕይወት፡ ተጠቅልሎ፡ በወልድ፡ ሲከተት፤ ቤተ፡ ክርስቲያንም፡ ከነምስጢራቷ፡ አሐቲ፡ ቅድስት፡ ጉባኤ፡ መንፈስ፡ ተብላ፡ በመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ስትከተት፥ አዕማደ፡ ምስጢር፡ ሥላሴ፡ ብቻ፡ ይኾናሉ፤ ምስጢርም፡ ሃይማኖት፡ ተብላ፡ በአሐዱ፡ አምላክ፡ ተጠቅልላ፥ ምንታዌና፡ ትሥልስት፡ የሌለውን፡ የሥላሴን፡ ባሕርይ፡ መለኮትን፡ መስላ፥ በአሐቲነቷ፡ ትቆማለች። ሃይማኖት፡ እንተ፡ እምኀበ፡ አብ፡ ተሠርፀት፡ ኀበ፡ ወልድ፡ ተበጽሐ፤ ወኀበ፡ መንፈስ፡

www.ethiopianorthodox.org

ቅዱስ፡ትትሬጸም፡(ተረ፡ቂር። ኢሬ፬፡፫፡፲)።

ጥያቄ፤ የባዜር፡ጸጋ፡ለሰው፡የሚሰጥና፣የሚታደል፤ ሰውም፡የባዜርን፡ጸጋ፡የሚያገኝና፡የሚቀበል፣በስንት፡ወገን፡ነው።

ምላሽ፤ በ፫፡ወገን፡ነው፤ በሃይማኖትና፡በጸሎት፣በቤተ፡ክርስቲያን፡ምስጢራት። ጸሎትም፣ጌታ፡በወንጌል፣አንትሙሰ፣ሶበ፡ትጼልዩ፣ከመ፡ዝ፡በሉ፡ብሎ፡ያስተማረውና፡ርሱን፣የመሰለ፣ቃል፣ነው።

ጥያቄ፤ የቤተ፡ክርስቲያን፡ምስጢራት፣ስንት፡ናቸው።

ምላሽ፤ ኢሳይያስ፣በተናገራቸው፡በ፯ቱ፣ሀብታት፣አንጻር፡፯፡ናቸው።
ጥምቀትና፣ሜሮን፥ንስሓና፣ቊርባን፥ቀንዲልና፣ክህነት፤ተክሊል።
ሜሮን፣ከምስጢረ፡ጥምቀት፥ንስሓም፣ከምስጢረ፡ቊርባን፣ገብተው፣ተነባረዋል። የቀሩት፣፫ቱ፡ምንድር፡ናቸው፤ ምን፡ያደርጋሉ፣ብትል።
ቀንዲል፣ድውያን፣የሚቀቡት፣ዘይት፡ነው፤ ሥርዐት፡ጸሎቱም፡በመጽሐፈ፣ቀንዲል፣ተጽፏል፤ ድውዩ፡የሚድን፡ቢኾን፣ከደዌው፡ይፈውሰዋል፤ ከኀጢአቱ፣ያነጻዋል፤ የሚሞትም፡ቢኾን፣ያለጣር፡እንዲለይ፡ያደርገዋል፣(ማር፡፯፡፲፫፡ያዕ፬፡፫)። ክህነትም፡በቅባትና፡በአንብሮተ፡እድ፣የሚሰጥ፣፯ነት፡ያለው፡ማዕርግ፣ነው። ከሊቀ፡ጳጳስ፡እስካናጕንስጢስ፣ለተሾመበት፡ማዕርግ፡የሚገባን፡ሥራ፣ለመፈጸም፥ሥልጣንና፡ችሎት፣ያሳድርበታል። ተክሊልም፡የባልና፡የሚስት፣የጋቢ፡ጸሎት፡ነው። ርስ፡በርሳቸው፡እንዲፋቀሩና፡መልካካም፣ልጆች፡እንዲወልዱ፥በሚገባ፡እንዲያሳድጉ፡ጸጋ፡ያሳድርባቸዋል። ያልተክሊልና፡ያለ፡ቊርባን፡የሚኾን፡ጋቢ፡እንዳለሌና፡እንደ፡ባዝራ፥እንደ፡ወይፈንና፡እንደ፡ጊደር፡ይታሰባል፡እንጂ፤ የሥርዐት፣ጋቢ፡አይባልም። ትንቢትና፡መንግሥት፣የክህነት፣ዘሮች፡ናቸው፤ ምንኵስናም፣ከንስሓና፣ከክህነት፣ይገባል። ይቤ፡አረጋዊ፡ዘውእቱ፡እንጦንዮስ፤ እስመ፡ለኀይል፡እንተ፡ርኢክዋ፡ዲበ፣ጥምቀት፣ርኢክዋ፡ካእበ፣ዲበ፡አልባሰ፡ምንኵስና፡ወበጊዜ፡ለብሰተ፣አስኬማ፣እንዳለ፡(ሠልክ)።

ጥያቄ፤ በምስጢራት፡አንጻር፡የቆሙ፣፯ቱ፣ሀብታት፡ምንና፡ምን፡ናቸው።

www.ethiopianorthodox.org

፻፷፪

ምላሽ፤ መንፈስ፡ልደት፥መንፈስ፡ጥበብ፡ወሊብዎ፥ መንፈስ፡ምክር፡ወኃ
ይል፥መንፈስ፡አእምሮ፡ወፈሪሀ፡እግዚአብሔር፡ናቸው። እሊህም፡
፯ቱ፡ያደረበትን፡ሰው፡በጎኹ፡ረዳት፡እየኾኑ፡እንደ፡ክርስቶስ፡በግ
ዜር፡ሕግ፡ፍጹም፡ያደርጉታል፤ ወይም፡ፈጻሚ፡ሕግ፡ፍጹመ፡
ሰው፡ያሠኙታል። እስመ፡ኍልቌ፡ሳብዕ፡ፍጹም፡ውእቱ፡በኀበ፡ዕ
ብራውያን፡እንዳለ፡(ሃይ፡አበ፡ሳዊ)።

ጥያቄ፤ የግዜር፡ሕጎችና፡ትእዛዞች፡ስንት፡ናቸው።

ምላሽ፤ እንዳሠሩ፡ሕዋሳታችን፡፲፡እንቀጽ፡ናቸው፤ ስማቸውም፡ዐሠርቱ፡
ቃላት፡ያሠኛል። ከነዚያው፡ዳግሞ፡አታድርጉ፡ባዩ፥ሕግ፤ አድርጉ፡
ባዩ፡ትእዛዝ፡ይባላል።

ጥያቄ፤ የታገኙና፡የቆሙ፥ለሰው፡የተሰጡ፡ምን፡ጊዜ፡ነው።

ምላሽ፤ እግዜር፡አዳምን፡በ፮ኛ፡ቀን፡ሲፈጥረው፡ነፍስና፡ሥጋውን፡እንደ፡
ጽላት፡አርጎ፡ያሠሩ፡ሕዋሳት፡መጠበቂያ፡ዐሠርቱ፡ቃላትን፡በልቡ
ናው፡ዐትሞለታል፥(፪ቆሮ፡፫፡፫። ዕብ፰፡፲)። አዳምም፡፯ቱ፡ሀብ
ታት፡እንዳሠርቱ፡ቃላት፡ስላደሩበት፥ታቦት፡ሰውነቱ፡ወደ፡ኃጢ
አት፡ሳይማረክ፡፺፡ዓመት፡በነጻነት፡ኑሯል። ፪ኛም፡በሦስተኛው፡
ትውልድ፡በሄኖስ፡ዘመን፡ያዳም፡ልጆች፡ኹሉ፡በልባቸው፡የተጣ
ፈውን፡ሕግ፡ኹሉ፡በጭራሽ፡ረስተው፡ዘንግተው፥ገቢረ፡ኃጢአት፡
አምልኮተ፡ጣዖት፡ስላበዙ፤ እግዜር፡ለሄኖስ፡በ፳፪ቱ፡ሥነ፡ፍጥ
ረት፡አምሳል፡ከአሊፍ፡እስከ፡ታው፡ያሉትን፡፳፪ቱን፡ሠዴሳት፡ግልጦ
ላት፥ ሥነ፡ፍጥረትን፡ዐሠርቱ፡ቃላትን፡በቃል፡በጥፈት፡አስተምሯ
ቸዋል። ወውእቱ፡ዘአኀዘ፡ይጸውዕ፡ስመ፡እግዚአብሔር፡እንዳለ፡
(ኩፋሌ)። ፫ኛም፡ከኖኅ፡በኋላ፡ለሚመጣው፡ትውልድ፥ነቢዩ፡ሔ
ኖክ፤ ወይከይድ፡ዲበ፡ሲና፡ደብር፡ወያስተርኢ፡በትዕይንት፥ብሎ፡
እንደ፡ተናገረ፥እግዜር፡በደብረ፡ሲና፡ተገኝቶ፡ሙሴን፡እንደ፡ሄኖስ፡
ወደሱ፡ጸርቶ፥የ፮ቱን፡ቀን፡ሥነ፡ፍጥረት፡በልቡናው፡ሠሎ፡በግሮ፥
ሌላውንም፡ፍርድና፡አገዛዝ፡ሥርዐትና፡ትእዛዝ፡ቃል፡በቃል፡ነግሮ፡
አስተምሮ፡ካበቃ፡በኋላ፤ ባ፵ኛው፡ቀን፡ዐሠርቱ፡ቃላትን፡ርሱ፡

www.ethiopianorthodox.org

በጣቶቹ፡በ፪፡ጽላት፡ላይ፡፫፡፫ቱን፡በያንዳንዱ፡ጽፎ፡እንዳደራ፡ገንዘብ፡እጅ፡በጅ፡ሰጥቶታል፡(ዘፀ ፴፩፡፲፰። ፴፪፡፲፫፡፲፯)። ይኸውም፡፪ቱን፡ጽላት፡በ፪ቱ፡እጆችኹ፡፲ሩን፡ቃላት፡በ፲ሩ፡ጣቶችኹ፡እየመሰላችኹ፡ሕጉን፡ተማሩ፥አስተምሩ፤ እጆቻችኹንም፡ለሠራ፡ለጸሎት፡ስታነሡ፡ጽላትንና፡ዐሠርቱ፡ቃላትን፡አስታውሱ፤ እንደ፡ሰብአ፡ትካት፡አትርሱ፤ እጆችኹና፡ጣቶችኹ፡እግራችኹም፡ሳይቀር፡አስታዋሽ፡ይኹናችኹ፡ማለት፡ነው። ከአዳም፡ዠምሮ፡እስከ፡ሙሴ፡ዐሠርቱ፡ቃላትን፡ለመጠበቅ፡የታመነ፡ሕዝብ፡አልተገኘምና፤ እጅ፡በጅ፡መስጠት፡ዐደራነቱን፡ዐደራ፡ማለቱን፡ያሳያል፤ ዐደራ፡ኆብቅ፥ሰማይ፡ሩቅ፡እንዲሉ። ኋላም፡በፄዋዌ፡ጊዜ፡ነቢዩ፡ኤርምያስ፡ታቦቱን፡ከነጽላቱ፡ደብረ፡ሲና፡ወስዶ፤ ዕቀቢ፡ማኅፀንተኪ፡እስከ፡ምጽአቱ፡ለፍቅር፡ብሎ፡ለምድር፡ዐደራ፡ሰጥቷታል።

ጥያቄ፤ ስማቸውና፡ተራቸው፡ዐሠርነታቸው፡እንዴት፡ነው፤ ማን፡ማን፡ይባላሉ።

ምላሽ፤ ፩ኛው፥ወይም፡መዠመሪያው፤ ፈጣሪኽ፡እግዜር፡እኔ፡ነኝ፤ ከኔ፡በቀር፡ሌላ፡አምላክ፡የለኽም። ፪ኛው፤ የፈጣሪኽን፡የግዜርን፡ስም፡በከንቱ፡አትጥራ። ፫ኛው፤ የሰንበትን፡ቀን፡ዐስብ፡ትቀድሰው፡ዘንድ። ፬ኛው፤ አባት፡እናትኽን፡አክብር። ፭ኛው፤ ነፍስ፡አትግደል። ፮ኛው፤ አታመንዝር። ፯ኛው፤ አትስረቅ። ፰ኛው፤ በሐሰት፡አትመስክር። ፱ኛው፤ የሰውን፡ቤት፥ሚስቱን፡ገንዘቡን፡ከብቱን፡ቤት፡ሰቡን፡አትመኘ። ፲ኛው፤ ሰውን፡ኹሉ፡እንደ፡ራስኽ፡ውደድ።

(ሐተታ)፤ ከኔ፡በቀር፡ሌላ፡አምላክ፡የለኽም፤ የግዜርን፡ስም፡በከንቱ፡አትጥራ፤ የሰንበትን፡ቀን፡ዐስብ፡ያላቸው፡እነዚህ፡ሦስቱ፡እግዜርን፡በፍጹም፡ልቡና፡በመውደድ፡ይፈጸማሉ፡(ዘፀ ፳፡፫፡፯፡፰፡፲፬-፲፯። ዘዳ ፯፡፫። ዘሌ ፲፱፡፲፰። ማቴ ፳፪፡፴፯-፵)። ዳግመኛም፡በግእዝ፡አጠራር፤ ኢታምልክ። ኢትምሐል። አክብር፡ሰንበቶ። አክብር፡አባከ፡ወእመከ። ኢትቅትል። ኢትዘሙ። ኢትስርቅ። ኢትኩን፡ስምዐ፡በሐሰት። ኢትፍቱ። አፍቅር፡ቢጸከ፡ከመ፡ነፍስከ፤ ተብለው፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፷፯

በአጭር፡ ቃል፡ ይነገራሉ። ትርጓሜያቸውን፡ የውጭ፡ አገር፡ ሰዎች፡ ባማርኛችን፡ ስላሳተሙት፥ ያው፡ ይበቃል፡ ብለን፡ ትተነዋልና፤ በየመጽሐፉ፡ ተመልከት።

ጥያቄ፤ ጌታ፡ በፍርድ፡ ቀን፡ ከኞ፡ የሚሻቸው፡ የምሕረት፡ ሥራዎች፡ ስንት፡ ናቸው

ምላሽ፤ ፯፡ ናቸው፤ ፩ኛው፡ ለተራበ፡ ማብላት፤ ፪ኛው፤ ለተጠማ፡ ማጠጣት። ፫ኛው፤ ለታረዘ፡ ማልበስ። ፬ኛው፤ እንግዳ፡ መቀበል። ፭ኛው፤ ድውይ፡ መጠየቅ። ፮ኛው፤ የታሰረ፡ መጎብኘት። ቢቻል፡ ማስፈታት። ፯ኛው፤ የሞተ፡ መቅበር። (ማቴ ፳፭፡ ፴፬ — ፵፮ ። ሉቃ ፲፬፡ ፲፬፡ ፲፫) እሊህ፡ የሥጋ፡ ምሕረቶች፡ ናቸው፤ እሊህን፡ የመሰሉ፡ ደግሞ፡ ፯፡ የነፍስ፡ ምሕረቶች፡ አሉ። ፩ኛው፤ ለሚጠራጠር፡ መልካም፡ የሃይማኖት፡ ምክር፡ መስጠት። ፪ኛው፤ ላልተማረ፡ ማስተማር። ፫ኛው፤ ኃጢአተኛን፡ በፍቅር፡ መገሠጽ። ፬ኛው፤ ያዘነን፡ ማጽናናት። ፭ኛው፤ የበደለን፡ ይቅር፡ ማለት። ፮ኛው፤ ያሳዘነን፡ በትዕግሥት፡ መሸከም። ፯ኛው፤ ለሕያዋንና፡ ለሙታን፡ ከግዜር፡ ይቅርታ፡ መለመን።

ጥያቄ፤ የኃጢአት፡ ራሶችና፡ ተፃራሮቻቸው፡ ስንት፡ ናቸው።

ምላሽ፤ ኹሉም፡ ፯፡ ፯፡ ናቸው። ፩ኛው፡ ራስ፥ ትዕቢት፡ ነው፤ ተፃራሪው፡ ትሕትና። ፪ኛው፡ ራስ፥ ንፍገት፡ ነው። ተፃራሪው፡ ቸርነት። ፫ኛው፡ ራስ፡ ዝሙት፡ ነው፤ ተፃራሪው፡ ንጽሕና። ፬ኛው፡ ራስ፡ ቊጣ፤ ተፃራሪው፡ ትዕግሥት። ፭ኛው፡ ራስ፡ ሥሥዕት፤ ተፃራሪው፡ ጾም፡ ትሕርምት። ፮ኛው፡ ራስ፡ ቅንአት፤ ተፃራሪው፡ ፍቅረ፡ ቢጽ። ፯ኛው፡ ራስ፡ ሀኬት፤ ተፃራሪው፡ ትጋት፡ ነው። እነዚህ፡ ኹሉ፡ ያሠርቱ፡ ቃላት፡ ተሳሮች፥ ወይም፡ ዘርፍና፡ ቅጽሎች፡ ባሠርቱ፡ ቃላት፡ ውስጥ፡ ይገኛሉ።

ጥያቄ፤ የሰው፡ ጠላቶች፡ ስንት፡ ናቸው።

ምላሽ፤ ሦስት፡ ናቸው። ፩ኛው፥ ሰይጣን። ፪ኛው፥ ዓለም። ፫ኛው፥ ሥጋ። ወይም፡ ፈቃደ፡ ሥጋ።

ጥያቄ፤ ሥጋን፡ የሚያነሣሡ፡ ስንት፡ ናቸው።

ምላሽ፤ ፭፡ ናቸው። ፩ኛው፥ ማየት። ፪ኛው፥ መስማት። ፫ኛው፥ ማሽተት። ፬ኛው፥ መቅመስ። ፭ኛው፥ መዳሰስ። የክርስቲያን፡ ትምርት፡

www.ethiopianorthodox.org

ከምሉ፡ በክፍሉ፡ ኩብዙ፡ በጥቂቱ፡ ይህ፡ ነው፤ ከዚህ፡ የቀረ ውን፡ ሕግና፡ ሥርዐት፡ የቤተ፡ ክርስቲያንን፡ ትእዛዛት፥ በሬውስ፡ መንፈሳዊና፡ በፍትሕ፡ መንፈሳዊ፡ በፍትሐ፡ ነገሥት፡ ውስጥ፥ በሲኖዶስና፡ በመጽሐፈ፡ ኪዳን፡ ተመልከት።

ያለቃ፡ ዕንቍ፡ ባሕርይ፡ ግጥም፡ ስላሠርቱና፡ ስለ፡ ስድስቱ፡ ቃላት።

ከዐሠርቱ፡ ቃላት፡ መዠመሪያው፡ አንዱ፡
በፍጹም፡ ልቦና፡ እግዜርን፡ ውደዱ፡
ከመጽሐፍ፡ ቃል፡ ወጥቶ፡ በሰንበት፡ የሠራ፡
ዕረፍት፡ አያገኝም፡ ከሰማይ፡ መከራ።
አባትና፡ እናቱን፡ በምግብ፡ የማይረዳ፡
ተበድሮ፡ በልቶ፡ አልከፈለም፡ ዕዳ።
አልታገሠ፡ ብሎ፡ የሰው፡ ነፍስ፡ ገዳይ፡
በምድር፡ ርስት፡ ያጣል፤ ስንኳን፡ በሰማይ።
ዝሙት፡ የወደደ፡ ሞቱን፡ ማሰነብ፡ ቶቶ፡
እንስሳ፡ ነው፡ እንጂ፡ ምን፡ ይባላል፡ ከቶ።
የሰው፡ ገንዘብ፡ ሲሠርቅ፡ ልቡ፡ የማይሠጋ፡
ሲገረፍ፡ ይኖራል፡ በእሳት፡ አለንጋ።
በሐሰት፡ መስክሮ፡ በሐሰት፡ የማለ፡
ኩብርሃን፡ ጨለማ፡ ይሻለኛል፡ አለ።
ከሰው፡ ሚስት፡ የሚኼድ፡ ጠላት፡ ነው፡ ለራሱ፡
ወዲህም፡ በሥጋው፤ ወዲህም፡ በነፍሱ።
የሰውን፡ ኩብት፡ አይቶ፡ መውደድ፡ መመኘት፡
ከኵነኔ፡ በቀር፡ አያስገኝም፡ ሀብት።
መንግሥተ፡ ሰማያት፡ አትገኝም፡ ነፍሳ፡
ሰውን፡ ካሎደዱ፡ እንደ፡ ራስ፡ አድርጎ።

ስለ፡ ስድስቱ፡ ቃላት።

«ማቴ ፫፡ ፲፪፡ ፲፫፡ ፲፱፡ ፲፴፡ ፲፵፡ ፲፮»

www.ethiopianorthodox.org

፻፵

ስድስቱ፡ቃላትን፡ጽሮልናል፡ከፍሎ፥
ወንድም፡ከማሳዘን፡ተጠበቁ፡ብሎ።
ለኔ፡ትኩን፡ብሎ፡የሰው፡ሴት፡ማየቱ።
እጅግ፡ፍጹም፡በዴል፡ታላቅ፡ኃጢአት።
ሳታመነዝርበት፡ሚስቱን፡የሚሬታ፥
ይፈረድበታል፡በላይኛው፡ቦታ።
በውነት፡እንኳ፡ቢኖን፡መሐላ፡ይቅር፤
ይሻለናል፡የላይኛው፡ክብር።
ክፉ፡ለሠራ፡ሰው፡በጎ፡የመለሰ።
ዘላለም፡ይኖራል፡ጽድቅ፡እንደ፡ለበሰ።
ጠላትን፡ቢወዱ፡ይወዳል፡ፈጣሪ፥
ርሱ፡ስለኾነ፡የኹሉ፡አሳዳሪ።

ያሠርቱና፡የስድስቱ፡ቃላት፡መርገፍና፡አጪዋቾች። ወንጌል፡ስለ፡ሰንዴው፡ትምርት፡በምሳሌ፡ዐዋጅ፥ ወቅሮና፡አሶቅሮ፡ያስተከለው፡ሐዲስ፡ወፍጮና፡መጅ፤ ይኸውም፡የሰምና፡ያላቢ፡ግጥም፥ላንባቢ፡ለሰሚ፡የሚጥም፥ፈላሾችንም፡የሚያስገርም።

ሰም፡አሬ፡ወርቅ፡ቀለም።

ያለ፡እየመሰለኝ፡ልጁ፡ሙቶ፡ሳለ፥
እንቡጣውን፡ባየው፡ልቤ፡ተቃለለ።
ስለ፡ደረሰብኝ፡የነሴፉግ፡ዕጣ፥
ልጄ፡ልጄ፡እላለኹ፡ደረቁን፡እንቡጣ።
አምልኮት፡ጣኦት፡የተዠመረው፥
በሴሩግ፡ነውና፡በተላላው፡ሰው።

ዐላቢ፡የፈላሾች፡ዋቢ።

ያምልኮትን፡ነገር፡ዱፍሮ፡ለመስበክ፥
አንችን፡ምን፡አገባሽ፡ከሰዎች፡ታሪክ።
ስንኳን፡አንቺ፡ላሻ፡ቤተ፡እስራኤል፥
ትታለል፡ነበረች፡በጥጃ፡አምሳል።

www.ethiopianorthodox.org

፻፶፭

መንጥቆ፡ያወጣት፡ከነሬርአን፡እጅ፡
እንስሳ፡ነው፡መሰሏት፡ጥጃ፡የላም፡ልጅ።
ላም፡አሬ፡ወርቅ፡ቀለም።
ነባቤት፡ነፍስ፡ያላት፡ቁማ፡የምትኼድ፡
ያልተጋደመችው፡እንደ፡ላም፡ነገድ።
ካህንና፡መስፍን፡ሙሴ፡እያለላት፡
እግዜርም፡ቃል፡በቃል፡እያስተማራት።
በጥጃ፡ምሳሌ፡ተቷላለች፡ካልኽ፡
ብታንስ፡እንጂ፡አትበልጥም፡ከኔ፡ከላምኽ።
ወተት፡የሚሬሰው፡እንደ፡ከነዓን፡
እኔ፡አልሻልምይ፡ከዕብራውያን።
አርባዕት፡ወንጌል፡ነው፡ይህ፡የያዝከው፡ጡቴ፤
ካርባዕቱ፡እንስሳም፡ገጽ፡ላሕም፡አንቴ።
ይኸውም፡ሊታወቅ፡የንቡጣውን፡ስም፡
ልጂ፡አላለኹ፡እንጂ፤ አምላኪ፡አልልም።
ዐላቢ፡የሬላሾች፡ዋቢ።
ከነኢሳይያስ፡ከነሱቱኤል፡
ሰምቻለኹና፡እንስሳ፡እንዲሻል።
በውነትስ፡ከኾነ፡እስራኤል፡ነው፡ሞኝ፤
ዝም፡ብለኸ፡ታለቢ፤አትቀባጥሪብኝ።
ለኔም፡አንቴ፡ነው፡አርባዕቱ፡እንስሳ፡
አንደኛው፡ገጽ፡ሰብእ፡የሥጋው፡ቃል፡ጕሣ።
ላም፡አሬ፡ወርቅ፡ቀለም።
እንስሳ፡ነኝ፡ብዬ፡አርምሞ፡እንዲሊዝ፡
በጓድ፡የሚያናግር፡መጣብኝ፡ትእዛዝ።
እግዜር፡ካናገረው፡ኹሉ፡ተናጋሪ፤
ለምን፡ትለኛለኽ፡የላም፡ቀባጣሪ።
መታለብ፡መታረድ፡የላሞች፡ነውና፤

www.ethiopianorthodox.org

፻፹፪ የሚያሳዝነኝስ፡የሰው፡ድንቁርና።
የነኢዮርብዓም፡የናክአብ፡ጉድ፡
ለሰው፡ሠራሽ፡ጃጀ፡መንበርክክ፡መስገድ፡
ስንፍናው፡ሢራክን፡ያስደነገጠው፡
ሰሎሞንም፡ቢኾን፡እንዲክአብ፡ነው።
ካብርሃም፡አኗዋ፡የተገኘው፡ወርቅ፡
አንድ፡ኪሎ፡አይመሳም፡ቢመዘን፡በጽድቅ።
ዐሳቢ፡የፈላሾች፡ዋቢ።
እንዲህ፡የምትዘልሠው፡ላሚቱ፡ሰውን፡
እድግት፡በለዓም፡አትሽ፡ናት፡ይኾን፡
ወይስ፡ወንድምሽ፡ነው፡እብነ፡ቢታንያ፡
ጌታችን፡የጠራው፡ተቀምጦ፡ባህያ።
ከወተትሽ፡ይልቅ፡ነገርሽ፡ጥሞኝ፡
ልቤ፡ወደንች፡ልብ፡ተማሬከብኝ።
ከሰማይ፡በሰማው፡ድምፅና፡ንባብ፡
እንደ፡ተማረከ፡የጳውሎስ፡ልብ።
ላም፡አሬ፡ወርቅ፡ቀለም።
ትውልዷን፡ነገዷን፡ምን፡አጠያይቆኝ፤
ዝም፡ብለኝ፡ዕለበኝ፡በኹለት፡እጅኝ።
ነገሬም፡ከጣመኝ፡እንደ፡ንብ፡እንጀራ፡
ለአይሁድ፡ጋታቸው፡ከወተቴ፡ጋራ።
የኔን፡ወተት፡መጋት፡እንዲያሻቸው፡ዐውቆ፡
ጳውሎስ፡በሠራው፡ባዲሱ፡ብርጭቆ።
እያሣሣቀ፡ነው፡ውሃ፡የሚወስድ፤
ገና፡አገባኝለኹ፡ከምስጢር፡ጉድጓድ።
የዳዊት፡እንስሶች፡ልብ፡የሌላቸው፡
ላሞች፡እንዳይመስሉኝ፡እስራኤል፡ናቸው፡
ዐሳቢ፡የፈላሾች፡ዋቢ።

www.ethiopianorthodox.org

ገጹ፡ ሏሐም፡ አኅቲ፡ ብለሽ፡ ስትነግሪኝ፡
ትውልድሽ፡ ነገድሽ፡ መቼ፡ ተሰወረኝ።
አንከሮ፡ ተደሞ፡ ጽዋዐ፡ ልቡና፡
አስክሮኝ፡ ነው፡ እንጂ፡ እንደ፡ ወይኔ፡ ቃና።
እንዳሣ፡ ለማጥመድ፡ የጕዲቶን፡ ሕዝብ፡
ተዘርግቷልና፡ ምላስሽ፡ መረብ።
አለፈርፃን፡ አምላክ፡ አላንዱ፡ አለሙሴ፡
ከስሳው፡ እልፍ፡ አጋር፡ ማነው፡ ያንቺ፡ ሞክሴ።
ሽካራው፡ ምላስሽ፡ ከኔ፡ ሲሟገት፡
እንደ፡ ሮማው፡ ፓፓ፡ የማይሳሳት።
እንዲያሳሳትም፡ በሽካራነቱ፡
መጣፍ፡ ያጕርሠዋል፡ እሱ፡ ባለቤቱ።
ለናቡቀለምሲስ፡ ለነሕዝቅኤል፡
እንዳጕረሣቸው፡ አንዳንዱን፡ ጥቅል።
በሆድሽም፡ እንዳለ፡ መጽሐፈ፡ ምስጢር፡
ኃሎች፡ የሚያነቡት፡ ሞራሽ፡ ይመስክር።
ንባብኪ፡ አዳም፡ የሚላት፡ ሰሎሞ፡
አንቺ፡ አይደለሽሞይ፡ ወለተ፡ እርምሞ።
የንባብ፡ ወለላ፡ የትርጓሜ፡ ማር፡
እንዲህ፡ በዝቶ፡ ሲፈስ፡ ከላሚ፡ ከንፈር።
ባፍም፡ ስለ፡ ገባው፡ ቅዱስ፡ ጢስ፡ መጽሐፍ፡
ምላሷ፡ ንብ፡ ኹኖ፡ እንዲህ፡ ሲናደፍ።
መናገርን፡ በብር፡ ዝምታን፡ በወርቅ፡
ማነው፡ ከፈላስፎች፡ የመሰለው፡ ሊቅ።

ሳም፡ አሬ፡ ወርቅ፡ ቀለም።

ወርቁን፡ ብር፡ አድርገኽ፡ ሰምን፡ ጠቀስከው፤
የፈላስፋው፡ ሐሳብ፡ እንዲህ፡ ማለት፡ ነው፤
አጥርታ፡ እንደማታይ፡ ትንቢት፡ ከሱባዔ፡

፻፶፬ እንዳይናማይቱ፡ እንዳይሁድ፡ ጉባኤ፡
በዐይኑና፡ በጆሮው፡ እያየ፡ እየሰማ፡
ጨለማውን፡ ብርሃን፡ ብርሃኑን፡ ጨለማ፡
ብሎ፡ ለሚሟገት፡ ለሚከራከር፡
ምላሹ፡ ዝምታ፡ አለመናገር።
ሲገባው፡ ሲረዳው፡ የማይመለስ፡
አቡሃ፡ ለሐሰት፡ ፍጹም፡ ዲያብሎስ።
ቅናት፡ ምቀኝነት፡ የካህናት፡ መልከኛ፡
ባለጸልፍ፡ ገባር፡ ባላጸላፍ፡ ጢስኛ።
እነዚህን፡ ኹሉ፡ ሑዳድ፡ ሲያስሖዱ፡
ስንዴ፡ ነው፡ እያለ፡ ይዘራል፡ ክርዳድ።
ሰው፡ ኹሉ፡ የሚያጭደው፡ የዘራውን፡ ነው።
በብሉይ፡ በሐዲስ፡ እንደ፡ ተጣፈው።
ለነሞት፡ አይፈሬ፡ ለነሐሰት፡ ጽድቁ፡
አእምሮ፡ ይስጣችው፡ ይህነን፡ እንዲያውቁ።

ዐላቢ፡ የፈላሾች፡ ዋቢ።

እንደ፡ ዷላድዮስ፡ እንደ፡ ቄርሎስ፡
እግዜር፡ አቅንቶልን፡ ጥያቄና፡ መልስ።
አኩን፡ እሴና፡ አንቺ፡ ባንከራከር፡
ማን፡ ይወልደው፡ ነበር፡ ይህነን፡ ምስጢር።
ስንከራከርስ፡ እኛ፡ ኹለታችን፡
አለመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ማነው፡ ፫ኛችን፡
ከመከራከርም፡ የሚገኘው፡ ጥቅም፡
ብዙ፡ ስለ፡ ኾነ፡ አይቈጠርም።
የክርክርም፡ ሐሳ፡ ፍችና፡ ጋብቻ፡
ለመረዳትና፡ ለማስረዳት፡ ብቻ።
ከዚህ፡ የወጣው፡ ግን፡ አሉታና፡ ሽፍጥ፡
የሰይጣን፡ መሣሪያ፡ ፯፡ አፍ፡ ሸጉጥ።

www.ethiopianorthodox.org

፻፵፰

ጥዴቱም፡ ትርጓሜ፡ ልዩ፡ ልዩ፡ ዐይነት፡
የማይመሳሰል፡ ካንቼ፡ ቃሌ፡ ትምርት።
ሳም፡ አፈ፡ ወርቅ፡ ቀለም።
ወተት፡ ሳትጠጣ፡ ከነልጆችኽ፡
ጊዜው፡ በክርክር፡ ስላለፈብኽ።
ያንተም፡ የኔም፡ ነገር፡ በዚሁ፡ ይቁም፤
ላሞች፡ ብንበልጥ፡ እንጂ፡ ከሰው፡ አናንስም።
በተፈጥሮም፡ ቢኾን፡ እኛ፡ እንቀድማለን፡
ከሰው፡ አባት፡ እናት፡ ካዳም፡ ከሔዋን።
የተሰጠንም፡ ሕግ፡ የባሕርይ፡ ምሰሶ፡
ዝልፍልፍ፡ አይልም፡ እንዳዳም፡ ላንቆሰ።
ዐሳቢ፡ የፈላሾች፡ ዋቢ።
እንስሳን፡ ለመሢዕት፡ እግዜር፡ የመረጠ፡
ለካ፡ በዚህ፡ ኑሯል፡ እኹን፡ ተገለጠ።
ከንቅልፌ፡ ሳልነቃ፡ በሰው፡ ልጅነቴ፡
ሕልም፡ ይመስለኝ፡ ነበር፡ የላም፡ ልጅ፡ ትምርቴ።
ስላይሁድ፡ ስላዳም፡ በተቸሸው፡ ትች፡
ሥጋዩ፡ ብትራብ፡ ነፍሲ፡ ጠግባለች፡
ብሉይ፡ ሰው፡ ሲቀምሰው፡ ይህን፡ ሐዲስ፡ ወጥ፡
ተከንፈሩ፡ ጋራ፡ እጁን፡ እንዲመጥ።
ከብሉይ፡ ቆንጥረሽ፡ በሐዲስ፡ ግራም፡
ጥቂት፡ ጨምረበት፡ የታሪክ፡ ቅመም።
ሳም፡ አፈ፡ ወርቅ፡ ቀለም፡
ምንም፡ ቢጭኑባት፡ የጠያቂ፡ ወስኩ፡
ለላም፡ ታሪክ፡ ቀንዷ፡ አይከብዳትም፡ እኮ።
ባፍኒ፡ በፊንሐስ፡ ጦስ፡ በነዒሊ፡ ዳፉ፡
የእስራኤል፡ ዐይን፡ ካህን፡ ስለ፡ ጠፋ።
በሳሙኤል፡ ዘመን፡ በታላቁ፡ ዒሊ፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፵፯
እስካቢዳራ፡ቢት፡ከምድረ፡ኢሎፍሊ፡
ታቦት፡ጽዮንን፡የተሸከሙት፡
ላሞች፡አይደሉምይ፡የግዜር፡ካህናት።
ዖዛስ፡ደፍሮ፡ቢቀርብ፡ታቦት፡ሊደግፍ፡
ማን፡ወግቶ፡ገደለው፡በቀንደቹ፡ጫፍ።
ስንኳን፡ላሞቹ፡እኛ፡ማደሪያችን፡ጎሌ፡
በጌታችን፡ልደት፡ቅዱስ፡ተብሏል።
ካይሁድም፡አብልጦ፡እኛን፡ለመውደዱ፡
ሥስት፡ምስክር፡አለኝ፡በጎል፡መወለዱ፤
ካህያና፡ከላም፡እስትንፋስ፡መውሰዱ፤
ሰብአ፡ሰገልንም፡በዚያው፡ማስገዱ።
በበረት፡ሲወለድ፡መድኅኔ፡ዓለም፡
ዐልጋውም፡ዙፋኑም፡የደንጊያ፡ግርግም፡
ነቢዩ፡ሚክያስ፡ከዳዊት፡ጋር፡ቆሞ፡
በትንቢት፡መኘረቢያ፡የጠረበው፡ቀድሞ።
ዳንኤልና፡ዕዝራም፡ሸካራ፡እንዳይኾን፡
በሱባዔ፡ወቀረው፡የቀቡት፡ዘመን።
ስንኳን፡በምድርና፡በሰማይ፡ውዱድ፡
አርባዕቱ፡እንስሳ፡የዙፋኑ፡አዕማድ።
እናትና፡ልጁም፡የበረት፡ውሉዶች፡
ስማቸው፡የእንስሳ፡እንቦሳና፡ግች።
ማሰዲ፡ሲወጡ፡ከበረታቸው፡
ሔኖክ፡እንደ፡ዮሴፍ፡ቀርቦ፡ያያቸው።
ኋላም፡የተሸጠው፡ለሺ፡ብር፡
ከበረት፡ሲወጣ፡ሔኖክ፡ያየው፡ሶር።
ቀንዱ፡ሰማይ፡ጠቀሰ፡ጭራው፡ምድር፡አበሰ፤
ስሙም፡ርጎ፡ዐይሮ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡
የዲግማ፡ተንሣይ፡ሌት፡ለልጅ፡ላዋቂው፡

www.ethiopianorthodox.org

ብሉት፡ ጠጡት፡ ብሎ፡ ቄስ፡ የሚያቀርበው።
ክፍሉ፡ ዮሐንስም፡ የዘላኖች፡ ዳኛ፡
ሲፈርድና፡ ሲተች፡ ሲመሰክር፡ ለኛ፡
የፈረደውን፡ ፍርድ፡ በመወድስ፡ ቅኔ፡
እጠቅስልሃለሁ፡ በቃሌና፡ ባይኔ።
የተቀረጸውም፡ የቅኔው፡ ማኅተም፡
ካኅቴ፡ አንጥረኛ፡ ከሉቃስ፡ ዘላሕም።
መርገጫውም፡ ንባብ፡ የቀለሙ፡ ሐብር፡
እግዚር፡ የቆመበት፡ የዳዊት፡ መዝሙር።

እምከዊነ፡ ካህን፡ ዲዲይስ፡ ከዊነ፡ ኖላዊ፤
ወኀለ፡ እንስሳ፡ ትትበዴር፡ እምቤተ፡ መቅደስ፡ ዐባይ፤
እስመ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ ኮነት፡ ቤተ፡ ፈያታይ፤
ወበላዕለ፡ ኖሎት፡ ኢሀለወ፡ ላዕለ፡ ካህናት፡ ዘሀሎ፡ እከይ፤
ትእምርተ፡ ዝኒ፡ ከመ፡ ንርአይ፤
በኀለ፡ እንስሳ፡ ሠረቀ፡ ዘኢየዐርብ፡ ፀሓይ፤
ወኖሎት፡ ተዘውዑ፡ ምስለ፡ ሐራ፡ ልዑል፡ ሰማይ።
ዐዲ፡ እምቅድመ፡ ዝኒ፡ እመካነ፡ ኖሎት፡ ወመራዕይ፡
ከመ፡ ተጸውዑ፡ ዳምፀ፡ እግረ፡ ቃለ፡ ዜና፡ ሠናይ፡
ወልዱ፡ እንበረም፡ ለምስፍና፡ ወለቀብዐ፡ መንግሥት፡ ወልደ፡ እሴይ።

ፈላ፡ እንዲሉኽ፡ ዲግሞ፡ ጠይቀኝ፡ ልመልስ፤
እንዲፈሉኽ፡ ግና፡ አሬን፡ በጪው፡ አብስ።
ዐሳቢ፡ የፈላሾች፡ ዋቢ።

ኦ፡ ላሕምየ፡ ዲብተራ፡ ኦሪት፥ ቅድስት፡ ቅዱሳን፡ አልሕምት፤ ዘማኅዴረ፡ መጽሐፍ፡ ክርሥኪ፡ ወሙዳየ፡ ቀለም፡ ቀርንኪ፥ ተክዕወ፡ ሞገስ፡ እምከናፍርኪ።

ከብሉይ፡ ከሐዲስ፡ በጠቀሰው፡ ቃሉ፡
ታሪክሽ፡ ከዋታል፡ ፕያቄዎን፡ ኹሉ።
እንግዲህስ፡ ወዲህ፡ ወርቅ፡ ይኹን፡ ዝምታ፤

www.ethiopianorthodox.org

www.ethiopianorthodox.org

፻፶፰

የኹለታቹንም፡ አፋቹን፡ ይገታ።
እንቺም፡ ጨውሽን፡ ላሺ፡ አፍሽ፡ ሳይንጣጣ፤
እኔም፡ ዝም፡ ብዬ፡ ወተቴን፡ ልጠጣ።

አንቀጽ፡ ሣልስ፡ አንቀጸ፡ ብርሃን፤ በእንተ፡ ኵሉ፡ ጉባኤ፡ ማኅበራ፡ ለቤተ፡ ክርስቲያን፤ እለ፡ ኮኑ፡ ሊቃውንቲሃ፤ እምኘንተ፡ ሐንፃሃ፡ አሐዱ፡ ክንፈረ፡ ወአሐዱ፡ ነገረ፤ ወኅብሩ፡ ላቲ፡ አሚነ፡ ወምክረ፡ ተጋቢኦሙ፡ ሠሉስ፡ አሐተኔ። ወበራብዕስ፡ ጉባኤ፡ ዘኬልቄዶንያ፤ ማኅበረ፡ ንጉሠ፡ መርቅያን፡ ወብርክልያ፤ ዘኑልቆሙ፡ ካዕበ፡ ኒቅያ፤ ኢኅብሩ፡ ወኢተሰናአው፡ በምክሮሙ፡ ከመ፡ ቀዳሚ። አላ፡ ተጋአዙ፡ ወተዋገዙ፡ በበይናቲሆሙ፡ ወተኳነኑ፡ ኵነኔ፤ ተጣዕውሂ፡ ወተፋለጡ፡ ዘዘ፡ ዚአሆሙ፡ በዘዘ፡ ዚአሁ፡ ትምህርት፡ ወዘዘ፡ ዚአሁ፡ ውሳኔ፤ ወተዘርዉ፡ እምአሐተኔ፤ ከመ፡ ዘሰናዖር፡ ሕዝብ፡ ወዘባቢሎን፡ ኵርጓኔ። ቦ፡ እለ፡ ተሰምዩ፡ መለካውያነ፡ ወዲዮስቆሮሳውያነ፤ ወእመለካውያንሂ፡ ተናፈቁ፡ በባህላት፡ ወበአስማት፡ ቦ፡ እለ፡ ይብሉ፡ ንሕነ፡ ኦርቶዶክሳውያን፤ ወንሕነ፡ ካቶሊካውያን፤ ወቦ፡ እለ፡ ተፈለጡ፡ እምኔሆሙ፡ እንዘ፡ ይብሉ፤ ንሕነ፡ ሉተራውያን፤ ወእሉ፡ ኵሎሙ፡ ምዕራባውያን፡ እሙንቱ። ወእምዲዮስቆሮሳውያንሂ፡ ተሰምዩ፡ ሰብአ፡ ግብጽ፡ ያዕቆባውያነ፡ በስመ፡ ያዕቆብ፡ ሶርያዊ፡ ዘሢሞ፡ ቴዎዶስዮስ፡ ታስዓየ፡ ግፉዕ፡ ዲዮስቆሮስ፤ ወሬነዎ፡ እምዲሴት፡ ጋግራ፡ ለግብጽ፡ ኀበ፡ እሊአሁ፤ እንዘ፡ ሀሎ፡ ህየ፡ በይእቲ፡ ዲሴት፡ ሙቁሐ፡ ወዝጉሐ፡ ምስለ፡ ኵሎሙ፡ ጳጳሳቲሁ፤ በመዋዕለ፡ ዮስቴኖስ፡ ኬልቄዶናዊ፡ ዘአቀመ፡ ካዕበ፡ ጉባኤ፡ በቍስጥንጥንያ፡ ምስለ፡ ሮምያ፡ በፍጻሜ፡ ኀምሳ፡ ዓመት፤ ከመ፡ የሐድሳ፡ ወያቅማ፡ ለዘወድቀት፡ ማኅበር፡ መለካዊት፡ ወለተ፡ ባቢሎን፡ ኀስርት፡ ዘጽዕልት፡ እምንእሳ፡ ወዝሩት፡ ከመ፡ ተቤላ፤ ወቀተላ፡ አሚሃ፡ እምእመናነ፡ እስክንድርያ፡ እሠራ፡ እልፌ፡ ብእሴ፡ ዘእንበለ፡ አንስት፡ ወደቂቅ። ሰብአ፡ ሶርያሰ፡ ወአንጾኪያ፡ ወአርማንያ፡ ኢተሰምዩ፡ በስመ፡ መኑሂ፡ ዘእንበለ፡ በስመ፡ ኒቅያ፡ ወቍስጥንጥንያ፡ ወኤፌሶን፤ ዘውእቱ፡ ኦርቶዶክስ፡ ወተዋሕዶ። ወእሉ፡ ኵሎሙ፡ ምሥራቃውያን፡ እሙንቱ። ወንኤምር፡ ካዕበ፡ ከመ፡ ዝንቱ፡ አንቀጽ፡ ጸያሔ፡

www.ethiopianorthodox.org

መብእስ፡ወጕጸጕጽ፤ መልክአ፡ጕባኤ፡መድበል፡አስተጋቡእ፡ቃል፡እ
ምታሪክ፡ዘመን፡ወመዋዕል፤ ወይዜኑ፡ክፍለ፡በበ፡ክፍል፡ለማኅበረ፡ወን
ጌል፤ እንዘ፡ለሊሁ፡ይሜክር፡ፍካሬ፡አሚን፡ዘጻድቃን፡ወዘኄኖአን። ወፍካ
ሬሁኒ፡ሐውልት፡ማዕከለ፡ሠናይ፡ወእኩይ፡ወማዕከለ፡ሉቱዕ፡ወጠዋይ፥
ከመ፡ሬታሒ፡ዘማእከል፥ ወከመ፡ስምዐ፡ጽድቅ፡ጽኑዕ፡ቃሉ። ብፁዕ፡ዘዩ
ሌቡ፡ኅሰለ፡ዝንቱ፡አንቀጽ፡ወኅዕለ፡ማዕፃሁ፡ተግሣጽ፤ እስመ፡ኵለን
ታሁ፡መምህር፡ወመገሥጽ፡ዘኢያዪሉ፡ለገጽ። ወአንትኒ፡ሕፃን፡በሊኅ፡
ልሳን፥ አንባቢ፡ወሰማዒ፡ተዋሣኢ፥ እኁየ፡ወሱታፌየ፡እመንገለ፡ወንጌል፡
ወኅሬ፤ ይደልወከ፡ትኩን፡ድኁነ፡ምስማዕ፡ወንጹሬ፡ኀበ፡ገጸ፡ዝንቱ፡ፍካሬ።
ወአንትሙኒ፡ያዕቆባውያን፡ሕዙናነ፡ልብ፡ወትኩዛን፤ ተፈሥሑ፡በእግ
ዚአብሔር፡ዘረድአነ፤ ወየብቡ፡ለአምላከ፡ያዕቆብ፡አቡነ፡ዘኄደገ፡ለነ፡
ማዕተቦ፡ከመ፡ንትሎ፡ንሕነ፡አሠረ፡ዚአሁ። ወእምነ፡ዝንቱ፡አንቀጽ፡ር
ኅወ፡ገጽ፥ ንሥአ፡መዝሙረ፡ወሀቡ፡ከበሮ፡ለዘይዘብጥ፡በአእምሮ፤
እስመ፡ሕገ፡መዝሙር፡ሐዋዝ፡ዘምስለ፡መሰንቆ፡ባእዝ። መሰንቆሰ፡
ይእቲ፡ሃይማኖት፡ኦርቶዶክሳዊት፡እንተ፡ለብሰዋ፡ሰማዕት፡በስምዐ፡
ሠለስቱ፡ጉባኤያት።

አርእስተ፡መዝሙር፡ሐዋዝ።

አጸምዕ፡ምሳሌ፡በእዘንየ፡እምአበው፤ ወእክሥት፡በመዝሙር፡
ነገርየ፡ለአኃው፤ እንዘ፡ከመ፡ርግብ፡እነብብ፡ወእኔቁ፥ ወከመ፡ነቢይ፡
እስቆቁ፡ወእሰነቁ፥ ውስተ፡እዝነ፡ሰማዕት፡ቃልየ፡እስከ፡ይመልእ፡በሕቁ።

በይባቤ፡ነው፡በቃሉ፡ቀርን፡— ሰማይ፡ያረገው፡ቀኝ፡ጌታችን፤
ያ፡በሰዋስው፡የወረደው፡— ደግሞ፡ሲወጣ፡በሰዋስው፡
ማሕሌቱ፡ዲምቅ፡በደብረ፡ዘይት፡— አጨብጭበዋል፡አጽቆቹ፡አርድእት፤
በጸጋው፡እሳት፡በነበልባሉ፡ — እስኪነዱና፡እስኪቃጠሉ።

ይህም፡ይባቤ፡ነቅዐ፡ጥበብ፡ — ውሃው፡ተከፍሎ፡በሦስት፡መትረብ፡
ወይ፡ቁም፡ነገር፡ሲሳብ፡ሲወርድ፡— እያሣሣቀ፡ሰው፡የሚወስድ።

መትረቡም፡ሲለይ፡በየሬናው፡— አንዱ፡ለአንዱ፡ክፍል፡መቅድሙ፡ነው።
ዐይኑ፡ውሃውም፡ጥኑ፡ፈለግ፡ — ተክል፡የሚያፋፋ፡የሚያሳድግ፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፵

ውሃውም፡ ስብከት፡ በዝቶ፡ ሲናኝ፡— የግዜርን፡ አገር፡ ደስ፡ የሚያሠኝ።
የግዜርም፡ አገር፡ ነፍስና፡ ሥጋ፡ —— የጸጋው፡ ዙፋን፡ የመንግሥቱ፡ ዐልጋ፤
እንዲወርሱና፡ እንዲወረሱ፡ —— የፈጠራቸው፡ ርሱው፡ ራሱ።

ጸሎት፡ ወዐውያት፡ አማዕምቀ፡ ልብ፡ ወኵልያት፡ ኀበ፡ ወሀቢሆን፡
ለሀብታት፡ ወከሣቲሆን፡ ለምስጢራት።

የአብ፡ ጠበቃ፡ ነገረ፡ ፈጅ፡ — የልጁም፡ የወልድ፡ ቤቱ፡ አስናጅ፡
ልሳነ፡ ዓለም፡ ጳራቅሊጦስ፡ — እኔንም፡ አርዳኝ፡ ቃልህን፡ ላፍስ፡
በተማሪ፡ ቤት፡ ጽርሐ፡ ጽዮን፡ — ደጅ፡ ለሚጠኑኽ፡ ምእመናን።
አንተ፡ ነኽና፡ አልፋ፡ ዖሜጋ፡ — የተማሮች፡ ሀብት፡ የሬዲል፡ ጸጋ።
ከልብ፡ ሠርጸኽ፡ ከቃል፡ ስትነሣ፡— መንፈስነትኽ፡ ቃል፡ የሚያስገሣ።
እንዲነዕዝራም፡ አብነት፡ ያጡ፡ —ጽዋዐ፡ እሳት፡ አንተን፡ ሲጠጡ፡
በሳትነትህ፡ ስታቃጥል፡ — በቅብነትኽ፡ የምታጠል።
እንዳይማሩም፡ ከሚያስገድድ፡ — አየተዋጋኽ፡ በቀለም፡ ቀንድ፡
ነጩን፡ ብጫውን፡ ጥቍሩን፡ ቀለም፡ — የምታዋሕድ፡ ከቀዩ፡ ዲም።
ቀዩም፡ ሥጋው፡ ቃል፡ እንዲርዊ፡ ብርት፡ — የተሰቀለው፡ በሎጥ፡ እንጨት።
አብም፡ በልጁ፡ ልጅኽ፡ ሲቃኝ፡ — ድሕንጻ፡ ኹነኽ፡ የምትጐበኝ፡
ስባቱ፡ ሀብታት፡ አውታሮቻቸው፡ — ድምፅ፡ እንዲሰጡ፡ በየስልታቸው።
የትምርታችን፡ ሠርና፡ ጫፍ፡ — ማነው፡ አላንተ፡ ቅዱስ፡ መጽሐፍ፡
ብሉይ፡ ሐዲስ፡ ሊቅ፡ ጕንጕን፡ ሐረግ፡ — የተሣለበት፡ ግጽወ፡ ሐግ።
ለሚደዝኽ፡ ሰው፡ ዘርግቶና፡ ዐጥሮ፡ — ስንኳን፡ ሰውና፡ ከሰውም፡ ዐልሮ፡
ጸጋኽ፡ ሲነካ፡ ሲቈነጥር፡ — ዕንጨት፡ ደንጊያውን፡ የሚያናግር።
የልቢም፡ ጴጥሮስ፡ ይህ፡ ነው፡ ምኞቱ፡ — ባንተ፡ እንዲጨረስ፡ ውጥን፡ ስብከቱ፤
ኋላም፡ ተጥሮ፡ የሚያገኙት፡ — ነቅ፡ ንጹሕ፡ ብለው፡ እንዲያነቡት።
ከቀዝቃዛውም፡ ከትምርት፡ ወዝ፡ — ፍል፡ ውሃ፡ ኹኖ፡ እንዲበረዝ፡
ደጅ፡ ጠኞቹም፡ በርሱ፡ እየዋኙ፡ — ታጥበው፡ ጠጥተው፡ ፈውስ፡ እንዲያገኙ፤
ጠበል፡ አድርገው፡ ይህነን፡ ነቅ፡ — እንዳትጋፌኝ፡ እንደ፡ ሚጣቅ።
የጸሎት፡ ኹሉ፡ መጨረሻው፡ — አሜን፡ ወአሜን፡ ለይኩን፡ ነው።

፩ኛ፡ መትረብ፡ መጽንዖ፡ ልብ፡ ወመንቅሄ፡ ሕዝብ፡ ኀበ፡ ነቅዐ፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፵፩

ጥብ። ጥበብሰ፡ መድኃኒነ፡ ውእቱ፤ ዘቤዘወነ፡ በጥብሐ፡ ሥጋሁ፡ ወተ
ሣየጠነ፡ በደሙ፥ ወኣረየነ፡ ለመንግሥቱ፡ ወለክህነቱ።

ከመዝሙረያው፡ ሰ.ፀ፡ ፍካሬ፡— የተለቀመ፡ የመዝሙር፡ ፍሬ፡
እያጣጣሙ፡ ለሚበሉት፡ — የማር፡ ወለላ፡ የወይን፡ እሸት።
ዘመን፡ ሲለወጥ፡ በዮሐንስ፡ — አሮጌው፡ ዓለም፡ እንዲታደስ፡
ወንጌል፡ የቃጣው፡ ወይ፡ ሰው፡ ልብ፡— ተግሣጽ፡ ምዕዳን፡ ገሥጭ፡ ጕድብ፡
የሰውን፡ ጠባይ፡ ጠማማውን፡ — ሲቈርጥ፡ ሲፈልጥ፡ የሚያሳዝን፤
በሕግም፡ ቀንበር፡ ሳልተጠመደ፡ — የመጽሐፍ፡ ሰሙ፡ አዋ፡ ከበደ።
የሰማይ፡ መንግሥት፡ የምድሪ፡ ቈራጭ— ንዑና፡ ሑሩ፡ ፍርዱ፡ ምላጭ፤
አሬ፡ ንጉሡም፡ ጭራቅ፡ መልአክ፡ — ሰሙ፡ ገጸ፡ ሰብእ፡ ዲፕሎማቲክ፤
በግራ፡ በቀኝ፡ በፊት፡ በኋላ፡ — ኍለንተናው፡ ገጽ፡ ዐይን፡ የተመላ።
ያርብ፡ ውሃም፡ ፍጥረት፡ የተቀዳው፡ —ከእሑድ፡ ፍጥረት፡ ከምንጩ፡ ነው።
እሑድ፡ ካነቃው፡ እምኣበ፡ አልቦ፡ — ዐርብ፡ ቀድሞታል፡ በሸክላ፡ ገንቦ።
ማነው፡ አለግዜር፡ ይህ፡ ባለሸክላ፡— ሸክላውስ፡ ማነው፡ አላዳም፡ ገላ።
እሑድም፡ ማለት፡ ቀዳም፡ ቅዳሜ፡— በኵረ፡ ዕለታት፡ ወጥንተ፡ ዕድሜ።
፪ኛው፡ ቀን፡ የእሑድ፡ ዐጽቅ፡ — ቀዳም፡ ስንለው፡ እንዴት፡ ይሥቅ።
ቀዳም፡ ያለውም፡ ሰሙን፡ ለውጦ፡— ካይላ፡ ፈላሻ፡ የጕዲት፡ ወይጦ፤
በጕዲት፡ ዘመን፡ በጕደኛዋ፡ — ስለ፡ ተጠቁ፡ ትግሬና፡ ሺዋ፡
ቀዳምን፡ ማክበር፡ ከግዝረት፡ ጋራ— በግድ፡ ገብቷል፡ ከወንጌል፡ ጭፍራ።
ያርብም፡ ትርጓሜ፡ ሠርክ፡ ሰንበት፡— ሰንበትም፡ ማለት፡ ስብዕ፡ ሰባት።
የሸማኔ፡ ዕቃም፡ ሲሰበሰብ፡ — ስምንት፡ ይባላል፡ ከዐርብ፡ እስካርብ፤
ሔዋን፡ ያዳም፡ ልብስ፡ ዐርብ፡ ተቋጥራ፡— በኹለተኛው፡ ዐርብ፡ እንድትሠራ።
ዐይናችንን፡ ማዝ፡ እንዲይዘው፡ — ባርብ፡ ውሃ፡ ታጥበን፡ እንግለጠው፤
ያርብ፡ ውሃም፡ ያልነው፡ የክርስቶስ፡ ደም፡— የሚያስጥምና፡ የማያስጥም።
ባዳም፡ ራስ፡ ቅል፡ በውስጠ፡ ክፍቱ፡— ከገጸ፡ ሰብእ፡ ምንጭ፡ የተቀዱቱ፡
፬፡ ናቸው፡ የሕዝብ፡ ዐይኖች፡ — ኹሉን፡ የሚያዩ፡ ከግዜር፡ በታች።
፩ኛው፡ ዐይን፡ ቤተ፡ ክህነት፡ — ፪ኛውም፡ ቤተ፡ መንግሥት፡
እረኛው፡ እግዜር፡ ስለ፡ መንጋው፡— ኰሎና፡ ቀብቶ፡ የሾማቸው።

www.ethiopianorthodox.org

፻፵፮

ከሰው፡ተመርጦም፡ከግዜር፡መሾም፡— የልጁን፡መስቀል፡ለመሸከም።
በላይም፡ኹኖ፡እንደ፡ልዑል፡— በታች፡ያሉትን፡ለማገልገል።
ዐይናማ፡ኹኖ፡ሲሠሩበት፡— ማነው፡ሥራ፡አስኪያጅ፡እንደ፡ሹመቱ፤
ዐንገተ፡መቃስ፡ሊላ፡ማነው፡— ጠላቱ፡ጕቦ፡ዘሎ፡እስኪያንቀው።
ዕንቅርትም፡ቢሉት፡የጕቦን፡ስም፡— ከጕሮሮ፡ደግፍ፡አይጣላም፤
ዙሮ፡ከማየት፡ለመከልከል፡— ፩ኛ፡ነውና፡የሥስቱ፡ባህል።
ራሳችውም፡ክቡደ፡ቀርን፡— እንደ፡ሙሴ፡ራስ፡እንደ፡አሮን፡
ዕውሩን፡ዓለም፡ይህን፡ጨፍና፡— በሰማይ፡መንገድ፡በምድር፡ጐዳና፡
እንዲመሩና፡እንዲያስተምሩ፡— ሠርተው፡ቀኖተውም፡እንዲያሳድሩ።
ከግብጽ፡ቀንበር፡ከፈርዖን፡ወስኮ፡— ሕዝቡን፡ያወጣው፡ነጻነት፡ሰብኮ፤
ሙሴ፡ከሕዝቡ፡ስለ፡ተሻለ፡— አምላክ፡ፈርዖን፡እንደ፡ተባለ፡
አማልክተ፡ምድር፡እየተባሉ፡— ርስትና፡ጕልት፡እንዲያካፍሉ፡
ሾፋሾፍታቸው፡የምድር፡ኪሩብ፡— ሰማይ፡ይጠቅሳል፡ወዳልጋው፡ደንብ።
ጨለማም፡ግብፆ፡እንዳይሠርቃቸው፡— ብሉይ፡ተሐዲስ፡ዘበኛ፡አላቸው፤
ከንቅልፋቸውም፡ቶሎ፡እንዲነቁ፡— ይቀሰቅሳል፡ቄሳጤ፡ሊቁ፤
ድኻውም፡ደሮ፡ሌሊት፡ሲጮኽ፡— ብንን፡ይላሉ፡መስሏቸው፡ነግህ፤
እንደ፡መላእክት፡ለግዜር፡ምስጋና፡— ትጕሃንነት፡አላቸውና።
ችሎታቸውም፡የግዜር፡ችሎት፡— ግፍና፡አድልዎ፡የሌሉበት፤
እግዜር፡ሚዛኑን፡ስላሲያዛቸው፡— አለማድላት፡ነው፡ዋና፡ሥራቸው።
ግፍና፡አድልዎ፡ካሉበትማ፡— ይወርሳቸዋል፡የቀን፡ጨለማ፡
የመሪው፡መንገድ፡የተመሪው፡— ገደል፡እስኪኾን፡መጨረሻው።
ዐይንን፡ባርብ፡ውሃ፡ካልታጠቡት፡— በግድ፡ይመጣል፡ዕውርነት፡
ዐንካሳነትም፡አይቀርላቸው፡— ቁመው፡ካልቆዩ፡በደንብ፡እግራቸው።
አድልዎ፡እንጂ፡ነው፡የግፍ፡ዕራጣ፡— ልብ፡ወለድ፡ገንዘብ፡ከሕግ፡የወጣ፤
እሬም፡በችሎት፡ቁሚ፡እንዳላማ፡— አፋሬን፡የሚያይ፡አፈ፡ጠማማ።
የወንጌል፡በሳስ፡አፉን፡ለጊሚ፡— ምስጢረኛ፡ነው፡እንዲስተርጊሚ፤
እውነትን፡በውነት፡ለሚፈልግ፡— የዲኞች፡ሥራ፡የት፡ሊሸሽግ።
የጽድቃቸውም፡ወቃሽ፡ከሳሽ፡— እንሆ፡ቁሻል፡አሉታ፡አፍራሽ።

www.ethiopianorthodox.org

ዘበሾቻቸው፡ብሎይ፡ሐዲስ፡— ስላነሣሡት፡ኹነው፡በሳስ፤
ፍትሐ፡ነገሥትም፡ቄሳጤ፡ሊቁ፡—አይዞኽ፡ስላለው፡በፍትሐ፡ጽድቁ፡
በተሟጋቾች፡አስፕ፡አገባ፡— ዳኝነታቸው፡ስለ፡ተዛባ፡
በግዜር፡ዳኝነት፡ሲመረመሩ፡—ክረበናት፡ነው፡የሚቈጠሩ፤
መቼ፡ከሙሴ፡ከዳንኤል፡— ከማይዘቡት፡በፍርድ፡ቃል፡
ሰይፍ፡ይፍረድብን፡ብለው፡ሲቀኙ፡—እንዴት፡ይታዘብ፡ያ፡ባለሰይፉ፡
ዮሐንስ፡ያየው፡በራእይ፡ሰልፍ፡— ካፉ፡ሲመዘዝ፡፪፡አፍ፡ሰይፍ።
ዐይኖቹውንም፡የሚያባርቅ፡— የጕሮ፡ቅኔ፡ሠምና፡ወርቅ፡
መምህር፡ሲዘርፈው፡ባለወንበሩ፡— የሚሻማበት፡ደቀ፡መዝሙሩ።
የግዜር፡አገባብ፡ቅዱስ፡መጽሐፍ፡—ይህን፡ዘረፋ፡ወየው፡ሲነቅፍ፤
የሚያስገመድል፡ፍርድ፡እንደ፡ዳቦ፡— ማነው፡ይባላል፡አላቆ፡ጕቦ።
ዳባውንስ፡ፍርድ፡ሲገመድሉ፡— ጋኑንም፡ወንጌል፡ሲያዘነብሉ፡
እንደ፡ሰው፡ቍሞ፡በማኽላቸው፡— ማነው፡እልግዜር፡የሚዘልፋቸው።
ዘለፋውንም፡ላታይ፡ብቶድ፡— መዝሙር፡ተመልከት፡በሰማኒያ፡አንድ፤
ከሠር፡እስከ፡ጫፍ፡ያለው፡ንባብ፡—የዳኞች፡ርባ፡ስምንት፡መደብ።
መዝሙሩን፡ቃኝቶ፡የሚመራው፡— ምንት፡ይበቅዓሙ፡አለ፡ከዚያው፤
አቋቋሙንም፡የሚያሳየችው፡— የልብ፡ጽኑት፡ግራ፡ጌታቸው።
(ተረት፤ ተሹሞ፡ከመታለል፡ፕሎ፡መኰብለል)።
ይበል፡የሚያሠኝ፡የኰብላይ፡ቅኔ፡— ስሙ፡መወድስ፡ግብሩ፡ምናኔ፡
ያለምን፡ክብደት፡በግፉ፡ንምራ፡— የሚያመዝዝን፡ከገዳም፡ጋራ።
ቀሊል፡ውእቱ፡ዕጸበ፡ገዳም፤
ቅድመ፡ግፍዐ፡ዝንቱ፡ዓለም፡አርአያ፡ጽላሎት፡ወጢስ።
ወነያ፡ይእቲ፡በዓልተ፡ፕዒና፡ሐዲስ፤
ምስለ፡አራዊት፡ዘተኃድር፡ነፍስ፡
እንዘ፡እምነ፡ሰብእ፡ትትገሐሥ፤
እስመ፡ግዕዘ፡አርዌ፡ዐቢይ፤ ወግዕዘ፡ሰብእ፡ንኡስ።
በመብልዕስ፡ኀበ፡እከይ፡ዘያበጽሓ፡ለከርሥ፡
ጸላኤ፡ማርያም፡ወሳዲትከ፡ምስለ፡ዲቂቀ፡ኢዱም፡ይትባአስ።

www.ethiopianorthodox.org

፻፵፩

ወዘክሕደ፡ኪያከ፡ይብል፡ንጉሠ፡አርያም፡ክርስቶስ፡
ምንተ፡እበልዕ፡ወምንተ፡እለብስ።

ደቂቀ፡ኤዶም፡የተባሉቱ፡— የዔሳው፡ልጆች፡የዚያ፡ከንቱ፤
ማነው፡ይህ፡ጠላት፡ስለ፡መብል፡— ከዔሳው፡ልጆች፡የሚገደል፤
በልቶ፡የማይጠግብ፡ሠሠታም፡ዶኞ፡— የግንዶ፡በሉ፡ያዶም፡ጢሰኛ።

ማርያምንም፡የበኵር፡እናት፡— ስለ፡ልጇ፡ነው፡የጠቀሳት፤
ዔሳው፡የሸጠው፡ያዶም፡ብኵርና፡— ለማርያም፡ልጅ፡ተሰጥቷልና።

የብኵርናውም፡ዋጋ፡ሽያጭ፡— የምስር፡ንፍሮ፡እንቶጕቃጭ፤
በይሁዳም፡ዐይን፡ሲገመገም፡— ከ፴፡ብር፡አልበለጠም።
ከ፴ውም፡፩ዱን፡ሳይበላ፡— በትሮት፡ወርዷል፡ወደ፡ሞት፡ቈላ።

የዔሳውና፡ያዶም፡ጠጠት፡— መቼም፡አይወጣ፡ከልጅ፡ልጅ፡ቤት፤
ሊቁም፡ጕሮቷል፡እንደ፡ነቢዩ፡— ያዶምን፡ሠሠት፡ከነጠባዩ፡
ዳግማይ፡አዳም፡በሠራው፡ማድ፡— እንድናነበው፡እሑድ፡እሑድ፡(ቅዳ፡አት)
የሰው፡ጠላቱ፡ሽርብ፡ጕንጕን፡— ጕንጕኑም፡ሥጋ፡ዓለም፡ሰይጣን፤
የወዳጅ፡ጠላት፡ቤት፡ሰብ፡ሥጋ፡— በግድ፡ያገባል፡ከሞት፡መንጋጋ።
ሥጋ፡ለጕሞ፡እንደ፡ፈረስ፡— የሚጋልባት፡ነባቢት፡ነፍስ፡
የጠጅ፡ሣር፡ጕቦ፡ስትግኝ፡ስትነጭ፡— ደመ፡ወዟንም፡ስትገነጭ፡
ስሉ፡ተዛባች፡በዳኝነቷ፡— የግዜር፡ፍርድ፡ሰይፍ፡አለ፡በአንገቷ፤
ጋማዋ፡ቃጭሏ፡ከነጭራዋ፡— ገመድ፡እስኪኾን፡ለማስረያዋ።

ተሑሞ፡አይበላ፡ተጓደ፡አይፈላ፡— የሚሉ፡ተረት፡የነፍስ፡አሽክላ፤
ከሹመት፡ወኘመድ፡የሚያመልጡት፡— እጅግ፡ቢበዙ፡ከመቶ፡ዐምስት።

ዐምስትም፡ማለት፡ከሰሞነኛ፡— የተቈራኘ፡በመቅደስ፡ዳኛ፤
የወንበርማ፡ወንበርነቱ፡— መች፡ይመችና፡ለነፍስ፡አባቱ።

እውነተኛውስ፡ተረት፡ምሳሌ፡— የበሬ፡ሙሾ፡የፍየል፡ወይሌ።
((በሬ፡ሆይ፡÷በሬ፡ሆይ፡÷ሣሩን፡አየኸና፡ገደሉን፡ሳታይ። የፍየል፡ዐይን፡
ከቅጠሏ፤ የነብር፡ዐይን፡ከፍየል)) ።

የገደል፡ላይ፡ሣር፡አሠብቶ፡ዐራጅ፡— ቅጠሉም፡ነብር፡ፍየል፡ፈጅ፤
ፍየሉ፡ከበግ፡ሲለይ፡በፍርድ፡— ምን፡ይመስላል፡ለዳኛው፡ወልድ።

www.ethiopianorthodox.org

ሦስተኛም፡ ተረት፡ ቅሌና፡ አምራ፡ — ተጋብተው፡ ነበር፡ ሊኖሩ፡ ጣምራ፡
አምራው፡ ሹመት፡ ፕሎ፡ አስኪበር፡ — ቅሉም፡ ተሿሚ፡ አስኪሰበር።
የዓለም፡ ሹመት፡ ባዕድ፡ አታላይ፡ — ለጋብቻቹ፡ ዘመድ፡ መሳይ፤
የሚያቀርበውም፡ ሎጋና፡ ጠጅ፡ — ሰው፡ ጠላሬ፡ ጕርፍ፡ ዐልሮ፡ ካያጅ፤
ድፍርስ፡ ማየ፡ አይኅ፡ ማየ፡ ዘለፋ፡ — የሰብእ፡ ትካት፡ ቆጽል፡ ዐጸፋ።
እንደ፡ ፋሺስትም፡ በማሳገኘ፡ — ስም፡ እያጠፋ፡ ስም፡ ሲለውጥ፡
ቀኛዝማቾቹን፡ ያሠኛል፡ ግራ፡ — ዐይናሞቹንም፡ ዐይነ፡ ሸውራራ።
ባዕድነቱ፡ ግን፡ የተረዳቸው፡ — ሺህ፡ ሞት፡ ይሉታል፡ በትርጓሚያቸው፤
ሺህ፡ ሞትም፡ ያሉት፡ እንዴን፡ ሹመት፡ — ስላታለለ፡ ብዙ፡ ነፍሳት።
ጠላት፡ የሚነድፍ፡ በጥይት፡ መርዝ፡ — የጦር፡ መሣሪያ፡ ሰሙ፡ አሬ፡ ሙዝ፥
ባርቅ፡ እንዲገድለው፡ ሰው፡ ኹሉ፡ ቢያውቅ፡ — አይገዛም፡ ነበር፡ ብረት፡ በወርቅ፤
ቢያሲዘው፡ እንኳ፡ ባለሥልጣን፡ — ጥሎት፡ በሸሸ፡ እንዴ፡ ባኒያን።
ዶሮ፡ እየጫረች፡ በግሯ፡ አንፈራጣ፡ — መታረጃዋን፡ እንድታወጣ፡
ሹመት፡ ስጡኝ፡ ባይ፡ ደጅ፡ ጠኚም፡ — ከዚያች፡ ከዶሮ፡ አይሻልም።
ደጅም፡ ሳይጠኑ፡ ሹመት፡ ቢገኝ፡ — ሹመት፡ መርግ፡ ነው፥ ወይም፡ ቋጥኝ፤
ስም፡ የሚዴቍስ፡ በኵሶ፡ ስም፡ — ሞት፡ ሊተጣባው፡ ኮሶኛ፡ አዳም፤
መርግ፡ ተጭኖት፡ የማይፈጭ፡ — ማነው፡ ይህ፡ ሎጋ፡ ያዳም፡ ቍራጭ።
የሹመት፡ ኮሶም፡ ዕድሜው፡ ዐጭር፡ — ዐምሳ፡ ስሳ፡ ቀን፡ ወይ፡ ኹለት፡ ወር፤
በልጅም፡ ነገር፡ ሲመስሉት፡ — ጥሬና፡ ብስል፡ ኹለት፡ ቀንጣት።
ቃሉም፡ ሲለወጥ፡ በየጊዜው፡ — ሹሮ፡ ይኾናል፡ ዶሮ፡ ማታው፤
ፍትፍትም፡ ቢኾን፡ አለበት፡ ምርቅ፡ — ነፍስ፡ የሚወጋ፡ የሚያሠቅቅ።
ምርቅና፡ ፍትፍት፡ ቀርቦ፡ ሲበላ፡ — ጥሩ፡ ተብሎም፡ ሲጠጣ፡ አተላ፡
ነፍስ፡ ዐይኗን፡ ገልጣ፡ እንዳታየው፡ — ሹመት፡ እንጂ፡ ነው፡ መሸፈኛው።
የሹመት፡ ሥራም፡ እንደ፡ ቍርባን፡ — ነፍስን፡ መጠበቅ፡ ማዳን፡ ሲኾን፡
ለሚቀበለው፡ ሳይዘጋጅ፡ — ገፍቶና፡ አዳፍቶ፡ ገዳል፡ ሰዳጅ፤
ኹሉ፡ እንደሚቈርብ፡ ኹሉ፡ ቢሾም፡ — ማን፡ ከማን፡ አንሶ፡ በዚህ፡ ዓለም።
(ተረት፤ ከሰው፡ መርጦ፡ ለሹመት፡ — ከንጨት፡ መርጦ፡ ለታቦት፡)።
ሹመት፡ አይዶለም፡ ነፍስ፡ የሚጐዳ፡ — ተሿሚው፡ እንጂ፡ ኹኖ፡ ይሁዳ፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፵፯

አልበቃኽ፡ብሎት፡የሰጡት፡ምስ፡ — ከገቢው፡ኹሉ፡የሚያነሣሣ፣
አምኖም፡ለሾመው፡ለዴጉ፡ጌታ፡ — የማይታመን፡ዱሩር፡አውታታ፣
ገበሬ፡መስሎም፡በሳሬ፡እንቅብ፡ — ጕቦ፡የሚዝቅ፡ካውድማ፡ሕዝብ።
ይሁዳ፡ማለት፡እሙን፡አማኒ፡ — ያሠራንዱ፡ነገድ፡መስፍን፡ኰናኒ፣
እናቱ፡ልያ፡ስትሳይመው፡ — የአብርሃም፡ድድቅ፡እንዲስማማው፡
ቡራኬ፡ይስሐቅ፡ወያዕቆብ፡ — ያዴረኙበት፡ፕሩ፡መዝገብ፣
የኮከብ፡ምሥራቅ፡ያንበሳ፡ጐሬ፡ — የወንድሞቹም፡አላባሽ፡አግሬ፣
ታላቅ፡ወንድምን፡ጋሼ፡ማለት፡ — ከዚህ፡ይመስላል፡የወጣበት።
ያይሁድ፡መሪ፡የስም፡ይሁዳ፡ — ጌታውን፡ሸያጭ፡ባለብዙ፡ዕዳ፣
አባቱን፡ስልቦ፡እናቱን፡ማርኮ፡ — ሚስት፡ያዴረጋት፡እርሱ፡ነው፡እኮ፣
ለንዴና፡ክርዳድ፡ስሙና፡ግብሩ፡ — በሹመት፡ሳሬድ፡አስኪበጠሩ፡
ተበፕረውም፡ስለተለዩ፡ — ርስ፡በርሳቸው፡እየታበዩ፡
ስሙ፡ዐማትና፡ግብሩ፡ምራት፡ — ሳይስማሙ፡ወዴ፡መሬት።
መርሬና፡ሬትል፡ስሙ፡ይሁዳ፡ — አልጠቀመውም፡ይህን፡ቀዳዳ።
ማትያስማ፡የርሱ፡ወራሽ፡ — ገባሬ፡ሠናይ፡ሹመት፡ቀዳሽ፣
ዕጣው፡በርሱ፡ላይ፡ስለ፡ወደቀ፡ — የተኰነነው፡ሹመት፡ጸደቀ፣
ጸድቁም፡ሹመት፡ሲሰኝ፡ሳይናማ፡ — ከብርሃን፡በቀር፡የለም፡ጨለማ።
ሳይናማውም፡ሹም፡ለገብር፡ኄር፡ — ጠላት፡የለውም፡አለሹም፡ሽር፣
ሞትም፡ቢሽረው፡እንደ፡ቀዳሚ፡ — ዳግም፡ይሾማል፡በእሑድ፡ዕድሜ፡
ተግሣጽ፡የሚያጠግብ፡ለሆዳ፡ሰሬ፡ — ያባቶቻችን፡ቅኔ፡አሳሳሬ፡
ባርብ፡ውሃ፡ታኮቦ፡ኹለት፡እጁን፡ — እንሆ፡ቁሻል፡ከሬታችን።

ዋዜማ፣ ያንከበር፡ዐይናማ።

በሀብት፡ኢይትዓረቁ፡

ሚካኤል፡ሕያው፡ወመልአክ፡ሐሰት፡መዋቲ፣
ክልኤሆሙ፡እስመ፡ተራከቡ፡በሢመት፡አሐቲ።
ወእመ፡አርኣያ፡ናመጽእ፡እምውስተ፡ዓለማት፡ክልኤቲ፥
ሢመት፡ለኵሉ፡እንዘ፡ፀር፡ይእቲ፥
መኳንንት፡ይትጋደሉ፡ባቲ።

www.ethiopianorthodox.org

፻፵፯

ዓዲ፡ ሠላሴ፡ ቅድስት፡ ዘበዐውዲ፡ መስቀል፡ ወንጌል። ዐይናማው፡
ደጃዝማች፡ ወልዴ፡ ገብርኤል፥ ምናቴ፡ ባሻሸው፡ በሐዲስ፡ መንፈስ፡ ቅሌ።
ካረጋዊ፡ ፈልፈል፡ ከሬልክስዩስም፡ ጠል፥ ከማር፡ ይሠሐቅም፡ ወለላ፡
ቃል፥ እያለቀሱ፡ ተጐንብሰው፡ የቀዱት፡ ጠበል።

ዓለም፡ እስከ፡ ጊዜሃ፡
በሐብለ፡ ዝንጓዌ፡ ትስሕበኒ፤
ወታወርደኒ፡ ካዕበ፡ ይእዜ፡ ኀበ፡ ዘቀደሚ፡ መርገም፡
ለዘተወለድኩ፡ በሥጋ፡ ወደም።
ዘአእመራስ፡ ጠቢብ፡ ሰባዊ፡ ለኅልፈተ፡ ዘቲ፡ ዓለም፡
ፍዲ፡ ወይን፡ ይስተይ፡ ማየ፡ ዝናም፤
ወህየንተ፡ ልብስ፡ ይትከደን፡ ቈጽለ፡ አዕዋም፤
እስመ፡ ዛቲ፡ ጽላሎት፡ ወሕልም።

የሠላሴ፡ ጭላጭ፡ መወድስ፡ የድሆችና፡ የባለጠጎች፡ ፈውስ፤ እንዘ፡ ነዳይ፡
ዕቡይ፡ እንዘ፡ ባዕል፡ ቂቁይ፡ ለተባሉቱ፡ በስተኞች፥ ከብሉይ፡ ፍርድና፡ ከሐ
ዲስ፡ ትች፥ በርሳቸው፡ አንደበት፡ ተመዝና፡ የተቀመመች።

ትምክሕትከ፡ ኅድግ፡ ብእሲ፡ ዓለም፤
ወቀለመ፡ ትዕቢት፡ ኢትጽሐፍ፡ ውስተ፡ ልብከ፡ ክርታስ።
አምጣኒ፡ አኮ፡ በጽድቅ፡ ተጸግዎ፡ ሲሳይ፡ ወልብስ፤
ወአኮ፡ በኃጢአት፡
እምብዕለ፡ መንግሥት፡ ዘትጼነስ፡ ነፍስ፤
በሐብለ፡ ሃይማኖት፡ ዘትትዋረስ፡
ርስት፡ ዮርዳኖስ፡ እማ፡ ወርስት፡ አቡሃ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ።
ብዕለስ፡ እመ፡ በጽድቅ፡ ወበኃጢአት፡ ተጽናስ፥
አክአብ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ እምኢተጸነሰ፡ ኤልያስ፤
ወእምድኅረ፡ ዝንቱ፡ ነገር፡ እምኢወሀበ፡ ክርስቶስ፡
መርኆ፡ መዝገበ፡ ወርቅ፡ ለይሁዳ፡ ወመርኆ፡ ሰማይ፡ ለጴጥሮስ።

የሚመጣውም፡ ካለፈው፡ ጋራ፡ — ድርብ፡ ይባላል፡ በጥበብ፡ ሥራ፤
ነጠላም፡ ቢሉት፡ በድርብ፡ ፈንታ፡ — ምስጢሩ፡ ግጥም፡ ይኾናል፡ ኩታ።

www.ethiopianorthodox.org

፻፵፫

ኩታውም፡ ወንጌል፡ ፬፡ ሬርጅ፡ — እግዚር፡ ያሠራው፡ ባራት፡ ሰው፡ እጅ።
ቤተ፡ ክርስቲያንም፡ ሙሽራዪቱ፡ — የለበሰችው፡ ስሳንድነቱ፤
ዘርፏን፡ ቅጽሉን፡ እየቋጨች፡ — በሦስት፡ ጉባኤ፡ ከታዋለች።

ውዳሴ፡ ዕበዩን፡ ወክብሮን፡ ለሀብታተ፡ ክህነት፡ ወመንግሥት፡ እለ፡
አሙንቱ፡ ክልኤቱ፡ አዕይንት፥ ጽኑያኒ፡ ምግባር፡ ወሃይማኖት።

የአዳም፡ መንግሥት፡ የነፍስ፡ የሥጋ፥ — በሰማይ፡ በምድር፡ በኹለት፡ ዐልጋ፤
ስሙ፡ እንደ፡ ገመድ፡ ሲተረተር፡ — መንግሥተ፡ ሰማይ፡ መንግሥተ፡ ምድር።

ዐልጋ፡ ወራሹም፡ ክርስቶስ፡ ነው፡ — ዳግማይ፡ አዳም፡ የተባለው፤
በናቱ፡ ንጉሥ፡ ባባቱ፡ አምላክ፥ — የዳዊት፡ የአብ፡ ልክና፡ መልክ።
እናቱ፡ ሙዳይ፡ እርሱ፡ አገልግል፡ — ወርቅ፡ የመሏቸው፡ ሰብአ፡ ሰገል፤
ከወርቁም፡ ጋራ፡ ከርቤና፡ ዕጣን፡ — አብ፡ ያደነቀው፡ መዐዛውን።

አዳምነቱም፡ የሔዋን፡ ዕዳ፥ — የከፈለችው፡ ማርያም፡ ወልዳ፤
ሰባራው፡ አዳም፡ ዐጥንታችን፡ — በርሱ፡ አዳምነት፡ እንዲጠገን፤
በከርቤው፡ ሙጫም፡ በጣኑ፡ ሙቀ፡ — ክህነት፡ ከመንግሥት፡ እንዲያጣብቅ።

ያልጋውም፡ ራስ፡ ዘውዱና፡ አክሊሉ፡ — አምላክ፡ አዳም፡ አዳም፡ መባሉ፤
አምላክ፡ ቢባል፡ ባምላክነቱ፡ — አያፍርበትም፡ በሰውነቱ፤
ያፍርበት፡ መስሎት፡ አንዳንድ፡ ጋኖ፤ — ይከራከራል፡ ዐይኑን፡ ጨፍኖ።

ዐልጋው፡ ዓለም፡ የሥጋ፡ ወጥ፡ — በርሱ፡ ጨውነት፡ እንዲጣፍጥ፡
በተነጠጠው፡ በብሉይ፡ ዋንጫ፡ — በሐዲሱም፡ ቃል፡ በሊቅ፡ መጠጫ፡
የስሙ፡ ብዛት፡ ሕብረ፡ ቀለሙ፡ — እየተቀዳ፡ ከፈሳሽ፡ ደሙ፡
ገና፡ ይሰጣል፡ ይታደላል፡ — እጁን፡ ዘርግቶ፡ ለሚቀበል።

ከሰማይ፡ በታች፡ ከምድር፡ በላይ፡ — ዐጽቁና፡ ፍሬው፡ በዝቶ፡ እንዲታይ፡
የኛንም፡ ቅጠል፡ ፍዳ፡ መርገም፡ — ቆሞ፡ ተጋድሞ፡ እንዲሽከም፡
ካብርሃም፡ ችግኝ፡ ከዳዊት፡ ዘር፡ — ይበቅላል፡ ብሎ፡ እንደ፡ ወጣት፡ ሥር፡
በይሁዳና፡ በሌዊ፡ ዐጸድ፡ — አብ፡ የተከለው፡ የወይን፡ ጕንድ።

ተቀብቶም፡ ሲነግሥ፡ በዳዊት፡ ሥጋ፡ — ስሙ፡ ክርስቶስ፡ ቀዳሚ፡ ጸጋ፤
ሰባቱን፡ ሀብታት፡ ስለ፡ ተመላ፡ — ያሠርቱ፡ ቃላት፡ ዳጋሬ፡ ባላ፤
ወይም፡ መሳላል፡ ባለዳረጃ፡ — የሰው፡ የመልአክ፡ መውጫ፡ መውረጃ፥

www.ethiopianorthodox.org

፻፵፱

አብ፡ አሸራሸት፡ ስላቀመው፡ — የማይዛባ፡ ከቀኖታው።
ካባቱ፡ ጋራ፡ የሕዋ፡ አባት፡ — ከናቱም፡ ጋራ፡ ታዛዥ፡ ትሑት፤
የዓለም፡ ሬድ፡ የማኅበር፡ ሙሴ፡ — ባሕታዊ፡ ልደት፡ ሕፃን፡ መነኩሴ፤
ቆቡ፡ ቆናቱ፡ አሸኽ፡ ጋሬጣ፡ — ለሀጋውን፡ በሌት፡ ጾም፡ የሚጠጣ።
ከገዳም፡ ወጥቶ፡ ላለም፡ ሰዎች፡ — መሰበክ፡ ማስተማር፡ የማይሰለቹ፥
ምሉእ፡ ጸጋ፡ ወጽድቅ፡ ብሎ፡ — ወንጌል፡ የሸመው፡ ሲሎ፡ አቤሴሎ፤
ፍጹመ፡ ትስብእት፡ ፈጻሚ፡ ሕጋ፡ — የነገሠታት፡ በትር፡ የካህናት፡ ዘንግ።
እግሩም፡ መቋሚያ፡ ስላቋቋመው፡ — የሚቀኑበት፡ እየዘመሙ፤
አጥብቀውማ፡ ርሱን፡ ባይዙ፡ — ይወድቁ፡ ነበር፡ ሲወዛወዙ።
አስረጋጮቹም፡ ሐዋርያት፡ — በትከሻቸው፡ ሲሸከሙት፡
ቀንበርነቱ፡ በኹለት፡ ፍንጅ፡ — ሕዝብ፡ አሕዛቡን፡ የሚያቀናጅ።
ባብርሃም፡ ሚዛን፡ በዳዊት፡ ኪሎ፡ — ስለ፡ ቅድምናው፡ ርሱ፡ መንዝሎ፡
ከባድ፡ ሲመስል፡ ሸክሙ፡ ቀኖና፡ — አቀላለሉ፡ እንደ፡ ደመና፤
ከባድስ፡ ቢኾን፡ እንደ፡ ኦሪት፡ — አይልም፡ ነበር፡ ተሸከሙት።
የንጨት፡ ስሙንም፡ ሲያስሩ፡ ሲሬቱ፡ — እንዲህ፡ ይሉታል፡ ቋሞች፡ አርድእቱ፤
ነዋህ፡ ወልዑል፡ ሰንደቅ፡ ዓላማ፡ — የአዳም፡ ሞገስ፡ የሔዋን፡ ግርማ።
የነቢያትም፡ ሐመልማል፡ ሠርጽ፡ — የተወለደ፡ ከሙሴ፡ ዕፀ፤
እባብም፡ መስሎ፡ እባብ፡ ሲውጥ፡ — ከሙሴ፡ በትር፡ አለው፡ መብለጥ።
አክሊሉም፡ እሾክ፡ የሞት፡ ዐደይ፡ — የተቀዳጀው፡ በራሱ፡ ላይ።
ዕንጨትነቱም፡ ወይራና፡ ጥድ፡ — ከመስቀል፡ እሳት፡ የሚማገድ፤
የአዳም፡ ከፋይ፡ የሔዋን፡ ፍልጥ፡ — የባሉን፡ ራስ፡ ሲቀጠቅጥ፡
ስላዳምና፡ ስለሔዋን፡ — እንደ፡ ኹለቱ፡ ጽላተ፡ እብን፡
ከሰው፡ እጅ፡ ወድቆ፡ በሰውነቱ፡ — የማይሰበር፡ ዐጥንተ፡ ብርቱ።
በአዳም፡ ባሕርይ፡ ኃይል፡ መዋኢ፡ — በእብም፡ ባሕርይ፡ እሳት፡ በላዒ፤
ከድንግል፡ ለሀጋ፡ ዕፀ፡ ጳጦስ፡ — ስላዋሐደው፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡
ቍጥቋጦና፡ እሳት፡ የአበው፡ ተስፋ፡ — በተዋሕዶ፡ የማይጠፋ።
አምላክና፡ ሰው፡ መካከለኛ፡ — የሰማይ፡ የምድር፡ ምሰሶ፡ ዳኛ፡
ከማኽል፡ ቁሞ፡ እንዳምዱ፡ ወርቅ፡ — አባቱን፡ ከኛ፡ የሚያስታርቅ።

www.ethiopianorthodox.org

፻፶

ስለኛም፡ በደል፡ ሲያቀርብ፡ ካሳ፡— ወድቆ፡ የሚሰግድ፡ እኛ፡ የሚነሣ።
የደሙ፡ ዐረቄ፡ ወዙና፡ እንባው፡— ዮርዳኖስ፡ ኹኖ፡ እስኪያጠምቀው።

አለንባቡ፡ ግእዝ፡ ተርጓሚ፡— አንተም፡ ወንድሚ፡ አንባቢ፡ ስሚ፡
ዐይንና፡ ልብኽ፡ ከዦሮኽ፡ ጋራ፡— ሦስቱም፡ ደጃፍኽ፡ ይከፈት፡ ይብራ፤
እንግዳው፡ ምስጢር፡ የሚመጣው፡— እንዲገባበት፡ ደስ፡ እያለው።

ስማኝ፡ ልንገርኽ፡ ገልጬ፡ አፍርጬ፡— እንደ፡ መጽሐፉም፡ ዐይኔን፡ አፍጥጬ፤
በግእዝ፡ ቋንቋ፡ ሲመረመር፡— አካል፡ ተብሎ፡ የሚነገር፡
ከቅዱስ፡ መጽሐፍ፡ ከባሳዋጅ፡— አንቀጽ፡ ተቀባይ፡ በኹለት፡ እጅ፡
ቃል፡ ብቻ፡ እንጂ፡ ነው፡ ባለቤት፡ ልጅ፡— የማይለወጥ፡ የማይረጅ።

በናቱ፡ ሕፃን፡ ባባቱ፡ ወልድ፡— የዓለም፡ ስሙ፡ ተድላ፡ ዋሕድ፤
የመጽሐፍ፡ ስሙም፡ ዐቢይ፡ ምክር፡— ዳግማይ፡ አዳም፡ መሲሕ፡ ወበኵር፤
ተቀብቶ፡ ሲሾም፡ ክህነት፡ መንግሥት፡— ብሉይ፡ ሐዲስ፡ ሊቅ፡ የሰየሙት።

አምሳል፡ መርገፉም፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡— የክህነቱ፡ ጕንድ፡ የመንግሥቱ፡ ዐጽቅ፡
ወንጌል፡ በርሱ፡ ላይ፡ ስለ፡ ዘነመ፡— ከኦሪት፡ በሬት፡ የለመለመ።
ማነው፡ ዕፀ፡ ድርስ፡ አለዚህ፡ ዛፍ፡— የተነገረው፡ ባብርሃም፡ አፍ፤
ድርስም፡ ከኾነ፡ አለበት፡ ቍርጥ፡— የኪዳን፡ ዜማ፡ የሚያስረግጥ።

ልዩቱም፡ ጕንጕን፡ በውል፡ ሲፈታ፡— አያስፈልግም፡ ብዙ፡ ሐተታ፡
የሞኝ፡ ጥያቄ፡ ሐተታው፡ ከንቱ፡— ሥላሴ፡ ገዳም፡ ማነው፡ ታቦቱ፤
ዝሆን፡ ቢያሳዩት፡ በጣት፡ ጠንቍሎ፡— ፍለጋው፡ ወዴት፡ ይሳል፡ ቀጥሎ።

ሕፃኑም፡ ወልድ፡ እንደ፡ ሬሳው፡— በኋላ፡ አጋድመን፡ ስንፈታው፡
እማምሳይ፡ ጥጃ፡ የበረት፡ ውልድ፡— በየጥቂቱ፡ አድጎ፡ የሚጠመድ፤
በሬም፡ ተብሎ፡ ቀንበር፡ ሲስብ፡— ሰው፡ የሚገርፈው፡ አላገባብ፤
ካህንም፡ ኹኖ፡ ግብሩን፡ ሲገፋ፡— የተቃወሙት፡ ሐና፡ ቀያፋ።
የቤተ፡ ልሔም፡ ዲያቆን፡ ዐበዛ፡— ወንጌሉን፡ ጥዶ፡ ስብከት፡ ሲነዛ፡
በዴረቅ፡ ግንባር፡ ጭቃ፡ እያስነካ፡— የብርሃን፡ ቈሎ፡ ዐይን፡ የሚያፈካ።

እየዳሰሰም፡ በጁ፡ ሲሠራ፡— መሢሕት፡ ፈውሱ፡ የስንዴ፡ እንጀራ፤
ገባሬ፡ ሠናይ፡ ትሑት፡ ልብ፡— የልኡካኑን፡ እግር፡ የሚያጥብ።

ስላዘዛቸው፡ አብ፡ በመንፈሱ፡— ከርሱ፡ ጋራ፡ አብረው፡ የሚቀድሱ፡

www.ethiopianorthodox.org

ሰሞነኞቹም፡ሐዋርያት፡— ስሙን፡ሰብስቤ፡አንድ፡አርጌ፡አሉት፤
ጳኩሌቶቹም፡ዳውላ፡ሆድ፡—ኹሉን፡የሚከት፡እንደ፡ጉድጓድ።
አካልነቱም፡ሥጋው፡ነባቢ፡— የነፍስ፡ተያዥ፡የሥጋ፡ዋቢ፤
ያዳም፡የሔዋን፡በሰላ፡ዋስ፡ —አብ፡ያሳገተው፡ሳርብ፡ኦፕቢያ፡ዐሙስ፤
የነቢያትም፡ትንቢት፡ፈጻሚ፡— አምላኪየ፡ባይ፡ዳዊት፡ደጋሚ።
ፍጹም፡ሰው፡ሲሉት፡ፍጹም፡አምላክ፡—ሳይሞት፡የሚሞት፡በሥጋ፡ጠንክ፤
መራራ፡ሞቱም፡የሞት፡መጋኛ፡ — ሰው፡በመቃብር፡የሚያስተኛ፤
ሲኦልም፡ወርዶ፡የሚያሽብር፡ — ሲማርክ፡ሲዘርፍ፡ያዲያሞን፡ዘር።
ያዕቆብ፡ባየው፡በሰዋስው፡— መውረድ፡መውጣቱን፡ስንማረው፡
አንቀጹ፡ኹለት፡ነባር፡ዘማች፡— ቃልን፡በሥጋ፡አሳሪ፡ፈች።
ከማድረጊያነት፡እንዳይወጣማ፡— አንቀጽ፡የለውም፡ለሥጋ፡ዜማ፤
ከይዘት፡በቀር፡ካንብር፡ካሩኝ፡ —አልተሰጠውም፡ድርስና፡ቍርኝ።
በዑር፡በታቦር፡አብ፡ሲጮኸው፡—ከደመናው፡ቃል፡የሰማነው፡
ዕዝሉም፡ግእዙም፡ከናራራዩ፡— የቃል፡ብቻ፡ነው፡ሥረይ፡ሥረዩ፤
እኛም፡እንድንጮኽ፡ስረይ፡ብለን፡—አንቀጹ፡ይኸው፡ከሬታችን፤
ያንቀጹም፡ድርብ፡ይመጣል፡ደግሞ፡—እንደ፡ዳመና፡በዝቆ፡አደምድሞ።
ባማርኛ፡ዐዋጅ፡በግእዝ፡ደንብ፡—እንዳናገግም፡ጸያፍ፡ንባብ፡
ያገባቡ፡ስም፡ባገባብ፡ክፍል፤— በእንተ፡ከመ፡በ፡ይባላል፤
ይህም፡አገባብ፡ሲወድቅበት፡ — አይሰበርም፡ባሕርዩ፡እንጨት።
ባሕርይም፡ያካል፡ንዋየ፡ውስጥ፡— ወይም፡መሣሪያ፡ሽልማት፡ጌጥ፤
የተዓቀቦው፡ውል፡ስላልተፈታ፡— እንደ፡ኵላሊት፡ይባላል፡መንታ።
ሥራው፡መሣሪያው፡ኹለት፡ቢባል፡—አንድ፡ብቻ፡ነው፡ሠሪው፡አካል።
ባንድ፡አካል፡በረት፡ወስኖት፡አኍራ፡—ሊኖር፡አይችልም፡ኹለት፡ሠሪ፡አውራ፤
ሠሪም፡አካል፡ነው፥አካልም፡ሠሪ፡ — መሣሪያው፡ግን፡ኹለት፡ባሕሪ።
ኹለት፡ሠሪና፡ኹለት፡ባሕርይ፡—ልዩ፡እንደ፡ኾነ፡አጥርተህ፡እይ፤
በግእዝ፡ቋንቋኽ፡መቼ፡በላቲን፡— ዕውር፡ከመባል፡እንድትድን።
እንዳይሰድቡኽም፡ድዳ፡ብለው፡ —አፍ፡የሚኾንኽ፡አሮን፡ይኸው።
ለተሳዳቢም፡እንዳትመች፡ — ታሪክ፡ተመልከት፡ሳትሰለች።

www.ethiopianorthodox.org

፻፶፩

አንደኛው፡መትረብ፡ ዘበኛ፡ኹኖ፡— ከዚሁ፡ይቁም፡በተአምኖ።

፪ኛ፡መትረብ፤ የጉባኤ፡ታሪክ፡አገባብ።

የውሳኔውን፡ሕግና፡ደንብ፡ከምሥራቅና፡ከምዕራብ፥ከሦስቱ፡ጉ
ባኤ፡ባሕር፡መዝገብ፥ከኪልቄዶንም፡ዐሸን፡ክታብ፥እየቀሠመ፡እንደ፡
ንህብ፡ኹሉን፡በየክፍሉ፡የሚያቀርብ።

ኦ፡ዘታነብብ፥ ብላዕ፡መዓረ፡እስከ፡ትጸግብ፤ወእምዘተርፈከ፡
አንብር፡ለመሪራነ፡አፍ፡ወልብ።

አይነኩሽ፡ታሪክ፡የዠርባ፡ራስ፡— ወይም፡አፍንጫ፡የማትላስ፡
ከሰሬው፡ታሪክ፡መኾቅና፡አበቅቴ፡— የተለቀመች፡ኹልክልኪቴ፡
ኦርቶዶክሳዊት፡መርሐ፡ዕውር፡— እንዲህ፡ትሳለች፡ስላካል፡ግብር።

አንድ፡አካል፡ብሎ፡ኹለት፡ሠሪ፡— ታፃድሪጣ፡ቅድ፡የልዩን፡ሱሪ፤
ሰሙ፡ባላገር፡ተነፋነፍ፡— ወይም፡ቦላሌ፡ወታደር፡አፍ።

ወንበሩ፡ንጉሠ፡ፌሮጅ፡ቀደጅ፡— እናቱም፡ንግሥት፡የናቷ፡ልጅ፡
ዲዮስቆሮስን፡እንዳሬ፡ወርቅ፡— ርኂው፡ገርድፋ፡የምትስልቅ፤
ቀቧንም፡ጥላ፡ስላገባች፡— ከናትነቷ፡ያልተሻረች።

ኮርቻ፡ትክሉም፡ቷሚ፡ለጊሚ፡— የንጉሡ፡የንግሥት፡ሬቃድ፡ሬጸሚ፤
መቷጠቂያውም፡ሦስቴዮ፡ሬብጣ፡— ኢባስ፡ቴዎዶር፡ወታፃድሪጣ።
በኢሬሶን፡ዐውድ፡ውርድ፡እየነዙ፡— ከንስጥሮስ፡ጋር፡የተወገዙ፤
ቄርሎስንም፡እየነቀፉ፡— በድርሳኑ፡ላይ፡ድርሳን፡የጣፉ።
ካንቀጸ፡ግዘት፡ካሥራ፡ኹለቱ፡— አንድ፡እንኳን፡ሳይቀር፡ኹሉን፡የሬቱ።

በኪልቄዶንም፡መልካ፡ጉባኤ፡— ዚቅ፡እያገቡ፡የሠሬን፡ክልኤ፥
ከማኸል፡ገብተው፡ሲያሸበሽቡ፡— በኹለት፡ሠሪ፡እጅ፡ያስጨበጨቡ፤
እንዳይናሞችም፡መርተው፡ሲቀኙ፡— ፍርቁን፡ጸያፍ፡ይበል፡ያሰኙ፥
የንጉሡ፡የንግሥት፡ደባትሮች፡— የጉባኤውም፡ግራ፡ጌቶች።

ድጓቸው፡ድርሳን፡በንስጥር፡ዜማ፡— ከልዩን፡ክታብ፡ስለ፡ተስማማ፥
እነዚህ፡ናቸው፡ሦስቱ፡ቱኵሳት፡— ስድስት፡መቶ፡በግ፡ያሸረቱት።

የሦስቱም፡ቱኵሳት፡ዐበይት፡አኄው፡— ዘጠኝ፡ውጉዛን፡እሉ፡ከዚያው፤
ቍጥራቸው፡ደርዘን፡ዐሥራ፡ኹለት፡— ሐዋርያትን፡የሚያሳስቱ።

www.ethiopianorthodox.org

፻፶፫

ንስጥሮስማ፡ በሠራ፡ ሦስተኛ፡— ያሠራ፡ ኹለቱ፡ መሬ፡ ሬተኛ፡
አባት፡ እናቱን፡ በሞት፡ እያሳማ፡— የሚሠነጥቅ፡ ልጅ፡ እንዳክርማ።
ወየው፡ ንስጥሮስ፡ ሞት፡ ባይቀድምኽ፡— ከወንድሞችኽ፡ ማን፡ በለየኽ፤
መለያየትስ፡ ያንተ፡ ነበረ፥— አንተ፡ ነኽ፡ እንጂ፡ ርሱ፡ መች፡ ቀረ።
ወንድሞችኽ፡ ግን፡ በቁም፡ ተረቱ፤— ከሞት፡ በኋላ፡ እስኪገዘቱ።
መጽሐፋቸውም፡ ያንተ፡ ሽንፍላ፡— በየቀጠሉ፡ ፈርስ፡ የተመላ፤
ስሙም፡ ቢገ፡ ፈጅ፡ ተኰላ፡ ቀበሮ፡— ከርሳቸው፡ ጋራ፡ ተፈቷል፡ ዐብሮ፡
በስድስት፡ መቶ፡ ሠላሳ፡ አቡን፡— ከጵኦ፡ እስራት፡ ከኤፌሶን።
አሠረ፡ ንጉሡ፡ የሚከተሉ፡— አለንጉሡ፡ ጭፍራ፡ ማን፡ ይባላሉ፤
በንጉሡ፡ ፈቃድ፡ ስለ፡ ተመሩ፡— መለካውያን፡ ተብለው፡ ቀሩ።
የንጉሡም፡ ፈቃድ፡ ከተጌ፡ ጋራ፡— ያሠራ፡ ኹለቱ፡ ውጉዛን፡ ጣምራ፡
ሦስቱን፡ ጉባኤ፡ እንደ፡ ሦስት፡ ጕሽ፡— በኬልቄዶን፡ ላይ፡ የሚያሰገሽ፤
ጋሻውም፡ ልዮን፡ ሮማዊው፡— የንስጥሮስ፡ ባህል፡ የሰጕዱው።
ያልታሰቡት፡ ግን፡ በሮም፡ አንቀጽ፡— የጴጥሮስ፡ ዘርፎች፡ ሶርያ፡ ግብጽ፤
ቀኝ፡ ጌቶቹማ፡ ስድስት፡ ራስ፥— ከስድስት፡ አንዱም፡ ዲዮስቆሮስ።
የምሥራቅ፡ ኮከብ፡ ያፍሪቃ፡ ወርቅ፡— ካልእ፡ ቄርሎስ፡ ሐርበኛ፡ ሐቅ፡
እንዲበቱ፡ አፉ፡ ልቡ፡ ቀጨኔ፡— የሚበጣጥስ፡ የንጉሡ፡ ውሳኔ፡
የልዮንንም፡ ወሽን፡ ክታብ፡— የሚያነግት፡ ባለማተብ።
በጋሻው፡ ዕንብት፡ በወንጌል፡ ተሰፋ፡— ከንጉሡ፡ ከንግሥት፡ እየተጋፋ፡
እጁን፡ ዘርግቶ፡ ቃሉን፡ ሳያጥፍ፡— ጨፍጭፏቸዋል፡ በግዝት፡ ሰይፍ።
ቀዳማዊውም፡ ዲዮስቆሮስ፡— ሰማዕት፡ የኾነው፡ በዳኬዎስ፡
የ፲፫፡ ዓመት፡ ወጣት፡ ጕበዝ፡— ቃሉን፡ እንደ፡ ሰይፍ፡ ጩኾ፡ ሲመዝ፡
በድፍረቱና፡ በኃይሉ፡ ቃሉ፡— ይደነቅ፡ ነበር፡ ያየው፡ ሰው፡ ኹሉ።
ይህም፡ ኋለኛው፡ ጸዋሬ፡ ስሙ፡— ልክ፡ እንደ፡ ርሱ፡ ነው፡ በማስገረሙ፤
ልጅ፡ እንደናቷ፡ በኾነች፡ ጊዜ፡— ማነው፡ አለርሱ፡ ያፈ፡ ወርቅ፡ ሚዜ፤
ሐዋርያዊ፡ የወንጌል፡ አውራ፡— የቤት፡ ክሲያንም፡ ግልገል፡ ሙሽራ፡
ከጫጕላው፡ ዲሴት፡ ገብቶ፡ ሲዘጋ፡— የተዋሐዳት፡ በነፍስ፡ በሥጋ።
ርሱንስ፡ ለርሷ፡ ሠላኔ፡ ሲያጩ፡— አለንጉሡ፡ ማኅበር፡ ማነው፡ በማጩ።

www.ethiopianorthodox.org

፻፶፩

አዝመራው፡ብዙ፡የወንጌል፡እርሻ፡—ገባሮቹ፡ግን፡ስድስት፡ጋሻ፤
ከንጉሡ፡አበቅቴ፡ካዋጁ፡መጥቅ፡—የወጡበትን፡ለማስታወቅ፡
በስድስት፡ቀመር፡ስንቀምራቸው፡—ከመቶ፡ስድስት፡እንዳንድ፡ናቸው።
የወንጌል፡ነዶም፡ክምር፡ክምሩ፡—ስድስት፡ይባላል፡እንደ፡ግባሩ፤
ቀድሞም፡በብሉይ፡የተሰጠን፡—ስድስት፡ብቻ፡ነው፡የሥራ፡ቀን፤
ኋላም፡በሐዲስ፡በቃናው፡ሠርግ፡—ጥሩውን፡ውሃ፡ወይን፡ሲያደርግ፡
ከውሃው፡ጋራ፡የባረካቸው፡—መሳብክት፡እብን፡ስድስት፡ናቸው፤
የወይኑም፡ጌታ፡እንደ፡ኩራሬ፡—ባለስድስት፡ክንፍ፡ጠጅ፡አሳላሬ።
ወይም፡የሙሴ፡ተቋመ፡ወርቅ፡—፮፡ዐጽቅ፡ያለው፡ሰባተኛ፡ዐጽቅ።
እጅግ፡ክቡር፡ነው፡፮ቍጥር፡—በ፮ኛው፡በርሱ፡ቀመር፤
ስንኳን፡ከ፮፡ከ፩፡ዝግና፡—ሦስተኛ፡ኹሉ፡ይገኛልና።
(እስመ፡ብዙኃን፡ጽዉዓን፤ ወኅዳጣን፡ኅሩያን። ኅዳጥ፡የአክል፡በከመ፡
ይቤ፡በወንጌል፡)።
ወደ፡ኒቅያም፡ሬት፡የተጠሩ፡—ከኹለት፡ሺሕ፡በላይ፡ነበሩ፤
በኹለቱም፡ሺሕ፡ዝርባና፡አንቀልባ፡—የታዘሉቱ፡ሦስት፡መቶ፡ካርባ፤
ካርባው፡ቢነሡ፡ካያ፡ኹለት፡—ቀረው፡ሦስት፡መቶ፡ካሥራ፡ስምንት፤
ከዚያ፡ኹሉ፡ሰው፡ከውጥንቅጡ፡—እነዚህ፡ናቸው፡የተመረጡ።
ጠበቃቸውም፡ጭብጥ፡ያዘው፡ሊቅ፡—የሲናው፡አዛዥ፡ወልደ፡ጻድቅ።
ካልእ፡ጉባኤም፡ምእት፡ወኃምሳ፡—የዳዊት፡መዝሙር፡የጴጥሮስ፡ዓሣ።
ከኅሙስ፡ፍጥረት፡ካንበሬ፡ካዞ፡—የተመረጠ፡ሦርዞና፡ጐርዞ፤
ዓሣ፡መራጩም፡መንፈስ፡ቅዱስ፡—የልደት፡ዲያቆን፡የጥምቀት፡ቄስ።
ሣልስ፡ጉባኤም፡ኹለት፡በቅል፡—የወንጌል፡ዝሓ፡ፈትሎ፡ድንግል፤
ቃልና፡ሥጋን፡ሲያስር፡ሲያስጠብቅ፡—መተባበሩ፡የሚያስደንቅ።
ወንጌል፡ያቀመው፡ሦስቱም፡ገበያ፡—የሥሉስ፡ቅዱስ፡አምሳል፡አርአያ፤
የወንጌልም፡ፍርድ፡ቍርጡ፡ሲታይ፡—ምስክር፡የለም፡ከሦስት፡በላይ።
በወንጌል፡ግምት፡መቼም፡ቢኾን፡—እጅግ፡ጥቂት፡ነው፡የጽድቅ፡ወገን፤
ያው፡ጥቂቱ፡ግን፡ወርቅና፡አልማዝ፡—ሳቂያና፡ብልጫ፡ያለው፡ጕበዝ፤
እንደ፡ሺሕ፡መልስ፡፩ቱ፡አልፍ፡—ንዋየ፡ሐቅሉም፡ቅዱስ፡መጽሐፍ።

www.ethiopianorthodox.org

የኒቅያን፡ሐዋ፡ጉልቁ፡አበው፡— አይበቃም፡መስሎት፡በነጠላው፡
ዐጥሮ፡ዱርቦ፡ስለ፡ለበሰ፡— ሙቀት፡አግኝቶ፡ያልተሬወሰ፥
የኪልቄዶን፡ጉልቍ፡ድንፋታ፡አሌልታ፡— በሳባት፡ዓመት፡ወዲያው፡ተገታ፤
ባልና፡ሚስቱ፡ካልጋው፡ሸንኮር፡— ስለ፡ረገፉ፡በግዚር፡በትር።
ርሷ፡ነበረች፡ያልጋው፡ዱንበኛ፡— ርሱማ፡ምልምል፡የርሷ፡ጥገኛ፤
የሐሜት፡ሰሙ፡ያልጋ፡ትኳን፡— ወይም፡ቀብ፡አስጥል፡ጕበዝ፡ሰይጣን፥
በንስጥሮስ፡ፍቅር፡ስለ፡ሰከረ፡— የኤሬሶንን፡ጋን፡የሰበረ።
ንጉሡ፡ወንድሜ፡ሲሞት፡ወዲያው፡— ወራሽ፡ወንድ፡ልጅ፡ስለሌለው፡
እማሆይቱ፡ ቀን፡ሰው፡ቢታጣ፡— ተመልምላለች፡እንደ፡ጕባጣ።
አርቃድዮስና፡መሬና፡ብሎ፡— ያወደሳቸው፡ቅዱስ፡ቄርሎ፡
እኅቶቿማ፡ዱናግሎቹ፡— ቅዱሳት፡እንስት፡የንጉሡ፡እኅቶቹ፡
እታቸው፡ባልጋ፡ስትል፡ዕሥሥ፡— ያለቅሱ፡ነበር፡መራራ፡ልቅሶ።
በቆብ፡ዘርዝራም፡እኅት፡ሳለች፡— ካባሷ፡በሬት፡ተቀጭታለች፡
የናቱሽን፡ይስጥኽ፡ብሎ፡በዜማ፡— ስለ፡ረገማት፡አባ፡በርሱማ፡
ማነው፡የማሆይ፡ከንዷና፡ኳይሷ፡— አለመርቅያን፡አለምልምሷ፤
የነገሡም፡ለት፡ዘውዱ፡ሲጫን፡— ጨለማ፡ኹኗል፡ኹለቱ፡ቀን።
በዘውዱ፡በዓል፡ዛሬና፡ነገ፡— ፀሓይ፡ብርሃኑን፡ስለ፡ሸሸገ፡
የመንግሡታቸው፡ዐይነ፡ማኅተም፡— ወዲያው፡ተገልጧል፡ቀን፡ሲጨልም።
ኮከባቸውም፡አጥሬና፡ጠሬ፡— አልተሠወረም፡ከታሪክ፡ጣሬ፤
ሰሙም፡ዕጉሡታር፡የሰማይ፡ጕሎ፡—እግዜር፡የጣለው፡ከሥሩ፡ነቅሎ፥
ከምድርም፡ወድቆ፡በሐምዞ፡ቃሉ፡—ያመረራቸው፡ውሆችን፡ኹሉ።
ትኳን፡ተብሎ፡ያልጋ፡ተባይ፡— ቆብንም፡ጥሎ፡ከዙፋን፡ሳይ፡
እንዴህ፡በቅሎ፡ሳይቀር፡ማለፍ፡—ምነው፡ባልሠሩት፡ያን፡ኹሉ፡ግፍ።
ንጉሡ፡የሠራው፡ጉባኤ፡ወኘ፡—እንደግዜር፡ሥራ፡የማይጣፍጥ፥
እጅግ፡በዝቅበት፡የሰው፡ቅመም፡—የወንጌልም፡ጨው፡አንሶት፡በጣም፡
ከወንዱም፡ዴልቅ፡ሴት፡ስለ፡በዛ፡— ቃል፡ሥጋ፡ኮነ፡ጕመን፡ጠነዛ።
ሳይጥማቸውም፡የበሉት፡ኹሉ፡—ጊታና፡ብስና፡ኾነብን፡አሉ።
ቍረሮአቸውን፡እየጊጕጡ፡— ባፍ፡የገባውን፡ባፍ፡እስኪያስወጡ፡

፻፶፯

ጥሩ፡ሆዳቸው፡እንዳይበሰና፡ — ትንፋሻቸው፡እንዳይቀረና፡
ንቀው፡አቃለው፡የንጉሡን፡ዛቻ፡ — ያልቀመሱት፡ግን፡ስድስት፡ብቻ።
ሠላሳ፡ስድስት፡ከስድስት፡መቶ፡ — የሰበሰበው፡ከዓለም፡ጠርቶ፥
ሦስቱን፡ጉባኤ፡ለማስናቅ፡እንጂ፡ — መቼ፡ለማስከበር፡በውነት፡ዐዋጅ።

የጣንቡን፡ሽንጎ፡ከነቋንቋው፡ — ኑ፡እንውረድ፡ብሎ፡የበተነው፡
እግዚርም፡ዐውቆ፡ይህን፡ተንኰል፡ — አልተቀመጠም፡በመካከል፤
አሻግሮ፡አየ፡እንጂ፡በኹለት፡ዐይኑ፡ — እንዷ፡ባቢሎን፡ጠፍ፡እስኪኾኑ።

ዐይኖቹም፡ዘይኑን፡አንስጣስዮ፡ — የገለጣቸው፡በተባርዮ፡
አባትና፡ልጅ፡እየተባሉ፡ — አብርሃ፡አጽብሐን፡ስለ፡መሰሉ፡
የረበናትን፡ሕግና፡ፍርድ፡ — እንደ፡ዳንኤል፡ያየለት፡ዘንድ፡
ስድስቱ፡ሰዎች፡እንደ፡ሶስና፡ — ወደ፡ርሱ፡አልቅሰው፡ጮኸዋልና።

በኹለቱ፡ዐዋጅ፡እስካምሳ፡ዓመት፡ — እነ፡ስድስቱ፡አበሩበት፤
ዐዋጃቸውም፡የሦስቱ፡ይብቃ፡ — ቀንበር፡ኾነበት፡በልዮን፡ጫንቃ፡
የግዚርን፡ሑዳድ፡ባንዲት፡መንፈስ፡ — ከምሥራቅ፡ጋራ፡ተጠምዶ፡እንዲያርስ።

ሦስቱም፡ያልናቸው፡ጉባኤዎች፡ — የንጉሡ፡ያይደሉ፡የግዚር፡ሰዎች፤
እፍፍ፡እያለው፡ቁራጭ፡ንጉሡ፡ — ንብ፡የሚያሾብር፡የቀሮ፡ጢስ፥
የንጉሡ፡ጉባኤ፡ከግዚር፡ማኅበር፡ — ልዩ፡ነውና፡በስም፡በግብር።

የሰማይ፡ሳይኾን፡የምድር፡ዐዋቂ፡ — ባሳውዷ፡ነገሡት፡ወንጌል፡ነቅናቂ፥
ጽድቁን፡በሐሰት፡ስለ፡ለወጠ፡ — እግዚር፡ቢጥለው፡የገለበጠ፤
ሉብዕ፡ኹኖ፡ጉባኤነቱ፡ — አይዋረስም፡እንደ፡ስድስቱ።

ተረቃቃሪም፡እንደይባል፡ — ርሱ፡ተጣልቶ፡ሰው፡ያጣላል።
ምሥራቅ፡ምዕራብ፡ባልና፡ሚስት፡ — በርሱ፡ነውና፡የተፋቱት፤
ዐባይ፡ጠንቋይም፡ቤት፡እንዲያስፈታ፡ — የታወቀ፡ነው፡አለሐተታ።

ዐምሳ፡ዓመት፡ምሉ፡በ፩ቱ፡ዐልጋ፡ — የኬልቄዶን፡አፍ፡ስለ፡ተዘጋ፡
ከ፺ቱ፡ዓመት፡ሁከት፡ሽብር፡ — ጸጥታ፡አገኙ፡የብስና፡ባሕር፤
ዐጭሬውም፡ግብጽ፡በጽርእ፡በሮሜ፡ — ካንጾኪያ፡ጋር፡ኾነ፡ረዥሜ።
ያንጾኪያውም፡ሊቀ፡ጳጳስ፡ — በጴጥሮስ፡በቅሎ፡ታየ፡ሲሬስ።
ጴጥሮስ፡እንጂ፡ነው፡የጨሉ፡ዘርፍ፡ — የእስራኤልም፡የልብሱ፡ጫፍ።

www.ethiopianorthodox.org

አንጾኪያ፡ላይ፡ወንበሩን፡ተክሎ፡ — እስከ፡ፋርስና፡እስከ፡ባቢሎ፥
በ፳፡ሬዲል፡በለና፡በዘ፡ — ከሰብአ፡ምሥራቅ፡የተያያዘ።

ወደ፡ግዙራን፡ስለ፡ተላከ፡ — ሮማ፡ገብቶ፡መቼ፡ሰበከ፤
ጴጥሮስ፡በሮማ፡እንዳስተማረ፡ — የማን፡ክታብ፡ነው፡የመሰከረ።
በቃሉ፡በመጽሐፍ፡ያስተማራት፡ — ኢዲስ፡ቅጽስም፡የሾመላት፡
ጳውሎስ፡ሳለ፡ሐዋርያዋ፡ — ጴጥሮስን፡ሮም፡ምን፡አገባዋ።

መቶ፡ኪሎ፡አንሺው፡ሳውል፡ግንጣር፡ — መች፡ያስጭንና፡ሊላ፡ጠጠር፤
ይልቅስ፡ርሱ፡ዐልፎና፡ተርፎ፡ — የሰው፡ቀዳዳ፡ይጠቅማል፡ጥፎ።
ሳይተኙ፡ማለም፡ስሙ፡ቅዠት፡ — የሐሞት፡ብዛት፡የትኩሳት፥
ወይም፡ልቦለድ፡ምትሀት፡ስኒማ፡ — የማይዳሰስ፡ሉብሱ፡ጨለማ።

ጳውሎስ፡ታርዶ፡በኔሮን፡ሰይፍ፡ — ፪ቱ፡ዓመት፡ሬርጅ፡ሳይዘነፍ፡
ሳቅሎ፡ለመግደል፡በመጨረሻ፡ — ወሰዱት፡እንጂ፡ከምሥራቅ፡ዋሻ።

ከሮማው፡ታቦት፡ከጳውሎስ፡ — የተደረበው፡ቅዱስ፡ጴጥሮስ፡
በሞት፡ተማርኮ፡ከባቢሎን፡ — መዝገበ፡ዐፅሙ፡ሮም፡ብትኾን፤
ማታም፡ለመጣው፡ጴጥሮስ፡እንግዳ፡ — ሮም፡ወንበሯን፡ብታሰናዳ፥
የትምርቱና፡የሹመቱ፡ዐፅም፡ — ከአንጾኪያ፡አልፈለሰም፤
ወይም፡ተነቅሎ፡ወንበሩ፡ዛፍ፡ — አልተተከለም፡በሮም፡አፋፍ።

የሮማስ፡ወንበር፡ወይራና፡ዘይት፡ — ሠለስቱ፡ምእት፡ያራከቡት፥
ወይራቸው፡ሳውል፡ጸዋሬ፡ኬፋ፡ — ስሙ፡እንዲወፍር፡ዐጽቁ፡እንዲሰፋ፤
ምንም፡ቢጠሩት፡በጴጥሮስ፡ስም፡ — አለጳውሎስ፡ወይ፡አይልም፤
ርሱ፡ነውና፡በዓለ፡ሮሚ፡ — የስብከት፡አሐዱ፡የሞት፡ቀዳሚ።

ከሞት፡በኋላም፡በያህጉሩ፡ — ከታቦቻቸው፡የሚያስተምሩ፡
ጴጥሮስ፡ጳውሎስ፡፪፡ገዎቻ፡ — ያለም፡አባቶች፡መች፡የሮም፡ብቻ።

እኛም፡ባፍሪቃ፡ስንተክላቸው፡ — መንበሩ፡፩ነው፡የታቦታቸው፤
የስማቸውም፡ክቡር፡ሳላምታ፡ — አነባበሮ፡ወፍራም፡ጣቢታ፥
ስለ፡በረከት፡ልጅ፡ዐዋቂው፡ — እየተሻማ፡የሚገምጠው።

የ፪ቱም፡ጽዱቅ፡መስሎ፡ካልሠሩ፡ — አይወረስም፡እንደ፡መንበሩ፤
ያብርሃም፡ልጆች፡ሲከበስበሱ፡ — ጽድቁን፡ኹላቸው፡እንዳሎረሱ፤

www.ethiopianorthodox.org

፻፵፰

በሙሴም፡ወንበር፡ከነበሩት፡— አንዳንድ፡ናቸው፡የመሰሉት፤
የዳዊት፡በልጋም፡እንዲያ፡ሲመች፡— ጽድቁ፡አልተስማማም፡ከወራሾች።
አብርሃም፡ዳዊት፡ሙሴ፡ኢያሱ፡— በጽድቃቸው፡ነው፡የተቀደሱ፤
ምንም፡ቢቀደስ፡የአበው፡ዛንታ፡— ልጅ፡አያድንም፡ከነቀሬታ።
ወንበር፡አይስተም፡ተቀማጩ፡እንጂ፡— ያዳም፡የሔዋን፡የባሕርይ፡ልጅ፡
እየተስማሙ፡ጽድቅና፡ዐመፃ፡— የሚካፈሉት፡በኹለት፡ዕፃ፤
ዐመፃም፡ከጽድቅ፡ሲወሰደው፡ነኝቅ፡— በሾኽ፡መካከል፡የሚገኝ፡ወድቆ።
ምንም፡ቢመረጥ፡ለሹመት፡ሥራ፡— በትጋድሎ፡ውስጡ፡ካልጠራ፡
አለመሳሳት፡የጸጋ፡ጣዕም፡— ሹመት፡በመቀመጥ፡አትገኝም።
ከአፍአው፡ወንበር፡ከሹመት፡ጌጡ፡— ልዩ፡ነውና፡ንዋየ፡ውስጡ።
መራጩም፡ስሑት፡በወንድ፡አንቀጽ፡— ሴት፡ልጅ፡ያገባል፡እንደ፡ስሯጽ፤
ይችም፡ስሯጽ፡ሴት፡ጃኒ፡ሊፓፒ፡— የመንግሥት፡ዘር፡አንዲት፡ስናፒ፡
ከፓፖች፡ግብታ፡ስትቈጠር፡— ታሳፍራለች፡የወንድ፡ወንበር፤
መራጩም፡ሲወድቅ፡ከምራጭቱ፡— ትፈጸማለች፡ተረት፡ትንቢቱ።
ዳግማይ፡አዳም፡መምህረ፡ሕግ፡—እረኛ፡ኹኖ፡በግ፡ሲፈልግ፡
የሙሴን፡ወንበር፡የወረሱት፡— መቃብር፡መሰለው፡እንደ፡ታዬት፤
ወይ፡ባለታሪክ፡አይፈር፡ለሬቱ፡— ሴት፡አጋባቸው፡ለጳጳሳቱ።
የወንጌል፡አርሻም፡ስንዴው፡ቢያምር፡—ክርዳድ፡አለበት፡የጠሳት፡ዘር፤
በዮሐንስ፡ጕልት፡በቴዎጎሎ፡— እንደ፡ታየበት፡ንስጥሮስ፡በቅሎ፤
የቀሩትማ፡መናፍቃን፡— እንደሾንና፡እንደ፡ጕንዳን።
ቅዱስ፡መጽሐፍ፡ነው፡የግዜር፡ጦማር፡— የማይሳሳት፡እንደ፡ፍጡር፤
ምዕራፎቹም፡በየክፍላቸው፡— የማይጣሉ፡ርስ፡በርሳቸው፤
በፍጡራን፡እጅ፡ምንም፡ቢጣፍ፡— ተቀድቷልና፡ከፈጣሪ፡አፍ።
በጠባብ፡ደረት፡ባጭር፡ቁመት፡— ጣሪና፡ዳጊሽ፡ቢወስኑት፡
ምላት፡ስፋቱ፡የጊዎግራፊ፡— ቀለመ፡ጠባብ፡ነገረ፡ሰፊ፤
ምድርን፡ሰብስቦ፡በአዳም፡ቀኝ፡— ከሰማይ፡ጋራ፡የሚያቈራኝ።
ኆሮ፡ኆፊትን፡የሚያስተምር፡— የሌዳል፡አባት፡ርሱም፡እግዜር፤
ባለሥር፡ጣትቹ፡የሰጠን፡ኆሮ፡— ዐሠርቱ፡ቃላት፡የጽድቅ፡ገንሮ፤

www.ethiopianorthodox.org

ተጠርቶ፡ቀርቦ፡ስለ፡ፋሲካ፡— ሙሴ፡የዛቀው፡በጽላት፡ማንካ።
በደብረ፡ሲናው፡ነፋስና፡ዐውሎ፡— በሙሴ፡ትንፋሽ፡አልበርድ፡ብሎ፡
ትኩስነቱ፡አርባ፡ዘመን፡— ሲፈጀው፡ኑሯል፡እስራኤልን።
የቅዱስ፡መጽሐፍ፡ጕራዝ፡ገበታ፡— ውሉ፡አለንባብ፡እንዳይፈታ፡
እንዳይለይም፡ሥሩ፡ከዐጽቁ፡— ያጠበቀበት፡ይኸ፡ነው፡ሙቁ።
ድኍሱም፡ማኅደሩም፡የሱስ፡ክርስቶስ፡— የአዳም፡ልጆች፡ያለፉት፡ማእስ፤
ራስጌው፡ሰሜን፡ግርጌው፡ደቡብ፡— ቀኝና፡ግራው፡ምሥራቅ፡ምዕራብ፤
መጽሐፍነቱ፡ጐልቶ፡እንዲታይ፡— የተዘረጋው፡በመስቀል፡ላይ።
መተርጕማኑም፡መገብተ፡ጽድቅ፡— እናትና፡ቴዎስ፡እናሌ፡ወርቅ፡
ጸሐፍቱን፡መስለው፡በየሬደሉ፡— አሠረ፡ንባብ፡የሚከተሉ፤
ተከትለውም፡እየደረሱ፡— እንደንጕረኛ፡ወርቅ፡የሚያፈሱ።
አለንባቡ፡መተርጕምማ፡— የመናፍቃን፡ስንደቅ፡ዓላማ፡
እንደባብ፡ምላስ፡ሲውለበለብ፡— መርዙን፡የሚረጭ፡ወደ፡ሰው፡ልብ።
ቅዱሱን፡መጽሐፍ፡የብርሃን፡ጎርፍ፡— ቀን፡ስላላዩት፡እንደ፡ሌት፡ወፍ፡
ንባብ፡ሳይዙ፡ከሚጋልቡ፡— እነማን፡ናቸው፡ገደል፡ያልገቡ፤
ገደልስ፡ገብተው፡እንደ፡እንስሳ፡— ያልሰበራቸው፡ትቢት፡አንበሳ፤
ስንኳን፡ርጕቡን፡ሸክላ፡ማሰሮ፡— ደረቁን፡መልአክ፡ጕሎታል፡ሰብሮ።
ሰብአ፡ምሥራቅ፡ግን፡እንደ፡ሮምያ፡— አይጊደዱም፡በሐዋርያ፤
ወይም፡በወንበር፡ግርጌና፡ራስጌ፡— አለክርስቶስ፡አላቶ፡አንደርጌ፤
በሰው፡መጓደድ፡ይህ፡ግብዝና፡— በጳውሎስ፡ቃል፡ተነቀፈልና።
የበኵር፡ልጁም፡የማርቆስ፡— ወንበሩ፡አፍሪቃ፡ያገር፡ራስ፤
እያጣመረ፡የጴጥሮስ፡ክንድ፡— ስላቈራኛት፡በወልድ፡ዋሕድ፥
ከጴጥሮስ፡ወንበር፡ከአንጾኪያ፡— አልተለየችም፡እስክንድርያ።
እስክንድርያም፡ትምርቷ፡ጠርቶ፡— የሊቃውንት፡ዐይን፡ስሞ፡ማሚቶ፤
የቤተ፡ክርስቲያን፡ገበዝ፡ቀዳሽ፡— ወጪና፡ገቢ፡መዝገብ፡ፊታሽ፤
ፊታሽነቱም፡የተሰጣት፡— ከሦስት፡መቶና፡ካሥራ፡ስምንት።
በሐዋርያት፡ጕርጊያ፡ጕዳና፡— የኒቅያን፡ሐግ፡ፈረሷን፡ጭና፡
ስትከታተል፡አንዱን፡አኅዝ፡— አያመልጣትም፡ኹለት፡ጐበዝ፤

www.ethiopianorthodox.org

፵፫

ኹለቱም፡ጕበዝ፣ይመጣል፡ኋላ፣— እየተነዳ፣በግዝት፡ዱላ።
ምንም፡ባፍ፡ብልጫ፡ቢያገኙ፣ቢገኙ፡— ታሪክና፡መልክ፡አይለወጥ፤
እሳት፡ቢዳፈን፡የጠፋ፡መስሎ፡— ሲገላልጡት፣እንዲገኝ፡ቅሉ፥
እውነትም፡ሙታ፡ብትቀበር፡— ለጊዜው፣እንጂ፡መቼ፡ለዘወትር።
ከልቡ፡አንቅቶ፡ካፉ፡እያወጣ፡— ቢጥፍ፡ቢለጥፍ፡ዋሾ፡ፍልስጣ፣
ዐይናማ፡አንባቢ፡ልቡን፡ዳኛ፣አርጎ፡— ከተሓማጋቾች፡ክፉና፡በጎ፡
ሊለይ፣ይቻላል፡እንደ፡ሰሎሞ፡— ባለማዳላት፡ከማኸል፡ቁሞ፤
አለማድላትም፡በታሪክ፡ፍርድ፡— የቅዱስ፡መጽሐፍ፡ወዳጅ፡ዘመድ።
የምሥራቅ፡ታሪክ፡መድኀኒት፡ፈውስ፡— ተረፈ፡ወንጌል፡ታምረየስ፤
ወይም፡ነቅ፡ንጹሕ፡ዱጅ፡ብርሃን፡— የጳውሎስ፡ምንጭ፡የጴጥሮስ፡ዐይን፤
ምንም፡ቢጨቁን፣በጠላት፣ወሬ፡— አልተዳፈነም፥አለ፡እስከ፡ዛሬ።
ታሪክነቱም፡ጣት፣ይመስላል፡— የሮማን፡ፍሬ፡ሲፈለፍል፤
ያንጾኪያንም፡ግባታዋሪያ፡— ጠንቅቆ፡ሲጥፍ፣ለልጅ፡መማሪያ፤
አጥርቱም፡ሲለቅም፡የ፻፡ዓመት፡ወሬ፡— ጠብ፡አይለውም፡፩፡እንቡጥ፡ፍሬ።
ከዚህ፡በኋላም፡በዩስቲኖስ፡— ጉባኤ፡አቁሟል፣ቢጊልዮስ፣
የኬልቄዶን፡እድፍ፡ጕድፍ፡— ዐጥቦ፡ሊያጠራ፡በግዝት፡ጕርፍ፤
የኋሊት፡ኪዳም፡፻፡ዘመን፡— ኋፍረቱን፡ሊከድን፡ሊሸፋፍን።
የጉባኤውም፡አስተንታኞቹ፡— መቶ፡ስሳ፣ዐምስት፡ሽማግሎች፤
የምሥራቅ፡ታሪክ፡ባለጋራቸው፡— ከሶ፡በግራ፣ስላቆማቸው፡
ከንፈራቸውን፡እየነከሱ፡— ከሙታን፡ጋራ፡የሚዋቀሡ።
ቢጊሊዮስም፡የሮም፡ፓፓዩ፡— በኬልቄዶን፣ሞት፣የሚል፡እዩዩ፣
ዩስቲኖስ፡ያልነው፡ንጉሥ፡ጽርእ፡— እያበሰለት፡ያደኑን፡እንብዕ፡
የኬልቄዶን፡ሐንፃ፡ዱቂቅ፡— መሰሶ፡ሲያድስ፡ውሉን፡ሲያጠብቅ፡
፻፡ዓመት፡ሙሉ፡ታቅፎት፡ኑሮ፡— አሁን፡ለመጣል፡ወዲያ፡አሽቀንጥሮ፡
የ፫ቱን፡ተኰሎች፡መጽሐፍ፡ጨረቃ፡— ምንም፡ቢመርገው፡በግዝት፡ጭቃ።
የልዮንንም፡ዕዳ፡ዱብዳቤ፡— እንደ፡ወለምታ፣ቢያሸው፡በቅቤ፡
ቅቤውም፡ታሪክ፡ሰው፡ሠራሽ፡ለስታ፡— ውሃ፡ያልነካው፡የጴጥሮስ፡ሽፍታ፤
አልተጠገነም፡ሰባራው፡ቃል፡— ያፈነገጠው፡ከጴጥሮስ፡ባህል፤

www.ethiopianorthodox.org

የተናጋውም፡ከጳውሎስ፡ — መኻል፡አገዳው፡ሠልጵሱስ።
ያመለጠውም፡ካፉ፡ዘበኛ፡ — ዳግሞ፡ተደዟል፡በግዝት፡ዳኛ፤
ለ፫ቱ፡መጽሐፍ፡የተቃጣው፡ — ፬ኛውን፡ወዴት፡ሊያጣው፤
ከግዝት፡ሐረግ፡አንዱን፡ቢስቡ፡ — አይቀርምና፡ዱር፡መሰብሰቡ።
የኔን፡በጕያ፡ያንተን፡በህያ፡ — የሚሉት፡ተረት፡ይኸ፡ነው፡ቢያ፤
አንዲት፡ባ፩፡ራስ፡፪፡ምላስ፡ — ፩ዱን፡ቀድሶ፡፫ቱን፡ማርከስ፤
፬ቱም፡ከታኅብ፡ኮንትር፡ወንጌል፡ — አንድ፡ነውና፡በኃይለ፡ቃል፤
ቃሉም፡ነጭ፡ሽንኩርት፡አፍ፡የሚያገማ፡ — ወይም፡እሾካም፡ደቢና፡ሳማ፡
እሾኹን፡ፈርተው፡ምዕመናን፡ — የማይዳስሱት፡እንደ፡ቍርኣን።
እንዲማ፡ዲያቆን፡ባለአእምሮ፡ — ሲሻግት፡ውኂል፡ሽንጡን፡ገትሮ፡
ለተቀመጡት፡ባደባባይ፡ — እስጢፋኖስን፡መስሎ፡እስኪታይ።
የጕባኤው፡ግን፡ፈሳሽ፡መርገም፡ — እንደ፡ዮርዳኖስ፡አልተገታም፤
የግዝቱም፡ጐርፍ፡ማዕበሉ፡በዝቶ፡ — አስጥሟቸዋል፡ስድስቱን፡መቶ፡
ያራቱን፡ከታኅብ፡ትፋት፡ቅርሻት፡ — ማር፡ነው፡አያሉ፡ስለ፡ላሱት።
ወይ፡ኪሬቂያን፡ከተጠሩቱ፡ — ከንጉሡ፡ማኅበር፡ከንግሥቲቱ፡
ጅሩም፡ገበሩም፡ሆባይ፡ሲባል፡ — ምን፡ቈንጆ፡አለና፡ይመረጣል፤
አለስድስቱ፡ደቂቀ፡ኖኅ፡ — የዲኑ፡የለም፡ከግዝት፡አይኅ።
ማርና፡ወተት፡በምታሪስ፡ — በኤፌሶን፡አፍ፡በቄርሎስ፡
ኦ፡ይገባዋል፡ለዚህ፡ጕባኤ፡ — አለበትና፡ታላቅ፡ዝንጋዔ።
ከሙት፡መዋቀስ፡በሕይወት፡ሳሉ፡ — ይህ፡ነው፡አርአያው፡ወይም፡አምሳሉ፤
ከኬዲ፡ወዲያ፡ነጣቂው፡ጅብ፡ — የውሻ፡ሽብር፡ንባሐ፡ከልብ።
ቂኘንም፡መያዝ፡ከሬስ፡በኋላ፡ — ግብዝ፡ያሠኛል፡ወይም፡ተላላ፤
ቢጊልዮስ፡ግን፡በሠራው፡ሥራ፡ — ከግብዝነት፡ምንም፡ባይጠራ፡
በልዮን፡ደንደስ፡ለተገኙው፡ — ለዲዮስቆሮስ፡ሰማዕቱ፡ነው።
በርሱ፡ፕንስስ፡ላይ፡በግዝቱ፡ርሾ፡ — ጨምሯልና፡ብቅልና፡ጌሾ፤
ጌሾው፡ርግማን፡ብቅሉም፡ግዝት፡ — የተረገጠው፡በመጻሕፍት፤
የመጽሐፍ፡ተረት፡የባልቴቲቱ፡ — እስመ፡ስምዐ፡ፀር፡እሙን፡ውእቱ።
ንጉሡ፡በኝብጦ፡የሾመው፡ጠላ፡ — የኪሬቂያን፡ጉሽ፡ባምሳ፡ዓመት፡ፈላ፤

www.ethiopianorthodox.org

፻፳፭

አሳሳሬውም፡ባለሸሩባ፡ — ሊሠራ፡ኪዳ፡ተነጭቶ፡ገባ፡፡

ስለ፡ሙታኑም፡ጠበል፡ጠዲቅ፡— እንዲህ፡ይላሉ፡ሰብአ፡ምሥራቅ፤
ትኩሱ፡ርጉቡ፡ግዝት፡ሬሳ፡ — ደረቁን፡ታሪክ፡እንዲህ፡ካስነሳ፡
በተቀበሩ፡በ፵፡ዓመታቸው፡ — የግዝት፡ተዝካር፡ሳወጣላቸው፡
ለቢጊልዮስ፡ለሙት፡አውጋዙ፡ — አለኢሬሶን፡ማነው፡ናዛዡ፡፡

ኪልቂደንማ፡እንደትናዝዝ፡ — ሬትም፡ውጉዝ፡ናት፡ኋላም፡ውጉዝ፤
ሰው፡በማያውቀው፡በግዜር፡ኘበብ፡— ስለ፡ሬረሰቹ፡እንደ፡ምኩራብ፡
ርሷን፡ዲግመኛ፡መጠቃቀም፡ — ማደስ፡መቀደስ፡አልተቻለም፤
መቺ፡ተገታና፡ዲዮስቆሮስ፡ — የምሥራቅ፡ኘቅል፡ዐውሎ፡ነፋስ፡፡

ሳያድሷትም፡ዐደስናት፡ቢሉ፡ — ተሳሎቹ፡ኩነው፡ያታልላሉ፡፡
የባቢሎን፡ግንብ፡መቼ፡ታደሰ፡ — ይኖራል፡እንጂ፡እንደ፡ፈረሰ፤
ያይሁድም፡መቅደስ፡ፈርሶ፡ትንደ፡ — እስካኹን፡አለ፡በወንጌል፡ማደ፡፡

የዲስቲኖስም፡የደም፡አፍላሹ፡ — መኳንንቱና፡አልጋ፡ወራሹ፡
እያሳደዱ፡ይዘው፡በጃቸው፡ — ማሰር፡መግረፉ፡ስላልበቃቸው፡
የኪልቂደንን፡ተቃዋሚች፡ — ያርዷቸው፡ነበር፡እንደ፡በጎች፤
አዝመራቸው፡ግብጽ፡በሰይፍ፡ታጭዶ፡ — ክምር፡እስኪኾን፡የሬሳው፡ነዶ፤
ለሰብሳቦችም፡እስኪያስቸግር፡ — ቅንጣቱ፡መቶ፡ከአልፉ፡ጋር፡፡

ወየው፡መቃብር፡ኹሉን፡ከታቹ፡ — ሞቾችን፡ገደዮን፡ወንድማማች፤
በመሞት፡ፈንታ፡እየገደሉ፡ — ሰማዕት፡ወንጌል፡እኛ፡ነን፡ሲሉ፡
በሰው፡ደም፡ሰክረው፡እንደ፡ግስላ፡ — ይመስሉ፡ነበር፡ረሱል፡አሳ፤
ረሱል፡አሳም፡የወንጌል፡ኰብሽ፡ — ወይም፡ቢስ፡ገላ፡ፈራሽ፡አፍራሽ፡፡

ከሬተኞቹም፡ኋለኞች፡ባሱ፡ — ቅዱሱን፡ማኅበር፡ስላረከሱ፤
መንግሥቱን፡ግዙር፡እንዲነሣው፡ — ትንቢት፡በፈረስ፡የቀደመው፡
ቈላፉ፡ሐርቃል፡የግፍ፡ጐተራ፡ — ግብጦቹን፡ሲያምስ፡እንደ፡ሸንብራ፡
በጳጳሳቱም፡በየራሳቸው፡ — ሰደቃ፡አቅርቦ፡ሲበላባቸው፡
በጽሕማቸውም፡እጁን፡ሲጠርግ፡ — ግፉና፡አበሳው፡እንበለ፡ሐግ፡፡

ጣታቸውንም፡እየቈረጠ፡ — በሌባ፡ጣቱ፡ስላላገጠ፡
ከጐታ፡ራሱም፡ደረባው፡ዘውድ፡ — ስላልተስማማ፡በወንጌል፡ፍርድ፡

www.ethiopianorthodox.org

የወንጌል፡አምላክ፡ፈርዶ፡ባሏጋው፡— ለቍርኣን፡ልጆች፡አወረሰው፤
የግሪኮች፡ግፍ፡ዐልጋቸውን፡— ገልብጦ፡ጣለው፡ከቍስጠንጢን።
እግዚር፡ከጣለም፡ታግሎ፡በፍርዱ፡— መነሣት፡የለም፡አለፈቃዱ፤
ቢንፈራፈሩም፡እሳት፡መርገጥ፡— ወይም፡ተዶፍቶ፡ዐፈር፡መጋጥ፤
አንዱን፡አንሡቶ፡አንዱን፡ሲጥል፡— ማነው፡ከግዚር፡ጋር፡የሚታገል።
እስክንድርያም፡ያፍሪቃ፡እናት፡— እስላሞች፡ገብተው፡ስለ፡ያዟት፡
በያውራጃዋም፡ስለ፡ተስፋፉ፡— ዕቃ፡ቤቶቹን፡እየዘረፉ፡
ዐምሳ፡ሺሕ፡መጽሐፍ፡እስኪያቃጥሉ፡— ዐይን፡ነበረች፡ለዓለም፡ኹሉ።
ሃይማኖት፡ተስፋ፡ቱክልት፡ያለው፡— ሕርቃሎስንም፡ሲወድቅ፡ያየው፤
የግብጦች፡ማኅበር፡ዱፉር፡አዝማሪ፡— እንዲህ፡ሲል፡ሰማን፡ወደ፡ፈጣሪ፤
ግብጽን፡እንደ፡ጽርእ፡እግዚር፡ታገሳት፡— ዘርጥጦም፡ሲጥል፡ተከራከራት፤
ፈ፡እንዴት፡ፈጥሮ፡ሊጥላት፡— ፈ፡እንዴት፡ፈጥሮ፡ሊጥላት፤
አለመጣሉም፡ታውቋል፡— በያዕቆብ፡ትግል።
ስርያዊውም፡ያዕቆብ፡— አስሮላታል፡ማተብ፤
ማተቧም፡እሙን፡ምስክር፡— እንዳልጣላት፡እግዚር።
ታሪኩን፡ቋጥረን፡በቍርኣን፡ልብስ፡— ወዲኽን፡ክታብ፡እንመለስ፤
ክታብ፡ለክታብ፡አያይዘን፡— እንድናነበው፡ኂሩዕ፡ስሙን፤
ያነገቱትም፡ውስጡን፡ሳያውቁ፡— ዱረታቸውን፡እንዲደስቁ።
የተዋሕዶ፡ነገድ፡ምሴት፡— ጦማረ፡ልዮን፡ክፍሉ፡ስድስት፤
የጳውሎስን፡ፍኖተ፡ጽድቅ፡— ከጴጥሮስ፡ልጆች፡እንዳይጠይቅ፥
በራብዕና፡በኃምስ፡ክፍል፡— መንገዱ፡ጠፍቶት፡ያመነታል፤
ስለ፡በለዘ፡ዐይኑ፡ትምርት፡— መስሎታልና፡አንዱ፡ኹለት።

ክፍል፡ራብዕ። (ሠልጽ፡፺ና፡፺)።

እርአያሁ፡ለእግዚአብሔር፡አትሔሎ፡ርእሶ፡ነሥአ፡አርኣያ፡ገብር፡ያለውን፡ጠቅሶ፡እንደ፡ሐሳቡ፡ሲተረጕም። ወለሊአሐዱ፡እምአርኣያ፡ይገብር፡ግብረ፡ዘዘ፡ዚአሁ፡በሱታፌ፡ካልኡ፤ ዝ፡ብሂል፡ቃል፡ይገብር፡ዘሎቱ፡ለቃል፤ ወሥጋ፡ይትሉ፡ዘሎቱ፡ለሥጋ። ወእምእሉ፡አሐዱ፡ይበርህ፡በመንክራት፤ ወካልኡ፡ይቴሐት፡በፅርፈት።

www.ethiopianorthodox.org

www.ethiopianorthodox.org

፻፳፬

ክፍል፡ኃምስ።

ይትዐወቅ፡ከመ፡ዝንቱ፡ቃል፡ኢኮነ፡ለሠጋ። ወሐቀ፡ተአቲቶ፡ያቤ፡በውእቱ፡ክፍል። ወኵሉ፡ዘተወክፈ፡ሃይማኖተ፡ክርስቲያናዊተ፡ወዘኢሚጠ፡እዝኖ፡እምሰሚዐ፡ብሥራት፥ ይሬኢ፡ከመ፡አይ፡ጠባይዕ፡ዘተሰቅለት፡እንዘ፡ትትቄኖ፡ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፤ ወተርኅወ፡ግቦሃ፡በኵናተ፡ሐራዊ። ይህም፡ወለሠጋ፡ይተሉ፡ዘሎቱ፡ለለሠጋ፡ካለው፡ጋር፡አንድ፡ነው። ሮማዊው፡ያባ፡ማትያስ፡ቄስ፡አባ፡ጐንዛክ፡የልዮንን፡ክታብ፡ወዳማርኛ፡ሲተረጕም፡ኃጢአ፡ትርጓሜውን፡ለማጽደቅ፤ ጸድቁንም፡ጴጥሮስ፡በስሕተት፡መደኛ፡ከልዮን፡ጋራ፡ለመጨፍለቅ፤ አሳርፍ፡ባሉ፡ጣቶቹ፡በቄሳር፡ቋንቋ፡ከተጣፈው፡ከደረቁ፡ከልዮን፡ታምር፡ውስጥ፡ጠንቅሎና፡ጠቅሶ፡ያመጣው፡ትኵስና፡ርኅብ፡አስቀያሚ፡ታሪክ፡ያንባቢውን፡ልብ፡በሣቅ፡የሚያቈስል፡የሰሚውን፡ጆሮ፡የሚያሳክክ።

ልዮን፡ይህን፡መልእክት፡ጽፎ፡ካበቃ፡በኋላ፥ በቅዱስ፡ጴጥሮስ፡መቃብር፡ላይ፡አኖረው፤ ተንበርክኮም፡እንዲህ፡ጸለየ። በዚህ፡ጦማር፡ላይ፡አንዳንድ፡ነገር፡ባለማስተዋሌ፥ ወይም፡በመርሳት፡አምልጦኝ፡(ተሳቶኝ) እንደኾነ፤ ጌታችን፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ይህን፡መንበርና፡ቤተ፡ክርስቲያኑን፡እንድትጠብቅ፡የሰጠኽ፡የሐዋርያት፡አለቃ፡ሆይ፤ አንተ፡ባለቤትኽ፡አንሥተኽ፡እየው፤ አንብበው፡አርመው። እንዲህ፡እያለ፡፵፡ቀን፡ምሉ፡በትጋት፡ሲጸልይ፡ኖረ፤ ከ፵፡ቀን፡በኋላ፡ቅዱስ፡ጴጥሮስ፡በራእይ፡ተገልጦ፥ አንብቤ፡አርሚዋለኹና፡አንሣው፡አለው። ልዮንም፡ያነን፡፵፡ቀን፡ምሉ፡በመቃብር፡ላይ፡ያኖረውን፡ጦማር፡አንሥቶ፡ቢያየው፤ ዐልፎ፡ዐልፎ፡ባንዳንድ፡ቦታ፡በቅዱስ፡ጴጥሮስ፡እጅ፡ታርሞ፡ቀለሙ፡ሳይደርቅ፡አገኘው። ፪ኛም፡ከሌሎቹ፡ቀሳውስት፡የተገኘ፡፫፡ዘይቤ፡ታሪክ፤ ልዮን፡ጦማሩን፡ጽፎ፡ካበቃ፡በኋላ፤ ተመልሶ፡ሲያነብ፡ይህን፡ባራተኛውና፡ባምስተኛው፡ክፍል፡ያለ፡ቃል፥ ዐርማለኹ፡እለውጣለኹ፡ቢል፤ ጴጥሮስ፡ተገልጦ፡ተው፡አትንካ፥ እንዳለ፡ስደደው፡አለው፡ብለው፡የሚተርኩ፡አሉ። ይህም፡ታሪክ፡እንደ፡ቅኔ፡የተፈጠረበት፡ምክንያት፡ዲዮስቆሮስ፡ይህን፡ክታብ፡ሲያወግዝ፥ መዠመሪያ፡

www.ethiopianorthodox.org

እንደ፡ቍርኣን፡ቃሉ፡ርስ፡በርሱ፡ተጣይና፡ፈራሽ፡መኾኑን። ፪ኛ፡ከጴጥሮስና፡ከጳውሎስ፡ትምርት፡መጣላቱንና፡ከንስጥሮስ፡መስማማቱን፣ ገልጦ፡ስላስታወቀ፡ነው። ከልዮን፡ክታብ፡የተስማማው፡የታኦድሬጣ፡ቃል፡ይህ፡ነው። ኪራኮስ፡ዘእንጾኪያ፡ንስጥሮስን፡ሲነቅፍ፡መጥቶ፤ ወማኅበረ፡ኬልቄዶንኒ፡ሰበኩ፡ክልኤተ፡ህላውያተ፡ወክልኤተ፡ገባርያተ፡በአሐዱ፡አካል፤ ኅልዮሙ፡ዘከመ፡ሀሎ፡በጦማረ፡ልዮን። ኢትዜከርኑ፡በከመ፡ይቤ፡ታኦድሬጣ፤ እስመ፡ግብር፡ይደሉ፡ይኩን፡ዘክልኤቱ፡ህላውያት፤ ይትሉ፡አካለ፡ወአኮ፡ህላዌ፡ይላል። የንስጡር፡ጠበቃ፡ታኦድሬጦስ፡፪አካል፡ባይ፡ነውና፤ ህላውያት፡ያለው፡ቃልና፡ሥጋን፡ነው። ሥራ፡የኹለቱም፡ሊኾን፡ይገባል፤ ያው፡ግን፡ባሕርይን፡ያይደለ፡አካልን፡ይከተልን፡ዘንድ፡ማለት፤ ቃልም፡የቃልን፥ ሥጋም፡የሥጋን፥ ኹሉም፡እየራሱ፡ገንዘብ፡ገንዘቡን፡ይሠራ፡ዘንድ፡ማለት፡ነው።

(የግኝም፡ትርጒሜ)።

ከንስጥሮስ፡ልብ፡ከታኦድሬጦ፣ — ከልዮንም፡አፍ፡የወጣው፡ፌርጦ፡
፪፡አርኣያ፡፪፡ሠሪ፣ — የጴጥሮስ፡ጕባን፡ሲሞን፡መሠሪ፤
የጳውሎስም፡መስተባእስ፣ — ነሃቢ፡ብሩር፡እስክንድሮስ፤
ቂሳጤ፡ኹኖ፡በጵርእ፡በሮም፡ — ሥስቱን፡ጉባኤ፡የሚቃወም።

ሞተ፡በሥጋን፡ከቃል፡ሥባው፣ — እንዲህ፡ገዝቶ፡ስለ፡ሬታው፣
እንዳይነኝቃቸው፡ኹብና፡ተኩላ፡ — የታጐሩቱ፡በጴጥሮስ፡ኪሳ፡
የወንጌል፡በጎች፡እነስዱስቶ፡ — እስኪያሶጣቸው፡ንጉሡ፡ከፍቶ፡
ይህን፡አይተው፡ነው፡የበረገጉ፤— ኋላም፡የሸሹ፡ያፈገፈጉ።

የሠሬ፡አንድነት፡ያካል፡ዋሕድና፡— ፊት፡በኤፌሶን፡ተከቷልና፤
ድርና፡ማጉም፡፪፡ባሕርይ፡— ከዚያው፡አለና፡በሠሬው፡ላይ።
፪፡ባሕርይም፡የተባሉት፡ — ሰውነትና፡አምላክነት፡
እንደ፡ኹለት፡እጅ፡የማን፡ጸጋም፡— የተዋሐዱ፡ባንድ፡አካል፡ስም፤
ለሙም፡ኢየሱስ፡አማኑኤል፡ — ከፍሎ፡ሊጠሩት፡የማይቻል።

እንደ፡እግር፡ብረት፡ባሕርይ፡ጨፍልቆ፡—እንደ፡ግራምጣም፡አካል፡ሰንጥቆ፡
ማነው፡የሚሰብክ፡የሚያስተምር፡— አላውታትና፡አለዩፉር።

www.ethiopianorthodox.org

፻፷፯

አንዴ፡ባሕርይ፡ማለት፡ኋላ፡የመጣ፡—ያውጣኪ፡ኩፍኝ፡ወይም፡ሬንጣጣ፤
ዐይን፡የሚያበልዝ፡እብነ፡ቱሳሒ፡— የተዋሕዶ፡ማሕረጽ፡መድሐ።
፪፡አርአያም፡፪፡አካል፡— ጌታና፡ሎሌ፡ያንጊያና፡ቅል፡
እየብቻቸው፡ሠራ፡ሲሠሩ፡— እንዴ፡መንታ፡ልጅ፡የሚጫሬኑ፤
፩ኛው፡አምላክ፡ታምር፡አድራጊ፡— ፪ኛው፡ሰው፡በጦር፡ተወጊ።
በአብ፡አዋጅ፡ግን፡በማርያም፡— ልቡስ፡ሥጋ፡ወልድ፡ዋሕድ፡ዐፅም፡
የነጳውሎስ፡የነሔሮክ፡— ወልዴ፡ብእሲት፡ሥጋው፡አምላክ፤
በሰውነቱ፡ርቦት፡ጠምቶት፡— እንደይመጠምኝ፡የናቱን፡ጡት፡
እነዚህ፡ኹሉ፡ጡት፡አስጣዮቹ፡— ጠላቶች፡ናቸው፡መች፡ወንድሞቹ።
ምንታዌ፡ባሕርይ፡ዋሕድና፡አካል፡— እንደይናወጥ፡ከሥጋው፡ቃል፡
ዋሕድነቱ፡ለብሶ፡ብኵርና፡— ዳግማይ፡አዳም፡ተብሏልና።
የማርያምን፡አንዝት፡ሲያርሱ፡— አብን፡ከሰማይ፡እየጠቀሱ፡
አባቶቻችን፡እነተዋኔ፡— የሴት፡ልጅ፡ብለው፡የሰጡት፡ቅኔ፡
ስሙ፡መወድስ፡የጐንደር፡አፋ፡— የተመዘዘ፡ከወልዴ፡ኬፋ።
በዘሞቱ፡ወልድ፡ወበዘኢሞቱ፡
ክልኤቲ፡አንስት፡ለእመ፡አንሥአ፡ቅሥት፡
ወእመ፡ለፍትሕ፡ሖራ፡ኀበ፡ሰሎሞን፡አብያተ፤
ሰሎሞን፡ይቤ፡ይግበራ፡ክልኤተ፡
ወልደ፡ዘኢሞተ፡
ከመ፡በኅንቱ፡ያጠይቅ፡ጽድቀ፡ወሐሰተ።
እብሰ፡ወማርያም፡እንዘ፡ኢይትናገሩ፡ምንተ፡
ወነገረ፡ቅሥት፡ኢያንሥኡ፡በዘሞተ፡ወኢሞተ፡
እስመ፡እምንእስከ፡ልዩን፡መፍቀሬ፡ነገር፡አንተ፤
ከሬልከ፡ኀበ፡ክልኤ፡ሥግወ፡መለኮት።
የልዩን፡ክታብ፡ይህ፡ነው፡መቅድሙ፡— የተጣረበት፡ኅቡእ፡ስም፡ቂሙ፤
ንስጥሮስ፡ዐርሮ፡ምድር፡ሲያዝ፡— ስለ፡ተነሣ፡ያውጣኪ፡ጊዝ፡
ከኤሬሶኑ፡ኛቂት፡ዝቅ፡ያለ፡— ስሯጽ፡ጉባኤ፡በማኽል፡አለ።
መቼም፡አለጽርጁ፡አለባሪክ፡— ከሌላ፡አይበቅልም፡መናፍቅ፡ሠክ፤

www.ethiopianorthodox.org

አውጣኪም፡ የጵርጵ፡ኢቡ፡ ማኅበር፡ — የመጽሐፍ፡ ስሙ፡ አባ፡ ዲፋር፤
ያካልን፡ ቅጽል፡ ለባሕርይ፡ ሰጥቶ፡ — ባሕርያቱንም፡ ቀላቅሎ፡ አጣፍቶ፡
ዐዋቂ፡ መስሎ፡ ሲዘባርቅ፡ — አንድ፡ ባሕርይ፡ ብሎ፡ አፉን፡ ቢለቅ፡
ፌላብያኖስ፡ ስለ፡ ሰማው፡ — ቶሎ፡ በግዝት፡ አፉን፡ ዘጋው፤
እንዲያዚመው፡ ጩኸ፡ በነፍስ፡ — እንዲደግመውም፡ በለኊሳስ።

አውጣኪም፡ ወዲያው፡ ራሱን፡ ዘለፎ፡ — ሬት፡ ወደ፡ ልዮን፡ ወረቀት፡ ጥሮ፡
ወደ፡ ሌሎቹም፡ በጠጠት፡ ቃል፡ — ስሕተቱን፡ አምኖ፡ ልፈታ፡ ቢል፡
በዚህ፡ ምክንያት፡ ስለ፡ ርሱ፡ ዲግሞ፡ — ራብኢ፡ ማኅበር፡ ጉባኤ፡ ቁሞ፡
በጉባኤ፡ ሬት፡ ማሩኝ፡ ስላለ፡ — ነገሩ፡ ባጭር፡ ተጠቀለለ።

እንደይመለስ፡ ወደ፡ ስሕተቱ፡ — ገዝቶ፡ አምሎ፡ በሃይማኖቱ፡
ቱነሳሒውን፡ የወንጌል፡ በግ፡ — ተቀብሎታል፡ ማኅበር፡ በሕግ።

ካፉም፡ እንዲኾን፡ ወይም፡ ከልቡ፡ — ያውጣኪ፡ ምላሽ፡ ይህ፡ ነው፡ ንባቡ፤
ከልቡም፡ ባይኾን፡ ይህ፡ ማሩኝታው፡ — ዘምቶ፡ ተወረሰ፡ መኾኑ፡ ነው።
ወይም፡ በግዝት፡ በርግማን፡ ጕሬ፡ — የቲናሽግ፡ የገዱም፡ አውሬ።

የጉባኤውም፡ ዝርዝር፡ ድምር፡ — መቶ፡ ሠላሳ፡ ከሦስት፡ ነበር፤
በውስጣቸውም፡ ብዙው፡ አቡን፡ — የነበረ፡ ነው፡ በኤፌሶን።

ልዮንም፡ ላውጣኪ፡ አቤቱታ፡ አይዞኽ፡ ብሎ፡ ምላሽ፡ እንደ፡ ጣፈ፡ ወደ፡ ማኅበሩም፥ የተነሣበትን፡ ነገር፡ እትዋለኹ፡ ካለ፡ ብንቀበለው፡ አያስነቅፈ ንም፤ ጌታ፡ የመጣው፡ የጠፉ፡ በግ፡ ሊፈልግ፡ ነውና፡ ብሎ፡ ጥሮ፡ ፪፡ ሰው፡ ጨምሮ፡ ልኳል። የሰዎቹም፡ ስም፡ ከዚያው፡ ተጥፏል።

ሳዊሮስ፡ ዘእስሙናይንም፡ ያውጣኪን፡ ነገር፡ ሲተርክ፡ በ፫ኛው፡ ክፍል፡ እንዲህ፡ ይላል፤ ወበጽሐ፡ አውጣኪ፡ ወይቤ፡ ስረዩ፡ ሊተ፡ እስመ፡ በኢያእም ሮ፡ ገበርኩ፤ ወአስተብቍዐ፡ ከመ፡ ይፍትሕዎ፡ እመርገሙ፡ በዊጣን፤ ወ ተወክፍዎ፡ በየውሀት፤ ወአግብእዎ፡ ኀበ፡ መካኑ። ወእምዝ፡ ገብአ፡ ኀበ፡ እበዱ። ወፀረፈ፡ ላዕለ፡ ዛቲ፡ ማኅበር።

ያባ፡ አውጣኪ፡ እሳት፡ ነዶ፡ ሲጠለስ፡ — ወዲያው፡ ተጭሯል፡ የንስጥሮስ፤
ከጉባኤው፡ ውስጥ፡ ሦስቱ፡ ተኰሎች፡ — ገብተዋልና፡ መስለው፡ በጎች።
ያስገባቸውም፡ በርሱ፡ ደንደስ፡ — አራተኞቸው፡ ፌላብዮስ።

www.ethiopianorthodox.org

www.ethiopianorthodox.org

፻፳፰

ካምስቱኛቸው፡ ከልዮን፡ ጋራ፡ — ስለ፡ ነበረው፡ ምክርና፡ ሴራ።

ምንም፡ ቢጠፋ፡ ቄርሎስ፡ ወርቁ፡ — አልጠፋምና፡ መጽሎቱ፡ ጽድቁ፤
የመናፍቃን፡ ወቃሽ፡ ከሳሽ፡ — አሌ፡ ጉባኤው፡ የርሱ፡ ወራሽ፡
ዲዮስቆሮስም፡ ቢጠይቀው፡ — ምላሽ፡ መስጠቱ፡ ሰረነቀው።

ካውጣኪ፡ ሐሳት፡ ካንዱ፡ ቀዳዳ፡ — ይሻላል፡ መስሎት፡ ጓድረት፡ ጨምዳዳ፡
አፉ፡ እንደ፡ መርሬ፡ እንደ፡ ሬትል፡ — እያሻሻለ፡ ካውጣኪ፡ ባህል፡
የንስጥሮስን፡ ቀዳዳ፡ ስም፡ — ይሰፋ፡ ዠመር፡ ደጠቃቀም፤
ለጉባኤውም፡ ሊተየካሹ፡ — ምነው፡ ቢገቡ፡ ኾነ፡ ምላሹ።

በሦስት፡ ተኵሎች፡ ሲጨቃጨቁ፡ — የጠቡን፡ እሳት፡ አንድደው፡ ሞቁ፤
በፈላብዮስ፡ ባንዱ፡ ትንታግ፡ — ሲቃጠል፡ ሲነድ፡ ሲንቦገቦግ፡
እየተንጣጣ፡ በርትቶ፡ ድምጡ፡ — ከንጉሡ፡ ደረሰ፡ ፍሕሙ፡ ረመጡ፤
ቍስጥንጥንያም፡ ተደረጠች፡ — እንዳትቃጠል፡ ስለ፡ ፈራች።

ንጉሡም፡ አይቶ፡ ይህን፡ እሳት፡ — ወዲያው፡ አዘዘ፡ እንዲያጠፉት፤
ትእዛዙም፡ ይህ፡ ነው፡ በቍርጥ፡ ቃል፡ — የተመዘዘ፡ ሰይፍ፡ ሾተል፤
ሳትበተኑ፡ ሳትለያዩ፡ — እኹን፡ ፍረዱ፡ በፈላብዩ፤
ርሱ፡ ነውና፡ ቈስቋሹ፡ እንዳጁ፡ — የኤፌሶንን፡ ፍርድ፡ ቀዳጁ።
ማኅበርም፡ ፈርደው፡ ይሻር፡ በቃ፡ አሉ፡ — ርሱንም፡ ሽረው፡ ሌላ፡ ወከሉ፤
ይህ፡ ነው፡ የልዮን፡ ቍስለ፡ ሐዘን፡ — የተቀረረው፡ በኪልቂያን፤
ያበጠው፡ ምክሩ፡ ስለ፡ ፈረጠ፡ — ፈላብዮስም፡ ስለ፡ ተላጠ፡
አለርሱ፡ ፈቃድ፡ መሾም፡ መሻር፡ — ከባድ፡ ቀኖና፡ መስሎት፡ ነበር፤
ከቀኖናውስ፡ ርሱ፡ ቀለለ፡ — ኀምሳይ፡ ተኩላ፡ ስለ፡ ተባለ።

ሳይቀርብ፡ ርቆ፡ እየደነፋ፡ — ለፈላብዮስ፡ በሰጠው፡ ተስፋ፡
ጠበቃ፡ ኹኖ፡ ለመሟገት፡ — ደፍሮ፡ አልቀረበም፡ ከንጉሡ፡ ችሎት፤
አሌ፡ ንጉሡ፡ ተስፋቸውን፡ — ቈርጦታልና፡ በኢፌሶን።
ወንበዴቹ፡ ግን፡ የተያዙት፡ — ይህን፡ ጉባኤ፡ ወንበዴ፡ አሉት፤
የተኩላት፡ ማኅበር፡ ስሙን፡ ለሰው፡ — እንዲህ፡ አዛውሮ፡ አወረሰው።

ያልተያዙትም፡ ባደባባዩ፡ — ንጉሡ፡ እስኪሞት፡ አድፍጠው፡ ቈዩ፡
እያሰናዱ፡ ሠንቁን፡ በመርዝ፡ — ወደ፡ መቃብር፡ ሞሉ፡ እንዲጓዝ።

www.ethiopianorthodox.org

የተጫረውም፡ ረመጥ፡ ፍሕም፡ — ተደፈነ፡ እንጂ፡ ነቶ፡ አልጠፋም፤
ንጉሡ፡ ሲሞት፡ ከአልጋው፡ በታች፡ — እውነትም፡ ዐብሮ፡ ስለ፡ ሞተች፡
ሬሳ፡ ባልጋው፡ ላይ፡ እስኪገለጥ፡ — ዲዮስቆሮስም፡ እስኪጋሬጥ።
ርሱ፡ ነውና፡ አፈ፡ ጉባኤ፡ — የነገሩ፡ አባት፡ ዘርዛሪው፡ መሠዊ፤
አሠረ፡ አበው፡ ተከታታይ፡ — በንጉሡ፡ በንግሥት፡ አደባባይ፤
አጥብቆም፡ ሲይዝ፡ በነገር፡ ጋማ፡ — ጭብጡን፡ የማይለቅ፡ ስለ፡ ንጉሡ፡ ግርማ።
ስለ፡ ንግሥትም፡ ሞገስ፡ ግፍ፡ — ጽሕሙ፡ ተነጭቶ፡ ጥርሱ፡ እስኪረግፍ፡
ካሽከር፡ ከገረድ፡ ጥሬ፡ ሲቀምስ፡ — ይመስለው፡ ነበር፡ ማር፡ የሚልስ።
ልጅ፡ እንደናቷ፡ በኾነች፡ ጊዜ፡ — ማነው፡ አለርሱ፡ ያፈ፡ ወርቅ፡ ሚዜ።
ያልጋ፡ ላይ፡ እሳት፡ ሲሞቅ፡ ሲደምቅ፡ — ርጥብ፡ ይነዳል፡ ስንኳን፡ ደረቅ፤
ከርሱ፡ አስቀድሞ፡ አፈ፡ ወርቅን፡ — እንደደረቀው፡ በወሳፌን፤
ያልጋውም፡ እሳት፡ እናውዶክስያ፡ — የወንጌል፡ ስረቅት፡ ወጕሕልያ።
ጋማም፡ ሦስተኛ፡ ኤፌሶን፡ ነች፡ — በኒቅያ፡ አንገት፡ የበቀለች፤
በነቂርሎስ፡ መቀስ፡ ሐተታ፡ — የከረከማት፡ ለጊሚው፡ ጌታ።
አይነኩሽ፡ ታሪክ፡ ሲነካኳት፡ — እንዲህ፡ ይወጣል፡ እውነት፡ በውነት።
ንብ፡ ትመስላለች፡ ይችም፡ ታሪክ፡ — ስላልተሰጣት፡ ሰው፡ ሠራሽ፡ መልክ፤
ግራ፡ ቀኝ፡ ፊቷ፡ ጥቁር፡ ደመና፡ — የሮማን፡ ቅርፌት፡ አይመስልምና፤
ወለላዋ፡ ግን፡ ልዝብ፡ ዝናም፡ — ጽኑይ፡ ጸዐዳ፡ መጥለሌ፡ ዐፅም።
የቤቱ፡ ክርስቲያን፡ ማርና፡ ኮሶ፡ — በልዩን፡ ቋንቋ፡ ስሙ፡ ተፋልሶ፡
መራራው፡ ጥዑም፡ ስለ፡ ተባለ፡ — ማር፡ የማይጥመው፡ ብዙ፡ ሰው፡ አለ፤
ቢጥመውማ፡ የማር፡ ወለላ፡ — አይጠጣም፡ ነበር፡ ኮሶ፡ ባንኮላ።
ኮሶውም፡ አስሬስ፡ እንዲያ፡ ሲመር፡ — መላልሶ፡ አስቀምጦ፡ የማያሽር፤
ተስፋውም፡ ከንቱ፡ የበጥባጭ፡ ወሬ፡ — በዶሮ፡ ፈንታ፡ ቃሪያ፡ በርበሬ።

ዕጣነ፡ ሞገር፡ ዘአመ፡ ሰብዑ፡ ለመስከረም።

ዕፀ፡ ተዋሕዶ፡ ገዘመ፡ ልሳነ፡ ልዩን፡ ሞሠርት፤
ወሠርወ፡ ሃይማኖት፡ መልአ፡ እመጻሕፍት፤
እንዘ፡ መለኮት፡ ኵለንታሁ፡ ወኵለንታሁ፡ ትስብእት፡
ለተዋሕዶ፡ ዕፀ፡ ሕይወት።

www.ethiopianorthodox.org

፻፷

አምጣነ፡ ሬቅዱ፡ ይሕንጽ፡ ኑፋቄ፡ ቤተ፡ መርቅያን፡ ጣዕት፡
ዘአዕማዲሁ፡ ስድስቱ፡ ምእት።
ብሠራተ፡ አሬ፡ ወርቅ፡ ዮሐንስ፡ ነባቢ፡ ላዕለ፡ አውዶክስያ፡ ንግሥት፤
ወብሠራተ፡ መኾምቅ፡ ዮሐንስ፡ ዲለዋ፡ ለዲዮስቆሮስ፡ ሰማዕት፤
እስመ፡ ከመ፡ እሣ፡ ኪኻያዊት፡
ዘጽዕለት፡ እምንእሳ፡ በቃለ፡ ትንቢት፡
ብርክልያ፡ እንታክቲ፡ ወለት።
መለካውያን፡ እየተባሉ፡ — እስካኹን፡ ድረስ፡ በዚህ፡ ስም፡ ካሉ፡
ከሊዮን፡ ማኅበር፡ ከኬልቄዶን፡ — ኹለት፡ ሠሪ፡ ነው፡ ያስያየን።
ባሕርያትንስ፡ ኹለት፡ ማለት፡ — የዲዮስቆሮስ፡ ርስት፡ ጕልት፡
የተወረሰች፡ ከ፫፡ ጉባኤ፡ — እንዳይገባባት፡ ባዕድ፡ ርባዔ፤
ወሰን፡ ዳንበሯም፡ ሞተ፡ በሠጋ፡ — የዲዮሮስ፡ ፀኾንት፡ የማይናጋ፤
የጳውሎስም፡ በርዳዳ፡ ክንዱ፡ — ተሣሀለነ፡ በሞተ፡ ወልዱ።
ሦስቱም፡ ጉባኤ፡ ሠሉስ፡ ቅዱስ፡ — የጐነጐነው፡ የባዚር፡ መንፈስ፤
መናፍቃንን፡ እንደ፡ ጐመን፡ — ይቀረድድ፡ ዘንድ፡ ሰይፉ፡ ሠልጣን።
ዲዮስቆሮስም፡ ሦስቱን፡ ማኅበር፡ — አሐዱ፡ ብሎ፡ የሚያስከብር።
መዝገበ፡ ቃሉም፡ ድርሳን፡ ቅዳሴ፡ — ክቡድ፡ መዝራዕት፡ እንዳባ፡ ሙሴ፤
ኹለቱን፡ ባሕርይ፡ የኸበብ፡ ኩታ፡ — አሳጣፉውም፡ ባንድ፡ እንኳ፡ ቦታ፤
ስንኳን፡ እጣፉቱ፡ ሊለብሰውና፡ — የሚያጣፉትን፡ ያወግዛል፡ ገና።
እነጎሩም፡ እንደ፡ ቁርሎ፡ — ልብ፡ የሚያቀልስ፡ የሳት፡ አሎሎ፤
ያውጣኪ፡ ዲዊ፡ የልዮን፡ መርዝ፡ — ታያድሬጣንም፡ አፍ፡ የሚያሲዝ።

ስሩጽ፤ እመጻሕፍት፡ ሃይማኖት፡ አበው፡ እምድርሳነ፡ አባ፡ ብንያሚን።

ናመጽእ፡ ስምዐ፡ ወናጤይቅ፡ ሃይማኖተ፡ ዝንቱ፡ ጻድቅ፡ እንዘ፡ ናስተአኀዝ፡ ዘንተ፡ ስሩጸ፡ እምዘቀዳሚ፡ ስሩጽ፡ ዘሀሎ፡ ጽሑፈ፡ በትርጓሜ፡ ባህላት፡ ዘውስተ፡ ካልእ፡ ምዕራፍ፡ በሠላሳ፡ ወሠመንቱ፡ ገጽ።

ወካዕበ፡ ይቤ፡ ዲዮስቆሮስ፡ ተአማኒ፡ ርእሰ፡ ኤጲስ ቆጶሳት፡ ዘእለ እስክንድርያ፡ በመልእክቱ፡ ዘጸሐፋ፡ ኀበ፡ በርጤር፡ እንዘ፡ ሀሎ፡

www.ethiopianorthodox.org

በጋግራ፡ ይቤ፤ እንሰ፡ ረከብኩ፡ ነገረ፡ እንዘ፡ አነብብ፡ መጻሕፍቲከ፡ ዘፌኖከ፡ ሊተ፡ ምስለ፡ ሰብእ፡ መተሕሳን፡ እለ፡ ኢኮኑ፡ ፍጹማነ፡ ወአልቦሙ፡ አእምሮ፡ ኅዱቀ፤ አላ፡ እሙንቱ፡ ይሔልዩ፡ ምክሮ፡ ለአቡሊናርዮስ፡ ወይብሉ፡ ከመ፡ ቃል፡ ሐመ፡ ወሞተ፤ ወኢናንከር፡ እምእሉ፡ እስመ፡ ናሁ፡ ተሬእየ፡ ኀፍረቶሙ። ወለነሰ፡ ይደልወነ፡ ንምላዕ፡ ወናውፅእ፡ እምኔነ፡ ኵሎ፡ ዘይብል፡ እግዚአብሔር፡ ቃል፡ ሐመ፡ በመለኮቱ፡ አው፡ ሞተ፤ እስመ፡ ናሁ፡ ኮኑ፡ ነኪራነ፡ እም ሃይማኖትነ፡ ርትዕት። ወናወፅኦሙ፡ እምዐጸድነ፤ እስመ፡ ኢኮኑ፡ እምነ፡ መርዔትነ። ወዳዕሙ፡ እሙንቱሰ፡ ይሔልዩ፡ ዘንተ፡ አሐደ፡ ኅሊና፡ ምስለ፡ እለ፡ አቅደምነ፡ ወነገርነ፡ አስማቲሆሙ፤ ወእሙንቱ፡ አርዮስ፡ ወአቡሊናርዮስ፡ ወግናዲቢሳውያን፡ እለ፡ እጐዛን፡ በበይናቲሆሙ። ወግናዲቢሳውያንኒ፡ ዓዲ፡ ይብሉ፤ ሐመ፡ መለኮት፡ ምስለ፡ ትስብእት፡ ኅቡረ። ንሕነሰ፡ ኢንአምን፡ ከመ፡ ዝ፤ አላ፡ ነአምን፡ ከመ፡ እግዚአብሔር፡ ቃል፡ ኮነ፡ ሥጋ፡ እሙነ፤ ወነበረ፡ ዘእንበለ፡ ሕማም፡ ወኢሞተ፡ በመለኮቱ፡ ግሙራ። ወባሕቱ፡ ቦ፡ እለ፡ ይሔልዩ፡ በእበዶሙ፡ ወይብሉ፡ እመሰ፡ ንቤ፡ ከመ፡ በክርስቶስ፡ ሐመ፡ በሥጋ፡ ወአኮ፡ በመለኮት፤ ንትረከብ፡ በዝንቱ፡ ንባብ፡ ስንእዋነ፡ ምስለ፡ ሰብእ፡ ማኅበረ፡ ኪልቄዶን። ወንሕነኒ፡ ናወሥኦሙ፡ እንዘ፡ ንብል፤ እስመ፡ ቅዱስ፡ ቄርሎስ፡ ጸሐፈ፡ እንዘ፡ ይብል፤ ኢይትከሀለነ፡ ንርሐቅ፡ ወንጕየይ፡ እምኵሉ፡ ዘይብሉ፡ ዐላውያን፤ እስመ፡ እሙንቱ፡ ይትአመኑ፡ ብዙኀ፡ በከመ፡ ይደሉ፤ ወዳእሙ፡ ንርሐቅ፡ እምዕልወቶሙ። እመሰ፡ ሰብአ፡ ማኅበረ፡ ኪልቄዶን፡ ይትአመኑ፡ ከመ፡ እግዚአብሔር፡ ቃል፡ ሐመ፡ በሥጋ፡ ወአኮ፡ በመለኮት፡ ወንሕነኒ፡ ነኀብር፡ ምስሌሆሙ፡ በዝንቱ። ወአመ፡ ይብሉ፡ ክልኤቱ፡ ህላውያት፡ ((ህላዌን፡ በአንቀጸ፡ ተዋሕዶ፡ ፩፡ ቢሉ))፡ ወክፌልዎ፡ ለወልድ፡ ዋሕድ፡ ኀበ፡ ክልኤቱ፡ አካላት፡ ((ህላውያትን፡ አካላት፡ ብሎ፡ ተረጕመ))፤ ወረሰይዎ፡ ክልኤተ፡ ((ሠሬ፡ ቢያዴርጉት))፡ ኢንኀብር፡ ምስሌሆሙ፤ እስመ፡ አበዊነ፡ ሰመይዎን፡ በዝንቱ፡ ገጸ፡ መካን፡ ለህላውያት፡ አካላተ። በከመ፡ ይቤ፡ አትናቴዎስ፡ ሐዋርያዊ፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፸፬

በመልእክቱ፡ ኀበ፡ እውናምዮስ፤ ወረሰዮ፡ ህላዌ፡ አካለ፡ ዘእግዚአብሔር፡ ቃል፡ ዘተሠገወ፡ ወኮነ፡ ሰብአ፡ ፍጹመ። ወዘይከሕድ፡ ዘንተ፡ ተቃራኒሁ፡ ለእግዚአብሔር፡ ውእቱ፤ ወፀሮሙ፡ ለአበዊነ፡ ቅዱሳን። ወካዕበ፡ ይቤ፡ ቅዱስ፡ ወጠቢብ፡ ቄርሎስ፡ በእንተ፡ ድርሬት፡ ታዎድሬጦስ፤ እስመ፡ ህላዌሁ፡ ለቃል፡ ወአካሉ፡ ኢይትበሀል፡ ካልአ፡ ዘእንበለ፡ አካለ፡ ርእሱ፡ ባሕቲቱ፤ ዘውእቱ፡ ቃል፤ ((በአንቀጸ፡ ተዋሕዶ፡ አካል፡ ቢል÷ ህላዌ፡ ቢል÷ አካል፡ ብቻ፡ እንጂ፡ ከአካል፡ በቀር፡ ባሕርይ፡ አይባልም))። ንሕነሰ፡ ንትአመን፡ እምድኅረ፡ ተዋሕዶ፡ አሐዱ፡ ህላዌ፡ ዘከመ፡ አካል። ((ሰ፡ ወእመ፡ ይብሉ፡ ላለው፡ ነው፤ እኛ፡ ግን፡ ከተዋሕዶ፡ በኋላ፡ አንድ፡ አካል፡ እንድንል፡ አንድ፡ ህላዌ፡ እንላለን))፤ ዘውእቱ፡ አሐዱ፡ አካል፡ ((አንድ፡ ህላዌም፡ ማለት፡ አንድ፡ አካል፡ ማለት፡ ነው፡ እንጂ፤ አንድ፡ ባሕርይ፡ ማለት፡ አይደለም))፤ ዘወልድ፡ ዋሕድ፡ ወአሐዱ፡ ግባሬ። ((ዘውእቱ፡ ወ፡ ዋ። ይኸውም፡ አንድ፡ ልጅ፡ አንድ፡ ሠሪ፡ አንድ፡ ባለቤት፡ ማለት፡ ነው))። ወቦ፡ ብዙኃ፡ ፍልጠት፡ ማዕከሌነ፡ ወማዕከሌሆሙ፡ ለዐላውያን፡ ብሉ፡ ይጨርሳል፤ የቀረውን፡ በታሪክ፡ ተመልከት።

ልብስ፡ ካደያዝ፡ እንዲቀደድ፡ — ከነጋገርም፡ እንዲፈረድ፡
ቅዱና፡ ፍርዱ፡ የግዕዝ፡ ሸማ፡ — ከሚያጣፉቱ፡ ስላልተስማማ፡
የጥበቡና፡ የኩታው፡ ስም፡ — በዛሬው፡ ቋንቋ፡ ነው፡ ዝም፡ ነው፡ ዝም፤
ቢነገርማ፡ ሰሙ፡ ተገልጦ፡ — ሰንዱ፡ ነበረ፡ የዱሮው፡ ግብጦ።

ግብጽም፡ የሐፃን፡ ጕልማው፡ ጕልቱ፡ — ቆርጦ፡ የሰጠው፡ ነቢይ፡ አባቱ፤
በስዴት፡ ዐዋጅ፡ በወንጌል፡ ዱቦ፡ — እያሳረሰ፡ ገባር፡ ሰብስቦ፡
ምርቷን፡ እንዲዝቅ፡ አብዝቶ፡ እንዲያፍሉ፡ — እንዲከተሉውም፡ በነእንጦንስ፤

መግዚቱም፡ ዮሴፍ፡ እንደ፡ ዮሴፍ፡ — እኽል፡ ሰብሳቢ፡ ሰው፡ ለማትረፍ፤
እናቱም፡ ባልቴት፡ ታክሉቷ፡ ጋራ፡ — አዝመራ፡ ከታቹ፡ ባዲስ፡ ጐተራ፡
ትንቢት፡ ስትቃርም፡ በመቃ፡ ጣቷ፡ — ከነሩት፡ ደልቅ፡ ወየው፡ መኽራቷ።

የጐተራው፡ ኊልቍ፡ ኊልቈ፡ ዓመት፡ — ሦስት፡ መቶ፡ ገዳም፡ ከ፳፰ት፤
ጐታው፡ ደረባው፡ ሠዕሉ፡ ሲታይ፡ — ልብሰ፡ ማርያም፡ ሐብረ፡ ሰማይ።

www.ethiopianorthodox.org

ቀለሙም፡ዐባይ፡ፈለገ፡ኒል፡ — የተደቈሰ፡ያፍሪቃ፡ኵል፡
ከቅዱስ፡መጽሐፍ፡ከኆኅ፡ምንጩ፡ — ጠልቆ፡ያላየው፡ሮም፡በኆባጩ።
ኋላም፡እንዳይፈልስ፡ኰልት፡ቀለሙ፡ — እንዳይረሳም፡ነባሩ፡ስሙ፡
የርስትነቷ፡ሖጀ፡ድርሳን፡ — ዳግመ፡ተኰፈለ፡በኢፌሶን፤
ከተቈጠረው፡በሦስቱ፡ንምራ፡ — ከቴዎዶጦስ፡ከዘእንቈራ።
አረጋዊው፡ሊቅ፡ስለ፡ርሷ፡ዕድል፡ — በቄርሎስ፡ሴት፡እንዲህ፡ሰብኳል፤
ልጇን፡ጠራኹት፡ከምድረ፡ግብጽ፡ — ያለውን፡ጠቅሶ፡ድርሳኑን፡ሲያንጽ፤
«ኢለዘመጠነ፡ዝ፡ሀብት፡አንተ፡ትካት፡ግብጽ፤ ዑምስ፡ኮነት፡ሰማየ፤
እስመ፡ኢይበርህ፡ከመ፡ዝ፡ፀሐይ፡በሰማይ፡መጠነ፡ትበርህ፡ግብጽ።
ርኢኬ፡ከመ፡ኀየተ፡ሕፃን፡ንጹስ፡አኀየዎ፡ለዲያብሎስ»።
የቄርሎስን፡ትምርት፡ጠግቦ፡ — አልበላም፡ያለው፡ከንጉሡ፡ሊኘ፡ዳቦ፡
ዲያስቆሮስም፡ድርሳን፡ጣፊው፡ — ይሰማ፡ነበር፡ቆሞ፡ከዚያው፤
ፍሬ፡ነገሩን፡በአፍ፡በጕሮሮ፡ — እየለቀመ፡እንዳውራ፡ዶሮ፤
የንጉሡ፡ዘንግ፡ያጕዶች፡ጐበዛዝት፡ — አትላቀም፡ብለው፡ዕሾ፡እስኪሉት።
ከፉውም፡ዱጉም፡ሃይማኖት፡ጌኛ፡ — በንጉሡ፡ነውና፡የሚለወኘ፤
ስንዴውን፡ከርዳድ፡ከርዳዱን፡ስንዴ፡ — አሠኛው፡እንጂ፡ባለጕራዴ።
ስንዴውን፡ስንዴ፡ማለት፡ካለማ፡ — የክርስቲያን፡ታሪክ፡እንዲህ፡ባልገማ፤
ቍስሉም፡አቅብሮ፡ውስጥ፡ለውስጥ፡ — ባልበሾቀጠም፡ሲገላለጥ።
ዱምና፡መጣል፡ያረገዘው፡ — ቍስሉም፡ይኸ፡ነው፡ስናፈርጠው፤
መቼም፡አለጽርእ፡አለግሪክ፡ — ከሌላ፡አይበቅልም፡መናፍቅ፡ሥክ።
አውራው፡ንስጥሮስ፡ወሬ፡ኣብያ፡ — መቅዶንዮስም፡የጽርእ፡አባያ፡
በተቀደሰው፡በግብጦች፡ክስ፡ — ስለ፡ረከሱ፡እንደርዮስ፡
የሦስቱን፡አውሮች፡ዱም፡ሊመልሱ፡ — ንጉሡን፡አቅፈው፡በልዩን፡ልብሱ፡
ምንም፡ግሪኮች፡እየፈነጩ፡ — ጽሕሙን፡እንደ፡ሠር፡ደፍረው፡ቢነጩ፡
እንደ፡ጌታውም፡ቢተፉበት፡ — ሴቱን፡ቢጸፉት፡ቢያንገላቱት፡
ማርቆሳዊው፡የግብጽ፡አንበሳ፡ — አርዱ፡አንቀኆቅኆ፡ሲጮኽ፡ሲያገሣ፡
የንጉሡን፡ላሞች፡እንቧ፡እንቧ፡ሲሉ፡ — ሰባብሯቸዋል፡አውሮቹን፡ኹሉ።
የክርስቶስ፡ለሀጋም፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ — ስትከፋፈል፡በንጉሡ፡ሚዛን።

www.ethiopianorthodox.org

፻፸፬

ስሕም፡ ሲለወጥ፡ በተጌ፡ ዓመፃ፡ — ስለ፡ ዳረሰው፡ ያሬ፡ ወርቅ፡ ሳፃ፡
ተባብረው፡ ይዘው፡ በወጥመዳቸው፡ — ወጥመዱም፡ ንጉሡ፡ የያዘላቸው፤
ቢያገቡት፡ እንኳ፡ ከዲሴት፡ ቀፎ፡ — ድርሳን፡ ከመጣፍ፡ አፎ፡ መቶ፡ ዐርፎ።
ለላለበት፡ ጓን፡ የበሳስ፡ አፍ፡ — ተቃጥሎበታል፡ ብዙው፡ መጽሐፍ፤
በመርቅያኖስ፡ በብርክልያ፡ — አልቆመምና፡ የውነት፡ ገበያ።
ባለጋሮቹም፡ ንጉሡ፡ ንግሥት፡ — በስድስት፡ መቶ፡ አፍ፡ ሲሬርዱበት፡
የተቹበት፡ ትቾ፡ ልክ፡ እንዳይሁድ፡ — ይሙት፡ ነበረ፡ መቶ፡ ዲስዴድ።
ይሙት፡ ያሠኘው፡ የርሱም፡ ነውር፡ — አንድ፡ ገባሪ፡ ኹለት፡ ግብር፤
ግብርም፡ የባሕርይ፡ ድርና፡ ማግ፡ — ባካል፡ ሠሪነት፡ የሚዘወግ።
ሞቱ፡ ቀርቶለት፡ መሰደዱማ፡ — እንዳይታወክ፡ ዓለም፡ ከተማ፤
ልጁ፡ እንደናቷ፡ በኮነች፡ ጊዜ፡ — ማነው፡ አለርሱ፡ ያሬ፡ ወርቅ፡ ሚዜ፤
እንዲሬ፡ ወርቅም፡ ባየው፡ መከራ፡ — ምስክሩ፡ ናት፡ ዲሴት፡ ጋግራ።
ከርሱም፡ በኋላ፡ ብዙ፡ ግብጦች፡ — ታስረውባታል፡ እግር፡ ተወርቾ፤
የድርእ፡ ዙፋን፡ የግሬክ፡ ዐልጋ፡ — እስኪገለበጥ፡ በቁርኣን፡ መንጋ፤
ቁስጥንጥንያም፡ ባሬኛይቱ፡ — ፍርድ፡ እስክትለብስ፡ ከባለቤቱ።
ጠቢብ፡ የሠራው፡ ታሪክ፡ ወረንጦ፡ — እንዲህ፡ ያሳያል፡ ቍስሉን፡ አፍርጦ፤
ውስጡንም፡ ገብቶ፡ ሲሰረስር፡ — አነጋገሩ፡ የጣዝማ፡ ማር።
ድርእም፡ ቢረግጠው፡ መሰሎት፡ አቴና፡ — ወጣቶ፡ ያቈስላል፡ እግሬ፡ ልቡና፤
ሮምም፡ ዲፍሮ፡ እንዳይረግጠው፡ — እሱ፡ የሴሳ፡ የሾለ፡ ነው።
ታሪክነቱም፡ የክርስቶስ፡ ዐፅም፡ — የማይሰበር፡ እንደ፡ ሐምሐም፤
ከመቃብሩም፡ ሰርቀው፡ ሌሊት፡ — ዲቀ፡ መዘሙርት፡ ያሎሰዱት፡
እንደ፡ ይሁዳው፡ ዲቦል፡ አንበሳ፡ — እግዜር፡ ቀስቅሶት፡ ዛሬ፡ እስኪነሣ።
ቅስተኛነቱም፡ ባለፍላጻ፡ — ኤልያሳዊ፡ ነቢየ፡ ሩጻ፡
በንጉሡ፡ ጦርነት፡ በተጌ፡ ሰልፍ፡ — ሬት፡ አሬት፡ ቁሞ፡ ልብ፡ የሚነድፍ።
መጁን፡ አስፍቶም፡ በየስፍራው፡ — እንደ፡ ናሖም፡ ቍስል፡ ያቀበረው፡
የሮሞች፡ ሳበጥ፡ ከንቱ፡ ውዳሴ፡ — በዲዮስቆሮስ፡ ምላጭ፡ ቅዳሴ፡
ይበጣ፡ ይፍረጥ፡ ይውጣለት፡ ጥርሱ፡ — ለግሜልና፡ በገዛ፡ ራሱ።
የዲዮስቆሮስ፡ ስምና፡ ግብር፡ — ሠምና፡ ፈትል፡ ጠልና፡ ፅምር፤

www.ethiopianorthodox.org

ትርጓሜ፡ ስሙ፡ ልዱ፡ ቤት፡ ቍላዲ፡ — ያምላክ፡ ቤት፡ ሰብ፡ አሬ፡ ጉባኤ።
ከኘርሉ፡ ጋራ፡ ዕንቍ፡ ስሙን፡ — ስለ፡ ሰበሩት፡ በኬልቄዶን፡
ከኬልቄዶን፡ ግፍ፡ ሾሽተው፡ ሊያመልጡ፡ — ዛሬ፡ እንዴ፡ ገና፡ ስሙን፡ ለወጡ፤
የርሱን፡ ቅዱሴ፡ እየቀደሱ፡ — ስሙን፡ ባርእስት፡ እንዳያነሡ፡
የሮም፡ ቀሳውስት፡ እነመምሬ፡ — ዲዮናስዮስ፡ ይሉታል፡ ዛሬ፤
ያውም፡ በግዜር፡ ፊት፡ በቍርባን፡ ላይ፡ — ፍርዱ፡ እሳት፡ ሆኖ፡ ቂስ፡ በሚያጋይ።
ሚስቱን፡ ወሽሞ፡ ባሏን፡ መኘላት፡ — የተገለጠ፡ ጣውንትነት፤
ስሙንም፡ በስም፡ ማስተባበል፡ — ቆርቦ፡ ከመትፋት፡ ይቈጠራል።
ኘንቱንም፡ ቢኾን፡ ካህናተ፡ ሮም፡ — አለስሙ፡ ነው፡ የሰጡት፡ ስም፤
መስሐቲ፡ ብለው፡ ስመ፡ ፅርፈት፡ — አይሁድ፡ ለጌታ፡ እንደሰጡት።
በሚቀድሱት፡ በግዜር፡ ስም፡ እንኳ፡ — ይረጩበታል፡ የስድብ፡ አኳ፤
አኳውም፡ ፓርኮ፡ ያይሁድ፡ ጭላጭ፡ — ከዋሻ፡ አፉቸው፡ የሚመነጭ፤
የስድብ፡ መሧዕት፡ ለግዜር፡ ሲያቀርቡ፡ — አይደነቅም፡ ርሱን፡ ቢሰድቡ።
የልዮንን፡ ካብ፡ ሲንድ፡ ሲያፈርስ፡ — ስላጫፈረው፡ ከንስጥሮስ፡
ርሱም፡ ብቻውን፡ እንዳይጠራ፡ — አጫፍረውታል፡ ካውጣኪ፡ ጋራ፤
ወርቁን፡ ከሸክላም፡ ማነጻጸር፡ — የኀፍረት፡ ብዛት፡ የመቸገር።
የጣፊበትም፡ ውሸት፡ ታሪክ፡ — ንባቡ፡ ማውታ፡ ምስጢሩ፡ ብትክ፤
ዐይኑም፡ ሾውራራ፡ ያልተካከለ፡ — አንድ፡ ሠሪ፡ ቢል፡ አንድ፡ ባሕርይ፡ አለ፤
ሳማዩን፡ ምድር፡ ምድሩን፡ ሰማይ፡ — ብሎ፡ መተርጐም፡ ይገባል፡ ወይ።
ከራሱስ፡ ወዲያ፡ ማነው፡ መስካሪ፡ — ከግዜርስ፡ ወዲያ፡ ማነው፡ ፈጣሪ፤
ዐጤን፡ ይበልጡ፡ ወይስ፡ ቃላጤ፡ — ሙክትን፡ ይሻል፡ ወይስ፡ ወጠጤ፤
የሰው፡ ስም፡ ማኘፉት፡ ወዳጅ፡ ሲመስል፡ — እንዲህ፡ መልሶ፡ ስም፡ ያጠፋል፤
በያዕቆብም፡ በዘስኑግ፡ — ተኰላና፡ በግ፡ ነው፡ የጣፉት፡ ወግ።
እውነቱን፡ እውነት፡ ባለማለት፡ — ገዲል፡ ገብተዋል፡ የሮም፡ ጸሐፍት፤
ታሪክን፡ መጣፍ፡ እንደ፡ ወንጌል፡ — መቼ፡ እንደ፡ ቁርኣን፡ እንደ፡ ዡርናል።
ምንም፡ ቢሾለም፡ የታሪክ፡ ድሮ፡ — ቃሉ፡ አይዋኘም፡ እንደውነት፡ ገንሮ፤
ጣፊም፡ ቢከድነው፡ በወርቅ፡ ወሰከንባ፡ — እንዲህ፡ ሲከፍቱት፡ ይኾናል፡ ተልባ።
ታሪክ፡ ፈታዮች፡ አፍጣኙ፡ አቅጣኙ፡ — ከውነት፡ መዳሮ፡ ሳይገናኙ።

www.ethiopianorthodox.org

፻፸፯

እስካሁን፡ አሉ፡ በመናናቅ፡— ስላልተዘጋ፡ ያፉቸው፡ ልቅ፤
ቢገናኙማ፡ ከመጻሮው፡— አቅጣጩ፡ አፍጣጩን፡ ባሳፈረው።
ሮም፡ የራሱን፡ በብብቱ፡ አርጎ፡— ስድብ፡ ይሸማል፡ በታሪክ፡ ሸንጎ፤
ስድቡም፡ ውስጠ፡ ክፍት፡ ሸንበቆ፡ አገዷ፡— ፍሬ፡ ቢስ፡ ወሬ፡ ፕሮፓጋንዳ።
በልቡ፡ ቀኖና፡ ባይኑ፡ ሚዛን፡— ሰፍሮ፡ መዝኖ፡ ሕልማቸውን፡
የነቁሴፍ፡ ሀብት፡ የተሰጠው፡— ዐይናማ፡ ጕበዝ፡ ይተርጕመው።
አንተም፡ አንባቢ፡ ልባም፡ ተኳር፡— ወሬ፡ ቢነግሩኽ፡ መላ፡ ጨምር፤
ከልቦለድ፡ ጫርት፡ ካጕል፡ ጥንቆላ፡— ይሻላልና፡ ያስተዋይ፡ መላ።
የጴጥሮስን፡ ስም፡ ይዞ፡ ባፍ፡ ብልጫ፡— አፉን፡ ያሰፋው፡ እንደ፡ ጕሽ፡ ዋንጫ፡
የሮሞች፡ ታሪክ፡ ከምሥራቅ፡ ጋር፡— ዐይንና፡ አፈር፡ ነው፡ ዐይንና፡ ዐፈር።
ማነው፡ ኹለቱን፡ የሚያስታርቅ፡— ከምዕራብ፡ መሸሽ፡ ወደ፡ ምሥራቅ፤
ምሥራቅ፡ ናትና፡ እመ፡ ብርሃን፡— የሐዋርያት፡ ቤተ፡ ክርስቲያን።
ንፍሮውም፡ ታሪክ፡ የበሰለው፡— ከዚያው፡ ይገኛል፡ በማሰሮው፤
አበሳሰሉን፡ አይተው፡ የሚያምኑ፡— እንዲሳተፉት፡ አየዘገኑ።
ለሆዳሞቹም፡ ለነግራኝ፡— ያጠግባቸዋል፡ ሽታው፡ ጥርኝ፥
ዐምስቱ፡ እንጀራ፡ ባርኮት፡ መሲሕ፡— እንዳጠገበው፡ ላምስቱ፡ ሺሕ።
ይህ፡ ነው፡ እጅታው፡ የወንጌል፡ ጭራ፡— የተቈነነው፡ ባምስት፡ እንጀራ፡
ሐዋርያትም፡ ታሪክ፡ ሲዘሩ፡— የነሰነሱት፡ በያህጉሩ፤
ሰማዕታትም፡ ተቀብለው፡— ዝሩን፡ ያገቡት፡ በደማቸው።
ጥቂቱም፡ ጠፍጦ፡ እንዲበቃን፡— ታስረዳናለች፡ ማርታችን፡
ጌታ፡ ንብ፡ ኹኖ፡ በዚያ፡ ወራት፡— ካሉም፡ አበባ፡ የቀሠማት፡
ወንድሟ፡ ሳይቀር፡ ከነእኅቷ፡— ኰንኵኖ፡ ይዞ፡ በሦስትነቷ።
ከሉ፡ ገባበት፡ የልዮን፡ መርዝ፡— ደፍርሷልና፡ ሃይማኖት፡ ወንዝ፤
ግራ፡ ቀኝ፡ ሳንል፡ ድፍኑን፡ መጽሐፍ፡— በውነት፡ ሠንጥቀን፡ ምነው፡ ብናልፍ።
እውነት፡ እንዲት፡ ናት፡ እንደ፡ ፈጣሪ፡— መቼ፡ ዐሥራ፡ ዘጠኝ፡ ለኻያ፡ ፈሪ፤
ርኋም፡ ያለችው፡ በንባብ፡ ሐፅን፡— ቶሎ፡ እንድትታይ፡ ላንባቢው፡ ዐይን።
እውነትን፡ በውነት፡ የሚፈልግ፡— በሬት፡ ይማረው፡ ያንቀጿን፡ ሕግ፤
አንቀጿም፡ የግዜር፡ ጃን፡ ባልደረባ፡— አለሥግው፡ ቃል፡ የማያስገባ።

www.ethiopianorthodox.org

ሔዋን፡ ከአዳም፡ ከበጎጣች፡ — ዐጥንቱን፡ ሰርቃ፡ እንደ፡ ወጣች፡
ለሔዋን፡ ብቻ፡ ባቀመው፡ ሕግ፡ — ባሕርይዋን፡ ሰርቆ፡ ገንዘብ፡ ሊያደርግ፡
አሳባቱ፡ ግብቶ፡ መዝጊያ፡ ሳይከፍት፡ — እንደ፡ ተዘጋች፡ የወጣባት፡
የሕዝቅኤልም፡ ሞሩት፡ ገጽ፡ — ምስክሩ፡ ናት፡ ለዚህ፡ አንቀጽ።

ይህ፡ የገጠምነው፡ ሰፀ፡ ታሪክ፡ — የቤተ፡ ክርስቲያን፡ መቃን፡ መድረክ፡
መዝጊያው፡ ሲከፈት፡ ድምፅ፡ እንዲሰጥ፡ — ከዚሁ፡ ይቆም፡ አይናወጥ፤
ቃሉም፡ ይታሰብ፡ ይርጋ፡ በውነት፡ — ቀቢ፡ እንዲወጣው፡ ለሚገኙት።

፫ኛ፡ መትረብ፡ ፍሉሐ፡ ንባብ።

ሥጋው፡ ቃል፡ ባንድ፡ አካልነቱ፡ በሰውነትና፡ ባምላክነት፡ በኹለቱም፡ ባለቤት፡ ኹኖ፡ ከመጻሕፍት፡ የሚቀበላቸው፡ አንቀጽና፡ አገባብ፡ ዝርዝር።

ባኡኒ፡ አብያጽ፡ እንተ፡ ጸባብ፡ አንቀጽ፤ አንቀጽሰ፡ አንቀጸ፡ መጻሕፍት፡ ጥቀ፡ ጸባብ፡ ወጥቀ፡ ጽዕቅት፤ ወኢታገምር፡ ካልአ፡ ብእሴ፡ እምኍለፍተ፡ ፍናው፡ ዘእንበለ፡ አሐዱ፡ ኪደተ፡ እግረ፡ ቃል፡ ሥጋው። ቀዳሚሁ፡ ቃል፤ ወውእቱ፡ ቃል፡ ሥጋ፡ ኮነ፤ ወኅደረ፡ ውስቴትነ። ሠረቀ፡ በሥጋ፡ እምድንግል፤ ወሰበከ፡ ውስተ፡ ኀል፤ ወተሰምየ፡ ስሙ፡ ሐዲስ፡ አማኑኤል፡ ወኢየሱስ፤ ዘበትርጓሜሁ፡ አምላክ፡ ሥጋው፡ ወመድኃን፡ ፍኖው። ወዳእሙ፡ ኢድማሬ፡ ህላውያት፡ ይሄሉ፡ ዘልፈ፡ ድኑዐ፡ በኵሉ፡ ጊዜ፤ ወውእቱ፡ ከመ፡ አልቦቱ፡ ተምያጥ፡ ወኢተውላጥ፡ ግሙራ። ወእንዘ፡ አሐዱ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ይትናገር፡ በክልኤቱ፤ እስመ፡ ቦቱ፡ ክልኤቱ፡ ህላውያት፤ አሐደ፡ ጊዜ፡ ይትናገር፡ ዘከመ፡ ስብሐተ፡ መለኮቱ፤ ወአሐደ፡ ጊዜ፡ ይትናገር፡ ዘከመ፡ ትስብእቱ።

ተሠገዎ፡ ንሥአ፡ ቅብዐተ፤ እስመ፡ በዘተሰብአ፡ ተቀብዐ። ወተሰምየ፡ ክርስቶስሃ፡ በእንተ፡ ዘተቀብዐ፡ ምስሌነ፡ ከመ፡ ሰብእ፡ ከመ፡ ቃለ፡ ዳዊት፤ እስመ፡ ክርስቶስ፡ ብሂል፡ ቅቡዕ፤ አው፡ መሲሕ። ዘውእቱ፡ አዳም፡ ዳግማይ፡ በኵረ፡ ልደት፡ ነፍስ፤ ካህን፡ ወነቢይ፡ ወንጉሥ፤ ዘቀደሰ፡ አብ፡ ወፈነዎ፡ ውስተ፡ ዓለም፡ እንዘ፡ ይብል፤ ነሁ፡ ቍልዔየ፡ ዘኅረይኩ፤ ወፍቁርየ፡ ዘሠምረት፡ ነፍስየ፤ ወቦቱ፡ አነብር፡ መንፈስየ፤ ውእቱ፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፷፰

ይነግር፡ ፍትሐዩ፡ ለአሕዛብ። ወእለሰ፡ ርቱዐ፡ የአምኑ፡ ይሜህሩ፡ ከመ፡ በሥጋሁ፡ ተቀብዐ፡ ቃል፤ ወተሠርዐ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ በኃይለ፡ ቅብዐ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ። ወንሰምዮ፡ ወልደ፤ ናሁ፡ ኮነ፡ ለነ፡ ወልደ፡ በሀብት። እስመ፡ ውእቱ፡ ይቤ፡ በእንተ፡ ርእሱ፡ እግዚአብሔር፡ ይቤለኒ፡ ወልድየ፡ አንተ፤ ወአነ፡ ዮም፡ ወለድኩከ። ውእቱ፡ ዘተወልደ፡ ቀዲማየ፡ እመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ከመ፡ ጸጋሁ፡ ትሪዱ፡ ላዕሌነ። እመሰ፡ ኮሰዱነ፡ ልደቱ፡ እንተ፡ ከማነ፡ በመኑ፡ ተመሲለነ፡ ንከውን፡ ውሉደ፡ እግዚአብሔር፡ በመንፈስ። ወበከመ፡ ተቀብዐ፡ በሥጋ፡ ከማሁ፡ ሞተ፡ በሥጋ፤ ወካዕበ፡ ይመጽእ፡ በውእቱ፡ ሥጋ። ወኢኮነነ፡ ክርስቶስ፡ እኁወ፡ በግብር፡ ሐዲስ፤ አላ፡ ለቢሶ፡ ሥጋ፡ ዚአነ፡ በተዋሕዶ፡ ዘኢይትነገር። ኦ፡ አእዳው፡ እለ፡ ለሐኳሁ፡ ለአዳም፤ ኦ፡ አእጋር፡ እለ፡ አንሶስዋ፡ ውስተ፡ ገነት፡ ተቀነዋ፡ በቅናዋት። ኦ፡ አፍ፡ ዘነፍሐ፡ ውስተ፡ ገጹ፡ ለአዳም፡ መንፈስ፡ ሕይወት፡ ብሒአ፡ ወመፂፀ፡ ዘምስለ፡ ሐሞት፡ ሠረበ። ርኢኩኑ፡ ዘከመ፡ እፎ፡ ሎቱ፡ ክልኤቱ፡ ግብራት፡ ኅቡረ፤ ውእቱ፡ እግዚአብሔር፥ ወውእቱ፡ ብእሲ፤ ኅቡረ፡ ህላዌ፡ ምስለ፡ አብ፡ በመለኮቱ፤ ኅቡረ፡ ህላዌ፡ ምስሌነ፡ በትስብእቱ፡ ቦቱ፡ መንክራት፤ ወዓዲ፡ ቦቱ፡ ሕማማት፤ በመለኮቱ፡ ይገብር፡ መንክራተ፤ ወበትስብእቱ፡ ይትዌከፍ፡ ሕማማተ። ወዐቀበ፡ አሎንተ፡ ክልኤተ፡ ግብራተ፡ በኵሉ፡ ዘመን፤ እንዘ፡ ይገብር፡ በመለኮቱ፡ ዘመለኮት፤ ወዘትስብእቱ፡ በእንተ፡ ፍጡራን። ጸውዖ፡ ለአልዓዛር፡ በቃለ፡ ሰብአዊ፤ ወበመለኮቱ፡ አንሥኦ። ወለዕውርኒ፡ አውሐዞ፡ ሎቱ፡ ምራቀ፡ አምነ፡ ሥጋሁ፡ ለገቢር፡ ጽቡር፤ ወበመለኮቱ፡ ከሠተ፡ አዕይንቲሁ። ኢተኀሊኪ፡ ምግባራተ፡ ልዑላተ፡ ለአሐዱ፤ ወዘይቴሐት፡ ለካልኡ፤ አላ፡ ዝንቱ፡ ወዝክቱ፡ ለአሐዱ፡ ባሕቲቱ። ወኢንቤ፡ ከመ፡ መንክራት፡ ለአሐዱ፤ ወሕማማት፡ ለካልኡ፤ በከመ፡ ይቤ፡ ዝኩ፡ ማኅበር፡ አይሁዳዊ፡ ዘተጋብአ፡ በኬልቄዶን፤ ወጦማረ፡ ልዮን፡ ዐላዊ፡ ሐጋ፡ ስንእወ፡ ንስጥሮስ፡ ዘሆከ፡ ዓለመ፡ ወአኅፍአ፡ ሰላመ። አላ፡ እሙንቱ፡ ለአሐዱ፡ ባሕቲቱ፤ ከመ፡ አምላክነ፡ ወእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ አሐዱ፡ አካል፡ ሥግው፡ ዘኅብረ፡ ኵለንታሁ፡ ለወልድ፤ ዘውእቱ፡ ቃል፡ ወነፍስ፡

www.ethiopianorthodox.org

ወሠጋ፡ ወልቡና፡ ወምግባር። እስመ፡ በዝየ፡ ይሰመይ፡ አካል፡ ህላዌ፡ ዘያስተጋብኦሙ፡ ለሠሉስ፡ ቅዱስ፤ ወበእንተ፡ ዝ፡ ተሠገወ፡ እግዚአብሔር፡ ቃል። እስፍንተ፡ ንቀጽብ፡ ወእስፍንተ፡ ናኒብብ፡ በከመ፡ ይቤ፡ ጠቢብ። (ቅጠፉ)፤ እመኒ፡ ዘአልቦሙ፡ ልብ፡ ኢይሌብዉ፡ ዘ፡ ነሥሎ፡ ልብ፡ ለዘቦቱ፡ ብሂለ፡ ተሠገወ፡ የአክሎ። እለሰ፡ አልቦሙ፡ ትምህርት፡ ወእለ፡ ኢለበዉ፡ ይመኝዎ፡ ለቃለ፡ መጽሐፍ፤ ወይትካሐዱ፡ በቃል፡ ዘለሊሆሙ፡ ፈጠሩ፤ ወቦቱ፡ የሐውሩ፤ ወብዙኃን፡ ስብእ፡ ይትሌወዎሙ፡ በከመ፡ ጽሑፍ።

ብሉይ፡ ሐዲስ፡ ሊቅ፡ በየስልታቸው፡ — ዕዝልና፡ ግእዝ፡ አራራይ፡ ናቸው፤
የሠስቱም፡ ዜማ፡ እንዳንድ፡ ነዩ፡ — ተለቅሞ፡ ታስሯል፡ በተዋሕዶ።
ይህን፡ ኹሉ፡ አንቀጽ፡ ያልሰማ፡ ዡሮ፡ — ከጎረ፡ ቤት፡ ጋር፡ ያጣላል፡ ወትሮ፤
ብሉይ፡ ሐዲስ፡ ሊቅ፡ እንዴት፡ ይሠቁ፡ — ሳያይ፡ ሳይሰማ፡ በማሳበቁ።
የማይሰማውን፡ ዡሮ፡ እያለው፡ — ሎሱን፡ ቈርተን፡ ማን፡ እንበለው፤
አይጥም፡ የማያይ፡ ዓይን፡ ምስጢር፡ — የኢሳይያስ፡ ዐይነ፡ ስውር፤
ጌታ፡ የጠራው፡ መሳልስ፡ ጠቅሶ፡ — ወዴ፡ መራራው፡ ወዲይሁድ፡ ልቅሶ፤
ኍላም፡ ኒቅያ፡ በግሩም፡ ቃል፡ — የዘለፈቸው፡ እንዲህ፡ ስትል።

ኦ፡ ዘአሚሃ፡ ትውልድ፡ ፃሩ፡ አዕይንቲሆሙ፡ ከመ፡ ኢይርአይዎ፤ ይንቀዋ፡ እዘኒሆሙ፡ ከመ፡ ኢይስምዕዎ፤ ወተጸለለ፡ ልቦሙ፡ ከመ፡ ኢያእምርዎ፡ ለዝኩ፡ ነቢይ፡ ካልእ፡ ሙሴ፡ ወአሐዱ፡ ቅዱስ፡ ዘእምቅድስተ፡ ስም፡ ሠላሴ። ውስተ፡ ዚኣሁ፡ መጽአ፤ ወእሊኣሁሰ፡ ኢተወከፍዎ፤ ወንሕነ፡ አሙንቱ፡ እለ፡ ተወከፍኖ፡ ሠለስቱ፡ ምእት፡ ዐሠርቱ፡ ወሰምንቱ፡ ርቱዓነ፡ ሃይማኖት፡ ሠራዕያነ፡ ሕጋቲሃ፡ ለቅድስት፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፤ ዘውእቱ፡ መርዓዊሃ፡ እግዚአብሔር፡ አምላክነ።

ይህ፡ የጠቀስነው፡ ሐዲሜ፡ ነፍስ፡ የተዋሕዶ፡ ዐይንና፡ ጕርስ፤
የኦርቶዶክስም፡ ራስ፡ ጠጕር፡ — ገና፡ ወዴሬት፡ የሚበጠር።
ወልድ፡ ዋሕድ፡ ሲኾን፡ ሠግው፡ አካሉ፡ — መንታ፡ መንታ፡ ነው፡ ዘርፉ፡ ቅጽሉ፤
መንታ፡ ዘርፎቹም፡ አባት፡ እናት፡ — የሚጫሬሩ፡ በርሱ፡ አንድነት፤
ወልዱ፡ አብ፡ ብሎ፡ ወማርያም፡ — ያገራልና፡ ኹለቱንም።

www.ethiopianorthodox.org

፻፴

መንታ፡ቅጽሉም፡ነባር፡እንግዳ፡— ዋሕድና፡በኍር፡ኹለት፡መከዳ፤
ነባሩ፡ዘመድ፡እንግዳው፡ባዕድ፡— የተቀበለው፡አካለ፡ወልድ፡
አካለ፡ወልድም፡የአብ፡ካልእ፡— በተዋሕዶ፡አምላክ፡ወሰብእ፡
መምህረ፡ዓለም፡ሬዴዎ፡ዕዳ፡— የማይወሰን፡በቦሩ፡ሜዳ።
የቦሩማ፡ምርት፡በፍየል፡አምባ፡— ገለባው፡ፍሬ፡ፍሬው፡ገለባ፤
እንዲናፍሰውም፡ምርት፡ብለን፡— አይሬቅድልንም፡ጣእዛችን፤
የጣእዝ፡ትምርት፡እንደውዴ፡ፃርና፡— ምርቱና፡ጣርዱ፡ልዩ፡ነውና፤
በሬም፡ካልኾነ፡ኛሩ፡ገበሬ፡— ገለባ፡አይበላም፡እንበለ፡ፍሬ።
ይህን፡መከዳ፡የሚያቅፍ፡ሰው፡— ትርጒሜውንም፡ይንተራሰው፤
ራሱም፡ይቅና፡አይዘቅዘቅ፡— በቄርሎስ፡ሞት፡በአሬ፡ወርቅ።
ዋሕድና፡በኍር፡ዱባና፡ቅል፡— ባንድ፡አካል፡ዕርሻ፡ዐብሮ፡በቀል፤
አበሳሉ፡ግን፡እየቅል፡ነው፡— በትርጒሜ፡እሳት፡ስናበስለው።
ዋሕድ፡ያሠናው፡በላይ፡በታች፡— የባሕርይ፡ልዴት፡አካል፡ከታች፤
እምቅድመ፡ዓለም፡ድኅረ፡ዓለም፡— ከባሕርየ፡አብ፡ከማርያም፡
መኀይ፡ተከታይ፡ወንድም፡አካል፡— የለውምና፡እንደ፡ሮቤል።
የልደቱም፡ጌኛ፡ኹለት፡ባሕርይ፡— ያባት፡የናቱን፡መልክ፡የሚያሳይ፤
ወርቅም፡ብንለው፡ስለ፡ኛራቱ፡— የነጠረ፡ነው፡ኹለትነቱ፤
ያልነጠረውስ፡ኹለት፡ገባሪ፡— የሮም፡ኊትቻ፡የጵርአ፡ድሪ፡
ረጋ፡ሠራሽ፡ግብዝ፡ምዕዳን፡— የተነቀረው፡በኢሬሶን።
ምን፡ዐይነት፡ሰው፡ነው፡ሳ፩ዱ፡አካል፡ወፍ፡— የለውም፡የሚል፡፪፡ክንፍ፤
፩፡እጅ፡፩፡ክንፍ፡ሳይኖረው፡ጣምራ፡— አያስሬጽምም፡ኹለቱን፡ሠራ።
ቅብጢው፡ብሳታም፡የሊቅ፡ዐማጭ፡— ያካልን፡ቅጽል፡ለባሕርይ፡ሲያጭ፡
ቀለም፡በኛብጦ፡የጣሬው፡ውል፡— ኢትዮጵያን፡የሚያታልል፤
አነጋገሩም፡የወታደር፡— ብሉይ፡ሐዲስ፡ሊቅ፡የሚያሸብር።
፩፡ሠሪ፡አካል፡በማለት፡ሬንታ፡— ፩፡ባሕርይ፡ብሎ፡ሠሬን፡ሲሬታ፡
አፉን፡ወደ፡ጐን፡እያጣመመ፡— ከዲዮስቆሮስ፡መቼ፡ገጠመ፤
ያውጣኪን፡ቍስል፡ቀሠሞ፡እንዴ፡ዝንብ፡— አጉባው፡እንጂ፡ከወልድ፡ቅብ።
ጩኻ፡የማታውቅ፡ወፍ፡አንበቱ፡— ሐርሸማን፡ብትጮኽ፡ዕለቱ፡ሙቱ፡

www.ethiopianorthodox.org

ባልሾለ፡ ትምርት፡ በዱልዱም፡ ወስፌ፡ — አክርማ፡ ቀጭታ፡ ካውጣኪ፡ ጨሌ፡
በዲዮስቆሮስ፡ አያዞረች፡ — ለስፌ፡ መኖሪያ፡ ቀና፡ ስፌች።
አንድ፡ ባሕርይ፡ ብሎ፡ የጣፈው፡ ጉድ፡ — በዐረብ፡ ቋንቋ፡ ፋዲል፡ ዋሕድ፤
ፋዲል፡ ዋሕድም፡ አንድ፡ አካል፡ ሠሪ፡ — ሠራውን፡ አስኪያጅ፡ በ፪፡ ባሕሪ፤
ለባሕርይ፡ ጠላት፡ ለዚህ፡ ላሐዱ፡ — አካል፡ ብቻ፡ ነው፡ ወዳጅ፡ ዘመዱ።
ታሪኩን፡ በውነት፡ እያማረረ፡ — ዐጭዷት፡ ከምሮት፡ ወቅቶት፡ ነበረ፤
ኋላ፡ ግን፡ ጠቦ፡ ዐውድማ፡ ሆዱ፡ — ሳይለየው፡ ቀረ፡ ምርቱን፡ ከግርዱ፤
ነገር፡ ከሠሩ፡ ውሀ፡ ከኵሩ፡ — ይህ፡ አይዱለሞይ፡ አለማማሩ።
አከለ፡ ትምርቱም፡ ሬት፡ ሳይከካ፡ — ኋላ፡ በቀለም፡ ስለ፡ ተቦካ፡
የጋገረው፡ ቃል፡ በቁም፡ ነገር፡ — አንቲ፡ ኦርቶዶክስ፡ ወይም፡ ኮንትር፤
አንቲና፡ ኮንትር፡ በጽርእ፡ በሮሚ፡ — ተጣይና፡ አፍራሽ፡ ቀብና፡ ጋሚ።
ያ፡ ኹሉ፡ ኾይት፡ የስድብ፡ ቍጣ፡ — ካፉ፡ መትረየስ፡ እንዲያ፡ ሲንጣጣ፡
ኦርቶዶክስነት፡ ባፉ፡ ላይ፡ ደርቆ፡ — ከሆዱ፡ አልገባም፡ ልቡን፡ ሠንጕቆ።
ከመናገር፡ ብር፡ ወርቁ፡ ዝምታ፡ — ይሻለው፡ ነበር፡ ላቡን፡ ብላታ፤
ዕውር፡ ዘኢየሉስ፡ የሳንኳው፡ ወሬ፡ — ዐይናማ፡ መስሎ፡ ባወጣው፡ ወሬ፡
ኦርቶዶክሶቹን፡ አለስማቸው፡ — የጸጋ፡ ልጆች፡ ብሎ፡ ሲያጣቸው፡
ከሐራጥቃ፡ ዐብሮ፡ ተሻርኮ፡ — ሦስቱን፡ ጉባኤ፡ ዐምቶታል፡ እኮ።
ትምርቷ፡ ሳይሞት፡ እስክንድርያ፡ — ያወረሰችው፡ ለኢትዮጵያ፡
ኢትዮጵያም፡ ካባ፡ ስላማ፡ — የወረሰችው፡ መስቀሉን፡ ሰጣ፤
አብርሀ፡ አጽብሐም፡ ያወረዱን፡ — ይህ፡ ነው፡ የኛንቱ፡ ስብከት፡ ብርሃን።
የዚህም፡ ስብከት፡ አሐዱ፡ ራስ፡ — አትናቴዎስ፡ ነው፡ አትናቴዎስ፡
ዘእንበለ፡ ደም፡ ሰማዕት፡ የኾነ፡ — ትምርቱም፡ ጸድቆ፡ ያልተኰነነ።
የሖዋርያት፡ አቻ፡ ጋብቻ፡ — አፉም፡ የግዜር፡ ቍልፍ፡ ባለመክፈቻ፤
የማርቆስም፡ ካያኛ፡ ሊቅ፡ — ጽሩየ፡ ልሳን፡ እንዳሬ፡ ወርቅ።
ሞላዊያችንም፡ ከዚህ፡ ቀኝሉ፡ — አኹን፡ ይመጣል፡ በልዩት፡ በቅሎ፤
እኛም፡ በጎቹ፡ ምዕመናን፡ — እንቀበለው፡ ሆሳዕና፡ እያልን፤
ስሌቱም፡ ይኸው፡ ንጹሕ፡ ትምርት፡ — የዘነጠፍነው፡ ከመጻሕፍት።
የስሌቱም፡ ዘፍ፡ በየገዲሙ፡ — ተክለ፡ ሃይማኖት፡ ይባላል፡ ስሙ።

www.ethiopianorthodox.org

፻፳፪

ይህነንም፡ ስም፡ የተሰየመ፡ — ቁመቱ፡ ስብከቱ፡ ስለ፡ ረዘመ፡
ርሱ፡ ነውና፡ ሣልስተኛ፡ አባት፡ — ኢትዮጵያን፡ የወለዳት።
ወልድ፡ ዋሕድ፡ ወበኵር፡ አምላክ፡ ወሰብእ፡ — የባሕርይና፡ የግብር፡ ጽንዕ፤
በኵር፡ ያሠኘውም፡ ዮም፡ ወለድኩከ፡ — ከቅባቱ፡ ጋር፡ የተላከከ፡
የግብር፡ ልደት፡ ወይም፡ የጸጋ፡ — የሚያወናድም፡ ከጥምቀት፡ መንጋ።
ግብርና፡ ጸጋም፡ ዘይትና፡ ወይራ፡ — አንድ፡ ወገን፡ ናቸው፡ ከቅባት፡ ጋራ፤
ቅባቱም፡ መንፈስ፡ የዮም፡ መጣብቅ፡ — ንባቡ፡ ዲርቆ፡ የማይፋቅ፤
እኛን፡ ሰብስቦ፡ ወደ፡ ወልድና፡ — ያገባበት፡ በር፡ ርሱ፡ ነውና።
ወንድም፡ የሌለው፡ ፩፡ ወጣት፡ ጨርቋ፡ — በኵር፡ አይባልም፡ በአበው፡ ቋንቋ፤
ይኸውም፡ ታውቋል፡ ከበለስ፡ ፍሬ፡ — በብሉይ፡ ዜና፡ በሐዲስ፡ ወሬ።
በሊቃውንትም፡ ድርሳን፡ ተግሣጽ፡ — የማይገሰስ፡ ነባር፡ አንቀጽ።
በዚህም፡ ልደት፡ ወላጅ፡ እናቱ፡ — ለልጅ፡ ወንድሟ፡ ታናሽ፡ እኅቱ፤
ዘበኵራ፡ ያሉት፡ እነ፡ ሉቃስ፡ — ይህ፡ አይደለም፡ ልደተ፡ ነፍስ፤
ልደትነቱም፡ የአብ፡ ችንካር፡ — እናትና፡ ልጅ፡ የሚያጣምር።
የሎጥን፡ ልጆች፡ ጠቅሳ፡ ወዴኔ፡ — እንዲህ፡ እንዳሉት፡ ሚ፡ በዝኁ፡ ቅኔ፤
ይቺም፡ ሚ፡ በዝኁ፡ የጎንደር፡ ሴት፡ — ከሐዲስ፡ ነጥቆ፡ ሊቅ፡ ያገባት።
በዘርዐ፡ አቡሆን፡ ኮና፡ አኃተ፡ ውሉዶን፡ አኃት፡
አመ፡ ወርኃ፡ ሕጸጽ፡ ወንትጋ፤
ለኪሰ፡ አምላክ፡ ክርስቶስ፡ ቀዳሚ፡ ጸጋ፡
ወሉቱ፡ ሐና፡ ጠባብ፡ በመንፈስ፡ ቅዱስ፡ እኅትከ፡
እንዘ፡ እምከ፡ በሥጋ።
ዮም፡ የተባለም፡ የአብ፡ ሱባዔ፡ — ከሰአተ፡ ፅንስ፡ እስከ፡ ትንሣኤ፤
ዝሐው፡ ተቋጥሮ፡ በማሕፀን፡ — ድርብ፡ ልደቱ፡ ሲሠራልን፡
ከፅንስ፡ እስከ፡ ሞት፡ የተሠራው፡ — እንዲጠቀለል፡ በትንሣኤው፡
ሠላሳ፡ አራቱን፡ ዓመት፡ ሰብስቦ፡ — በዮም፡ አስሮታል፡ እንዳንድ፡ ቾቦ፤
መቀበሩና፡ ዐፈር፡ መልበሱ፡ — አንድ፡ ነውና፡ ከመፀነሱ።
የሺሟ፡ ሥራም፡ ጥንተ፡ ነገር፡ — ዝሐውን፡ ካርቡ፡ በሬት፡ መቋጠር፤
አሮጌው፡ አዳም፡ ሰሩቀ፡ ነፍስ፡ — ምንም፡ ቢችኵል፡ ላዪሱ፡ ልብስ፡

www.ethiopianorthodox.org

የተቋጠረው፡ካርቡ፡ሳይወጣ፡— አይፈጸምም፡የሥራው፡ጣጣ።
ትንሣኤና፡ፅንስ፡ሥሩና፡ጫፉ፡— በዩም፡ተይዘው፡እንዲታጠፉ፡
ስንክሳር፡ገልጠኽ፡አስተውልልኝ፡— የመጋቢትን፡ኻያ፡ዘጠኝ፤
ከነቅ፡ንጹሕም፡ከኾኑ፡ምንጭ፡— ዩምን፡ቅዳና፡ቅመስ፡ተጐንጭ።
ዳዊት፡ጳውሎስ፡ታዘው፡ከአብ፡— ስላቀረቡት፡በዩም፡መሶብ፡
ሣልስ፡ልደቱ፡በቅባት፡ወኆ፡— እንዲህ፡ተጠቅሶ፡የሚገመኆ፤
ሲያጣኆሙትም፡ስሙ፡ነከራ፡— ዳግማይ፡አዳም፡የኆብ፡እንጀራ፤
ወይም፡የሳም፡ልጅ፡ስለ፡ቅቤው፡— ትማልም፡አሎ፡ዩም፡ያረጋው።
በዳዊት፡ዥርባ፡የታዘላችሁ፡— ማርና፡ወተት፡ይኸውላችኹ፤
አባቶቻችኹ፡በራስ፡ቅላቸው፡— ቀድተው፡የጠጡት፡እንደ፡ልባቸው፡
ያሮቱ፡ወንጌል፡የሐዲሳት፡— የሊቃውንትም፡ፊሳሽ፡ትምርት፡
እየተጣራም፡እድፉና፡ጕድፉ፡— የተቀመጠው፡በየመጽሐፉ።
ጽዋዐ፡ሕይወት፡ኾኖ፡መጠጥ፡— መናፍቃንን፡የሚያስቀምጥ፤
ወይም፡ያለውን፡በሆድ፡ዕቃቸው፡— ዝርግፍአድርጎ፡የሚያሸራቸው።
በሰው፡ሠራሽ፡ሐግ፡በወልድ፡ቅብ፡— ስለ፡ተጣፈት፡እናክአብ፤
ዩም፡ወለድኩኽ፡ከዳም፡ሰዋች፡— እንደ፡ኢልያስ፡ተሠወረች።
ምንም፡ተቈርጦ፡ምላሳችን፡— የምንበላበት፡አፍ፡ዳም፡ቢኾን፡
ባልተለወጠው፡እንደ፡ብሉይ፡— በሐዲስ፡መሶብ፡በሊቅ፡ሙዳይ፡
የያዝነውን፡ስንቅ፡በየጣቢያው፡— አልተቻለንም፡ልንሰውረው።
በኵርም፡ሲሬት፡ሲተረጐም፡— ታላቅ፡አንጋፋ፡ግንባር፡ቀደም፡
ለወንድሞቹ፡ያባቱን፡ብዕል፡— ወርሶ፡የሚያወርስ፡የሚያካፍል፤
እኛ፡ሕዋሳት፡እርሱም፡ራስ፡— ያንድ፡አባት፡ልጆች፡ሥጋና፡ነፍስ።
በፅንሱ፡ዘመን፡በልደቱ፡ዕድሜ፡— ለተገለጠው፡ለዩም፡ትርጓሜ፡
ስላምታችኹን፡ስጡት፡ዐደራ፤— በቀኝ፡እጃችኹ፡መቼ፡በግራ፤
አለመለየት፡ግራን፡ከቀኝ፡— የሕፃን፡ገንዘብ፡የኆኑ፡ሞኝ።
ወልድዩ፡አንተን፡አላገባቡ፡— ከወለድኩኽ፡እየደረቡ፡
ዩም፡የለም፡ብለው፡በልደት፡ፍቺ፡— ይሰብካሉና፡ምዕራቦች፤
ያለውን፡የለም፡ብሎ፡መካድ፡— የብሉይ፡ነውር፡የሐዲስ፡ጕድ፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፹፬

የሊቃውንትም፡ግንባር፡ጸያፍ፡— ትርጒሚን፡ኹሉ፡የሚያስነቅፍ።
በበቀለበት፡በዕብራይስጥ፡— ዋዌ፡አለውና፡ኢትናሕታ፡ነቅጥ፤
በጳውሎስም፡የዳዊት፡ዮም፡— ተጫፍሯልና፡ከቶማልም፤
ዮም፡እንዲይካድ፡በልደት፡ሸንጎ፡— ሐዋርያውን፡አማኝ፡አድርጎ፡
ይምጣ፡ይመስክር፡ቄርሎስ፡ሊቁ፡— ከነዳዊቱ፡ከናሬ፡ወርቁ፤
የማኅበረ፡በኵር፡ጉባኤቃና፡— አሬ፡ጉባኤው፡ርሱ፡ነውና።
የቄርሎስ፡ዐይን፡ኢስትጉቡእ፡— የአሬ፡ወርቅም፡ድርሳን፡ካለእ፡
ዮምን፡ሉብቻው፡ሲያስናዱት፡— ምነው፡እንዲኛ፡ገብተው፡ባዩት፤
ከምዕራብ፡ይልቅ፡በስተምሥራቅ፡— እንዲጕቢያ፡ኮከብ፡ሲያንጸበርቅ፤
ካልጋለበጣ፡በዮም፡ፊረስ፡— ልዳቱ፡ካኛ፡መቼ፡ሊደርስ፤
በኵርነቱንስ፡ማን፡ሊያገኘው፡— ዕለተ፡ፅንሱ፡ዮም፡ካለመራው፤
ዮም፡የለም፡ማለት፡ጕጉት፡መሳይ፡— ከሌሊት፡በቀር፡ቀን፡የማያይ።
አናጕንስጢስ፡ወንድሚ፡አንባቢ፡— አባት፡እናትኽ፡ገበዝ፡ዐቃቢ፤
የቤተ፡ክርስቲያን፡መሠረት፡ኵኵሕ፡— ማነው፡ይላሉ፡አለመሊሕ።
ጴጥሮስም፡ማለት፡ሞራና፡ኆጻ፡— መሠረት፡ያለው፡ኵኵሓዊ፡ሕንጻ፤
ወዲበ፡ዛቲ፡ኵኵሕም፡ያለው፡— ዐጥሮ፡መልስ፡ራሱን፡ነው።
ከጣዜር፡ተወልዷን፡በሃይማኖት፡— ያባታችን፡ቤት፡የምንላት፡
ቤተ፡ክርስቲያን፡ሰላ፡ድንጋይ፡— አልታነጸችም፡በፍጡር፡ላይ፤
መሠረቷማ፡ጴጥሮስ፡ቢኾን፡— ገፍተው፡በጣሏት፡አነኔሮን።
ሥር፡መሠረቷስ፡በመጻሕፍት፡— ወልድ፡ዋሕድ፡ወበኵር፡የሙሴ፡አለት፡
ዐርብ፡ቱነጥሮ፡በሞት፡በረሓ፡— ያፈሰሰልን፡የሕይወት፡ውሃ፤
ካጠጣን፡በቀር፡ውሃና፡ደም፡— ሌላ፡መሠረት፡አለ፡አንልም።
መሠረትነት፡የአብ፡ልጅ፡ኵርሲ፡— እንዲልተሰጠች፡ለሩቅ፡ብእሲ፡
ጴጥሮስ፡ጳውሎስ፡መሐንዲዞቹ፡— ከሙሴ፡ጋራ፡ይምጡ፡ይቱቹ፡
ርሱ፡አንድ፡ሲኾን፡ስሙ፡ዥንጕን፡— ሰው፡የኾነ፡አምላክ፡ንጉሥ፡ካህን፤
ርስቱ፡ዥልቱ፡ከተማው፡ብዙ፡— በየወረዳው፡በያበጋዙ።
ምስሌዎቹም፡እልፍ፡አእላፍ፡— የወከላቸው፡ድንፍ፡እስከ፡ድንፍ፤
ባምሳቱ፡ክፍል፡የኅብስ፡ላለው፡ኵርጒኔ፡— አይበቃምና፡አንድ፡ምስሌ።

www.ethiopianorthodox.org

እንድ፡ምስለኔም፡አለመብቃቱ፡— ስለ፡ስፋ፡ነው፡ወንጌል፡መንግሥቱ፤
አንድማ፡ቢኖን፡አምላክ፡ነኝ፡ብሎ፡— ይሸፍት፡ነበር፡እንደ፡ዲያብሎ።
ዛሬም፡ላንዱ፡ክፍል፡አንድ፡ሳይበቃ፡— የኹሉ፡ጠቅላይ፡ሰብሳቢ፡አለቃ፡
እኔ፡ብቻ፡ነኝ፡በዚህ፡ዓለም፡— የሚል፡ምስለኔ፡አይታጣም።

ያለሙን፡መከፈልት፡ሠሠታም፡ቂስ፡— ለራሱ፡ሲቈርስ፡አያሳንስ፤
የክህነቱንስ፡ለርሱ፡እንተወው፡— የመንግሥቱስ፡ማነው፡ሊል፡ነው፤
ሿሚው፡ሻሪው፡በጣ፡ያ፡ሰባት፡ዐይና፡— ካህን፡ወንጌሉ፡ተብሏልና።

ጠቅላይነትስ፡በየቋንቋው፡— ለሰው፡ኹሉ፡ነው፡የተሰጠው፤
የሰው፡እንደበት፡ምንም፡ቢረዝም፡— አፍንጫን፡መሳስ፡አይቻልም።

የመቅ፡ኻያው፡ማኅበረ፡በኵር፡— አለቃው፡ጴጥሮስ፡አንድ፡ነበር፤
ኋላ፡ግን፡በዝቶ፡ሰፍቶ፡ማኅበሩ፡— ቤት፡ስላቆመ፡በያህጉሩ፡
እንዲርባዕቱ፡እንስሳ፡ራስ፡— አራት፡ሰው፡ኾነ፡ሊቀ፡ጳጳስ።

በጥንተ፡ስብከት፡አንድ፡የነበረ፡— ጥቂት፡ቆይቶ፡ሦስት፡ከጨመረ፡
ሠለስቱ፡ምእት፡የቃጡት፡ቃል፡— ግና፡አልተረታም፡አግኑ፡በውል፤
ምሳሌው፡ታዝሎ፡በንስሳት፡ዠርባ፡— ይኼዳልና፡እየተራባ።
ላራቱ፡እንስሶች፡ለያንዳንዳቸው፡— ትርፍ፡ትርፍ፡ራስ፡ሦስት፡አላቸው፡
ባንድ፡ወገብ፡ኻምት፡በሸንጥ፡አካል፡— የተጠረዘ፡እንደ፡ወንጌል።
አንዳንዱ፡ኪሩብ፡፮፡፮፡ዘፍ፡— ባላራት፡ራስ፡ብዙኃ፡ክንፍ፥
የክንፋም፡ቍጥር፡ባራት፡ጸታ፡— ፳፬፡ነው፡እንደ፡ፍልስታ።
አራት፡ገጽ፡ሰብእ፡ከተባሉቱ፡— ላንዱ፡እንዳይሳጥ፡ጠቅላይነቱ፥
በሮም፡አካኼድ፡ግሥገሣ፡ኑጪ፡— የለውምና፡ላቂያና፡ብልጪ፤
ያሥራ፡ስድስቱም፡ራስ፡ጠቅላይ፡— አንድ፡አውራ፡በጣ፡ነው፡ያለው፡በላይ፤
ካሥራ፡ስድስቱም፡በታች፡ያሉት፡— ክንፍ፡ይባላሉ፡ወይም፡ኻራት።

ከላይ፡እስከ፡ታች፡ጽድቅ፡የለበሱ፡— ጸወርት፡መስቀል፡መንበረ፡ንግሡ፥
ኹሉም፡ባንድነት፡ሲጠቀለሉ፡— አራት፡አራቱ፡አንድ፡ይባላሉ።

ባንድ፡ወገን፡ያለው፡ያንዱ፡ጉባኤ፡— እጆቹ፡ስምንት፡እግሮቹ፡ክልኤ፤
ኹለት፡እግሮቹም፡ክህነት፡መንግሥት፡— የተቋቋመው፡ባውራው፡በጣ፡ሀብት፥
ያይኑ፡ብዛት፡ግን፡እንደ፡ኮከብ፡— አይቈጠርም፡በሰው፡ሐሳብ።

www.ethiopianorthodox.org

፻፹፯

ጣብራ፡የጣዎስ፡የፃሬ፡ህንድ፡— መልኩም፡ዝንጕርጕር፡የነብር፡ለምድ፤
አርድ፡አንቀጥቅጥ፡ልብሰ፡መንግሥት፡—የባሕርይ፡ካባ፡ላንቃው፡እሳት።
የጲጥሮስ፡ዳቦ፡ሀብት፡ልቅና፡— እንዲህ፡ተቈርሶ፡ታድሏልና፤
ሀብት፡መንግሥትም፡በየነገዱ፡—ተናኝቷልና፡ለሴት፡ለወንዱ።
በራሱ፡ቋንቋ፡በሮማይስጥ፡—ኹሉን፡ሰብስቦ፡ባንድ፡ወንበር፡ውስጥ፡
እኔ፡ብቻ፡ነኝ፡ጠቅላይ፡ማለት፡—ይህ፡አይደለምይ፡ያ፡ሽፍትነት።
ላይናማው፡ሮም፡ለኪሩብማ፡—እንዴት፡ተስማማው፡ይኸ፡ጨለማ፤
ያጠራጥራል፡ዐይናማነቱ፡— አልጠራምና፡አስተያየቱ።
ከዚህም፡ይልቅ፡የሚያስደንቅ፡—በሥጋ፡አካኼድ፡ምድር፡መልቀቅ፤
የጣፃታት፡ሕማ፡ወይም፡የሬሳ፡—በሰው፡ላይ፡መኼድ፡ወደ፡ከኒሳ።
ነፍስና፡ሥጋው፡ሳይለያይ፡—እንዴት፡ይኼዳል፡ሰው፡በሰው፡ላይ፤
ሰውን፡መጋለብ፡እንደናት፡ጊኛ፡—የሕፃን፡ልጅ፡ነው፡የበሽተኛ።
የጲጥሮስ፡ትምርት፡ካለ፡በሮማ፡—ትሕትናው፡ዕጣን፡ስለ፡ምን፡ገማ፤
የጳውሎስ፡ተግሣጽ፡ዘለፋ፡—ከሮም፡ክታቡ፡ስለ፡ምን፡ጠፋ።
እግዚርስ፡ለምን፡በሮሞች፡ቃል፡—ፓርኮ፡ተብሎ፡ይሰደባል፤
እናቱም፡ሳትቀር፡ፓርኮ፡ማዶና፡— ማዶና፡ፓርኮ፡ይሏታልና።
ስለ፡በዛበት፡የሮም፡አበሳ፡—እግዚር፡ሉተርን፡በሮም፡አስነሣ፤
ልቡ፡ተመሥጦ፡በወንጌል፡ጣዕም፡—እየተጋፋ፡ከሰብአ፡ሮም፥
የሠራውን፡ወኅ፡ቅዱስ፡መጽሐፍ፡—ማኅበር፡አቁሞ፡እንዲያሳልፍ።
ቃል፡ሥጋ፡ኮነን፡በየቋንቋው፡—ለዓለም፡ኹሉ፡ሊያሳትሬው፡
ወንጌል፡በዓለም፡እንዲሰበክ፡— የተናገረው፡ሥጋው፡አምላክ፡
ሲፈጽም፡አየን፡በሉተር፡ሥግሪያ፡—መች፡በሮም፡በቅሎ፡ገመድ፡መቍጠሪያ።
ገመድ፡መቍጠሪያስ፡ሰው፡ስላሞኘ፡—የወንጌል፡ጠላት፡ኹኖ፡ተገኘ፤
ባባ፡ማትያስ፡ወገብ፡ጭራሮ፡—ያየነው፡ገመድ፡ታስሮ፡ተቋጥሮ፡
የተከታዮም፡የፓርላሲና፡— መቍጠሪያው፡መጋዝ፡የንጨት፡መኪና፤
ጥርሱ፡ፍንጅርጅር፡ቈላና፡ደጋ፡—የሚገዘግዝ፡የመንግሥት፡ዐልጋ፤
ወዳገራችን፡ወደ፡ለጋንቦ፡—አምጥቷልና፡ፋሺስትን፡ስቦ።
ፋሺስትም፡ማለት፡ተኵላ፡ቀበሮ፡—ወይም፡ሰው፡መሳይ፡ነጭ፡ዝንጅሮ፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፷፯

ካሠርቱ፡ቃላት፣ከግዜር፡ከምር፣— አንድ፡እንኳ፡ነዷ፡የማያስቀር።
ታሪክን፡ቃኙቶ፡አለመተው፣ — ሌላ፡አይገኝም፣የሚከተው፤
ያው፡የተቃጣው፡በጪሩ፡ቃል፣— ይበቃልና፡ለሚያስተውል፤
በጪርም፡ኹኖ፡የተቃጣው፣— ያለፌውና፡የሚመጣው።
ያሉም፡ነገሥታት፡ጳጳሳት፡ኹሉ፣— ወኪሎች፡ናቸው፡ዋናም፡አይደሉ፤
ምንም፡ቢወርሱ፣ዐልጋ፣ወንበር፡— ይሻራሉና፡በሞት፡ነውር፡—
ሞት፡የማይሽረው፣እንደ፡ሰው፡ልጅ፡— መሲሕ፣ብቻ፡ነው፡የአብ፡ቀኝ፡እጅ፡
ክህነት፣ከመንግሥት፣አጣምሮ፡ይዞ፡— ወደባቱ፣ቀኝ፡ያቀናው፣ጉዞ፤
ኋላም፣ሲመጣ፣ለቍርጥ፡ፍርድ፡— ሌላ፣ዘውድ፡የለም፡አለርሱ፡ዘውድ።
ያልጋውም፣ደንቦች፡መስቀል፣ባንዲራ፣— የተዋደዱ፣ከዘውዱ፡ጋራ፤
ፍትሐ፡ነገሥቱም፣ኹለት፡አንቀጽ፣— የማያስገባ፡ሦስተኛ፡ቢጽ።
አንደኛው፣አንቀጽ፡ሙት፡አትግደል፣— ጠላትክን፡ውደድ፡አትበቀል፤
ኹለተኛው፣ግን፡ኪዱ፡ግደል፣ሙት፣— ጠላትክን፡አጥፋ፡አትራራለት።
ኹለቱም፡ዐዋጅ፡የታወጀው፡— በቅዱስ፡መጽሐፍ፡በገባያው፥
ቅዱስ፡መጽሐፍም፡ጠቅላይ፣መዝገብ፡— ከሰማይ፡በታች፣ላለው፡ግንዘብ፤
በአሕዛብ፡እጅ፡ተይዞ፡ታስሮ፡— ሃይማኖትንም፡ደፍሮ፡መስክሮ፡
መሞት፡መስቀል፡በወንጌል፡ግንድ፡— ከግዜር፡ልጅ፡ጋራ፡የሚያዋሕድ።
ስለ፡ባንዲራም፡ለሀገር፡ቀንዱ፣— ጠላትን፣መግደል፣በዘገር፡ወግቶ፥
እንደ፡ሳሙኤል፡እንደ፣ሬንሐስ፣— የግዜርን፡አንዥት፡የምታርስ።
ሳኦል፣ከግዜር፡እጅ፡በምን፡ተጣለ፡— ግደል፡ያለውን፣ለሳልገደለ፤
ሰማዕታትም፣የተወደዱ፣— እውነት፡መስክረው፡ስለ፡ታረዱ።
ይህን፡ኹለት፡ሕግ፡የሚፌጽም፡— የአብ፡አገልጋይ፡የወልድ፡ወንድም፤
ደሙ፣እንደ፣አቤል፣እንደ፡ናቡቴ፣ — ስለ፡ተቀዳ፡በኹለት፡መስቴ፣
የሞቱን፣ዋጋ፣ዘውድና፡አክሊል፡— ከመንፈስ፡ቅዱስ፣ይቀበላል፤
መስቴውም፡ርስት፡ሃይማኖት፡ነው፣— ሰው፡ሊሞትለት፣የሚገባው።
ስለ፡ሃይማኖት፡ስለ፡ሀገር፣ — ለሚዋጋ፡ሰው፡በቁም፣ነገር፡—
መሞት፡መግደልን፣እያጸደቀ፡— ሦስተኛው፣መትረብ፡በዚህ፡ዐለቀ።
የ፫ቱ፡መትረቦች፡መገናኛ፡ግኝም፣የቅዱስ፣መጽሐፍ፡ዐፅም።

www.ethiopianorthodox.org

፻፵፰

ክፍል፡ አሐዱ።

በእንተ፡ ቅዱስ፡ መጽሐፍ፡ ወበእንተ፡ ቅድስት፡ ሠላሴ፡ እንተ፡ እምኔሃ፡
ውእቱ፡ ቃል፡ አሐዱ፡ አካል፡ ዐፅመ፡ ቅዱሴ፡ ለብሰ፡ ሥጋ፡ ወኮነ፡ ብእሴ።

እግዚር፡ በሰው፡ እጅ፡ ለሰው፡ — ጽፎና፡ አስጽፎ፡ የናኘው፡
የቅዱስ፡ መጽሐፍ፡ ልማድ፡ — የማያሳስት፡ መንገድ፤
ሲኖጣ፡ ስኖርድ፡ ስንጓዝ፡ — እንዳንቀበዘበዝ፡
በያንቀጹና፡ በየክፍሉ፡ — መሬው፡ ዘሀሎ፡ ወይሄሉ።

መጽሐፍነቱም፡ ሐቱም፡ — ዘትማልም፡ ወዮም፤
ገና፡ ሲከፈት፡ ሲገለጥ፡ — ልብ፡ ወደ፡ ሰማይ፡ የሚመሠጥ፤
የሰማይ፡ የምድር፡ ጊዮግራፊ፡ — ደረት፡ ጠባብ፡ ሆደ፡ ሰፊ።
ሕዝብ፡ አሕዛቡን፡ የሚያገምር፡ — አንድ፡ እንኳ፡ ሰው፡ ሳይቀር።

ቅኙ፡ በምሥራቅ፡ ሲመሰል፡ — ግራው፡ ምዕራብ፡ ይባላል፤
ራሱና፡ እግሩም፡ ሲጠሩ፡ — ራሱ፡ ሰሜን፡ ደቡብ፡ እግሩ፤
ሐብረ፡ ቀለሙም፡ ፫፡ ዐይነት፡ — ሃይማኖት፡ ተስፋ፡ ቱክልት፥
ቀስቱ፡ ደመና፡ ምሳሌው፡ — የኛ፡ ባንዲራ፡ ነው።

ድጉሱ፡ ጥራዙ፡ ቅጠሉ፡ — ገበታውና፡ ሣጥኑ፡
የቤቴል፡ ደንጊያ፡ ኢየሱስ፡ — የያዕቆብ፡ ትራስ፥
ዳንኤል፡ ያየው፡ በገሃድ፡ — ተፈንቅሎ፡ ሲወርድ፥
ሙሴም፡ በበትር፡ የመታው፡ — በዝቶ፡ እንዲፈስ፡ ውሃው፤
ኋላም፡ ተሹሞ፡ በጽዮን፡ — የማዕዝን፡ ራስ፡ እስኪኾን፡
እብነ፡ ረድኤት፡ ተብሎ፡ — የነበረው፡ በሴሎ።

እኛም፡ እንካበው፡ ይህን፡ ደንጊያ፡ — እንዲኾነን፡ መጠጊያ፤
የርሱን፡ ደንጊያነት፡ የሚንቁ፡ — ተሰናክለው፡ ሲወድቁ፡
አይተናልና፡ በመንፈስ፡ — እንደ፡ ኢሳይያስ።

ደንጊያነቱም፡ ኰኵሕ፡ ልሙጽ፡ — የሰዋሰው፡ ትርጋፅ፡
በርሱ፡ እንዲታነጽ፡ እንዲጸና፡ — የሰው፡ ኹሉ፡ ልቡና፡
ሀብት፡ መንፈሱን፡ እንደ፡ ዘይት፡ — አብ፡ ያፈሰሰበት።

ሰማይ፡ ጠቀሱም፡ ሰዋሰው፡ — ርሱ፡ ራሱ፡ ቃል፡ ሥጋው፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፶፱

ባሠርቱ፡ቃላት፡የታሰሩ፡— አዕማደ፡ምስጢሩ፤
ከሔኖክ፡ግእዝ፡ከሲናይ፡— እስከ፡ሳብዕ፡ሰማይ፡
ብሉይ፡ተሐዲስ፡ዕርከኖቹ፡— ለወጭ፡ለወራጅ፡እንዲመቹ።
በብሉይ፡ኪዳን፡በሐዲስ፡— እኛን፡ሊባርክ፡ሊቀድስ፡
የቀዳሴውም፡ጠበል፡— ኦሪትና፡ወንጌል፡
ካብርሃም፡ዛፍ፡የነቃው፡— ዐይነ፡ትምርት፡ውሃው፡
ባዳም፡ራስ፡ቅሉ፡ሲቀዳ፡— ማየ፡ሕይወት፡ጸዐዳ።
የስሙ፡አጠራር፡አዶናይ፡— የሥላሴን፡መልክ፡የሚያሳይ፥
ምንም፡ቢረግጠው፡ፍራማስ፡— አይታይም፡ዱፍርስ።
የማይደፈርስ፡የማያድፍ፡— በሊቃውንት፡ኰርፍ፤
ያበጠው፡ንባብ፡ዕብራይስጥ፡— በትርጓሜ፡ሲፈርጥ፥
አዶናይ፡ማለት፡ጌቶቼ፡— እኔ፡እንዳየኹ፡ገብቼ፡
ይሁዲ፡ግብጦ፡ያሳያት፡— የአብርሃም፡በአት።
አዶናይንም፡የመሰለ፡— ኤሎሂም፡ከዚያው፡አለ፤
ኤሎሂም፡ማለት፡አምላኮች፡— በዕብራይስጥ፡ፍቾ፤
ለመከብባቸው፡ለወንጌል፡— እንደ፡ሳብአ፡ሰገል፡
ኦሪት፡ነቢያት፡በፍሥሓ፡— ያቀረቡት፡አምኃ፡
የሥላሴ፡ወርቅ፡ዕጣን፡ከርቤ፡— የኹለቱም፡ዘይቤ።
የግእዝ፡ወንድም፡ዕብራይስጥ፡— ቃልኽን፡የማትለውጥ፡
ኤሎሂም፡ያሉት፡አነሙሴ፡— አላዳኖይ፡ሥላሴ፡
ማነው፡ይባላል፡ባንተ፡ዘንድ፡— እስኪ፡መስክር፡ፍረድ።
(ተሰጥወ፡ዕብራይስጥ፡ወይቤ፥ ለዘጸውዖ፡በይባቤ)።
እንደ፡ቀደሩ፡እንደ፡ሐና፡— እኔ፡መች፡አዋሽና፤
በነአብርሃም፡ቃል፡ኪዳን፡— እኔ፡ባሏ፡ስኾን፥
ለቤት፡አይሁድ፡ባለቤቱ፡— አልገባትም፡ትምርቱ፤
ቢገባትማ፡እንዳንተ፡— ነገር፡በተከተተ።
አዶናይና፡ኤሎሂም፡— የይሁዲ፡ልጊም፡
በሮቱ፡ቅዱስ፡አወንታ፡— አሉታዋን፡ሊገታ፡

፶፮

ከሬዳሌ፡ ማዕዷን፡ ከሂኖስ፡ — ከነቢያት፡ ራስ፡
ቀድሞ፡ የሠራው፡ እግዜር፡ — መጻሕፍትን፡ ሊፈጥር።
ከኦሪት፡ ዝናም፡ ከርግማን፡ — እንደ፡ ጳውሎስ፡ ለመዳን፡
አንገባም፡ ብለው፡ ከዚች፡ ዋሻ፡ — ይሁዲና፡ ፈላሻ፡
ብኵርናቸውን፡ ለኛ፡ ሼጡ፡ — እንደ፡ ዔሳው፡ ሲቀብጡ።
አለቀቻቸው፡ እነሐና፡ — የሼጡትን፡ ብኵርና፡
ዛሬ፡ ቢኛ፡ ላይ፡ ሲያዩት፡ — እንዴት፡ ይቀኑበት፤
እኛ፡ ነንና፡ ይሥሐቅ፡ — የአብርሃም፡ ዱቂቅ፡
ስለ፡ ተወለድን፡ በመሐላ፡ — ከይስማኤል፡ በኋላ፡
በጉን፡ ሠውቶ፡ በጽዮን፡ — እግዜር፡ የተቤዠን።
ማኅበራችንም፡ ያዕቆብ፡ — የቡራኬው፡ መዝገብ፥
አዕቃዴ፡ ክሕደት፡ ሰኮና፡ — በሰዋስው፡ ጕዳና፤
በመጻሕፍትም፡ አካኼድ፡ — አይቀድሙትም፡ አይሁድ።
መልክ፡ ሥላሴ፡ መልክ፡ እየሱ፡ — በተዋሕዶ፡ ለማድረስ፡
እንደ፡ አብርሃም፡ ጊዜ፡ ቀትር፡ — ቁመን፡ ከዛፉ፡ ሥር፡
ባሕርዩን፡ በሥር፡ በነቅ፡ — በማይነቃነቅ፡
አካሉንም፡ ባጽቅ፡ በመትረብ፡ — ከሥሩ፡ ከነቅ፡ በሚሳብ፡
እየመሰልነ፡ ኑ፡ እንሰበክ፡ — ስለ፡ ሕያው፡ አምላክ።
የምንሰብከውም፡ የቃል፡ ዛካ፡ — በኢታምልክ፡ ሊለካ፡
አንዱን፡ በቀል፡ ዛፍ፡ መለኮት፡ — ባለሦስት፡ አዕጹቅ፡ ማለት፤
ያጽቆችም፡ ድምር፡ ከነጕንዱ፡ — እንዘ፡ ሠለስቱ፡ አሐዱ፤
የመትረቦችም፡ ከነነቁ፡ — እንደ፡ ጕንዱና፡ እንዳጽቁ።
እንዳይሰበር፡ ይህ፡ ምሳሌ፡ — የሃይማኖት፡ ብርሌ፡
በየልባችን፡ ይከተት፡ — ዳግመ፡ እንዳንጠጣበት።

ክፍል፡ ካልእ።

በእንተ፡ አሐዱ፡ አካል፡ ዐማኑኤል፡ ዘበትርጓሜሁ፡ አምላክነ፡ ወስብእ፡ ዘይትለአክ፡ ውስተ፡ ዱብተራ፡ ስምዕ፡ እንተ፡ ኢገብራ፡ እደ፡ ሰብእ፤ እስመ፡ ለሊሁ፡ ካህን፡ ወለሊሁ፡ በግዕ፤ ለሊሁ፡ መሢዕት፡ ወለሊሁ፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፺፩

ምሣሌ፡ በከመ፡ ጽሑፍ።

ካሥሰቱ፡ አዕጹቅ፡ ያንዱ፡ ስም፡ — መድኃኒትና፡ ሐኪም፡
ወደ፡ ሕይወት፡ ሰርግ፡ በወንጌሉ፡ — ዐድሞ፡ ጠርቶ፡ ሰውን፡ ኹሉ፡
ግብር፡ አግብቶ፡ ሐሙስ፡ ማታ፡ — ሥጋውን፡ ሲያቀርብ፡ በገበታ፡
ፍጹም፡ አካሉን፡ እያበላ፡ — በሰውነቱ፡ ተቀኘላ፡
የሰውን፡ ሕይወት፡ የሚያድስ፡ — ደሙን፡ ስለ፡ ሰው፡ በማፍሰስ።

ልንበላው፡ ልንጠጣው፡ — ሳናላምጥም፡ ልንውጠው፥
ይህ፡ መድኃኒት፡ ቃሉ፡ ሲቀመም፡ — በሥጋና፡ በደም፤
የተዋሐደው፡ ፍካሬ፡ — መዋሥእትና፡ ዝማሬ፡
ካውጣኪ፡ ድጓ፡ በዜማው፡ — ልዩ፡ ነው፡ ልዩ፡ ነው።

ልዩነቱንም፡ ኹሉ፡ እንዲያውቅ፡ — ከሊቅ፡ እስከ፡ ደቂቅ፡
ቤተ፡ ልሔሞች፡ ይመስክሩ፤ — ዙራምቦችም፡ ይንገሩ።
አብ፡ ያስተማረን፡ ምልክቱ፡ — ድርሱና፡ ቍርጡ፡ ይዞቱ፡
በዋር፡ በታቦር፡ ዐዋጁ፡ — አንድ፡ አካል፡ አንድ፡ ልጁ።

በዚህ፡ ባንዱ፡ አካል፡ ያሉት፡ — ባሕርያትና፡ ግብራት፡
ክልኤቱ፡ ናቸው፡ ክልኤቱ፡ — እንደ፡ ባሕርይ፡ ልደቱ።
፪፡ ባሕርይና፡ ፪፡ ግብር፡ — ያንገት፡ በላይ፡ ነገር፤
ምንም፡ ቢውጡት፡ በግድ፡ — አይስማማም፡ ከሆድ።

ባሕርይና፡ አካል፡ ፩፡ ጸታ፡ — በያርእስቱ፡ ሲፈታ፡
አኃዝ፡ ቅጽሉ፡ የታመነ፡ — ባለቤት፡ አካል፡ ስለ፡ ኾነ፡
የአካል፡ ቅጽል፡ ለባሕርይ፡ — እንዲስማማው፡ ተኵረኽ፡ እይ።

ከአብርሃም፡ ዘፍ፡ ጽላሎት፡ — እግዚር፡ ካረፈበት፡
እንደውነተኛው፡ አብርሃም፡ — ቅን፡ ልቡናኽን፡ ሳታጠም፡
እውነትን፡ በውነት፡ ከፈለግኽ፡ — እውነት፡ ይኽውልኽ።

፫፡ ባሕርይ፡ ብሎ፡ ለሥላሴን፡ — ፩፡ አካል፡ ማለት፡ እንዳይኾን፡
፪፡ አካል፡ ብሎ፡ ወልድንም፡ — ፩፡ ባሕርይ፡ ማለት፡ አይኾንም፤
አምላክና፡ ሰው፡ ሥጋው፡ ቃል፡ — እንዴት፡ አንድ፡ ባሕርይ፡ ይባላል።

፩፡ ባሕርይ፡ ማለት፡ ብስና፡ ጊታ፡ — ያውጣኪ፡ ሆድ፡ በሽታ፤

www.ethiopianorthodox.org

፻፺፮

ሲሬሳውና፡ሲገሣው፡ — ሳለም፡የሾተተው፥
ኹሉ፡አፍንጫውን፡እስኪይዝ፡ — ርኩም፡እስኪወገዝ።
፩፡ባሕርይ፡የሚል፡ሰባኪ፡ — ያውጣኪ፡ልጅ፡ነው፡ያውጣኪ፤
የባሕርይ፡ግብሩስ፡ልዩት፡ — ክልኤቱ፡ሲባል፡በውነት፡
ማነው፡የሚለው፡፩፡ግብር፡ — ካውጣኪ፡ልጅ፡በቀር።
ሐኖክ፡ያያቸው፡በራእይ፡ — ሙሴም፡በነቅዐ፡ማይ፡
ሰባ፡ኹለቱ፡አልሕምት፡ — ክቡዳኒ፡አቅርንት፡
ዐሠራ፡ኹለቱም፡ዝሞኖች፡ — ጥርስ፡ረዣዥሞች።
ታላቁ፡ዝሆን፡ይህታ፡ — ፍለጋውም፡ሐተታ፥
ኩንቢው፡ሃይማኖት፡አሐቲ፡ — እንዲትባል፡ክልኤቲ፡
ቃል፡ሥጋ፡ኮነን፡በአርምሞ፡ — አንብቦና፡ተርጒሞ፡
ሞተ፡በሥጋ፡ሲልኽ፡ — ፍችው፡ምን፡መሰለኽ።
ሥራው፡መሣሪያው፡፪፡ክፍል፡ — ሠሪው፡ጌታ፡ግን፡፩፡አካል፤
ሥራም፡የባሕርይ፡ፍሬ፡ነው፡ — አካል፡የሚለቅመው፡
ባሕርይም፡ያካል፡መቅድም፡ — ሥራን፡የሚያስፈጽም።
የቅዱስ፡መጽሐፍ፡ትምርት፡ — ሰሌዳና፡ወንፊት፥
ምንም፡ቢለወጥ፡ቢያረጅ፡ — በነገሥታት፡ዐዋጅ፡
አያስቦካንም፡እንደ፡ግብጽ፡ — ያልተነፋ፡ሐሪጽ።
በሦስት፡ጉባኤ፡ምስክር፡ — የሃይማኖት፡ነገር፡
ሲቆም፡ሲተከል፡ሲወሰን፡ — ለስምንቱ፡ማእዝን፡
የኒቅያ፡ስም፡አርቶዶክስ፡ — የማይደመሰስ፤
ቀለሙም፡እሳት፡ተዋሕዶ፡ — ከኤሬስን፡በረዶ፡
ቍስጥንጥንያን፡በውነት፡ፍርድ፡ — የሚያነድ፡የሚያበርድ።
አወራረዱም፡ከኒቅያ፡ — ወደ፡ኢትዮጵያ፡
ያትናቴዎስን፡ማኅተም፡ይዞ፡ — በግሥገሣ፡በጕዞ፡
የማኅተሙም፡ሬዲል፡ — ከሣቴ፡ብርሃን፡ይሳል።
ጥንተ፡ስማቸው፡ዲመንሚን፡ — ሐሮጥቃ፡ሲኖን፡
እንዴት፡በዚህ፡ስም፡ይጠሩ፡ — አውጣኪና፡ማኅበሩ፤

www.ethiopianorthodox.org

ሰንኳን፡ለመምህር፡ለተማሪ፡— ያሳዝናል፡ይህ፡ፕሬ።
ኦርቶዶክሶች፡ነን፡እያሉ፡— ኢትዮጵያን፡ካታለሉ፡
ዐይናማውንም፡ሃይማኖት፡— ዕውር፡ካደረጉት፡
ይመርመሩልኝ፡በሡላሴ፡— ዱብተራና፡መነኩሴ፡
ባርባ፡ዓመት፡ገድሮ፡ለማውጣት፡— ሐሳባድባር፡ሹመት።
ሌላ፡ዐይነት፡መጣፍ፡ሲገልጡ፡— ወንጌል፡እየረገጡ፡
አንድ፡ዐረፃ፡ንጉሡ፡ቢስቡ፡— ዱር፡የሚሰበስቡ።
ሡላሴ፡ዘድንቅ፡ማርቆስ፡ኦርቶዶክሴ።

አርዮስ፡ወመምህሩ፡
ላዕለ፡ሐዋርያት፡አመክነዩ፡
ብሂለ፡ፍጡር፡ወልድ፡በቀዳማዊ፡ልደቱ፡
ለአጽድቆ፡ሕልም፡ነገሮሙ፡ከንቱ።
ዮምኒ፡ይሬጽም፡ዐመፃ፡በመስፈርት፡አሉ፡ክልኤቱ፡
እንዘ፡ፍናዊሃ፡በኍልቈ፡ቤቱ፡
ሰብእ፡ኵሉ፡ለሃይማኖቱ፡
ይቀብዐ፡ስመ፡ምእት፡ሠለስቱ።

ክፍል፡ሣልስ።

ዲቤ፡ቴዎዶስዮስ፡ታስዓየ፡ቅዱስ፡ዲዮስቆሮስ፡ዘሳሬ፡ረሲዓን፡ እለ፡አውጣኪ፤ ወአመጽላዊ፡ገጽ፡ባህሎሙ፡ሐምለ፡መሎኪ። እመ ሰ፡ለነ፡በህላዌነ፡ዘሞእነ፡ሰይጣን፡ወእግዚአብሔር፡ቃል፡ኢነሥአ፡ ካልአ፡ህላዌ፡ዘእንበለ፡ህላዌ፡ዚአነ፥ ወረሰዮ፡ኢሐማሚ፡ወኢመ ዋቲ፡እመአመ፡ተዋሐደ፡ቦቱ፤ ከመ፡በዝንቱ፡ያስተማስሎ፡ምት ሀተ፡ወጽላሎተ፤ እመሰ፡ከመ፡ዝ፡ውእቱ፡ከንቱኪ፡ሃይማኖትነ። መኑ፡ዘኢያነክር፡እምስጢረ፡መጻሕፍት፤ ወኢይሰድዶ፡ለአውጣኪ፡ ወኢያርኅቆ፡ሎቱ፤ ወለኵሉ፡ዘይሄሊ፡እበደ።

ያውጣኪ፡ትምርት፡ሸባ፡አንካሳ፡— ያውም፡ዕውር፡ጠንባሳ፤
አለስሙ፡ስም፡ተቀብቶ፡— የዓብጽ፡ኦርቶዶክስ፡ተሠኝቶ፡
በማርቆስ፡ስም፡ትከሻው፡— ጳጳስ፡እየመራው።

፻፺፬

በኋላ፡ዘመን፡ስለ፡መጣ፡— የሰው፡ዐይን፡አወጣ።
ዳግመኛም፡ሲጣፍ፡ሲታደስ፡— ከናባ፡ማቴዎስ፡
ቅብጢው፡ብሳቱ፡ጳውሎ፡— ባማርኛ፡ኪኑሎ፡
ምንስ፡ዐይናማ፡ቢለው፡— ዐይን፡ወጼት፡አለው፡
ዐረም፡የዋጠው፡ኛቁር፡ጤፍ፡— የብሳቱ፡መጽሐፍ፡
ዘሩ፡ቡቃያው፡ሐንፌጽ፡— የትግሬ፡መሬት፡ሠርጽ፤
ሐንሬጽም፡ማለት፡ክልስ፡— ወይም፡ስንዴና፡ገብስ።
ኹሉን፡እንደ፡ርሱ፡በርሱ፡ሐግ፡— ዕውር፡ዐንካሳ፡ለማድረግ፡
ሐጉም፡፩፡ባሕርይ፡፩፡ግብር፡— ወልድ፡ቅብ፡ማለት፡፫፡ነገር፤
በደንባሬው፡ሕዝብ፡አእምሮ፡— ይህ፡፫፡ቃጭል፡ተጨምሮ፡
ሦስት፡መለኮት፡እያሰኘ፡— ስንቱን፡አካል፡አሞኘ።
አንዱን፡መለኮት፡በማመኙ፡— የ፫፡አካል፡ግብር፡ለማቅለኙ፡
ባንዱ፡አካለ፡ወልድ፡ከሚስቱ፡— ማነው፡የማይስት፡በኹለቱ፤
አይለቅምና፡ሳያቀስ፡— ያዘቈነ፡ጳጳስ፤
ጳጳሱም፡ሣልስ፡ሰላማ፡— ድቅድቅ፡የቀን፡ጨለማ፤
ወይም፡ሬያታይ፡ዘፀጋም፡— የቀያፉ፡ወንድም።
የወንጌል፡ተረት፡አማምሳይ፡— በማን፡ደረሰ፡በኛ፡ላይ፤
ዕውር፡ዕውርን፡ቢከተል፡— ተያይዞ፡ገደል።
ዐንካሳውንስ፡ዐንካሳው፡— በምን፡ቁሞ፡ያንሣው።
አቡን፡የሾመው፡አስነባቢ፡— እየመለሰኸ፡ካቡን፡ግቢ፡
ገበታዋሬያ፡ስታነብ፡— እንዴት፡አትጠበብ፤
ሐሳዊ፡መሲሕ፡ማለት፡— ቀንድን፡አለወይ፡ኹራት፤
በምን፡ይለያል፡ከይሁዲ፡— የክርስቲያን፡ከሐዲ።
የሉስን፡መሲሕ፡የማይል፡— ርሱ፡እንደኾነ፡ስማ፡አስተውል።
ስላልታነጹ፡እንደ፡ጽርሐ፡— በሐዋርያት፡ከኰኵሐ፡
ወልድን፡ቅብ፡ብለው፡አቡኑ፡— እንደ፡ገበሬ፡ካመኑ፡
የተሰብአን፡ምርት፡ተቀብዐን፡— በምን፡ያፍሡት፡ይኾን፤
የነቢያትስ፡አዝመራ፡— አለመሲሕ፡ጐተራ፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፸፰

ያ፡ ኹሉ፡ ንባብ፡ ከምር፡ ቃል፡ — በምን፡ ይከተታል።
ምነው፡ ትምርቱ፡ ቢቀድም፡ — ሐር፡ ከመጠምጠም፤
ትምርትስ፡ ቀድሞ፡ ነበር፡ — በማርቆስ፡ ወንበር፡
ዲሬኑት፡ እንጂ፡ ተንባላት፡ — በጋሻቸው፡ ዕንብርት፤
ጋሻቸውም፡ ቱርክ፡ ዐረብ፡ ነው፡ — ቍርአን፡ የሰጐደው፡
ወይም፡ ሰሌዳ፡ የላም፡ ቍርሬ፡ — ኅነሬና፡ ሸነሬ።
የጐዲት፡ ግኝም፡ የግራኝ፡ — ባለኹለት፡ ስንኝ፡
ቴዎድሮስና፡ ዮሐንስ፡ — ሄሮድስ፡ ወጲላጦስ፡
በነገሡበት፡ ወራት፡ — ተለወጠች፡ ትምርት።
በሰላማ፡ ዕብሬት፡ ጻድቃን፡ ኹሉ፡ — እንደ፡ ኢየሱስ፡ ሲሰቀሉ፡
ሃይማኖት፡ ፀሐይ፡ ብትጨልም፡ — ምግባር፡ ጨረቃም፡ ኾነች፡ ደም፤
ሕዝቡም፡ ታወከ፡ ካርብ፡ እስካርብ፡ — ጢስ፡ እንደ፡ ገባው፡ ንብ፡
ስለ፡ ሃይማኖት፡ ሰው፡ መግደል፡ — መሥዕት፡ ማቅረብ፡ እስኪመስል።
ፍጹም፡ ቍጥራቸው፡ በሕዝብ፡ ውስጥ፡ — ከ፳፱፡ የሚበልጥ፡
ካህናቱ፡ እጨጌው፡ አቡኑ፡ — መለካውያን፡ ስለ፡ ኾኑ፡
የቅባቶች፡ ሦስት፡ ዐይነት፡ — የካሮቹም፡ ዐምስት፥
ስምንቱ፡ ባህሎች፡ እኒህ፡ ኹሉ፡ — ሰው፡ ግደሉ፡ ይላሉ።
ዐይኑ፡ የጠፋ፡ ፊትል፡ — ይህ፡ ፲፡ ልቅ፡ ባሕል፡
ከናባ፡ አውጣኪ፡ ውጥንቅጥ፡ — ከዚያ፡ ከመጥሮ፡ ጥጥ፡
የተፈተለ፡ በመላ፡ — ሰላላና፡ መላላ፡
ጥጡም፡ ፈታዩም፡ ሸካራ፡ — ፈትልነቱም፡ የግራ።
እንዝርቱም፡ አቡን፡ መፍትያው፡ — መጽሐፍ፡ የሚፍቀው፡
ራሱ፡ የወርቅ፡ የብር፡ — ዘንጉም፡ ያልጋ፡ ሸንኰር፥
በሊቃውንት፡ እጅ፡ ሲነዘር፡ — የማይሸከረከር።
ቋንጣውም፡ አምጀር፡ ደረቅ፡ ሥጋ፡ — ምላሱ፡ እንደ፡ ሾከ፡ የሚዋጋ፤
ወይም፡ ራሱ፡ በኵቦ፡ — የተቀለሰ፡ ሽቦ፡
ማሩን፡ አምርሮ፡ ሲናገር፡ — ወተቱንም፡ ሲያጠቍር፡
ከንብም፡ ኾነ፡ ከላም፡ — ወቃሽ፡ ነቃሽ፡ የለም፤

www.ethiopianorthodox.org

፻፶፯

አላምጀርና፡ አላቡን፡ — ማነው፡ ሬታያችን።
የፌትሉን፡ ነውር፡ የሚያወጣ፡ — ጠቢብ፡ ሸማኔ፡ ስለ፡ ታጣ፡
ምንም፡ ቢሠራው፡ ንጉሡ፡ — ይህንን፡ የጳጳስ፡ ልብስ፡
እንለብሰውም፡ ባዋጅ፡ — እንሞተዋለን፡ እንጅ፡ (፩)
እንዲህ፡ እያሉ፡ የታረዱ፡ — ወይም፡ የተሰደዱ፡
ከናግራን፡ ሕዝብ፡ አያንሱም፡ — በሰማዕታት፡ ስም፤
ኻያ፡ ሺ፡ እንጂ፡ ነው፡ በግእዝ፡ — የናግራን፡ አኃዝ።
ሰማኒያ፡ እንዲባል፡ ስምንት፡ — ዜሮ፡ ሲገባበት፡
ዜሮም፡ በዜሮው፡ ሲታከል፡ — ፰፻፡ እንዲባል፡
ዛሬም፡ ካንድ፡ ቤት፡ ወጥቶ፡ — ዐሥርን፡ ዐልፎ፡ ወደ፡ መቶ፤
ለዚህም፡ አለኝ፡ ምስክር፡ — የማይጠረጠር።

መወድስ፡ ዘኦርቶዶክሳዊ፡ ክፍለ፡ ዮሐንስ።

ሃይማኖተ፡ ቄርሎስ፡ ኮነት፡ ግማዴተ፡ አብድ፡
ወኍልቈ፡ ተመትሮ፡ አብዝኃት፡ ኀበ፡ ኢሀሎ፡ ንጉሠ፡
ካህነ፡ ደብረ፡ ኤፍሬም፡ ቅድመ፡ እምዘመተራ፡ ነአስ፤
ወአመ፡ ኢዮርብዓም፡ ለምስሌ፡
በእዴ፡ ነቢይ፡ ዘተሠጠት፡ ልብስ፡
እንተ፡ እምኵሉሰ፡ ያጠይስ፡
ወዘያነድድ፡ ለቡና፡ ኢትበሊ፡ ኢደምያስ፡
ተቀብዐ፡ ቅብዐ፡ ውሳጤ፡ ሕሩመ፡ ተውሳኮ፡ ክርስቶስ፤
ወአኮ፡ በተቀብዖቱ፡ በኵሬ፡ ውሉዱ፡ ለዮርዳኖስ።
ወእንዚ፡ ትትናገሪ፡ ዘንተ፡ በአድንኖ፡ ክሣድ፡ ወርእስ፡
ከመ፡ አነ፡ ሰማዕኩኪ፡ ኢይሰማዕኪ፡ ጳውሎስ።

ከዘፋኝ፡ ዳዊት፡ ከቴዎድሮ፡ — እስከ፡ ምኒልክ፡ ዐምባ፡ ጊሮ፡
በናባ፡ በዝብዝ፡ ግርግርታ፡ — ጐንደር፡ ሙቶ፡ እስኪሬታ፡
አላየኸምይ፡ ትንቢቱን፡ — ለምንት፡ አንገለጉን፤
የስንዴው፡ መሲሕ፡ አዝመራ፡ — ብዙ፡ ሊቃውንት፡ ስላፈራ፡
ጳርሶ፡ ሲታጨድ፡ እንደ፡ ገብስ፡ — የሰው፡ ራስ፡ ምላስ።

www.ethiopianorthodox.org

www.ethiopianorthodox.org

በኋቴዎድሮስም፡ መዶሻ፡ — ስትቀጠቀጥ፡ ሐበሻ፡
ተሰብረው፡ ዐልቀው፡ ጎኖች፡ — ጎን፡ ስለ፡ ኾኑ፡ ምንቸቶች፡
በፍየል፡ አምባ፡ ጉባኤ፡ — የተወሰነው፡ ዝንጋዬ፡
በጣ፡ የሚያስለቅስ፡ የሚያሥቅ፡ — የትንቢኖች፡ ሥላቅ፤
ንባቡ፡ ቍርኣን፡ ሰው፡ ሠራሽ፡ — ትርጓሚውም፡ ፈራሽ፡
ጥሮ፡ የጣለው፡ ለማኅበሩ፡ — ያየሩና፡ የቀትሩ።

ምንም፡ ቢመስል፡ ሰይጣን፡ — በመልአክ፡ ብርሃን፡
ሊታባ፡ አልቻለም፡ ካይናማ፡ — የአካሉ፡ ጨለማ፤
ግዙፍ፡ እንጂ፡ ነው፡ የርሱ፡ አካል፡ — ረቂቅ፡ ነው፡ ሲባል።

መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ቀብዕ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ — ወልድ፡ መሲሐ፡ ቅብ፡ ተብሎ፡
ባዋጅ፡ በግዝት፡ ሲነገር፡ — ወየው፡ አለማፈር።

ዘይት፡ ይቀባሎይ፡ ዘይትን፡ — ወይስ፡ ሜሮንን፡ ሜሮን፤
ላውራው፡ ዝንጋዬ፡ ለዚህ፡ ዱሮ፡ — ይገባዋል፡ አንክሮ።

ማስረጃውም፡ ሰይፍ፡ ጅራፍ፡ — የኔሮን፡ መጽሐፍ፤
በውስጡም፡ ያለው፡ ኃይለ፡ ቃል፡ — መግደልና፡ ማቁሰል።

ስለ፡ ሃይማኖት፡ የግዜር፡ ልጅ፡ — ግደሉ፡ አላለም፡ ሙቱ፡ አለ፡ እንጂ፤
በንጹሕ፡ ሰው፡ ደም፡ መታጠብ፡ — የወረ፡ ሽኝ፡ ጥበብ፥
የኄሮድስም፡ ሰገል፡ — ሊቃውንትን፡ መግደል፡
ከባለ፡ ሰይፎች፡ ልቡና፡ — እጅግ፡ ተስማምቷልና፤
ክርስቲያንነት፡ ከዚህ፡ ውስጥ፡ — እንደ፡ ምን፡ ይኑር፡ ይቀመጥ።

ከሚገድሉና፡ ከሚሞቱ፡ — ከቱ፡ ማን፡ ይኾን፡ ሰማዕቱ፤
ገዳዩ፡ ሰይኾን፡ አይቀርም፡ — እንደነሱ፡ ትርጒም፤
የቅዱስ፡ መጽሐፍ፡ ሾተላይ፡ — ማነው፡ አለጠንቋይ።

ይሰብካል፡ መስሎኽ፡ ቀቲልን፡ — ወንጌል፡ እንደ፡ ቍርኣን፡
በዐውደ፡ ነገሥት፡ እየቆሙ፡ — ሰማዕታትን፡ ከሚያሙ፡
ዐብረኽ፡ እንዳትቆም፡ ዐደራ፡ — ወንድሜ፡ ሆይ፡ ዱብትራ።

መጻሕፍት፡ እወ፡ ያሉትን፡ — አልቦ፡ ማለት፡ እውን፤
እንዲህ፡ አዛውሮ፡ ማየት፡ — ዐይነ፡ ሾውራራነት።

www.ethiopianorthodox.org

፻፺፰

የመጻሕፍትን፡ጠባይ፡— ምነው፡አጥርተህ፡የማታይ፤
ተመርጓል፡ይኾን፡በጭቃ፡— ያይነ፡ልብኽ፡ጨረቃ።
ዕውር፡ጠንባሳ፡በሚያሰኝ፡— ባውጣኪ፡ኩፋኝ፡
ምንም፡ዐይንኽ፡ግብጽ፡ቢበልዝ፡— ጥሩ፡ነው፡ቋንቋኽ፡ግእዝ፡
ከያፌት፡ቋንቋ፡ከሴም፡— እጅግ፡ድምፀ፡መልካም።
ልቡን፡ፈጽሞ፡ስላልሰጠ፡— ግእዝ፡አቶ፡በለጠ፡
ዥርባ፡ዘርባውን፡እያከኩ፡— ልጆች፡መጽሐፍ፡አወኩ፤
ላይ፡ላዩን፡ማከክ፡ቀርቶበት፡— ምነው፡በጠቈሙት።
ሐዲሱን፡ጥራዝ፡ከነሊቁ፡— እንዴ፡ቅኔ፡ሲነጥቁ፡
ዐካኪ፡ዘራፍ፡እያሉ፡— ዛሬም፡ይዴነፋሉ፤
ከኛም፡እንሆ፡መወድስ፡— የድንፋታቸው፡መልስ።

ተወልድ፡ዕሉት፡ትውልዴ፡አውጣኪ፡
እንተ፡በዐመፃ፡ወለደት፡ጉባኤ፡እንበለ፡አብ፡
ትእምርተ፡ትርጓሜ፡ተኅሠሡ፡ወኢይትወሀባ፡ንባብ፤
እክለ፡ዐማኑኤል፡ሰማርያ፡
ወንጌል፡ዘይሴሰይዋ፡አሕዛብ፡ወሕዝብ፡
እስመ፡ኪያሃ፡ኢይጸግብ፤
ወኢያረውዩ፡ጳውሎስ፡እንተ፡ኤሬሶን፡ሐሊብ።
ትሁቦሙኒ፡ለውሉዱ፡ዘኢይትወሀብ፡
አርዌ፡ምድር፡ህየንተ፡ዓሣ፡ወህየንተ፡ኅብዝት፡እብነ፡አዚብ፤
እስመ፡እምኔሃ፡ተንሥአ፡ክህነተ፡አበው፡ጥበብ፤
ወተሀይደ፡እምኔሃ፡አእምሮ፡መንግሥተ፡ልብ።

ክፍል፡ራብዕ።

በእንተ፡ባሕርያት፡ወግብራት፡ወተዋቅቦቶን፡እምሕሳታት።
ወልዴታትኒ፡ባሕርያውያት፡ይሰመይ፡ግብራት፡ለገባሪሆን፡አካል።

የባሕርይ፡የግብር፡ምንታዌ፡— በምስጢረ፡ሠጋዌ፡
አያለያይም፡ነበር፡— ያንዱን፡አካል፡ማኅበር።
የሚያለያይስ፡የሚያጣላ፡— የናባ፡ሆይ፡ዲቃላ፤

www.ethiopianorthodox.org

፩፡ አካል፡ ብሎ፡ ፪፡ ሠሪ፡— ወይም፡ ፩፡ ግብር፡ ፩፡ ባሕሪ።
ባንድ፡ አካል፡ በረቱ፡ ባንድ፡ አኳራ፡— ፪፡ ሠሪና፡ ፪፡ አውራ፡
አይስማማውም፡ ይህ፡ ተረት፡— ለወልድ፡ ዋሕድነት።
የሥጋን፡ ሥራ፡ በሠራው፡— ቃል፡ ሥጋ፡ ኹኖ፡ ካልሠራው፡
አምላክ፡ ወሰብእ፡ ካልተባለ፡— እንደ፡ ምን፡ ሞተ፡ ተሰቀለ፤
ኹለት፡ ሠሪና፡ አንድ፡ ባሕርይ፡— የሥጋው፡ ቃል፡ ተጣይ።
፪ቱም፡ ዐይነት፡ ኑፋቄ፡— መርዝ፡ ያለበት፡ ዐረቄ፥
ጥኑውን፡ ትምርት፡ የሚያገኝሽ፡— ናሳ፡ የሚያበሳሽ፤
ማነው፡ ቤት፡ ክሊያን፡ በጥባጭ፡— ይህን፡ የሚገነጭ።
በየሱስ፡ ትምርት፡ ታምራት፡— ዐይኑ፡ ካልበራለት፡
ምንስ፡ ዐይኖቹን፡ ቢያፈጥ፡— እኛን፡ ሊገላምጥ፡
የተዋሕዶን፡ ጎዳና፡— ዕውር፡ መቼ፡ ያየውና።
፪፡ ባሕርይም፡ ሊኼድ፡— በ፪፡ ልዩ፡ መንገድ፡
ከመናፍቃን፡ ወንበዴች፡— እንዳገኘው፡ አንዳች፡
ሑሰት፡ ውሳጤም፡ አራዊት፡— እንዳይቃወሙት፡
ኃሻውን፡ አካል፡ አንግቦ፡— ይመራዋል፡ ተዓቅቦ።
ተዓቅቦም፡ ማለት፡ ባንዱ፡ አካል፡— እንደ፡ ሠምና፡ እንደ፡ ፈትል፡
የባሕርይና፡ የግብር፡— ተጣባብቆ፡ መኖር።
አካልም፡ የወል፡ ማኽለኛ፡— እንደ፡ ምሰሶ፡ እንደ፡ ዳኛ፡
ያስተባብራል፡ ኹለቱን፡— ባንድነቱ፡ ብርሃን።
ምንም፡ ግብርና፡ ባሕርይ፡— ተጣባብቀው፡ ብናይ።
አለቋሚ፡ አካል፡ ባለቤቱ፡— ከቶ፡ አይነድም፡ እሳቱ።
የባሕርይ፡ የግብር፡ ጠቅላይ፡— አንቀጽና፡ ስም፡ ተቀባይ፡
ወልድ፡ ዋሕድ፡ ወበኵር፡ ስመ፡ መንታ፡— ምሰሶና፡ ገበታ፡
አዳራሻችን፡ ሃይማኖት፡— የተዋቀረበት።
አምላክና፡ ሰው፡ አንድ፡ አካል፡— ኹለት፡ የማይባል።
በሰውነቱ፡ የሰው፡ ልጅ፡— የሱስ፡ የአብ፡ ቀኝ፡ እጅ፡
ባምላክነቱም፡ ነባር፡— ዓለም፡ ሳይፈጠር፤

www.ethiopianorthodox.org

፮፱

ልዩ፣ ነውና፡ ቃልነቱ፣ — ከጥሬ፡ ዘር፡ ፍጥረቱ፡
ከአብ፡ ሲወለድ፡ አለናት፡ — ሞግዚት፡ የሌለው፡ ባላባት፡
ከናትም፡ ብቻ፡ ሲወለድ፣ — ፅንሱ፣ ልደቱ፡ የምድር፡ ጉድ፡
ባላባትነት፡ ስለሌለ፣ — ይህ፡ የሴት፡ ልጅ፡ ተባለ።
የሴት፡ ልጅ፡ መባል፣ በሥጋው፡ — ስድብ፣ አይደለም፣ ልብሱ፡ ነው፥
ሽማኔው፡ ሔኖክ፣ በትንቢት፡ — ቀድሞ፡ የሠራለት፤
ስድብነቱ፡ ለሌላ፡ — ለማን፣ ዘራሽ፡ ዲቃላ።
ያምላክነቱ፣ ምስክር፡ — በሰማይና፡ በምድር፡
ብቻ፡ መወለድ፡ ፪፡ ጊዜ፣ — ካባት፡ ከናት፡ ማእዜ፤
የሰውነቱም፡ እማኝ፡ ዲኛ፡ — ተቀብሎ፡ መሾም፡ ሰው፡ ሰውኛ፡
ዳግማይ፡ አዳም፡ ሲባል፣ — ፍርዱ፣ እንዲተካከል።
ሰው፡ ስለ፣ ኾነ፣ ወልደ፡ አምላክ፡ — በባሕርይ፡ በግብር፡ በመልክ፡
አባት፣ እናቱን፣ መሳይ፡ — ባለኹለት፡ ባሕርይ።
የመንፈስ፡ ቅዱስ፣ የአብ፡ ቀኜ፡ — ይህ፡ የማነበው፣ እኔ፤
እንደ፡ ሠምና፡ እንደ፡ ወርቅ፡ — ሠራው፡ የሚያስደንቅ።
ባባቱ፡ ባሕርይ፣ ሽማግሌ፡ — በናቱ፡ ባሕርይ፡ ሕፃን፣ ሎሌ፡
ጨርቅ፣ አጠርቅሞ፣ በወገቡ፡ — ግንድ፡ የሚሸክም፣ ስለ፡ ሕዝቡ።
ከመቶው፡ ገባር፡ አንዱ፡ ዐይነት፣ — ግንደ፡ በሉ፡ አዳም፣ ጠፍቶበት፡
ያዳምን፣ ግብር፡ እየገፋ፡ — ርስቱን፣ ጉልቱን፡ የሚያሰፋ፤
አባቱን፣ ከሰው፡ አስታራቂ፡ — ሕፃን፣ የልጅ፡ ዐዋቂ።
በዳንጊያነቱም፣ ነዶቅት፣ — አይሁድ፣ እንደ፡ ናቁት፡
ዳግሞ፡ እንዳደነቁት፡ ሰዎች፡ ኹሉ፡ — የልጅ፣ ነገር፡ እያሉ፡
ሽማግሌና፣ ሕፃን፡ — ከአብ፣ ያስታረቀን።
ርስ፡ በርሳቸው፡ ሳይጣሉ፡ — ምስጢር፡ የሚያሳትሉ፡
ትሕትናውና፡ ልዕልናው፡ — መተባበራቸው፡
ሙሴ፡ እንዳያቸው፣ ዳንግጦ፡ — እሳትና፡ ቍጥቋጦ።

መወድስ፣ ዘዕጩር፡ ወልደ፡ ሃይማኖት፡ ኦርቶዶክሳዊ።
በትእምርተ፡ ተቀዋም፡ ወሰፅ፡ ኀበ፡ አመረነ፡

www.ethiopianorthodox.org

እንዘ፡ ያነሉሀጺ፡ ነቢየ፡ እምቤተ፡ እንበረም፡ ወሐዲ፡
ድኅረ፥ ሰነቢዩ፡ ኄኖክ፡ ገዲመ፡ ነበልባል፡ ወሰዲ፥
መሳእክተ፡ ርቀት፥ ወግዘፍ፡
እለ፡ ይትዓየኑ፥ ዐማኑኤል፥ ዐውዲ፡
እምቅድመ፡ ትድምርት፡ ወተዋሕዲ፡
ኦምጣነ፡ አኮ፡ ዘኮነ፡ እግዚአብሔር፡ ሐዩዲ።
በእሳቱ፥ ለሰልና፡ ኡኅ፥ ለሠከ፥ ኅጢአት፡ አንደዪ፤
ወበትሕትና፡ እም፡ ተዋረደ፥ እንዘ፡ ኢያጺዕሌ፡ ተዋርደ።
እመኔ፡ ክልኤቱ፥ ወለዶ፥ ሕፃነ፥ አሐዶ፥ ተዘምደ፡
በዘወለደ፡ ኢወለዴቶ፡ ወበዘወለዴቶ፡ ኢወለደ።

ክፍል፡ ኃምስ።

በእንቱ፡ ሠለስ፥ ልደት፡ ማኅቶቱ፡ ኃምስ፡ ክፍላት፡ እለ፡ ነሉሀእ፡ ቅኑበዐ፡ ምስሌሆን፥ በገጣዕይሆን።

፩ኛው፡ ልደት፥ ዳግም፡ ሐጫ፡ — ዳግማይ፡ አዳም፡ የሚያደርጋ፤
በሊቃውንት፡ አፍ፡ ሲነገር፡ — ምንም፡ ከተማው፥ ቢሸበር፡
በኍረ፥ ልደት፡ ነው፡ ለፍጥረቱ፡ — በሦስተኛ፡ ልደቱ።
፪ኛ፥ ልደት፡ ከሌለው፡ — እንዴት፡ ዋሕዱን፡ በኍር፡ አለው፤
ታናሽ፡ ሳይኖረው፥ ትከታይ፡ — ካባት፡ ከናት፡ ባሕርይ፡
ለ፩ዱ፡ ቅንጣት፡ ለጅ፡ ብኵርና፡ — አይስማማውምና።
፫ኛ፡ ልደት፡ የግብር፡ — ወይም፡ የጸጋ፡ ምስጢር፤
ግብርና፥ ጸጋም፥ አንድ፡ ወገን፡ — የወሳዴው፥ ማሕፀን፡
ኋላ፥ እስኪሌታ፥ በጉባኤ፥ — ማኅተሙ፡ ትንሣኤ።
የግብሩ፡ ልደት፡ ከባሕርይ፡ — ተለዴቶ፡ እንዲታይ፥
ለምዐኒ፡ ብዬ፡ ልምራት፡ — የልደቱን፥ ሠለስት፥
ሰላሙም፥ አይቀር፥ ይመጣል፥ — ተሣሀልከ፥ ሲባል።
በቤት፥ ልሔም፡ አውራጃ፡ — እየሬነጩ፡ እንዴ፡ ጥጃ፡
የሰማይ፡ ጭፍሮች፡ ሲሸልሉ፥ — ወሰላም፥ በምድር፡ እንዲሉ፤
ሠለስት፥ ወሰላም፡ ነውና፡ — መጨረሻው፡ ምስጋና።

www.ethiopianorthodox.org

፩፻፬

እንደ፡ሰማይ፡ቀስቱ፡እንደሳማ፡— ፫፡ዐይነት፡ባለው፡በ፫፡ዜማ፡
በግእዝ፡በዕዝል፡ባራራይ፡— ተወሳዲውን፡ሳይለያይ፡
የዜማው፡መምር፡አብ፡ራሱ፡— እያስጮኸኒ፡በመንፈሱ፡
ወልድየ፡አንተን፡ስናዜም፡— ዮም፡ወለድኩከን፡መድገም፤
፫ኛው፡ልደት፡ይህ፡ስለቻ፡— የኹለቱ፡መክተቻ።
ማስረያውም፡ጥብቅ፡በኵርነት፡— ሌሎች፡የማይፈቱት፤
እንፍታም፡ብለው፡ቢከጅሉ፡— ቀርበው፡ሊፈቱት፡የማይችሉ፤
እንደ፡ፈርዖን፡ሕልም፡አስቸጋሪ፡— ሳባይ፡ጠንቋይ፡ለመሠሪ።
የፈርዖንን፡ሕልም፡የፈታው፡— አለዮሴፍ፡ማነው፤
የሲናውንም፡ራእይ፡— አለድዳው፡ነቢይ፤
ያልተጣፈውን፡ከሚያነብ፡— ከዚያ፡ከሳታፍ፡ሕዝብ፡
ያየው፡ሰው፡የለም፡ንባቡን፡— ስንኳን፡ትርጓሜውን።
ለባቢሎን፡ንጉሡ፡— አለዳንኤል፡መንፈሱ፡
የጠፋውን፡ሕልም፡አግኝቶ፡— ማን፡ነገረው፡አፍታቶ።
ቀድሞ፡በፈርዖን፡ዘመን፡— ኋላም፡በባቢሎን፡
ከ፫ቱ፡ይልቅ፡የከበሩ፡— ብዙ፡ሰዎች፡ነበሩ፤
የተናቁትን፡መምሬን፡— የግዜር፡ንዋየ፡ውስጥ፥
ከነኢልያብ፡ከነሳባ፡— ዳዊትን፡መርጦ፡እንደ፡ቀባ።
ምስጢርም፡ቢገልጥ፡ሳልባሌ፡— መቼ፡ለናቦ፡እገሌ፤
እናቦ፡እገሌስ፡ይቀመጡ፡— እኛን፡እያጐመጡ።
ጥጃ፡ቢሳሳት፡ከናቱ፡— ነገር፡ቢሳሳት፡ከጥንቱ፥
እንደ፡ዳኛው፡የግዜር፡ቃል፡— የጥንት፡ይብቃ፡የሚል፤
ምንም፡ይህ፡ዓለም፡ጠማማ፡— የዳኛ፡ቃል፡ባይሰማ።
በሠባው፡ቃሉ፡በየሱስ፡— ዓለሙን፡ሊያድን፡ሊፈውስ፡
ወልድየ፡አንተ፡ያለውን፡— ወልደ፡ማርያምን፡
አብ፡በመንፈሱ፡ቀብቶ፡ሹሞ፡— ዮም፡ወለድኩከ፡ካለው፡ደግሞ፡
ማመን፡ይገባል፡እንደ፡ጥንት፡— በሠስተኛው፡ልደት።
ሠለስቱ፡ዱቂቅ፡ልደቶች፡— ያ፭፡ወልደ፡አምላክ፡ገንዘቦች፡

www.ethiopianorthodox.org

ያተረፉቸው፡ወጥቶ፡ወርዱ፡— ከኛም፡ጎራ፡ነግዴ፤
ተባብረውና፡ተጫፍረው፡— ሦስቱም፡አሉ፡ያኸው።
ወሃቤ፡ጸጋ፡ዘእምጸጋ፡— ሲዋሐድ፡ሲለብስ፡የኛን፡ሥጋ፡
መሲሕነቱ፡ከዋም፡— ተስማምቶለት፡በጣም፡
ቀዳሚ፡ጸጋ፡መኾኑን፡— ወለድኩከ፡አስረዳን።

እኛም፡ከታዲያምን፡በዋም፡ሕጉ፡— ለወለድኩከ፡ሰርጉ፡
ሥጋውን፡ደሙን፡ጨምረን፡— በሥሉስ፡እንብላው፡ልደቱን፤
መድኃኒትነት፡ከብኵርና፡— ኹሉም፡አሉበትና።

በሰውነቱ፡ሥጋው፡ቃል፡— ለአብ፡ምኑ፡ነው፡ብትል፡
ግብሩ፡መሲሑ፡ካህኑ፡— በኵረ፡ምዕመናኑ።

የቅዱስ፡ወንጌል፡አርእስት፡— ወልደ፡አብርሃም፡ወልደ፡ዳዊት፡
ሣክ፡ያቀዳጃት፡ዲቀ፡ጽርሐ፡— የመሲሕ፡ልጅ፡መሲሕ።

ካህንም፡ኩኖ፡ስለ፡ሕዝቡ፡— መሥዋዕት፡ጸሎት፡በማቅረቡ፡
አስታራቂና፡አማላጅ፡— ወይም፡ነገረ፡ፈጅ፡
ለሰማይ፡ርስት፡የሚያበቃ፡— አለቃና፡ጠበቃ።

የአብርሃም፡ቤት፡እንግዲ፡— ዋም፡ወለድኩከን፡ሲያሰናዲ፡
በይሥሐቅ፡ልደት፡አየማለ፡— ዓመ፡ከመ፡ዋም፡ሰላለ፡
በሰው፡ልጅነት፡አመካኝቶ፡— ዋምን፡ሲበላ፡ዐንጉቶ፡
ቂርሎስ፡ነው፡አሬ፡ወርቅ፡— ማነው፡ያላየው፡ሊቅ።
ዋም፡ወለድኩከን፡በቅባት፡— አብ፡ካልጨመረበት፡
የሰው፡ልጅነት፡ብቻውን፡— አያኰራም፡ሰውን።
ከንዲት፡በቀር፡ብልጽግና፡— ለሰው፡የለውምና።

ወለድኩከ፡ግን፡የአብ፡ዘውግ፡— ኹሉን፡ሲጠራ፡ወደ፡ሠርግ፡
ወልድን፡አይለይም፡ከናቱ፡— ስንኳን፡ከሠራዊቱ፤
ጉባኤ፡ቃና፡ዘገሊላ፡— እንዲህ፡ተብሎ፡ይፈታላ።

ሠራዊቶቹም፡ወንድሞቹ፡— ኹሉም፡የአብ፡ልጆቹ፤
ድኺቱ፡እናቱ፡ማርያም፡— ስለ፡ለመነች፡በአብ፡ስም፡
ጥኑውን፡ውሃ፡ወይን፡አድርጎ፡— ያጠጣቸው፡እንደ፡ርጎ።

www.ethiopianorthodox.org

፩፻፴

ዳዊት፡ሰሎሞን፡የሚባሉ፡— ኹለት፡አዝማሮች፡ሊሊ፡ሲሉ፡
ሦስተኛ፡ዳግሞ፡ልትዘፍን፡— ከመካከላቸን፡
እናቱ፡እትዬ፡ተነሣች፡— ልጅ፡ወንድሜ፡እያለች።
የዑምን፡ቃና፡ሲያጣኝም፡— በሎጕ፡ልጆች፡ጌሠም፡
ልደታቸውን፡ጐንደር፡ባታ፡— መባቻ፡አድርጎ፡ለሎጕ፡ጌታ፡
እንዲህ፡እንዲለ፡ጐንደሬው፡— በሚ፡በዝኁ፡ቅኔው።
በዘርዐ፡አቡሆን፡ኮና፡እኄቱ፡ውሉዶን፡እኄት፡
ኣመ፡ወርኃ፡ሐጸጽ፡ወንትጋ፤
ለከሰ፡አምላክ፡ክርስቶስ፡ቀዳሜ፡ጸጋ፡
ወለተ፡ሐና፡ጠባብ፡በመንፈስ፡ቅዱስ፡እኄትከ፡
እንዘ፡እምከ፡በሥጋ።
በዋዜማውም፡ቀጠሉ፡— እንዲህ፡እንዲለ፡ኣባ፡ተስፉ፡
በሠሌሳዊ፡ልደት፡እምአቡሁ፡
ሀሉወነ፡ተዘምዱ፡ምስሌሁ።
ከሦስተኛው፡ልደት፡ጫፍ፡— ኹለተኛ፡ሲቀኛፍ፡
ርግብ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡
ለዘመዱ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ።
በወልድ፡አካኪድ፡በአብ፡ጕዞ፡— ከመንፈስ፡ቅዱስ፡አያይዞ፡
ዑም፡ያነገሠት፡በንባብ፡— ልደቱ፡እቴጌ፡ምንትዋብ፡
ሱብሉ፡ወንጌልም፡ይሏቷል፡— ሊቃውንተ፡ወንጌል፡
ዐሸተው፡ሊልፍለው፡የበሉት፡— የምስጢሯን፡እሸት።
ጣይቱም፡የሚል፡አይታጣ፡— ሦስተኛ፡ስም፡ሲያወጣ፤
ከጣይቱም፡ሌት፡በጐንደር፡— መነን፡ይሏት፡ነበር፤
አኹንም፡መነን፡እንበላት፡— እንደ፡ኛንቱ፡ሠርዐት።
የክህነቱና፡የመንግሥቱ፡— ርሷ፡እንጂ፡ናት፡ዘውዲቱ፤
ቀድሞ፡የደሉት፡አዳም፡— ሲቀባ፡ሲሾም፡ሲሸለም።
የአዳም፡ልጆች፡ሊቃውንት፡— ዳግማይ፡አዳም፡ያሉት፡
የቤተ፡ዳዊት፡አቢስሎ፡— ዐልጋ፡ወራሽ፡ተብሎ፡

www.ethiopianorthodox.org

ለሔዋን፡አክሊል፡ባዲም፡ዘውድ፡— ተቀብሎ፡ሲነግሡ፡ለአይሁድ፡
ምኒልክ፡ይኹን፡ምኒልክ፡— ወዲ፡ዘውዲቱ፡አምላክ፤
የለውምና፡የሚበቃ፡— የሰብአ፡ሰገል፡ዕቃ፡
ኃይለ፡መለኮት፡የገዘው፡— ከሣህለ፡ሥላሴው፡
(ማብ፩፫—፩፪። ኢሳ፷፡፮፡፲)።
ዐቃቢ፡ሰዓት፡ከብቴም፡— በሥላሴ፡ማኝም፡
አለማየትን፡ይሰብካሉ፡— ዐይናሞቹ፡ነን፡ለሚሉ።
መንግሥተ፡ሰማይ፡
ኀቤሁ፡ለጴጥሮስ፡እንዘ፡ቅርብት፡
ኢነጸረ፡ጴጥሮስ፡መልክአ፡ተሠዕሎተ፡መልክአ፡ብርሃን፡
እስመ፡ተፈጸመ፡በታቦር፡ማኅፀን።
ከመሰ፡ኢንበል፡ይእዜ፡እመ፡ይቀርብ፡መካን፡
ነጽሮ፡ቅሩብ፡ኢይሰእን፤
ቀራንብት፡ኀቤሁ፡ለዐይን፡እንዘ፡ቅሩን፡
ቀራንብተ፡ኢይኔጽር፡ዐይን።
ካይሁድ፡ጉባኤም፡እያስጠጉ፡— መናፍቃንን፡ሲወጉ፡
ሠለስቱ፡ምእት፡ሰብአ፡ኒሴ፡— እንዲህ፡እንዳሉ፡በቅዳሴ።
ኦ፡ዘአሜሃ፡ትውልድ፡ፃሬ፡አዕይንቲሆሙ፡ከመ፡ኢይርአዩዋ፤
ደንቀዋ፡እዘኒሆሙ፡ከመ፡ኢይስምዕዋ፤ ወተጸለለ፡ልቦሙ፡ከመ፡
ኢያእምርዋ፡ለሠልስ፡ልደት፡ወበዓለ፡ልደት። ይእቲኬ፡መድኃኒት፡
አክሊለ፡ክህነት፡ወመንግሥት፡እንተ፡ኀሠሠዋ፡ወያድዋ፡ነቢያት፤
በከመ፡ጽሑፍ።

ክፍል፡ሳድስ።

በእንተ፡ፅንሳ፡ወፍሬ፡ከርሣ፡ለዮም፡ዕለት፡ዳግማይ፡አዳም፡
ዘብዙኃ፡ሐሳብ፡ሁጣ፡ወንዋየ፡ውስጣ።
ብሉዩ፡ክረምት፡አልፎልን፡— በሐዲሱ፡ዘመን፡
መስከረማችን፡ዮም፡ሲጠባ፡— ልደት፡ዐዲሳበባ፤
ዐዲሳበባም፡ኘምቀት፡— ብዙ፡ፍሬ፡ያላት።

www.ethiopianorthodox.org

፪፻፷፮

በንባብ፡ ውጠው፡ ሰብአ፡ ሮሚ፡ — ምንም፡ ቢተፉት፡ በትርጓሜ፡
ማነው፡ ያስረዳን፡ አለዮም፡ — የበኵርነቱን፡ ጣዕም።
የዮምን፡ ገንዘብ፡ በደብተሬ፡ — ዘርዝሬና፡ ደምሬ፡
ደግሞ፡ አሳያለኹ፡ ለሬታሽ፡ — እንዲሰጠኝ፡ ምላሽ፤
ወደም፡ ድምሩ፡ በመሰንቆ፡ — ልክ፡ መኾኑን፡ ዐውቆ፡
ደስ፡ ፌቅ፡ እያለው፡ እንዲያነብ፡ — የልደትን፡ ሒሳብ።
መዋዕለ፡ ፅንስ፡ ዘጠኝ፡ ወር፡ — ዐሥር፡ ተብሎ፡ ሲቈጠር፡
ፅንስም፡ በልደት፡ ሲፈጸም፡ — እንዲጠቀለል፡ በዮም፡
የወለድኩኩም፡ ሩባዔ፡ — ከፅንስ፡ እስከ፡ ትንሣኤ።
ከፅንሱ፡ ጸደል፡ ካረቦን፡ — እስከ፡ ትንሣኤው፡ ብርሃን፡
ሠላሳ፡ አራቱ፡ ዓመት፡ — አንድ፡ ዮም፡ አንድ፡ ዕለት።
ያረቦን፡ ልደት፡ ድርሰ፡ ቍርጥ፡ — መርቀቅ፡ መታደስ፡ መለወጥ፤
የተወለደ፡ ከመንፈስ፡ — መንፈስ፡ ነውና፡ ሲታደስ።
የትንሣኤው፡ ለት፡ እሑድ፡ ቀን፡ — ወንድሞቼ፡ ሲል፡ አርድእቱን፡
አያሳደሞይ፡ ይህ፡ ትርጓሜ፡ — ያረቦኑን፡ ፍጻሜ፤
ትንሣኤ፡ እንጂ፡ ነው፡ ባለዮም፡ — የልደቱ፡ ማኅተም።
ጉባኤ፡ ቃና፡ ልደቱ፡ — አብ፡ የቈጠረለቱ።
እንደናቱ፡ ጡት፡ ፪፡ ቤት፡ — በሐሳበ፡ ዳዊት።
በማሕፀን፡ በጎል፡ በጎልጎታ፡ — በሠግው፡ ቃል፡ መኝታ፡
፩ኛውና፡ ፫ኛው፡ — ፪ኛውን፡ አማክለው፡
ወልድየ፡ አንተ፡ በራስጌ፡ — ዮም፡ ወለድኩከ፡ በግርጌ፡
እንደ፡ ኹለቱ፡ መላእክት፡ — ኹለቱም፡ ገልተው፡ ታዩለት።
መፀነሱና፡ መቀበሩ፡ — ስለ፡ ተነጻጸሩ፡
ትንሣኤን፡ ልደት፡ እንደለው፡ — ግብረ፡ ሐዋርያው፡
ሐዋርያውም፡ ጳውሎስ፡ — ዮምን፡ መሳልሶ፡ የሚጠቅስ፤
ሌላውንማ፡ ድርሳን፡ — ስንቱን፡ እንጠቅሳለን።
ዮምንም፡ ብቻ፡ ለሚሬቱ፡ — በኻያ፡ ዘጠኝ፡ መጋቢት፡
ደግሶ፡ አቅርቧል፡ ስንክሳር፡ — የኹለቱን፡ ተዝካር።

www.ethiopianorthodox.org

የበትረ፡እሴይ፡አበባ፡— ዕትብት፣እንደ፡ጡት፡ሲጠባ፡
ፅንሱን፡ልደቱን፡ሊቀሠሙ፡— እየተቀዳደሙ፣
ሰባቱ፡ንቦች፡ሀብታት፣— ስለ፡ሰፈሩበት፡
ዮም፡ወለድኩከም፡ጽጌ፡ረዳ፣— ከአብ፡ስለ፡ፈነዳ፡
ከመጋቢት፡ጧት፡እስከ፡ማታ፡— ብዙ፡ልጅ፡ወንድም፡ሰጥታ፡
የትማልሙን፡ወልድ፡ዋሕድ፣— በኵር፣አሠኘችው፡ዮም፡ወሳድ፤
በበኵርነቱም፡ፍጹም፡— ባለብዙ፡ወንድም።

ዋሾቼ፣እንደኾን፣በነገሬ፣— ቄርሎስ፡ሳይቀር፣ምስክሬ፡
ዲኖው፡ጳውሎስ፡ይጠየቅ፡— እማኜም፡ሊቁ፡አሬ፡ወርቅ፡
ዮምን፣አግብቶ፡የፈታት፣— በነዳዊት፣ሠርዐት፡
መምሬ፡ዋሴም፡ነባሪው፡— ሃይማኖተ፡አበው፣
ዮምን፡ሲያፋታ፡ሲያገባ፡— ቃሉ፡የማይዛባ።
አሬ፡ወርቅንም፣ቄርሎስ፤— እንዲህ፡ብሎታል፡በመንፈስ፡
በኹለተኛው፣ድርሳንኽ፡— እግዜር፡ስላዘዘህ፡
የፈታኻትን፡ዮም፣ከበድ፣— እኔም፣ከርሷ፡እንድወልድ፡
በእስትጉቡእ፡ድርሳኔ፡— እባክኽ፣ላግባት፣እኔ።

የምወልደውም፡ከዮም፡— ቅዱስና፡ፍጹም፤
የመጽሐፍ፡ስሙ፡አባ፡ተክሌ፣— ሃይማኖት፡ዲንጋሌ፡
አንተንና፡እኔን፡የሚመስል፡— በመልክና፡በባህል፤
ከሐራጥቃም፣ሲዋጋ፡— የሚያሠጋ፡እንጂ፡የማይሠጋ።

ላንዱ፣ሠባው፡ልጅ፡ካንድ፡አባት፡— እንዲህ፣በባሕርይ፡በቅባት፡
ወልድ፡ዋሕድ፡ወበኵር፡የሚያሰኝ፡— ኹለት፡ልደት፡ሲገኝ፤
በወንጌሉ፣አሠር፡በጥርጊያው፡— በማያሳስተው፣
ቃል፡ሠጋ፡ኾነን፡ተከትላ፡— ሳታፈገፍግ፣ወደ፡ኋላ፡
እንደ፡ዮሐንስ፡ወንጌል፡— ምሉእ፡ጸጋ፡ብትል፣
ደብረ፡ሊባኖስ፡እናትኽ፡— የተሳሳተች፡መስሎኽ፣
ለምን፡ታማለኽ፡አባ፡ሆይ፡— ተዋሕዶ፣መሳይ።

ዐራጆች፣ደሮን፣ሲደሉ፡— በመጫኛ፡እንዲጥሉ፣

www.ethiopianorthodox.org

፻፷፰

የልጅን፡ ክፉ፡ መልከ፡ ጥፉ፣ — በስም፣ የሚደግፉ፣
ምንም፣ ኦርቶዶክስ፡ ቢሉኝ፣ — እውነት፡ አይምሰልኽ፤
የታወቀውስ፡ ባዋጅ፡ — ስምኽ፡ ያውጣኪ፡ ልጅ፡
ወላጅ፡ አባቱን፣ ሳያውቅ፡ — አያት፡ የሚናፍቅ።
ኦርቶዶክስማ፡ ብትኾን፡ — አታማም፡ ነበር፡ እናትኽን፤
ያቈራረጠኽ፡ ከርሷ፡ ጽድቅ፡ — ካራ፡ እንደ፡ ኾነ፡ ዕወቅ፤
የኔንም፣ ተጣሣጽ፡ ትምርት፣ — በልብኽ፡ ጣፉት፡ ዐትማት።
መወድስ፡ ዘአባ፡ ቋያ፡ መምህረ፡ አዘዘ፡ — ዘይመትር፡ ተጋእዘ።
መካነ፡ ሰብዐቱ፡ ሀብታት፣ ዱብረ፡ ሊባኖስ፣
ዘውስቴትኪ፣ ይምዕዝ፣ ተክለ፡ ሃይማኖት፣ ናርዱ፣
ዓለመ፡ መንኖ፡ ዓለመ፡ መንክራትኪ፡ ይዑዱ፣
ውሉዱ፡ ለጴጥሮስ፡ ቀናእያን፣
እለ፡ እምትካት፡ ሐሚተ፡ ለመዱ፡
ላዕሌኪ፡ ተካየዱ፡
ንዋያተኪ፡ ይንሥኡ፡ ወጥሪተኪ፡ ይሂዱ፤ ((ተዋሕዶ፡ ኦርቶዶክስ፡ መባልን))።
ባሕቱ፡ ሰዓተ፡ ጸብእ፡ ቅድመ፡ ወልድኪ፡ አሐዱ፣
አሐዱ፡ ኢይከውኑ፣ እመ፡ ተጋብኡ፡ ወሬድሬዱ።
ለቀሳይኒ፡ መጽሐፍ፡ ዘባሕረ፡ ትርጊሜ፡ ሞገዱ፣
የዐውዱ፣ ውስተ፡ ጽንፉ፤ ወውስተ፡ ዕመቁ፡ ኢይወርዱ።

ስሮጽ፡ ማእከለ፡ ሳድስ፣ ወሳብዕ፡ ክፍል።

ሰንከሳር፡ ወዜና፡ መዋዕል፣ በእንተ፡ ክልኤቱ፡ ዕደው፡ ኃይል፣ ዕሩያነ፡ ዜና፣ ወገድል። ዜና፡ ሕይወቱ፡ ወሞቱ፡ ወኑኀ፡ ዕድሚ፡ ቆመቱ፡ ለክፍለ፡ ጊዮርጊስ፣ በቀልት፡ ሱታፌ፡ ቶክለ፡ ጽዮን፡ ዘጣባ፡ ዘብሔረ፡ አንኮበር፡ ወሐር፡ ዐምባ፤ ስፉሐ፡ አዕጹቅ፡ ወሥርው፡ ወጥሉለ፡ ርእሳን፣ ውርዝው፣ ተረፈ፡ አበው። ዕፀቱሂ፡ ዕፀ፡ ፍካሬ፣ ዘበበ፡ ጊዜሁ፣ ወሀበ፡ ፍሬ፡ እምኵሉ፡ ፃማ፡ ለምድረ፡ ሊቃውንት፡ አንኮበር፤ ወእምኵሉ፡ ዕፀዊሃ፡ ኄሩይ፡ ወሡሙር፤ ዕሙቀ፡ ዐይነ፡ ልብ፡ በነጽሮ፡ ወምጡቀ፡ መንፈስ፡ በአእምሮ፥ ዘነዋኅ፡ ጥቀ፣ ወልዑል፥ ወጽፉቀ፣ ትምህርት፡ ቈጽል፤ ወቈጽሉሂ፡ አሚን፡

www.ethiopianorthodox.org

ሬውስ፡ረሲዓን። ውእቱኬ፡ጠቢብ፡ዐቃቤ፡ግእዝ፡ሠራዪ፡ወመትልው፡ነቢይ፡ኤልሳዕ፡ረድእ፡ነቢይ፥ዘሬወሶ፡ለዝኩ፡ሴዴል፡ነቅዐ፡ትምህርት፡ማይ፡በስመ፡አዴናዪ፤ ወለጸሐፊኒ፡ዘለምጽ፡በማየ፡ተግሣጽ። ዝኬ፡ውእቱ፡ዘተብህለ፡ሎቱ፡አመድኅን፤ ገብር፡ኄር፡ ወገብር፡ምዕመን፡በዓለ፡ዐሠርቱ፡ምናን።

ልደቱ፡በዐሠርቱ፡ወሰምንቱ፡ምእት፡ዐሠርቱ፡ወሰብዐቱ፡ዓ፡ም፥አመ፡ዐሡሩ፡ወረቡዑ፡ለወርኃ፡ግንቦት፤ ወኆምቀቱ፡አመ፡ዕሥራ፡ወሠሉሱ፡ለሠኔ፡በእምርት፡ዕለት፤ እንተ፡ይእቲ፡ተዝካረ፡በዓሉ፡ለሰማዕት፡ድሩረ፡እሳት፡ቅልው፡ወምሳሐ፡ነፋስ፡ዝርው፥ኆዑመ፡ዜና፡ወገድል፡ወምዑዝ፡ስም፡ጊሩል። ወበእንተ፡ዝ፡ተሰምየ፡ስሙ፡ክፍለ፡ጊዮርጊስ፤ እስመ፡ጊዮርጊስ፡ብሂል፡በልሳነ፡ጽርእ፡ጌዎርጎስ፥ወትርጓሜሁ፡ሐራሲ፥አው፡ገባር፡ወመስተገብር፤ ሐራሲ፡በዕርፈ፡መስቀል፥ወዘራዒ፡ሥርናየ፡ወንጌል። ወለነሰ፡ይመስለነ፡ዘሰመዮ፡መልአክ፡ለዝንቱ፡ስመ፡ቅዕ፡እንዘ፡ይመርሖ፡ኀበ፡ገድል፡ወሰምዕ፤ እስመ፡ምግባሩ፡ይመርሖ፡ኀበ፡ኆደቂ፡ስሙ፤ ወምግባርኒ፡ይትሌጸም፡በህላዌ፡በከመ፡ጽሑፍ። ወዓዲ፡ይትበሀል፡በኀበ፡ጠቢባን፥ከመ፡ዐቃቢሁ፡መልአክ፡በአፈ፡ካህን፡ያወጽእ፡ለስመ፡ሕፃን። ወዕረፍቱኒ፡በዐሠርቱ፡ወተስዐቱ፡ምእት፡ዓ፡ም፡በፍጻሜሁ፡ለዘመነ፡ዮሐንስ፡ወንጌላዊ፡አመ፡ሠሉሱ፡ለጳጕሜን፡ጊዜ፡ዐሠርቱ፡ወአሐዱ፡ሰዓት፡ዘምሴት። ወኵሉ፡መዋዕለ፡ሕይወቱ፡ሰማንያ፡ወሠለስቱ፡ዓመት፥ወሠለስቱ፡ወርኃ፥ወዕሥራ፡ዕለት። ወእምኔሆሙ፡ዕሥራ፡ወኀምስቱ፡ዓመት፡በብሔረ፡ሺዋ፤ ወዕሥራ፡ወኀምስቱ፡ዓመት፡በብሔረ፡ጐዣም፡ወዐምሐራ፥በላስታ፡ወበበጌምድር፥በጐንደርሂ፡ወበሰሜን፥በትግሬሂ፡ወበሐማሴን፤ እንዘ፡ይሜህር፡ወይትሜሀር፡ወይቀሥም፡ኵሎ፡መጻሕፍተ፡ጽጌያት፡ግእዝ፡ዕፀ፡ኆበብ፡ወፍሬያቲሆን፡ከመ፡ንኅብ፡በተሰዪ፡ወበተአኅግዮ። ከመሰ፡ኢይሰማዕ፡ድምፁ፡ወከመ፡ኢያስተርኢ፡ገጹ፡በኢትዮጵያ፡ወዘውራ፡ኢበትግሬ፡ወኢበአምሐራ፥ንዒወ፡ይንዕውዋ፡ነዐውተ፡ዴስከኖ፡ወቅራ፥ዘከመ፡ዕብራዊ፡ጳውሎስ፡መገሥጸ፡ብሊት፡ይብቴራ፥

www.ethiopianorthodox.org

፩፻፲

እምድኅረ፡ ሊባኖስ፡ ገዳም፡ እስከነ፡ ድንጌ፡ ባሕር፡ ኤርትራ። ወይዴግ ንዎ፡ ዘሌሬ፡ ሰብእ፡ ቀስት፡ ወሐጽ፡ ወሰብአ፡ አፍራስ፡ ሐራፕቃሁ፡ ለን ጉሠ፤ መዓልተ፡ በኅሁሊሠ፡ ወሌሊተ፡ በገዩሠ፤ እስመ፡ ክፍለ፡ ሰሙ፡ ወሀብቱ፡ ክፍለ፡ ጊዮርጊስ፡ ሰማዕት፡ በእንተ፡ ርትዕት፡ ሃይማኖት። ወእ ምነ፡ ዘቲ፡ ንዕወት፡ ወተዴግኖ፡ ተሰምየ፡ ካዕበ፡ በስመ፡ ዲስኮኖ፤ ዘው እቱ፡ ጉሹ፡ በሊኅ፡ ቀርን፡ ወነዊኅ፡ ልሳን፡ ዘይዴጉጸሙ፡ ለአብደን፡ ወበ ከመ፡ ተብህለ፡ ቅድመ፡ እምኢዮብ፡ ጻድቅ፡ ወእምያሬድ፡ ሊቅ፥ በእ ንተ፡ ዲስኮኖ፡ ዘይነብር፡ ዘልፈ፡ ተአሚኖ፤ ጸላዕነ፡ ነገሮሙ፡ ሐሠረ፡ ይመስሎ፤ ወኵናቶኒ፡ ልሳኖሙ፡ ኢያቈስሎ፤ መራደ፡ አሕዛብ፡ ኢይክሉ፡ ጸቢአቶ፡ በሐጽ፡ ወበሰይፍ፤ ወረዋድያን፡ ኢይኄይልዎ፡ ኢበአፍ፡ ወኢ በመጽሐፍ። ጻድቅስ፡ ብእሲ፡ ዘበጽድቀ፡ መጽሐፍ፡ ሠሉጥ፡ መሠገ ርተ፡ ቃሎሙ፡ ይሠጥጥ፤ ወእማዕገቶሙ፡ ያመሠጥ፤ እስመ፡ ልቡ፡ ለጻ ድቅ፡ ውኩል፡ ከመ፡ አንበሳ፡ በአምሳለ፡ ዳዊት፡ ወአቢሳ።

ወእምድኅረ፡ ኃምሳ፡ ዓመት፡ ተጸወነ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ አፍርንጅ፡ እለ፡ ሀለዉ፡ በከረን፡ ወበምጽዋዕ፤ ወበህየኒ፡ ተሰምየ፡ አበ፡ ብዙኃን፡ እር ዳእ። ወእንዘ፡ ሀሎ፡ ህየ፡ ዐደወ፡ ኢየሩሳሌም፥ ወተመይጠ፡ ፍጡነ፡ በሰ ላም፤ ወተርጐመ፡ ሎሙ፡ መጽሐፌ፡ ጸሚታስዮ፡ እምልሳነ፡ ሮሜ፡ ለዐም ሐራ፡ ትርጓሜ፡ መንክረ፡ ወመድምመ፥ ምዑዘ፡ ወጥዑመ። ወእምድ ኅረ፡ ፈጸመ፡ ዐሠርተ፡ ወአሐደ፡ ዓመተ፡ በብሔረ፡ ከረን፡ ወምጽዋዕ፥ እንዘ፡ ይዘርዕ፡ ወየአርር፡ ኃጠተ፡ ግእዝ፡ ሠርናይ፡ ወኃጠተ፡ ልሳን፡ ካልእ፤ ፈቀደ፡ ይርአይ፡ ሮም፡ ወእምሮሜ፡ ይሠወጥ፡ ኢየሩሳሌም። እስመ፡ ው ስተ፡ ልቡ፡ ሠዐል፡ ወኀቱም፡ ራእየ፡ ዘርእየ፡ እምቅድም፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ በኢየሩሳሌም፤ ወምንተ፡ ይቤሎ፡ ዘአስተርአዮ፤ አ፡ ዘሐወጽከ፡ ሐው ጾተ፡ ልሂቅ፡ አብርሃም፡ ለምድረ፡ ርስትከ፡ ዮም፥ በተመይጦትከ፡ ካዕበ፡ በሀገረ፡ ሮሜ፡ ዐሠርተ፡ ወአሐደ፡ ዓመተ፡ በምሂር፡ ወበተምህሮ፥ በተ ሰእሎ፡ ወበአውሥኦ፥ ወሐንከሳነ፡ ልብ፡ በአርትዖ፤ እንዘ፡ ክሡተ፡ ይነ ግር፡ ወአልቦ፡ ዘይከልኦ። ወተምህሩ፡ እምኔሁ፡ ብዙኃን፡ ሊቃውንት፡ እምደቂቀ፡ ያፌት፡ ልሳነ፡ ግእዝ፡ ወዐምሐራ፤ ይእቲኬ፡ መንክርተ፡ ፊደል፡

www.ethiopianorthodox.org

፩፻፲፮

ወነከራ፤ ዘርዒቅት፡ ጥቀ፡ እምልሳነ፡ ያሬት፡ ወካም፡ እንዘ፡ ቅርብቱ፡ ለሊሆሙ፤ እስመ፡ ኮለንታሃ፡ ቅቡዕ፡ መዐዛ፡ ዕብራይስጥ፡ አበሞ፥ ወምሉእ፡ ሱርስት፡ አሬው፡ ወዐረብ፡ ቀናንሞ። ወኮኑ፡ ለንብአ፡ ሮሜ፡ ያነክሩ፡ ምሂሮቶ፥ ሞገሰ፡ ቃሉ፡ ወጣዕመ፡ ነገሩ፡ ወሣእሣአ፡ አፉሁ። እስመ፡ ልሳኑ፡ ጳውሎስ፡ ልሳነ፡ ምዑዝ፡ ዕፍረት፥ ወአፉሁ፡ አሬ፡ በረከት፤ ከርሠሂ፡ ስፉሕ፡ ለሊዱ፡ ቅዱሳት፡ መጻሕፍት፡ ጽጉብ፡ ትምህርት፡ ወስኩረ፡ አውያን፡ ሊቃውንት፡ በኢዝንጋዔ፡ ወኢርስዐት። ወእምድኅረ፡ አኀተመ፡ ሎሙ፡ መጽሐፈ፡ ፍትሕ፡ ኅንቁቀ፡ ወርቱዐ፤ ዘውእቱ፡ ፍትሐ፡ ነገሥት፡ መጽሐፈ፡ ሠለስቱ፡ ምእት፡ ዓዱጋ፡ ለሮም፡ በውሂበ፡ ዝንቱ፡ አምኃ፥ ወተሠውጠ፡ ኢየሩሳሌም፡ በዐቢይ፡ ፍሥሓ፥ እስመ፡ በጽሐ፡ ሎቱ፡ ማዕረረ፡ ዕድሜ፥ ወአልጸቀት፡ ዕለተ፡ ፍጻሜ። ወፈድፋደሰ፡ በእንተ፡ ዘሀለው፡ ህየ፡ ዓቡራን፡ ልህቃኑ፡ ወስኅብአ፡ ብሔሩ፡ ዘይሴፈው፡ ይርአይዎ፡ ወይትመሀሩ፡ እምኔሁ፤ እስመ፡ አልቦ፡ ልሂቅ፡ ወአረጋዊ፡ ከማሁ፥ ዐቢየ፡ ምክር፡ ወልዑለ፡ ዝክር፡ መዚንው፡ ዘቀዳሚ፡ ወዘደኃሪ፡ መፈክር፥ በከመ፡ ተብህለ፡ እምእግዚአብሔር፡ ከሣሬ፤ በእንተ፡ ውሉዱ፡ ወዘርዑ፡ ለካህነ፡ ኦሪት፡ ዒሊ፥ ኢይትረከብ፡ ልሂቅ፡ እምቤትከ፡ በኵሉ፡ መዋዕሊ፤ ወዘቴ፡ ቃለ፡ መርገም፡ ትስክያ፡ ወትትፋትሖ፡ እስከ፡ ዮም፡ ለኢትዮጵያ፡ ሀገረ፡ ጸም፥ በከመ፡ ነነዌ፡ ትትፋታሕ፡ ምስለ፡ ዘርዐ፡ ቡሩክ፡ አብርሃም።

ወነበረ፡ ዓዲ፡ በኢየሩሳሌም፡ ዐሠርተ፡ ወአሐዱ፡ ዓመተ፡ ምስለ፡ አሊአሁ፡ ንቁሀ፡ ወትጉሀ፤ በምሂር፡ ወበአለብዎ፡ በጸልዮ፡ ወበአንቃዕድዎ፡ እንዘ፡ ይሴፎ፡ ዕፍረተ፡ አማናዊተ፥ ወይጸንሕ፡ ኪያሃ፡ ዕለተ። ቦ፡ አመ፡ ይትፌሣሕ፡ ወይዜምር፡ ወይነድድ፡ ተፍሥሕት፡ ውስተ፡ ልቡ፡ በተዘክሮ፡ ሞት፡ ወመቃብር፤ ወቦ፡ አመ፡ ይበኪ፡ ወያስቄቁ፡ ለቈቃወ፡ ትንቢት፡ እምልቡ፡ በእንተ፡ ሀገሩ፡ ወሕዝቡ። ወከመ፡ ዝ፡ ጽራሐ፡ ቃሉ፡ ዲበ፡ ዕፀ፡ ሐዘን፡ መስቀሉ፥ ዘጸርሐ፡ ወይቤ፡ በቃለ፡ ምንዳቤ፤ ብክዩዋ፡ ወላሕውዋ፡ ኢሉ፡ ታፈቅርዋ፡ ለደብረ፡ ሊባኖስ፡ እመ፡ ኵሉ፤

www.ethiopianorthodox.org

፬፲፪

ወንሥኡ፡ ላቲ፡ ዘንተ፡ መዝሙረ፡ ወሰቈቃወ፡ በከናፍረ፡ ያሬድ፡ እንዘ፡ ትብሉ፤ እስመ፡ ከመ፡ ኤርምያስ፡ ያሬድ፡ መሰቈቀወ፡ ሙታን፡ አድባር፡ ወበዓለ፡ ሐዋዝ፡ መዝሙር። ኦ፡ ዐባይ፡ ደብረ፡ ሊባኖስ፡ ዳግሚት፡ ሀገረ፡ ናግራን፥ ከዋክብትኪ፡ ብሩሃን፡ ወሊቃውንትኪ፡ ፍሡሓን፥ ካህናትኪ፡ ነባብያን፡ ወዲያቆናትኪ፡ ላእካን፥ ወሕዝብኪሂ፡ መሀይምናን፡ እለ፡ ተጠምቁ፡ በቅድስት፡ ቤተ፡ ክርስቲያን። እምርሑቅሰ፡ ርኢናኪ፡ ወተአማኅናኪ፡ እለ፡ ተዘሮነ፡ ውሉድኪ፤ ወአእመርናኪ፡ በክልኤቱ፡ ስመ፡ ሀገርነ፡ ወእምነ፡ አንቲ፤ ገነት፡ አንቲ፥ ነቅዐ፡ ገነት፤ ዐዘቅተ፡ ማየ፡ ሕይወት፤ ማኅደር፡ ለንጹሓን። ይእዜሰ፡ እኪት፡ መዋዕል፡ ወአዝማን፡ ወመሬረ፡ ሕይወት፡ ኖሓሚን፥ እሞሙ፡ ለሰማዕት፡ ውሉደ፡ ብርሃን። ወኢትዕድያ፡ እምኪ፡ እኅት፡ አንጾኪያ፡ ሰሎሜ፡ ደመ፡ ሰማዕታት፡ ወትረ፡ ዘይትረአይ፡ እምሮሜ፡ እምኅንተ፡ ትማልም፡ ሉስንዮስ፡ ዕለተ፡ ቀባር፡ ወጊሜ፥ እስከነ፡ ምኒልክ፡ ዮም፡ ወእስከ፡ ጊሠም፡ ፍጻሜ። ኢትበሉኪ፡ ለጊሠም፡ ውሉደ፡ ትማልም፡ ወዮም፤ ጊሠምሰ፡ ትኄሊ፡ ለርእሳ፡ ማኅለቅተ፡ ሰኅበእ፡ ወእንስሳ፡ ወፍጻሜ፡ ኅብሩእ፡ አበሳ። ዘንተ፡ ኵሎ፡ ወዘይመስሎ፡ ይዜምር፡ ዘሊሬ፡ ወይትቀነይ፡ በአንብዕ፡ ውዑይ።

ወእምአመ፡ ቦአ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ አፍርንጅ፡ በሠላሳ፡ ወሠለስቱ፡ ዓ፡ ም፡ ሞመ፡ ፍጻሜ፡ ንዋም፤ ወአዕረፈ፡ እምጻማ፡ ዝንቱ፡ ዓለም፤ ወተቀብረ፡ በደብረ፡ ጽዮን፡ ቅሩበ፡ እኅኁ፡ ተክለ፡ ጽዮን፡ ዘከመ፡ ቀራንብት፡ ወዐይን፤ እስመ፡ ናሁ፡ ሠናይ፡ ወናሁ፡ አዳም፡ ሶበ፡ ይኄልዉ፡ አኃው፡ ኅቡረ፡ በከመ፡ ጽሑፍ። ኦ፡ ለዝ፡ ኆባሬ፡ ወለዝ፡ ድማሬ፡ በሕይወት፡ ወሞት፡ ወበኑባሬ፤ እስመ፡ ክልኤሆሙ፡ ነሥኡ፡ አርአያ፡ ሳውል፡ ወኬፋ፡ እምጽንዐ፡ ሃይማኖት፡ ወተስፋ። ነቅዐ፡ ኅበብ፡ ወነቅዐ፡ ብጽዓን፡ ዘከመ፡ ዝኬ፡ ብርሃነ፡ ያበርህ፡ ሎሙ፡ ለጻድቃን፡ እለ፡ ተወከሉ፡ በዕፀ፡ መስቀሉ፡ ወበውስተ፡ ሰምዕ፡ ኅቡዓነ፡ ኮኑ።

ወዕረፍቱሰ፡ ለዝኩ፡ ካልእ፡ ተክለ፡ ጽዮን፡ ረድእ፡ ወመምህር፡

www.ethiopianorthodox.org

ሱታፌ፡ አሳሂል፡ ንስር፥ ዘበዷሮ፡ ሶውእቱ፡ በኵር፡ በጺሒ፡ ኀበ፡ መቃ
ብር። ብእሲሁሰ፡ ፍጹም፡ ወልደ፡ ስሳ፡ ዓ፡ም፥ ወልሂቅ፡ መስተጋብሪ፡
ጽድቅ፤ ብዙኀ፡ ስራሕ፡ ዐዚዝ፡ ወፍድፋዴ፡ ብርሃን፡ ቤዝ፥ ኮከበ፡
ሐር፡ ዐምባ፡ ጽባሕ፡ ወመጋቤ፡ ግእዝ፡ ኅሕ፥ ዘካልእ፡ ክብሩ፡ እምፀ
ሓይ፡ ወወርኄ። በዐሠርቱ፡ ወሰምንቱ፡ ምእት፡ ሰማንያ፡ ወሰምንቱ፡
ዓ፡ም፤ አመ፡ ሰሙኑ፡ ለታኅሣሥ፡ በሐሳበ፡ አፍርንጅ። ወበኀቤነሰ፡
ሰማንያ፡ ወአሐዱ፤ አመ፡ ዕሥራ፡ ወተሱዑ፡ ለኅዳር፡ በሐሳበ፡ ግእዝ።
ቦ፡ እለ፡ ይብልዎ፡ ለዝንቱ፡ ኮከብ፡ መርሐ፡ ዕዉራን፡ ሐዝብ፥ ዕጉለ፡
ሱራፌ፡ ርግብ፡ ወዘውግ፡ ማዕነቅ፡ ኪሩብ፤ ካህነ፡ አምላክ፡ ዐቢይ፡
ገባሬ፡ ሠናይ፤ ወንዋየ፡ መቅደስ፡ ኅሩይ፡ በገጸ፡ ሰማይ፤ ትቅዋመ፡
ዜማ፡ መኀብረቅ፡ ጕንደ፡ መዘምራን፡ አዕጹቅ፤ ወማዕጠንተ፡ ቅኔ፡
ነጐድጓድ፡ ዘወርቅ፤ ወጢስ፡ ስኂሒቱ፡ ይመልዕ፡ ውስተ፡ ደብተራ፡
ስምዕ፡ እንተ፡ ኢገብራ፡ እደ፡ ሰብእ። ቅዱሳኒሁኒ፡ ፍጽምት፡ ቅዱስ፡
መሳእክት፡ እንተ፡ አልባቲ፡ ኑፋቄ፤ ወማሕሌቱ፡ ማሕሌተ፡ ጽጌ።
ለሠነ፡ መጽሐፉሂ፡ አዳም፡ ለሠነ፡ ጊዮርጊስ፡ ሰማዕት፡ ዘተጽሕፈ፡ ዮም፡
እምነገሠት፡ ክሳዴሁ፡ በመኃባሕት። ወዘውስተ፡ ስዴት፡ ጽንሓሕ፡
መዐዛ፡ ቅኔሁ፡ ዕጣን፡ ናሁ፡ ይመሥጥ፡ ልበ፡ ግፉዓን።

መወድስ።

በሰሚዐ፡ ቃሉ፡ ለሳውል፡ ቢጸ፡ ኤርምያስ፡
ሠለስተ፡ ዓመተ፡ ኢነቅግ፡ አንብዕነ፤
ለዝኒ፡ ብካይ፡ ሀገረ፡ ሳውል፡ ኢኮነ፡
ነግደ፡ ወሬሳሴ፡
እስመ፡ ሰብአ፡ ቤቱ፡ ለብካይ፡ ንሕነ፤
ቀዳሚ፡ ኀበ፡ ለመድነ፡
በሳዕለ፡ ትካዝ፡ ትካዘ፡ ወበሳዕለ፡ ሐዘን፡ ሐዘነ።
ሶበሂ፡ ተዘከርናሃ፡ ለደብረ፡ ሊባኖስ፡ እምነ፡
ህየ፡ ውስተ፡ አፍላጋ፡ ነበርነ፡ ወበከይነ፤
እስመ፡ ማየ፡ ዕድሜነ፡ ኀልቀ፡ ከመ፡ ንዘረው፡ ኵልነ፡

www.ethiopianorthodox.org

፻፺፬

መንፈቅነ፡ በምሥራቅ፡ እንዘ፡ በምዕራብ፡ መንፈቅነ።

ኮከብሰ፡ ተክለ፡ ጽዮን፡ ሱታሬ፡ ስደቱ፡ ወሞቱ፡ ወኅረ፡ መቃብር፡ ቤቱ፡ ለዝንቱ፡ አብ፡ ተክለ፡ ጊዮርጊስ፡ ለባሴ፡ መስቀል፡ እምንእስ።

ዐርኬ።

ክልኤቱ፡ ዕፀው፡ ዘይት፡ ወዕፀው፡ ዕጣን፡ ምዑዝ፡
ዕኑያነ፡ ዜና፡ ወገድል፡ ዘደብረ፡ ሊባኖስ፡ አእሩግ፡
ክፍለ፡ ጊዮርጊስ፡ ያቁም፡ ወተክለ፡ ጽዮን፡ በሌዝ፤
እሉኬ፡ አዕማዲሁ፡ ወሰዋስዊሁ፡ ለማእዝ፤
ቤተ፡ መቅደሰ፡ አብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ዐዚዝ።

እምእርቶደክሳዊ፡ ኪ፡ ወ፡ ክ፡ ዘልሳነ፡ ግእዝ፡ ሳጸክ።

ኪ፡ ወ፡ ክሰ፡ ኪዳነ፡ ወልድ፡ ክፍሌ፡ ወልደ፡ አባ፡ ተክሌ፤ ሐዝቅኤላዊ፡ ወአቡጊዳዊ፡ ስሉን፡ ወሐጹጽ፡ ሐሙም፡ ወድኩም፡ ወልደ፡ ሰብዓ፡ ዓ፡ም። ወምስጢረ፡ ስሙ፡ ኅቡእ፡ ሱታሬ፡ ስመ፡ አድባ፡ ወላሐም፡ ዘቤተ፡ ልሔም፤ ማእምረ፡ ሠደለ፡ ምቅሓሙ፡ ወዘአኀረዮ፡ በደሙ፤ ወእመ፡ አኮ፡ ዕዋል፡ ወጣዕዋ፡ ዘኅብሔረ፡ ሺዋ፤ ምኑን፡ ወኅሱር፡ ድሉእኪ፡ ወክዩድ፡ በኅበ፡ ሱብእ፡ ከመ፡ ጽንጕነ፡ መርሕብ፡ ወትሑት፡ ሬድፋደ፡ በውስተ፡ ሕዝብ። እስመ፡ ኢይከብር፡ ነቢይ፡ በሀገሩ፡ ወሬድፋደሰ፡ በኅበ፡ ዘመዱ፡ ወኅሩ። ሥርወ፡ ነገዱሂ፡ መንዜ፡ ወተጕለቴ፡ ወዓዲ፡ ይፋቴ፤ ስመ፡ አቡሁ፡ ደብሩ፡ ወስመ፡ እምሔው፡ የውነቴ፤ ወእኮ፡ ሐሰቴ። ምድረ፡ ሙላዱሂ፡ ምንንት፡ አምሳለ፡ ናዝሬት፤ ወነኣስ፡ አምሳለ፡ የውጣ፡ እንተ፡ ትሰመይ፡ እንቢጣጣ፤ ወይእቲ፡ መልዕልተ፡ ይጣ። ወዲበ፡ ርእሳኒ፡ ምሥራቅ፡ አክሊለ፡ ኔፋስ፡ ኅያል፡ ዘስሙ፡ ቀባስኞል። ወታቦታኒ፡ ጻድቅ፡ በየብቦ፡ ዘይብልዋ፡ ሕዝብ፡ አቦ፡ አቦ፡ በአፌ፡ ዝቋላ፡ ወረሞ፡ ወበልሳነ፡ ክብድ፡ ሲዳሞ። ወምድረ፡ ልሕቃኑ፡ ይፋት፡ ሀገረ፡ ኢክህል፡ ተከብቶ፤ ወሰማኒ፡ ኅዳጕ፡ ዘበትርጓሜሁ፡ ኞቂቶ፡ ወአኮ፡ ብዝኅቶ። ሐረግ፡ ወይናስ፡ ዘጽድቅ፡ ተክለ፡ ሃይማኖት፡ ውእቱ፤ ወአበ፡ አቡሁ፡ ልሂቅ፡ ተካሊሁ፡ ወሊቀ፡ ዐቀብቱ፤ ወልደ፡

www.ethiopianorthodox.org

አሐዱ ፡ ምእት ፡ ዐሠርቱ ፡ ወክልኤቱ ፡ ዓመት ።

(ቀጠሉ)፤ እምኵሉ ፡ አዕዋፍ ፡ ትንእስ ፡ ንህብ ፡ በአርእያሂ፤
ወእምኵሉ ፡ ይጥዕም ፡ ፍሬሃ ፡ (ሢራ ፲፭ ፡ ፫) ።

የታሪክ ፡ ማስሎ ፡ መግላሊት ፡ ግጥም ።

የሰው ፡ ልጅ ፡ ምሳሌ ፡ ሐልምና ፡ ምትሀት ፡
ታይቶ ፡ የሚታጣ ፡ ብንን ፡ ሲሉበት፤
በምትሀትነቱም ፡ ይባላል ፡ ሲኒማ ፡
ታይቶ ፡ ከመታጣት ፡ ስለ ፡ ትስማማ ።
ሌሳ ፡ ተብሎ ፡ ከመሬት ፡ ሳይገባ ፡
ሐልም ፡ ሰውነቴን ፡ አኹን ፡ ልፍታው ፡ በንባ፤
ሰውም ፡ እንዲያፋታኝ ፡ እንባ ፡ እያነቀው ፡
እስመ ፡ ለዓለሙን ፡ አልቅሼ ፡ ልምራው ።
እስመ ፡ ለዓለም ፡ ምሕረቱ ።

ሰብእኬ ፡ ንሕነ ፡ አኮኑ ፡ መሬት፤ ከመ ፡ ሐሠር ፡ ዘቅድመ ፡ ገጸ ፡ እሳት ፡ ወከመ ፡ ጢስ ፡ ዘየኀልፍ ፡ በነፋስ፤ ሶበ ፡ ይመጽእ ፡ ሐዲስ ፡ በዓለ ፡ ቤት፤ ወሶበ ፡ ይብልዋ ፡ ለነፍስ ፡ ንዒ ፡ ፃኢ፤ነፍስ፤ ምንትኑ ፡ ሰብእ ፡ ዘይጸንሖ ፡ እሳት ።

ወምንት ፡ ሕይወቱ ፡ ወትድላ ፡ ንብረቱ ፡ እምቅድመ ፡ ሞቱ፤ እስመ ፡ እንዘ ፡ ሕያው ፡ ትጸይእ ፡ ነፍስቱ ፡፡ ዓለመ ፡ ሥጋሁ ፡ መሬት ፡ ዘዕዉድ ፡ በሣክ ፡ ኃጢአት፤ ወዓለመ ፡ ነፍሱ ፡ መስቀል ፡ ዘበቀራንዮ ፡ ትኩል ፡፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ሰቁል ፡ ወቅንው ፡ በዓለ ፡ መስቀል ፡ ኮንኒ ÷ ከማሁ ፡ ለጴጥሮስ ፡ ወከማሃ ፡ ለወለተ ፡ መስቀል ፡ እሌኒ ÷ ዘኢጸረ ፡ መስቀለ ፡ ሞትየ ፡ ኢይክል ፡ ይፀመደኒ ።

ተጽሕፎታ ፡ ወተዐልዎታ ፡ ለዛቲ ፡ መጽሐፍ ፡ በብሔረ ፡ ጽምእ ፡ ወሀፍ ፡ ድሬዳዋ ፡ ምኵናን ፡ ሐረር ፡ ወሺዋ ፡፡ ፀአታ ፡ እምኢየሩሳሌም ፡ ከመ ፡ ጢስ፤ ወሠርጸታ ፡ እምክፍለ ፡ ጊዮርጊስ፤ ሥርወ ፡ ልደታ ፡ እምደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ ወአንኮበር ፡ ወበአታ ፡ እምብሔረ ፡ ጐንደር ፡ ዘበትርጓሜሁ ፡ ጕንደ ፡ ሀገር ፡፡ ፲፱፻፶፩ ፡ ወይም ፲፱፻፵፪ ፡ ዓ.ም ፡ ጳጕሜን ፡ ፫ ።

www.ethiopianorthodox.org

፱፻፲፯

ክፍል፡ ሳብዕ፡ ፍጹመ፡ መልክአ፡ ወስም።

መልካ፡ መድኀኒ ያለም፡ በሃይማኖት፡ ቁሞ፡ መስቀል፡ ተሸክሞ፡ የሚደገም።
ከላይ፡ ከሰማይ፡ ከግዜር፡ — ወደ፡ አዳም፡ ምድር፡
የተላከና፡ የሚላክ፡ — የመድኅኒያለም፡ መልክ፡
ትርጕሙኝ፡ ይላል፡ በየስልቱ፡ — ለሚደጋግሙቱ።
እኛም፡ ስንደግመው፡ መላልሰን፡ — ምሳሌ፡ እየሰጠን፡
እንፈታዋለን፡ በዋስ፡ — ድውይ፡ እንዲፈውስ።
ኮራ፡ ኮራ፡ እያልኸ፡ ካባ፡ ጋራ፡ — ስጥጣ፡ ስትርድ፡ ወደ፡ ኮራ፡
ብሉይ፡ ሐዲስ፡ ሊቅ፡ የምታማ፡ — አንተም፡ የዩም፡ ከተማ፡
ከትማልሙ፡ ጐንደር፡ — እንድትተባበር፡
ትቀምስ፡ እንደኾን፡ ትርጊሚ፡ — ጥዊት፡ ልስኘኸ፡ ለቅሚ።
ባይጣፍኘኽም፡ እንደ፡ ሰው፡ — ቀመስና፡ ተወው፤
ስንኳን፡ ኄቡኦ፡ ምስጢር፡ መና፡ — ማር፡ የማይኘመው፡ አለና።
በአዳም፡ ቍና፡ ባሕርይ፡ — የሴቶች፡ ዕዳ፡ ከፋይ፡
ዳግሚት፡ ሔዋን፡ ማርያም፡ — ልጇም፡ ዳግማይ፡ አዳም፡
ባሕታዊ፡ ልደት፡ መነኮስ፡ — ልደቱም፡ ብሉይ፡ ተሐዲስ፤
ገዳመ፡ ጾሙ፡ ድሩክ፡ — ቆቡም፡ አክሊለ፡ ሦክ፤
ቀናቱም፡ እሳት፡ አሚከላ፡ — ወገብ፡ የሚቈርጥ፡ የሚበላ፡
በቤተ፡ መቅደስ፡ በበአቱ፡ — ታኘቀት፡ ያዩት፡ አርድእቱ፤
ያዳምነቱም፡ አጫዋች፡ — ዩም፡ ወለድኩከ፡ ነች።
ካዲሳበባ፡ ከወንዙ፡ — ወደዲሳለም፡ ለሚጓዙ፡
ለሐዋርያት፡ ለማኀበሩ፡ — እስኪጠግቡና፡ እስኪሰክሩ፡
ቀምሶ፡ የሚያድል፡ የሚሰኘ፡ — ሰባት፡ ዐይነት፡ መጠኘ፡
ሊቀ፡ ረዳና፡ መጋቢው፡ — አበ፡ ማኀበሩም፡ ቃል፡ ሠግው፡
የአብርሃም፡ ዘር፡ የይሠሐቅ፡ — ሐዲስ፡ መልከ፡ ጼዴቅ።
እንደ፡ ኢያሱ፡ እንደ፡ ሙሴ፡ — ለማኀበረ፡ ሠላሴ፡
ተቀብቶ፡ ሲሾም፡ በሚገባ፡ — ዱራርቦ፡ ለብሷል፡ ቀሚስ፡ ካባ፡
ላንቃው፡ የእሳት፡ ነበልባል፡ — አርድእት፡ የሚያቃኘል።

www.ethiopianorthodox.org

ቀሚሱም፡ ያዳም፡ ልጅነት፡ — ካባውም፡ ክህነት፡ መንግሥት፤
ጸራርሮ፡ ሉብሶት፡ ስናየው፡ — አደማመቁ፡ ም፡ ሰው።
በትክሻው፡ ላይ፡ መኾኑ፡ — መስቀሉና፡ ሥልጣኑ፥
ኹሉም፡ ሠረ፡ ወኅ፡ ዐርበ፡ ወኅ፡ — ፍጹም፡ ሽልማት፡ ፍጹም፡ ጌጥ።
ዝሓ፡ በዝሓ፡ ሠራውን፡ — ቀርበው፡ ስላዩት፡ በዐይን፡
ሱራፌልና፡ ኪሩቤል፡ — አርድ፡ አንቀጥቅጥ፡ ይሉታል።
ከብሉይ፡ ኪዳን፡ ተለቅሞ፡ — በሐዲስ፡ ኪዳን፡ ታትሞ፡
ለዕብራውያን፡ ሲነበብ፡ — የሹመቱ፡ ክታብ፡
በቀራንዮ፡ በሎዛ፡ — ምስሌ፡ ጽንተ፡ ዱም፡ ይውሐዛ፡
ቀሚስ፡ ካባውን፡ አይቶ፡ ዳሶ፡ — ከበሽታው፡ ተፈውሶ፡
በዳጊመ፡ ቃል፡ መሳልሶ፡ — ማነው፡ የማይል፡ ዕሡ፡ ዕሡ፤
ወይም፡ ሐዊሳ፡ ሐዊሳ፡ — ለይሁዳዊው፡ አንበሳ፡
ከአዳም፡ ልጆች፡ ለሚበልጥ፡ — በመልክና፡ በጌጥ።
ስብሐት፡ ለአብም፡ ይ፡ ሸማኔ፡ — በመጠቅለያው፡ ቅኔ፡
ሲጠቀልለው፡ ልብሱን፡ ኹሉ፡ — እንዲህ፡ ይላል፡ በቃሉ፤
« እመኒ፡ ዘአልቦሙ፡ ልብ፡ ኢይሌብው፡ ዘ፡ ኵሎ፡
ልብ፡ ለዘቦቱ፡ ብሂለ፡ ተሠገወ፡ የአኩሎ » ።
የመልኩን፡ ውበት፡ ደም፡ ግባት፡ — ትኵር፡ ብሎ፡ ሲያዩት፡
ሐብረ፡ ምስሌው፡ ኪሩብማ፡ — ከፍጥረት፡ ኹሉ፡ የተስማማ፥
ያስማሙትም፡ ከፍጥረቱ፡ — ነፍስና፡ ሥጋው፡ ሰውነቱ።
ከእሑድ፡ ፍጥረት፡ መልአክ፡ — ልደት፡ የሚያበሥር፡ የሚሰብክ፥
የጥምቀቱንም፡ ነገር፡ — ተግቶ፡ የሚያስተምር።
ከሰኞም፡ ፍጥረት፡ ከማግሰኞ፡ — የቤተ፡ ክሲያን፡ መቃኞ፤
መዝጊያውም፡ የሮብ፡ ፩፡ ሳንቃ፡ — ፀሓዩና፡ ጨረቃ።
ከከዋክብቱም፡ ኮከብ፡ — ሰብአ፡ ሰገልን፡ የሚስብ፤
ኮከብነቱም፡ ብሩህ፡ — የያዕቆብ፡ ጽባሕ፡
በዝግ፡ ቤት፡ ገብቶ፡ ሲሠርቅ፡ — ባዙፍና፡ ረቂቅ።
ከኃሙስ፡ ፍጥረት፡ ባሕረ፡ ወኅ፡ — የጥምቀታችን፡ ጌጥ፤

www.ethiopianorthodox.org

፩፻፲፰

ስሙም፡ ብጺሲ፡ ሐጼስ፡— የኒጳውሎስ፡ ልብስ።
ከዐርብም፡ ፍጥረት፡ ጥሩ፡ ዐይናማ፡— የኪሩቤል፡ ውሽማ፥
ዐይኑና፡ ቀንዱም፡ ሬዲላት፡— ኹሉም፡ ሰባት፡ ሰባት።
ምንም፡ ዐብረውት፡ ቢኖሩ፡— አይጠግብም፡ ፍቅሩ፤
ጽፍፍ፡ እያለው፡ ሐዋርያ፡— በአሕዛብ፡ ገበያ፡
ሰማዕታትን፡ እንደንጨት፡— የሚያቃጥል፡ እሳት።
ከአዳም፡ ልጆች፡ አዳም፡— ገጹ፡ ብጺሲ፡ ደም፡
ያዳም፡ የሔዋን፡ ደም፡ መላሽ፡— ሲዋጋና፡ ሲሸሽ።
ከአናብስቱም፡ ዲቦል፡— ግሩምና፡ ኀያል፡
ርሱ፡ ለሰይጣን፡ ሲያደባ፡— ከሰይጣን፡ ወጥመድ፡ የማይገባ።
ከላሞቹም፡ ላም፡ ጕሬዛ፡ ፌንዛ፡— በሠላሳ፡ ብር፡ የተገዛ፤
ወይም፡ ነጭ፡ ሎብ፡ ፍሪዳ፡— ከኰፉዎች፡ ጋር፡ የሚነዳ፡
በቀራንዮ፡ ሊታረድ፡— ፌርደውበት፡ አይሁድ።
ከንስሮቹም፡ ንስር፡ ሰራሪ፡— ፍጡርና፡ ፈጣሪ፡
ሰብስቦ፡ የሚያቅፍ፡ ልጆቹን፡— የተበተኑትን፤
የሞቱትንም፡ የሚያስነሣ፡— ትኩስና፡ ርጥብ፡ የርሱ፡ ሬሳ።
በደም፡ ሸማው፡ ላይ፡ በመስቀል፡— ክንፉን፡ ዘርግቶ፡ የሚሣል፤
የጥምቀትም፡ ለት፡ ሐለይት፡— የሰራ፡ ላይ፡ ወፍ፡ የሚሉት፥
አለርሱ፡ በቀር፡ ባለክንፍ፡— ማነው፡ የመስቀል፡ ወፍ፤
መስቀል፡ ጨቍኖት፡ በኛ፡ አበሳ፡— ሲወድቅና፡ ሲነሣ፡
ኹሉን፡ ወደ፡ ርሱ፡ የሚስብ፡— በመንፈሱ፡ ጥበብ።
ከባቦቹ፡ እባብ፡ አርዌ፡ ብርት፡— የነዝር፡ እባብ፡ መድኀኒት፡
እንደ፡ ባንዲራ፡ ተሰቅሎ፡— የሚፈውስ፡ በጥሎ፤
የመስቀሉም፡ ስም፡ ተራዳ፡— ለተያዙት፡ በፍዳ።
ከበጎቹም፡ በግ፡ የዋህ፡— ታስሮ፡ ሲሸለት፡ የማይጮኽ፤
በጲላጦስ፡ ፊት፡ በሸላቹ፡— ምንም፡ ቢሸሉ፡ ከንፈሮቹ፡
እንደ፡ በግ፡ እንጂ፡ እንደረኛ፡— አይናገርም፡ ኢጣሊኛ።
በረኛው፡ ቋንቋ፡ በቂሳር፡— በመንጋውም፡ ከንፈር፡

www.ethiopianorthodox.org

አለበትና፡ጸያፍ፡ቃል፡— ፖርኮ፡ዲዮ፡የሚል።

ማነው፡እንደ፡ሮም፡ታብዮ፡— እግዜርን፡የሚል፡ፖርኮ፡ዲዮ፡
ፖርኮው፡ሐሠማ፡ኽንዜር፡— ዲዮውም፡ሕያው፡እግዜር፡
የሕልም፡እንጀራ፡ምስጋናው፡— የማይጠገበው።
ስድቡም፡ሲሰማ፡ሲደመኝ፡— ጉሮሮ፡የሚያሳብኝ።

ከንጉሡ፡ታዘው፡ከጳጳሱ፡— ወታደሩና፡ቄሱ፡
እኾህ፡ዘሩባት፡በጦቢያው፡— ፖርኮ፡ዲዮ፡ብለው።

ኮቋቁር፡ቀሚስ፡የሚለብስ፡— ፋሽስት፡እንደ፡ጳጳስ፡
ስለ፡ምን፡ይኾን፡ብትለኝ፡— ኮሩ፡ማስረጃ፡አለኝ።
ገና፡ማየ፡አይኅ፡ሳይመጣ፡— ዲኖውም፡እግዜር፡ሳይቆጣ፡
ትንቢት፡ቀድሟታል፡ሮምን፡— በነሔኖክ፡ላሳን፤
በሔኖክ፡ትንቢት፡የሮም፡ጭፍራ፡— ተመሰሏል፡በቍራ፤
ቂሳራቸውም፡የሞት፡ኮሳ፡— በበግ፡ነጣቂው፡ተኵላ፥
እግዜር፡ሳይቆ፡ከሮም፡— በቋንቋና፡በዲም፡
እንዳያጠቃን፡ግራኝ፡— ሰላቅመን፡በቀኝ፡
የሮምን፡ተኵላ፡ትተን፡— ኦ፡እንከተል፡በጉን።

የበጎች፡አውራ፡ቃል፡ለሠጣው፡— በጲላጦስ፡ፊት፡የቆመው፡
ድምጡ፡የነብር፡ያንበሳ፡— ሲጮኽና፡ሲያገሣ፡
ከቁም፡ይኾላል፡የኋሊት፡— ተከታታይ፡ጠላት።

በቸር፡እረኛም፡ሲመሰል፡— ባለመቶ፡በግ፡ይባላል፤
እረኝነቱም፡በግ፡ወዳድ፡— ስለ፡ጠፋበት፡ከመቶ፡አንድ፡
ዘጠና፡ዘጠኝ፡እያሉት፡— ላንድ፡በግ፡ብሎ፡የሚሞት።

እኛንም፡በጎች፡ለማድረግ፡— ስለ፡ተሠዋ፡አንድ፡በግ፡
በትምራቱም፡ዕጹብ፡ድንቅ፡— ነዋ፡በግውን፡ለማጽደቅ፡
አለኑካቢ፡አላባት፡— ከማትመስለው፡እናት፡
የበግነቱ፡ምስክር፡— በግ፡ተወለደ፡ከጊደር፤
የበጉም፡ታሪክ፡የሚያጠጋብ፡— ዜና፡አይሁድን፡ለሚያነብ።

ፊሬርስ፡አቅራቢያ፡ሊተኰስ፡— ምሣዕና፡መቅደስ።

www.ethiopianorthodox.org

፻፶፮

አይሁድም፡ወዲያው፡ሊከበቡ፡— እንደ፡ተሰበሰቡ፡
አመ፡ሰሙኑ፡ለኒሳን፡— ከዚያውም፡በነግህ፡ዐርብ፡ቀን፡
ቀርባ፡የነበር፡ልትሠዋ፡— እንስቲቱ፡ጣዕዋ፡
ተባት፡በግ፡ወልደ፡ስትልስ፡— ሕዝቡም፡ደንግጦ፡ሲላቀስ፡
ያን፡ጊዜ፡ዐሰሬቹ፡ቍሎ፡ብሳ፡— ኦሪት፡የወንጌል፡ጥላ።
በሰባ፡ሰባት፡ዓመት፡— ከኢየሱስ፡ልደት፡
ኢየሩሳሌም፡ስትጠፋ፡— ሙቶ፡ተቀብሯል፡ያይሁድ፡ተስፋ።
ቤተ፡አይሁድ፡ግን፡ቈማ፡ቀብሯ፡— አልተረዱትም፡ያርብን፡ሠራ፤
የቀዳሚንም፡በዓል፡— እንደ፡ሻረው፡ወንጌል።
አሑድ፡እንዲሾም፡በርሱ፡ፈንታ፡— ጌታ፡ሲሽረው፡ዐርብ፡ማታ፡
ተሰብኳልና፡ባለም፡ኹሉ፡— ቀዳም፡ሰዉር፡መባሉ።
ሰሳና፡ሰባ፡በሚኾን፡— በፈላሾች፡ዘመን፡
የጌዴዎን፡ልጅ፡ያች፡ጕሬዛ፡— ጕዲት፡ዐርባ፡ዓመት፡ስትገዛ፡
ምንም፡ቢበዙ፡ምልምሎቿ፡— ኹለት፡ናቸው፡ባሎቿ፤
ያገባቻቸው፡ባዋጅ፡— ወደ፡ቤተ፡ክሲያን፡ዲጅ።
፩ኛው፡ግዝረት፡ሰሞነኛ፡— የአብርሃም፡መልከኛ፤
፪ኛውም፡ቀዳም፡— የነዌሳው፡ወንድም፡
ለታናሹ፡እሑድ፡ለበለጠ፡— ብኵርናውን፡የሸጠ።
እጅ፡ሠራ፡ነው፡አኛንትማ፡— ቀዳም፡የእሑድ፡ዋዜማ፤
እሑድ፡ሰንበትም፡የሚብት፡— በሠረኛው፡ሰዓት።
ዐርብ፡ውሃ፡ቀድቶ፡እንጨት፡ሰብሮ፡— ቀዳሚንም፡አክብሮ፡
በ፳፡ቀን፡ተሸልቅቆ፡— ባ፵፡ቀንም፡ተጠምቆ፡
የጕዲትን፡ሕግ፡መጠበቅ፡— ታሪክ፡አለማወቅ።
ማነው፡የጕዲት፡እንደራሴ፡— አለጕዣም፡መነኵሴ፤
ጃን፡ደረባዋስ፡ማነው፡— አሳርብ፡ውሃ፡ቀጂው።
ዋሾቹ፡እንደኾን፡አባ፡ሆዴ፡— ፍትሐ፡ነገሥት፡ይታይ፤
ፍትሐ፡ነገሥቱም፡የተቀዳ፡— ከነጳውሎስ፡ጊዳ።
ነባቢው፡በግዕ፡ሠግው፡ቃል፡— ዐርብ፡ሲሠዋ፡ሲሰቀል፡

www.ethiopianorthodox.org

አይታ፡የማታይ፡ዐይናማ፡— ሰምታ፡የማትሰማ፡
የሹም፡ሸር፡ባሏን፡የምትከድ፡— ይችን፡ቤት፡አይሁድ፡
ሏምን፡እንበላት፡እንለስ፡— ይረቅ፡እንቡጥ፡የምትለስ፤
የፋሲካውን፡ጠቦት፡ቂጣ፡— ከምሳሌነት፡ሳታወጣ፡
እስካኹን፡ድረስ፡ገና፡አለች፡— ሐርሟን፡እንደ፡በላች።

በወንጌል፡ዕርሻ፡በዓለም፡— በነጳውሎስ፡ትልም፡
ከመንግሥተ፡ጽርእ፡በኋላ፡— በቅሎ፡ተወልዶ፡ዲቃላ፡
የአይሁድ፡ኹራት፡ወይም፡ቀንድ፡— ሐሳዌ፡መሲሕ፡ሙሐመድ፡
ምንም፡ቢቋዱስ፡ከናርድእቱ፡— በሰው፡ሠራሽ፡ትምርቱ፡
የቍርአን፡ትምርት፡ማየ፡አይኅ፡— እኛም፡ዱቂቀ፡ኖኅ፡
እንገሰዋለን፡በዐረብ፡— ይህን፡ዐሸን፡ከታብ።

ብሉይ፡ተሐዲስ፡ኪዳን፡— ነጫጭ፡ርግቦች፡አያሎን፤
ቍራን፡የቍራን፡መልክተኛ፡— ማነው፡የሚያምነው፡ከኛ፤
ላኢላ፡ሀኢላላ፡— አልመሲሕ፡ረሱል፡አላ፤
ኢላህ፡ወኢንሳን፡ተማም፡— አምላክና፡ሰው፡ፍጹም።

ላኢላም፡ማለት፡ሲተረክ፡— ሌላ፡አምላክ፡የለም፡አላምላክ፤
ካምላኮችንስ፡በቀር፡— ማነው፡አምላክ፡እግዜር።

ረሱል፡አላም፡ባማርኛ፡— መሲሕ፡የአምላክ፡መልክተኛ፤
ሰው፡ስለ፡ኾነ፡የግዜር፡ቃል፡— ረሱል፡አላ፡ይባላል።

የአብ፡ምሳሌ፡መሠረት፡— ከርሱ፡ለሚወጡት፤
ቃሉ፡መንፈሱ፡የአብ፡— ከባሕርዩ፡ከልብ፡
ሌላ፡አይባሉም፡በባሕርይ፡— ምንም፡አካል፡ስም፡ቢለያይ።

ከልብ፡ከቃል፡ከስትንፋስ፡— የማይለያይ፡የማይፈርስ፡
አንድነትና፡ሦስትነት፡— በቍርአን፡አለ፤ ተመልክት።

በግእዝና፡በአማርኛ፡— መጽሐፈ፡ቍርአን፡የት፡ሊገኝ፤
ዕጪ፡እንባቆም፡ከዐረብ፡— ወዳማርኛ፡ንባብ፡
ተርጕመውታል፡ይባላል፡— ባዒ፡ልብነ፡ድንግል፤
ዛሬም፡ይገኛል፡በዲማ፡— ለሚፈልገውማ።

www.ethiopianorthodox.org

፩፻፷፪

ወዴ፡ግእዝም፡ካማርኛ፡— ዙራምቢ፡እንግዴ፡ኹለተኛ፡
የተረጐሙት፡ባኰስም፡— አሉ፡ይባላል፡ዛሬም።
አኵስም፡መኼዱም፡ቢሳንኽ፡— ሙፍቲን፡ተመልከት፡ፈልገኽ፤
ሙፍቲም፡የቍርአን፡ምዕላድ፡— ይመሰክራል፡ለወልድ።
ይሁዲና፡እስላም፡ኹለቱ፡— በኹለት፡ቋንቋ፡ሲሟገቱ፡
ወንጌል፡ሬታቹ፡ስለ፡ጽድቋ፡— በ፸፪፡ቋንቋ።
እውነት፡አንዲት፡ናት፡እንደግዜር፡— መቼ፡ዘጠኝ፡ዐሥር፤
ምርቷም፡ቢበዛ፡እንዴ፡ጊያ፡— አይጫንም፡ባህያ።
እውነትን፡በውነት፡ለሚሻት፡— ይበቃዋል፡ጥቂት፤
ለማርያ፡እኅት፡ለማርታ፡— እንዴ፡ነገራት፡ጌታ።
እውነት፡ለማይሻም፡በግእዙ፡— አይጠግበውም፡ብዙ።
ጥቂቱም፡ኾነ፡ብዙው፡— መሬት፡ካልተመቸው፡
ፍሬ፡አያፈራም፡በየክፍሉ፡— የተዘራው፡ቃል፡ኹሉ፤
ኋኑዪ፡ጌታችን፡ወልዴ፡ኋሬ፡— የወንጌሉ፡ገበሬ፡
ክፍሎታልና፡በስድስት፡— የዘራውን፡ቅንጣት።
እኩሉ፡በቅሎ፡የማይወልድ፡— እንዴ፡መካን፡እንዶድ፤
እኩሉ፡ባዝራ፡ወይም፡ላም፡— እጅግ፡ዘረ፡መልካም።
ከዘሩ፡አይዴለም፡ከቅንጣቱ፡— ማፍራት፡አለማፍራቱ፤
ከመሬት፡ብቻ፡ነው፡እንጂ፡— ያውም፡ባዴዘጋጅ፤
ዘሩስ፡መልካም፡ነው፡ሲዘራ፡— በማናቸውም፡ስፍራ፤
ምሳሌ፡ዘርዕም፡የሚያሳይ፡— የመሬቱን፡ጠባይ፡(ማቴ ፲፫፡፩–፳)።
የምኞት፡ጸሎትና፡ትንቢት፡— ስለ፡ሥልጣኔና፡ስለ፡ትምርት።
የመንግሥታችን፡ቀላድ፡ጣይ፡— አዴናይ፡አዴናይ፤
የኛንት፡ይብቃ፡አያልኽ፡በፍርድኽ፡— ስለ፡ዲኝነትኽ፡
አስፋ፡ወሰኗን፡በወሰን፡— ከግብጽ፡እስከ፡የመን።
ባሕረ፡ኤርትራን፡በመላው፡— ወገኗ፡ይጠጣው፤
ርሷም፡በመርከብ፡ትጋልብ፡— እንደናፂ፡ካሌብ፡
እየተመራች፡በዴመና፡— ወዴ፡መካ፡መዲና።

www.ethiopianorthodox.org

ዮርዳኖስንም፡ ተሻግራ፡ — ወደ፡ ጽዮን፡ ተራራ።
ደመናው፡ መንፈስ፡ ባለክንፍ፡ — የሚያቅፍ፡ የሚደግፍ፤
መሬጌታዋም፡ ቃል፡ ሥጋው፡ — መስቀል፡ የጨበጠው፤
አንገርጋሪውም፡ ቸር፡ አባቱ፡ — እስመ፡ ለዓለም፡ ምሕረቱ።
ዘቦ፡ እዝን፡ ሰሚዐ፡ ለይስማዕ፤ ወዘቦ፡ ልብ፡ ለብዎ፡ ለይለቡ።

በ፲፱፻፶፯፡ ዓ.ም፡ በሠኔ፡ ወር፡ አለቃ፡ ኪዳነ፡ ወልድ፡ ክፍሌ፡ ታመው፡ ሳሉ፡ ሊሞቱ፡ አቅራቢያ፡ ለደስታ፡ ተክለ፡ ወልድ፡ የነገሩት፡ ትንቢታዊ፡ ግጥም።

ያንበሳ፡ ደቦል፡ አንበሳ፡ ከግእዝ፡ አገር፡ ሲወጣ፡
መካ፡ መዲና፡ ትቀደስ፡ ኢየሩሳሌም፡ ትነጣ።
ከሰው፡ ጠማማ፡ ይታጣል፤ ከንጨትም፡ ደጋም፡ ጎባጣ።
የተዘጋውን፡ በትንቢት፡
ክፍቶ፡ ሲገባ፡ አየኹት።
ከሰዉ፡ ብዛት፡ ለጭፍራው፡
አኘዳኘድ፡ ደንጊያ፡ አይደርሰው።
ብመለከተው፡ የርሱ፡ ዐጀብ፡
ሃይማኖት፡ እውነት፡ ንቡብ።
ብመለከተው፡ የርሱን፡ አፉ፡
ሃይማኖት፡ ፍቅር፡ ወተስፋ።
ያንዲት፡ ላም፡ ወተት፡ አንድ፡ ዘሳ፡
ጌታዬ፡ ኢየሱስ፡ የገሊላ።
ክርሱ፡ ቢጎነጭ፡ ቢጥም፡ አዳሜ፡ ኹሉ፡ ሆዱ፡ ሞላ።
እንግዲህ፡ ወዲህ፡ ለምኔ፡ ወደ፡ ገበያ፡ መውጣት፤
ለማየት፡ ነወይ፡ ለማየት፡
አዴፍ፡ በኘሩ፡ ሲሸመት።

www.ethiopianorthodox.org

ማውጫ።	ገጽ፡
ሃይማኖት፡ አበው፡ ቀደምት።	፩
ምክንያተ፡ ጽሒፍ፡	”
መዲና፡ ግኝም፡ ወይም፡ አጭሬ፡	፫
የመጻሕፍት፡ ዐዋጅ፡	”
አርእስት፡	፯
ጸሎት፡	”
አስረጅ፡ ዐማርኛ፡ . . .	፲፩
መቅድም።	፲፯
መዠመሪያ፡ ምዕራፍ።	
የጳጳሳትና፡ የባህላት፡ ታሪክ፡	፲፱
፪ኛ፡ ምዕራፍ።	
ስለ፡ ሠለስቱ፡ ባህላት፡	፳፫
ክፍል፡ ቀዳማዊ፡ በእንተ፡ ተዋሕዶ፡	”
ሐተታ፡	”
የተዋሕዶ፡ ባህል፡ ንዋየ፡ ውስጥ፡ ...	፳፯
ክፍል፡ ካልእ፡ በእንተ፡ ቅብዐት፡	፴
ክፍል፡ ሣልስ፡ በእንተ፡ መኖባሕት፡	፴፪
ስፍጽ፤ ወይም፡ ዚቅ፡	፴፯
፫ኛ፡ ምዕራፍ።	፵
፬ኛ፡ ምዕራፍ።	፵፭
ስፍጽ፡ እምዚና፡ ጐንደር፡ . . .	፵፯
፭ኛ፡ ምዕራፍ።	፶
፮ኛ፡ ምዕራፍ።	፶፬
፯ኛ፡ ምዕራፍ።	፶፰
ፍትሐ፡ ነገሥት፡ . . .	፶፱
፰ኛ፡ ምዕራፍ።	፷፫

www.ethiopianorthodox.org

	፪፻፸፭
፹ኛ፡ ምዕራፍ።	፷፪
አርእስተ፡ አዕማድ፡ ወምዕማድ፡	፸፩
መዲና፡ ግኝም፡ የአዕማድ፡ መቅድም፡	፸፫
ያሉቃ፡ ዕንቈ፡ ባሕርይ፡ ግኝም፡...	፸፬
አንቀጽ፡ ቀዳማዊ፡ በእንተ፡ ምስጢረ፡ ሥላሴ፡	፸፭
መዝመሪያ፡ ክፍል።	〃
፩ኛ፡ ክፍል።	፸፯
፪ኛ፡ ክፍል።	፸፱
፫ኛ፡ ክፍል።	፹
፬ኛ፡ ክፍል።	፹፪
፭ኛ፡ ክፍል።	፹፰
፮ኛ፡ ክፍል።	፺፪
አንቀጽ፡ ካልእ፡ በእንተ፡ ምስጢረ፡ ሥጋዊ፡	፻፭
፩ኛ፡ ክፍል።	〃
፪ኛ፡ ክፍል።	፻፪
፫ኛ፡ ክፍል።	፻፲
፬ኛ፡ ክፍል።	፻፲፩
፭ኛ፡ ክፍል።	፻፲፫
፮ኛ፡ ክፍል።	፻፲፭
፯ኛ፡ ክፍል።	፻፳፩
ምስጢረ፡ ጥምቀት፡	〃
፰ኛ፡ ክፍል።	፻፳፪
ምስጢረ፡ ቍርባን፡	〃
፱ኛ፡ ክፍል።	፻፳፫
ምስጢረ፡ ትንሣኤ፡	〃
፲ኛ፡ ክፍል።	፻፳፬
ያሉቃ፡ ዕንቈ፡ ባሕርይ፡ ግኝም፡ ስላሠርቱና፡ ስለ፡ ስድስቱ፡ ቃላት።	፻፳፰

www.ethiopianorthodox.org

፪፻፭፯

ስለ፡ ስድስቱ፡ ቃላት፡ ፻፭፱
ያሠርቱና፡ የስድስቱ፡ ቃላት፡ መርገፍና፡ አጫዋች፡
አርእስተ፡ መዝሙር፡ ሐዋዝ፡ ፻፷፱
ጸሎት፡ ወበውዳት፡ … ፻፷
፩ኛ፡ መትረብ። … ፻፷
ዋዜማ፡ ያንኮበር፡ ዐይናማ፡ ፻፷፪
ውዳሴ፡ ዕበዮን፡ ወክብሮን፡ ለሀብታተ፡ ክህነት፡
ወመንግሥት፡ ፻፷፮
፪ኛ፡ መትረብ። … ፻፷፱
ዕጣኑ፡ ሞገር፡ ዘአመ፡ ሰቡዑ፡ ለመስከረም፡ ፻፸፱
ስርዓ፤ አመጻሕፍተ፡ ሃይማኖት፡ አበው፡ ፻፸
፫ኛ፡ መትረብ፡ … ፻፸፪
የ፫ቱ፡ መትረቦች፡ መገናኛ፡ ግጥም፡ . . ፻፹፪
ክፍል፡ አሐዱ። ,, ፲
በእንተ፡ ቅዱስ፡ መጽሐፍ፡ ወበእንተ፡ ቅድስት፡ ሥላሴ፡ ,,
ክፍል፡ ካልእ። ፻፺
በእንተ፡ አሐዱ፡ አካል፡ ዐማኑኤል፡ ,,
ሥላሴ፡ ዘድንቅ፡ ማርቆስ፡ ኦርቶዶክሴ፡ ፻፺፰
ክፍል፡ ሣልስ። ,,
መወድስ፡ ዘኦርቶዶክሳዊ፡ ክፍለ፡ ዮሐንስ፡ ፻፺፪
ክፍል፡ ራብዕ።
በእንተ፡ ባሕርያት፡ ወግብራት፡ ወተዓቅቦቶን፡ —
እምሐውስታት፡ ፻፺፯
መወድስ፡ ዘዕዉር፡ ወልደ፡ ሃይማኖት፡ ኦርቶዶክሳዊ፡ ፪፻
ክፍል፡ ኃምስ። ,, ፭
በእንተ፡ ሣልስ፡ ልደት፡ ,, ,,
ክፍል፡ ሳድስ። ፪፻፰
በእንተ፡ ፅንሰ፡ ወፍሬ፡ ክርሣ፡ ለዮም፡ . . . ,,

www.ethiopianorthodox.org

፲፻፹፯

መወድስ፡ ዘአባ፡ ቋያ፡ መምህረ፡ አዘዘ፡ . . . ፲፻፺
ስሎጽ፡ ማእከለ፡ ሳድስ፡ ወሳብዕ፡ ክሌ፡ ፲፻፺
መወድስ፡ (ዘአለቃ፡ ተክለ፡ ጽዮን፡) 〃፺፫
ዐርኬ፡ 〃 ፬
እምኦርቶዶክሳዊ፡ ኪ፡ ወ፡ ክ፡ ዘልሳነ፡ ግእዝ፡ ላእክ፡ ፲፻፺፬
የታሪክ፡ ማስሮ፡ መጓሏሊት፡ ግጥም፡ 〃፺፭
እስመ፡ ለዓለም፡ ምሕረቱ፡ ፲፻ 〃

ክፍሌ፡ ሳብዕ፡ . . . 〃 ፯

የምኞት፡ ጸሎትና፡ ትንቢት፡ ስለ፡ ሠልጣኔና፡ —
ስለ፡ ትምርት፡ ፲፻፹፲

www.ethiopianorthodox.org

STUDIEN ZUR KULTURKUNDE

Begründet von Leo Frobenius, herausgegeben von Eike Haberland

52 **Klaus E. Müller: Geschichte der antiken Ethnographie und ethnologischen Theoriebildung.** Von den Anfängen bis auf die byzantinischen Historiographen. Teil 2. 1980. (Teil I = Bd. 29 der Reihe). X, 563 S. m. 11 Abb., kart. DM 125,– ISBN 3-515-02499-9

53. **Asfa-Wossen Asserate: Die Geschichte von Šawā (Äthiopien) 1700–1865.** Nach dem tārika nagaśt von belāttēn gētā Ḫeruy Walda Śellāsē. 1980. XV, 165 S., kart. DM 28,– ISBN 3-515-02936-2

54 **A. B. C. Ocholla-Ayayo: The Luo Culture.** A Reconstruction of the Material Culture Patterns of a Traditional African Society. 1980. XV, 210 S. m. 75 Abb., kart. DM 39,– ISBN 3-515-02925-7

55 **Andreas Massing: The Economic Anthropology of the Kru (West Africa).** 1980. XII, 281 S. m. 43 Fig. u. 19 Ktn., kart. DM 48,– ISBN 3-515-03162-6

56 **Gordon D. Gibson, Thomas J. Larson, Cecilia R. McGurk: The Kavango Peoples.** 1981. VIII, 276 S., 15 Taf. m. 27 Abb., kart. DM 48,– ISBN 3-515-03343-2

57 **Barbara Frank: Die Kulere – Bauern in Mittelnigeria.** 1981. XIII, 267 S., 56 Taf., kart. DM 75,– ISBN 3-515-03268-1

58 **Waltraud und Andreas Kronenberg: Die Bongo.** Bauern und Jäger im Südsudan. 1981. XIV, 357 S. m. 150 Abb. u. 34 Taf., kart. DM 74,– ISBN 3-515-03301-7

59 **Christoph Staewen/Friderun Schönberg: Ifa, das Wort der Götter.** Orakeltexte der Yoruba in Nigeria. 1981. XIV, 235 S., kart. DM 44,– ISBN 3-515-3604-0

60a **Christraud Geary: Things of the Palace:** A Catalogue of the Bamum Palace Museum in Foumban (Cameroun). 1983. XVI, 279 S. m. 153 Abb. u. 24 Fotos, 80 Taf. m. 124 Fotos, kart. DM 72,– (engl. Ausgabe) ISBN 3-515-02924-9

60b **–: „Les choses du palais":** Catalogue du Musée du Palais Bamoum à Foumban (Cameroun). 1984. XVI, 299 S. m. 24 Fotos, 153 Abb. u. 2 Ktn., 80 Taf. m. 124 Fotos, kt. DM 72,– (französ. Ausgabe) ISBN 3-515-03793-4

61 **Werner J. Lange: History of the Southern Gonga.** 1982. XVIII, 348 S. m. 15 Abb., 12 Taf., 7 Ktn., kart. DM 78,– ISBN 3-515-03399-8

62 **Y. Georges Madiéga: Contribution à l'histoire précoloniale du Gulma (Haute-Volta).** 1982. XII, 260 S. m. 11 Ktn., kart. DM 58,– ISBN 3-515-03222-3

63 **Wolf Leslau: Gurage Folklore.** Ethiopian Folktales, Proverbs, Beliefs, and Riddles. 1982. XIV, 327 S., kart. DM 118,– ISBN 3-515-03513-3

64 **Karl Heinz Striedter: Felsbilder Nordafrikas und der Sahara.** Ein Verfahren zu ihrer systematischen Erfassung und Auswertung. 1983. VIII, 287 S. m. 19 Abb., kt. DM 58,– ISBN 3-515-03397-1

65 **Ulrich Braukämper: Die Kambata.** Geschichte und Gesellschaft eines südäthiopischen Bauernvolkes. 1983. XIV, 330 S., 9 Taf. u. 7 Ktn., kt. DM 82,– ISBN 3-515-03747-0

66 **Adam Jones: German Sources for West African History, 1599–1669.** 1983. XII, 406 S., kt. DM 76,– ISBN 3-515-03728-4

67 **Peter Fuchs: Das Brot der Wüste.** Sozio-Ökonomie der Sahara-Kanuri von Fachi. 1983. XIV, 240 S. m. 26 Abb., 16 Taf. u. 8 Fotos, kt. DM 69,– ISBN 3-515-03764-0

68 **Adam Jones: From Slaves to Palm Kernels.** A History of the Galinhas Country (West Africa), 1730–1890. 1983. XVIII, 220 S. m. 29 Abb., 13 Taf., kt. DM 48,– ISBN 3-515-03878-7

69 **Roland Mischung: Religion und Wirklichkeitsvorstellungen in einem Karen-Dorf Nordwest-Thailands.** 1984. XIII, 362 S. m. 24 Abb., 4 Ktn. u. 12 Taf., kt. DM 74,– ISBN 3-515-03227-4

70 **Leo Frobenius: Mythes et contes populaires des riverains du Kasaï.** Traduction de l'allemand par Claude Murat. 1983. XII, 326 S., kt. DM 74,– ISBN 3-515-03922-8

71 **Samson O. O. Amali: An Ancient Nigerian Drama.** The Idoma Inquest. A bilingual presentation in Idoma and English together with ODEGWUDEGWU an original bilingual play in Idoma and English. 1985. VII, 241 S., kt. DM 48,– ISBN 3-515-04097-8

72 **Anne-Marie Duperray: Les Gourounsi de Haute-Volta.** Conquête et colonisation 1896–1933. 1984. XIV, 280 S. m. 26 Ktn., kt. DM 58,– ISBN 3-515-04112-5

73 **Steven Kaplan: The Monastic Holy Man and the Christianization of Early Solomonic Ethiopia.** 1984. XIV, 150 S. m. 1 Skizze, kt. DM 36,– ISBN 3-515-03934-1

74 **Renate Wente-Lukas: Handbook of Ethnic Units in Nigeria.** With the Assistance of Adam Jones. 1985. VIII, 466 S., kt. DM 112,– ISBN 3-515-03624-5

75 **Beatrix Heintze: Fontes para a história de Angola do século XVII.** I. Memórias, relações e outros manuscritos da Colectânea Documental de Fernão de Sousa (1622–1635). 1985. XV, 419 S. m. 11 Abb. u. 14 Fotos, kt. DM 98,– ISBN 3-515-04260-1

76 **Jean-Pierre Warnier: Echanges, développement et hiérarchies dans le Bamenda précolonial (Cameroun).** 1985. XIV, 323 S. m. 16 Ktn. u. 14 Abb., kt. DM 60,– ISBN 3-515-04281-4

Fortsetzung siehe nächste Seite

www.ethiopianorthodox.org

77 Adam Jones: Brandenburg Sources for West African History 1680–1700. 1985. XIV, 356 S. m. 13 Taf., kt. DM 82,– ISBN 3-515-04315-2

78 Peter Mark: A Cultural, Economic, and Religious History of the Basse Casamance since 1500. 1985. XII, 136 S. m. 6 Taf. u. 4 Ktn., kt. DM 36,– ISBN 3-515-04355-1

79 Eike Haberland, ed.: „Haymanota Abaw Qaddamt". La foi des pères anciens. Enseignement de mamher Kefla Giyorgis. Composé par alaqa Kidana Wald Kefle. Recueilli par son disciple Dasta Takla Wald. Avec une introduction sur la vie et l'œuvre de ces trois savants par Berhanou Abebbé. 1986. VII, 287 S., kt. DM 64,– ISBN 3-515-04168-0

80 Leo Frobenius: Ethnographische Notizen aus den Jahren 1905 und 1906. I: Völker am Kwilu und am unteren Kasai. Bearbeitet von Hildegard Klein. 1985. XXIV, 223 S. m. 555 Abb., 27 Fotos u. 3 Ktn., kt. DM 75,– ISBN 3-515-04271-7

81 Jürgen Zwernemann, Hrsg.: Erzählungen aus der westafrikanischen Savanne (Gurma, Moba, Kassena, Nuna). 1985. XII, 184 S., kt. DM 46,– ISBN 3-515-04408-6

www.ethiopianorthodox.org

Fortsetzung siehe letzte Seite

www.ethiopianorthodox.org